

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO
MAŽVYDO BIBLIOTEKA

RINKOS ANALIZĖS ir TYRIMŲ GRUPĖ

Bibliotekos pažangai

PROJEKTO „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“

Lietuvos gyventojų apklausa
(3 instrumentas)

UŽSAKOVAS:

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

ATLIKĖJAS:

UAB “RAIT”

Naugarduko g. 68B, Vilnius

Tel: +370 5 2691247

Faks: +370 5 2691248

El. paštas: info@rait.lt

ATASKAITĄ RENGĖ:

Projekto vadovas: Gintaras Šumskas

Asistentė: Lina Matonytė

Vilnius
2010 m.

TURINYS

i. Diagramų sąrašas	4
ii. Santrauka.....	7
1. Tyrimo pristatymas	18
1.1 Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa	18
1.1.1 Tikslai ir uždaviniai	18
1.1.2 Poveikio matavimo rodikliai	18
1.1.3 Tyrimo metodologija.....	18
1.2 Metodologinės pastabos.....	21
1.3 Apklaustųjų demografiniai bruožai.....	21
2. Gyventojų naudojimosi kompiuteriais ir internetu paplitimas	22
2.1 Galimybės naudotis kompiuteriu prijungtu prie interneto	22
2.2 Galimybės naudotis belaidžio interneto ryšiu.....	23
2.3 Naudojimosi internetu vietos.....	25
2.4 Naudojimosi internetu dažnumas	28
2.5 Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnumas	29
3. Viešos interneto prieigos	31
3.1 Informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose	31
3.2 Naudojimasis nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose	32
3.3 Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys	33
3.4 Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje.....	35
3.5 Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas.....	35
3.6 Ketinimai pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius.....	39
4. Kompiuterinis raštingumas	40
4.1 Kompiuterinis raštingumas.....	40
4.1.1 Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas.....	40
4.1.2 Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas.....	41
4.1.3 Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas.....	42
4.1.4 Kompiuterinio raštingumo kursai	44
4.2 IT įgūdžių vertinimas.....	46
5. Naudojimosi internetu tikslai ir vietos	51
5.1 Darbas ir komercinė veikla	53
5.1.1 Darbas ir komercinė veikla: interneto populiarumas	53
5.1.2 Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos.....	56
5.2 Bendravimas internetu	58
5.2.1 Bendravimas internetu: interneto populiarumas.....	58
5.2.2 Bendravimas internetu: interneto naudojimo vietos	61
5.3 Laisvalaikis ir kultūra.....	63
5.3.1 Laisvalaikis ir kultūra: interneto populiarumas	63
5.3.2 Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimo vietos.....	66
5.4 Mokymasis ir lavinimasis.....	67
5.4.1 Mokymasis ir lavinimasis: interneto populiarumas.....	67
5.4.2 Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimo vietos	71
5.5 Sveikata	72
5.5.1 Sveikata: interneto populiarumas	72
5.5.2 Sveikata: interneto naudojimo vietos.....	75
5.6 E. valdžios paslaugos.....	77
5.6.1 E. valdžios paslaugos: interneto populiarumas	77
5.6.2 E. valdžios paslaugos: interneto naudojimo vietos	80
5.7 Naudojimosi internetu nauda	81
6. Saugus naudojimasis internetu	84
6.1 Informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą	84
6.2 Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai	87
6.3 Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis.....	88

7. Naudojimasis bibliotekų paslaugomis.....	90
7.1 Bibliotekų populiarumas	90
7.2 Informuotumas ir naudojimasis bibliotekų teikiamomis paslaugomis	92
7.3 Bendrųjų bibliotekos pokyčių vertinimas.....	95
7.3.1 Bendrųjų bibliotekos pokyčių vertinimas.....	95
7.3.2 Bibliotekų teikiamų paslaugų kokybės pokyčių vertinimas.....	98
8. Bibliotekų įvaizdis	101
9. Viešos interneto prieigos diegimo projektai	105
9.1 Viešos interneto prieigos diegimo ir visuomenės kompiuterinio raštingumo ugdymo projektų žinomumas. .	105
9.1.1 Spontaniškas projektų žinomumas	105
9.1.2 Primintinis projektų žinomumas	105
9.2 Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas.....	106
9.3 Informacijos apie projektus šaltiniai.....	107
9.4 Naudojimasis projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis	110
10. Rezultatų apibendrinimas ir diskusija	112
Priedas A. Tyrimo klausimynas.....	114

i. Diagramų sąrašas

1 Diagrama. Apklaustų bibliotekų darbuotojų demografiniai bruožai.....	21
2 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojotės?	22
3 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojotės? 2008 – 2010 m. palyginimas	23
4 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojotės? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	23
5 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu?	24
6 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu? 2008 – 2010 m. palyginimas	24
7 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	25
8 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta.	25
9 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta. 2008 – 2010 m. palyginimas	26
10 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	27
11 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu?	28
12 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu? 2008 – 2010 m. palyginimas	28
13 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	29
14 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu bibliotekoje?	29
15 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? Kaimo ir miesto palyginimas.....	30
16 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? 2008 – 2010 m. palyginimas.....	30
17 Diagrama. Gyventojų informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose.....	31
18 Diagrama. Gyventojų informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas. 31	
20 Diagrama. Naudojimasis nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose	32
21 Diagrama. Naudojimasis nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	32
22 Diagrama. Naudojimasis nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas	33
23 Diagrama. Žinomumas ir naudojimasis nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas 33	
24 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys	34
25 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys. 2009 – 2010 m. palyginimas ... 34	
26 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	34
27 Diagrama. Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje.....	35
28 Diagrama. Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje. Kaimo ir miesto palyginimas.....	35
29 Diagrama. Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas.....	36
30 Diagrama. Nemokamos viešo interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas	37
31 Diagrama. Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	38
32 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius.....	39
33 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	39
34 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius. 2008 – 2010 m kaimo ir miesto palyginimas	39
35 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas.....	40
36 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	40
37 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	41
38 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas	41
39 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2009 – 2010 m. palyginimas	42
40 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2009 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas....	42
41 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas	43
42 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	43
43 Diagrama. Mokėjimas dirbti kompiuteriu	44
44 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	44
45 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursų organizatorius.....	45
46 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursų organizatorius. Kaimo ir miesto palyginimas.....	45
47 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursų organizatorius. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	46
48 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas	46
49 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas	47
50 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas. Kaimo ir miesto 2008 – 2010 m. palyginimas	48
51 Diagrama. Respondento savarankiški veiksmai kompiuteriu	49
52 Diagrama. Respondento savarankiški veiksmai kompiuteriu. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	50

56 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams?.....	53
57 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas.....	54
58 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	55
59 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos.....	56
60 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos. Kaimo ir miesto palyginimas.....	57
61 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	57
62 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams?	58
63 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas	59
64 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas	60
65 Diagrama. Bendravimas: interneto naudojimo vietos.....	61
66 Diagrama. Bendravimas: interneto naudojimo vietos. Kaimo ir miesto palyginimas	62
67 Diagrama. Bendravimas: interneto naudojimo vietos. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	62
68 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu laisvalaikio ir kultūros tikslams?.....	63
69 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu laisvalaikio ir kultūros tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas.....	64
70 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu laisvalaikio ir kultūros tikslams? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	65
71 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimo vietos.....	66
72 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	67
73 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. palyginimas	67
74 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams?.....	68
75 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas.....	69
76 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	70
77 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimo vietos.....	71
78 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimas bibliotekoje. Kaimo ir miesto palyginimas	72
79 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. palyginimas	72
80 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu su sveikata susijusiems tikslams?.....	73
81 Diagrama. Kaip dažnai su sveikata susijusiems tikslams Jūs naudojate internetu bibliotekoje? 2008 – 2010 m. palyginimas. 73	
82 Diagrama. Kaip dažnai su sveikata susijusiems tikslams Jūs naudojate internetu bibliotekoje? Kaimo ir miesto palyginimas 74	
83 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimo vietos.	75
84 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimas bibliotekoje. Kaimo ir miesto palyginimas.....	76
85 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. palyginimas.....	76
86 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendraudami su viešosiomis institucijomis?.....	77
87 Diagrama. Kaip dažnai bendraudami su viešosiomis institucijomis Jūs naudojate internetu bibliotekoje? 2008 – 2010 m. palyginimas.....	78
88 Diagrama. Kaip dažnai bendraudami su viešosiomis institucijomis Jūs naudojate internetu bibliotekoje? Kaimo ir miesto palyginimas.....	79
89 Diagrama. Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimo vietos.	80
90 Diagrama. Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimas bibliotekoje. Kaimo ir miesto palyginimas.....	80
91 Diagrama. Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. palyginimas	81
92 Diagrama. Naudojimosi internetu nauda	81
93 Diagrama. Naudojimosi internetu nauda. 2008 ir 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	82
94 Diagrama. Respondentų informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą.	84
95 Diagrama. Respondentų informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą. 2009 – 2010 m. palyginimas	85
96 Diagrama. Respondentų informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą. Kaimo ir miesto palyginimas	86
97 Diagrama. Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai.	87
98 Diagrama. Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai. Kaimo ir miesto palyginimas.....	88
99 Diagrama. Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis.....	88
100 Diagrama. Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis. Kaimo ir miesto palyginimas.....	89
101 Diagrama. Lankymasis bibliotekoje.....	90
102 Diagrama. Lankymasis bibliotekoje. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas	90
103 Diagrama. Nesilankymo bibliotekoje priežastys	91
104 Diagrama. Nesilankymo bibliotekoje priežastys. 2008 – 2010 m. palyginimas	91
105 Diagrama. Nesilankymo bibliotekoje priežastys. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	92
106 Diagrama. Informuotumas apie bibliotekų teikiamas paslaugas.....	93
107 Diagrama. Informuotumas apie bibliotekų teikiamas paslaugas. 2009 – 2010 m. palyginimas	93
108 Diagrama. Informuotumas apie bibliotekų teikiamas paslaugas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas.....	94
109 Diagrama. Naudojimasis konkrečiomis bibliotekų teikiamomis paslaugomis	94
110 Diagrama. Naudojimasis konkrečiomis bibliotekų teikiamomis paslaugomis. Kaimo ir miesto palyginimas	95
111 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas.....	96

112 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	96
113 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. <i>Kaimo ir miesto palyginimas</i>	97
114 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas	98
115 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	99
116 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. <i>Kaimo ir miesto palyginimas</i>	100
117 Diagrama. Bibliotekos keliamos asociacijos	101
118 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis	102
119 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis. <i>Kaimo ir miesto palyginimas</i>	103
120 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	104
121 Diagrama. Apie kokius projektus, programas, skirtus diegti viešą interneto prieigą ir ugdyti visuomenės kompiuterinį raštingumą, esate girdėję? <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	105
122 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus	105
123 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	106
124 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus. <i>2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas</i>	106
125 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas	107
126 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	107
127 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas. <i>2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas</i>	107
128 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus?	108
129 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus? <i>Kaimo ir miesto palyginimas</i>	109
130 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus? <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	109
131 Diagrama. Naudojimasis projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis	110
132 Diagrama. Naudojimasis projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis. <i>Kaimo ir miesto palyginimas</i>	110
133 Diagrama. Naudojimasis projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis. <i>2008 – 2010 m. palyginimas</i>	110

ii. Santrauka

Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa (3 instrumentas) yra sudėtinė projekto „Bibliotekos pažangai“, įgyvendinamo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir Bilo ir Melindos Geitsų fondo, poveikio vertinimo dalis. 2010 m. tyrimas yra 2 projekto poveikio vertinimas (prieš tai vykdyta 2008 m. pradinės situacijos analizė ir 2009 m. 1 - asis projekto poveikio vertinimas).

Tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis Lietuvos gyventojų nuomonės (3 instrumentas) tyrimo tikslas – ištirti Lietuvos gyventojų interneto vartojimo kiekybinius ir kokybinius rodiklius:

- Nustatyti interneto paplitimo, jungimosi būdo, viešų interneto prieigų populiarumą;
- Apibrėžti dažniausias veiklas internete ir įvertinti jų naudos suvokimą;
- Aptarti bibliotekų įvaizdį, reputaciją ir misijos suvokimą visuomenėje;
- Palyginti kiekybiškai pamatuojamų rodiklius su ankstesnių tyrimų rezultatais.

Tyrimo metodologija

Tikslinė grupė

15 – 74 m. nuolatiniai Lietuvos gyventojai.

Tyrimo imtis

N=1518. Rezultatai nagrinėjami su 95% patikimumu, +/- 2,5% statistine paklaida.

Duomenų rinkimas

Tiesioginis interviu respondento namuose.

Gyventojų naudojimosi kompiuteriais ir internetu paplitimas

Galimybės naudotis kompiuteriu prijungtu prie interneto

2010 m. tyrimo duomenimis, mažiausiai 2/3 respondentų turi galimybę darbe ar namuose naudotis kompiuteriu, prijungtu prie interneto. 20% respondentų kompiuteriu, prijungtu prie interneto, naudojami darbe, o 64% - turi galimybę kompiuteriu ir internetu naudotis namie.

2008 – 2010 m. tyrimo rezultatų palyginimas parodė, kad bendras naudojimas kompiuteriais ir internetu auga (nesinaudojančių internetu proporcijos mažėja nuo 40% - 2008 m., 37% - 2009 m. iki 33% - 2010 m.), tačiau šis augimas atspindi tik augantį interneto vartojimą namuose (nuo 55% - 2008 m., 59% - 2009 m. iki 64% - 2010 m.). Interneto vartojimas darbe mažėja – nuo 27% - 2008 m. iki 24% - 2009 m. ir 20% - 2010 m. Šis fenomenas reikalauja platesnės studijos, nors vienas iš galimų paaiškinimų gali būti neigiamos tendencijos darbo rinkoje (kelis metus trunkantis dirbančiųjų skaičiaus mažėjimas ir potencialių darbo rinkos dalyvių emigracija).

Kaimo ir miesto gyventojų interneto vartojimo palyginimas 2008 – 2010 m. laikotarpiu rodo spartesnį ir tolygų interneto skvarbos augimą mieste (namuose 2010 m. juo naudojami 72%, 2009 m. – 69%, 2008 m. – 60% respondentų) ir lėtesnį kaime (2010 m. – 48%, 2009 m. – 38%, 2008 m. - 42%). Interneto naudojimo darbe nuosmukis kaimą ir miestą paveikė vienodai (ir mieste, ir kaime naudojimas internetu darbo vietoje nuo 2008 m. iki 2010 m. sumažėjo 7 procentiniais punktais).

Galimybės naudotis belaidžiu internetu ryšiu

2010 m. apklausos duomenimis, belaidžiu ryšiu namuose gali naudotis kas ketvirtas (25%), darbe – apie 7%, ne namuose ir ne darbe - 5% respondentų. Jokių galimybių naudotis belaidžiu internetu neturi 56% respondentų.

Belaidžio ryšio skvarba 2008 – 2010 m. tyrimų laikotarpiu yra beveik nekintanti. 2 – 3 procentinių punktų pokyčiai neviršija leistinų +/- 3% statistinės paklaidos ribų.

Kaimo – miesto palyginamojoje perspektyvoje belaidžio ryšio plėtros dinamika atitinka ankstesniame skyrelyje aptartą naudojimąsi kompiuteriu ir internetu – vartojimas namuose auga, o darbe mažėja. Deja, pokyčių reikšmės taip pat neviršija statistinės paklaidos ribų, todėl platesnių apibendrinimų daryti negalime.

Naudojimosi internetu vietos

2010 m. Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, populiariausios interneto naudojimo vietos yra namai – 60% ir darbas – 20% paminėjimų. Bibliotekose internetu naudojasi 12% respondentų. Pati populiariausia – be konkurencijos yra namai (respondentai išskyrė vieną vietą, kurioje dažniausiai naudojasi internetu) – jiems pirmenybę teikia 50% respondentų.

2008 – 2010 m. laikotarpiu stebima jau anksčiau aprašyta tendencija – naudojimasis internetu namuose plinta (nuo 51% - 2008 m. iki 60% - 2010 m.), o naudojimasis darbe – mažėja (nuo 25% - 2008 m. iki 20% - 2010 m.).

Interneto paplitimas kaime ir mieste vis dar labai ryškiai skiriasi. Pagal vartotojų proporcijas interneto namuose vartotojų mieste ir kaime santykis artimas 3:2 (2008 m. internetu namie naudojosi 57% miesto ir 36% - kaimo respondentų, 2009 m. ši proporcija buvo atitinkamai 66% ir 35%, 2010 m. – 68% ir 42%), interneto darbe vartotojų santykis mieste ir kaime viršija 2:1 (2008 m. internetu darbe mieste naudojosi 29%, kaime – 15% respondentų, 2009 m. ši proporcija buvo atitinkamai 28% ir 11%, 2010 m. – 24% ir 10%).

Naudojimosi internetu bibliotekose lygis kaime ir mieste 2008 – 2010 m. yra labai panašus ir pastovus (2008 m. mieste internetu bibliotekose naudojosi 14%, kaime – 13%, 2009 m. mieste – 8%, kaime – 12%, 2010 m. mieste – 11%, kaime – 13%). Vis dėl to tarp bibliotekos vartotojų mieste ir kaime yra vienas esminis skirtumas – tyrimų rezultatai rodo, kad kaimuose bibliotekos dažniau yra vienintelė prieinama interneto naudojimo vieta. Paprašyti išskirti vieną dažniausią interneto vartojimo vietą, kaime, lyginant su miestu, bibliotekas nurodo kelis kartus didesnis procentas respondentų - 2010 m. apklausoje bibliotekas kaip svarbiausią naudojimosi internetu vietą paminėjo 7% kaimo ir 2% miesto respondentų, 2009 m. – 6% kaime ir 2% mieste (2010 m. šalies vidurkis buvo 3%) . Įdomu, kad ši takoskyra išryškėjo 2009 m. tyrime. Pradinėje situacijos analizėje (2008 m.) biblioteka buvo pirmas pasirinkimas 5% kaimo ir 4% miesto respondentų.

Naudojimosi internetu dažnumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, dauguma iš besinaudojančių internetu juo naudojasi kasdien (68%), 21% internetu naudojasi kelis kartus per savaitę, 4% – kartą per savaitę ir 4% – keletą kartų per mėnesį.

2008 – 2010 m. laikotarpio palyginimas rodo identišką vartojimo modelį – apie 70% aktyvių vartotojų internetu naudojasi kasdien, apie 25% vidutiniškai aktyvių vartotojų internetu naudojasi kelis kartus ar kartą per savaitę ir mažiau nei 10% apklaustųjų internetu naudojasi gan pasyviai – kelis kartus per mėnesį ir dar rečiau.

Miestų gyventojai yra aktyvesni interneto vartotojai. 2010 m. duomenimis, aktyvių (kasdien naudojančių) interneto vartotojų mieste buvo 72%, kaime – 56%; vidutiniškai aktyvių (bent kartą per savaitę naudojančių) mieste buvo 19%, kaime – 29%; pasyvių (kelis kartus per mėnesį ir rečiau) vartotojų – 10% mieste ir 15% kaime. Šie skaičiai ir miesto – kaimo interneto vartojimo dažnumo proporcijos yra nekintančios per visą 2008 – 2010 m. tyrimų ciklą.

Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnumas

Besinaudojantys internetu bibliotekose yra pasyvesni vartotojai. 2010 m. duomenimis kasdien internetu bibliotekose naudojasi 2% respondentų, vidutiniškai aktyviai (kartą ar kelis kartus per savaitę) – 36%, pasyviai – 62% respondentų. Naudojimosi internetu bibliotekose aktyvumas mieste ir kaime nesiskiria. Daugumą šio interneto vartotojų galima priskirti pasyvių vartotojų (internetu besinaudojančių keletą kartų per mėnesį ir rečiau) grupei.

2008 – 2010 m. interneto vartojimo dažnumo pokyčius analizuoti gan problemiška dėl nedidelio respondentų skaičiaus (besinaudojančių internetu bibliotekose tikslinės grupės) apribojimų.

Viešos interneto prieigos

Informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose

2010 m. tyrimo duomenimis, apie viešas interneto prieigas yra informuoti 72% respondentų. 2008 – 2010 m. viešų interneto prieigų žinomumas padidėjo nuo 60% - 2008 m. iki 72% - 2010 m. (2009 m. – 69%) Kaime ir mieste interneto prieigos žinomumas augo skirtingu tempu. 2008 m. ir mieste ir kaime apie viešas interneto prieigas bibliotekose žinojo 61% miesto ir 60% kaimo gyventojų; 2009 m. mieste interneto prieigų žinomumas padidėjo iki 70%, kaime – iki 66%; 2010 m. mieste žinomumas siekė 74%, kaime – 67%.

Naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose

2010 m. duomenimis, vieša interneto prieiga bibliotekoje naudojosi 28% respondentų. Miesto ir kaimo gyventojai interneto prieigomis bibliotekose naudojami vienodai aktyviai – internetu bibliotekose naudojasi beveik kas trečias respondentas (skaičiuojant nuo žinančių apie viešas interneto prieigas). 2008 – 2010 m. perspektyvoje, stebimas viešų interneto prieigų populiarumo regresas (mažėja po 2 procentinius punktus per metus). Viešų interneto prieigų žinomumui augant pakankamai sparčiai, realus naudojimas prieigomis beveik nekinta ir netgi mažėja. Taip pat mažėja santykis tarp žinančiųjų ir besinaudojančių interneto prieiga (53% - 2008 m.¹, 2009 m. – 43%, 39% - 2010 m.). Šis vartotojų „nubyrėjimo“ faktorius neleidžia tiksliau prognozuoti būsimų vartotojų skaičiaus, priklausomai nuo žinančiųjų skaičiaus.

Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys

2010 m. apklausos duomenimis, pagrindinės priežastys dėl kurių nesinaudojama vieša interneto prieiga bibliotekose yra: naudojasi kitur (jaunesni respondentai, miestų gyventojai, specialistai, tarnautojai, vadovai) – 59%, nesilankymas bibliotekose – 25% (jaunesni respondentai), nemokėjimas naudotis – 13% (44 m. ir vyresni respondentai, kaimo gyventojai), laiko trūkumas – 10%.

2009 – 2010 m. pagrindinės nesinaudojimo priežastys beveik nesikeitė. Stebimas tik vienas ryškus pokytis – 2010 m. labai padidėjo nesilankančiųjų bibliotekose proporcija (25% - 2010 m., 15% - 2009 m.).

Nesilankymas bibliotekose ir alternatyvios interneto prieigos vietos yra vieni svarbiausių nesinaudojimo vieša interneto prieiga bibliotekose miestuose ir kaimuose. Kaimuose ypač aktuali kompiuterinio raštingumo problema – 34% nemokančių naudotis internetu.

Nemokamos viešo interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas

2010 m. apklausoje, vertindami paslaugų kokybę bibliotekų viešo interneto prieigose, respondentai išskyrė darbuotojų paslaugumą, darbuotojų kvalifikaciją, darbo laiką, galimybę dirbti niekieno netrukdomam. Žemiausiai įvertintos paslaugos ir galimybės: interneto greitis, programinė įranga ir galimybė dirbti savo asmeninėmis elektroninėmis priemonėmis.

2010 m., lyginant su 2009 m. pablogėjo bibliotekų kompiuterinės technikos, interneto greičio, programinės įrangos vertinimai, tačiau pagerėjo visų su personalu susijusių sričių vertinimai. Absoliuti dauguma bendrųjų neigiamų vertinimų nulemti miesto respondentų, nes atskyrus miesto ir kaimo respondentų atsakymus, matosi, kad kaimuose 2010 m. daugelis sričių vertintos aukštesniais balais, nei 2009 m. Taigi, viešų interneto prieigų vertinimai pablogėjo tik miestuose.

Kompiuterinis raštingumas

2010 m. apklausos duomenimis, 52% gyventojų savo kompiuterinį raštingumą vertina pakankamai ir visiškai pakankamai.

2008 – 2010 m. tyrimų rezultatai rodo, jog asmeniniai kompiuterinio raštingumo vertinimai yra nekintantys. Kaimo vietovių respondentai savo kompiuterinį raštingumą vertina žemesniais balais, nei miesto respondentai.

Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas

2010 m. apklausos duomenimis, savarankiškai dirbti kompiuteriu išmoko – 43% respondentų (vyrai, 15 – 44 m. respondentai, specialistai ir tarnautojai, uždirbantys virš 1000 LT vienam šeimos nariui), išmokė draugai ar artimieji –

¹ Iš 100 žinančių apie viešas interneto prieigas naudojosi 53.

26% (jauniausi – 15 – 24 m. respondentai), vidurinio lavinimo mokykloje – 25% (jauniausi, pradinį ir pagrindinį išsilavinimą įgiję, moksleiviai ir studentai), darbe – 12% (25 – 54 m. amžiaus respondentai, specialistai, tarnautojai, vadovai), išmoko aukštesniojoje / aukštojoje mokykloje – 13% , darbe – 11%, specialiuose kursuose – 9% (moterys, 25 – 54 m. amžiaus, aukštesnįjį ir aukštąjį išsilavinimą įgiję respondentai, specialistai ir tarnautojai).

2008 – 2010 m. laiko perspektyvoje, mokymosi dirbti kompiuteriu būdai beveik nekinta. Vienintelis nuoseklus ir kryptingas pokytis – tolygiai augantis asmenų, kompiuterijos pagrindus išmokusių vidurinėje mokykloje (2008 m. – 18%, 2009 m. – 22%, 2010 m. – 25%).

Ryškiausia kaimo ir miesto takoskyra – bendras mokančiųjų dirbti kompiuteriu skaičius. 2010 m. nemokančių naudotis kompiuteriu mieste buvo 24%, kaime – 36% respondentų (2008 m. mieste – 25%, kaime – 43%, 2009 m. mieste – 22%, kaime – 47%). Lyginant tik mokančius dirbti kompiuteriu, miesto ir kaimo kompiuterinio raštingumo ugdymo būdai beveik nesiskiria. Darbas yra vienintelė vieta, kur miestuose kompiuteriu išmokstama dirbti dažniau (mieste – 18%, kaime – 10%).

Kompiuterinio raštingumo kursai

2010 m. duomenimis, iš visų kurie dirbti kompiuteriu išmoko specializuotuose kursuose, savo darbovietę (kaip kursų organizatorių) nurodė 49% respondentų, 18% nurodė „Langas į ateitį“, 14% darbo biržos, 12% viešosios bibliotekos organizuotus kursus.

Miesto gyventojams kompiuterinius kursus dažniau organizuodavo darbovietė (2010 m. duomenimis, 51% - mieste, 42% - kaime). Kaimo vietovių respondentai dažniau naudojami „Langas į ateitį“ (2010 m. duomenimis, 17% - mieste, 30% - kaime) , darbo biržos (2010 m. duomenimis, 15% - mieste, 21% - kaime) ir bibliotekų mokymo resursais (2010 m. duomenimis, 6% - mieste, 11% - kaime) .

Lyginant 2008 – 2010 m. kursų organizatorių aktyvumą, pastebima, kad „Langas į ateitį“ minimas vis rečiau (2008 m. – 30%, 2009 m. – 16%, 2010 m. – 18% respondentų), o viešosios bibliotekos – vis dažniau (2010 m. – 12%, 2009 m. – 4%, 2008 . – 6%).

IT įgūdžių vertinimas

2010 m. duomenimis, geriausiai respondentų vertinami baziniai darbo kompiuteriu įgūdžiai: bendri kompiuterio naudojimo įgūdžiai (93% palankių vertinimų), naršymas internete ar paieškos sistemose (92% palankių vertinimų), interneto naudojimas (88% palankių vertinimų). Prasčiau vertinami interaktyvieji ir specialių žinių reikalaujantys įgūdžiai: dalyvavimas pokalbiuose internetinėse svetainėse ar forumuose (58% palankių vertinimų), naudojimas bylų apsikeitimo programomis (56% palankių vertinimų), interneto svetainės sukūrimas (26%).

2008 – 2010 m. daugelio sričių IT įgūdžių vertinimai progresavo teigiama linkme. Ypač ryškūs pokyčiai pastebimi kompiuterinės telefonijos srityje – 2008 m. internetą telefoniniams pokalbiams naudojo 59%, o 2010 m. – 80% respondentų. Vis dėl to, yra sričių, kuriose savo žinių vertinimai sumažėjo. 2008 m. savo internetinių duomenų bazių naudojimo žinias palankiai vertino 58%, o 2010 m. – tik 41% respondentų.

Lyginant miesto ir kaimo IT įgūdžius, stebimos bendrosios tendencijos – aukštesni miesto respondentų įgūdžių vertinimus ir tuo pačiu kasmet mažėjantys kaimo ir miesto skirtumai. Tarkime interneto svetainės kūrimo įgūdžius 2008 m. palankiai vertino 28% respondentų mieste ir 16% kaime. 2009 m. kaime šis rodiklis jau siekė 27% (mieste 23%).

2010 tyrimo duomenimis, kopijuoti ar perkelti dokumentą ar laikmeną geba 78% respondentų, naudoti teksto kopijavimo ar perkėlimo funkcijas teksto redaktoriuje – 70%, suspausti (sumažinti) bylas – 64%, prijungti ir instaliuoti naujus įrenginius – 53%, naudoti pagrindines aritmetines formules atskiruose dokumentuose – 54%, sujungti kompiuterius į vietinį tinklą – 27%, nustatyti ir išspręsti kompiuterio problemas – 31%, parašyti kompiuterinę programą, naudojant programavimo kalbą – 23% respondentų. Nei vieno iš paminėtų veiksmų nemoka – 12% respondentų.

Naudojimosi internetu nauda, tikslai ir vietos

Darbo - komercinės veiklos, bendravimo ir laisvalaikio ir kultūros srityse internetas naudojamas plačiausiai. Mažiau naudojamos sritys – sveikata, mokymasis ir lavinimasis ir e, valdžia. 2008 – 2010 m. perspektyvoje ir kaimo – miesto palyginime sričių populiarumo pokyčių nėra.

Darbas ir komercinė veikla: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, elektroninė bankininkystė (nuolat naudojasi 44%) ir su tiesioginiu darbu susisijusi veikla (nuolat naudojasi 43%) yra pačios populiariausios su darbu ir komercija susijusios interneto naudojimo sritys.

Potencialiai labai svarbi sritis – informacijos, susijusios su prekėmis ir paslaugomis, paieška. Nuolat šiais interneto ištekliais naudojasi 33% respondentų, tačiau bent kartą ar kelis kartus šiais tikslais internetą naudojo net 79% apklaustų asmenų (ši sritis pirmąją pagal mažiausią niekada nesinaudojusių skaičių – 19%).

Lyginant 2008 – 2010 m. interneto vartojimo darbo ir komerciniais tikslais pokyčius, stebimas jau anksčiau aprašytas (internetas darbe) interneto vartojimo plėtros regresas su tiesiogine darbine veikla susijusioje srityje. Didžiausias vartojimo nuosmukis fiksuotas 2009 m. tyrime, tačiau 2010 m. matomas dalinis atsigavimas. Internetinės bankininkystės vartojime stebima skirtinga situacija. Vertinimo saldo rodo ryškų šios srities populiarėjimą per 2008 – 2009 m. laikotarpį, 2009 – 2010 m. internetinės bankininkystės vartojimo pokyčiai vėl yra neigiami.

Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos

2010 m. Lietuvos gyventojų tyrimas atskleidė, kad populiariausia interneto naudojimo darbo ir komerciniais tikslais vieta – namai. Namai yra populiariausia vieta netgi kalbant apie su darbu ir pagrindine veikla susijusias užduotis (namai – 63%, darbas – 41%).

Lyginant interneto naudojimosi vietas (2010 m. gyventojų nuomonės tyrimas) mieste ir kaime, stebimos analogiškos tendencijos. Pagrindinė interneto vartojimo „bazė“ yra namai – čia internetas naudojamas visoms veikloms. Darbe visais su darbu ir komercija susijusiais tikslais internetu dažniau naudojasi miesto gyventojai.

Bibliotekose su darbu ir komercija susijusioms veikloms internetą daugiau naudoja kaimo gyventojai. Visose srityse, išskyrus tiesioginį darbą ir pagrindinę veiklą, pagal naudojimąsi internetu kaimo bibliotekos pirmąją prieš miesto bibliotekas.

2008 – 2010 m. populiariausios interneto naudojimo darbu ir komercijai vietos beveik nesikeičia – visais metais pirmąją namai ir darbo vieta. Vėlgi stebimas interneto veiklų plitimas namų ūkiuose (ypač 2008 – 2009 m.) ir su tiesioginiu darbu nesusijusių veiklų populiarumo mažėjimas darbo vietose (pvz., naudojimasis elektronine bankininkyste nuo 34% - 2008 m. sumažėja iki 17% - 2010 m.).

Bendravimas internetu: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, populiariausia internetinio bendravimo priemonė – elektroniniu paštu nuolat naudojasi 70%, kartą ar kelis kartus – 13%, niekada nesinaudoja – 16% respondentų. Sparčiai populiarėja internetinė telefonija. Telefoniniais pokalbiais per internetą nuolat naudojasi 60%, kartais – 19%, niekada – 20% respondentų. Diskusijų forumais ir elektroninio pašto konferencijomis nuolat naudojasi 19%, kartais – 20%, niekada – 59% respondentų. Tinklaraščius (blog'us) nuolat kuria 7%, retkarčiais – 12% apklaustųjų. Socialiniais tinklais internete nuolat naudojasi 36%, retkarčiais – 19%, niekada – 44% respondentų.

2008 – 2010 m. perspektyvoje pastebimas gan ženklus socialinių tinklalapių (nuolatiniai vartotojai: 13% - 2008 m., 23% - 2009 m., 36% - 2010 m.) ir internetinės telefonijos (nuolatiniai vartotojai: 44% - 2008 m., 54% - 2009 m., 60% - 2010 m.) populiarumo augimas. Diskusijų forumų ir interneto svetainių kūrimo populiarumas 2009 m., lyginant su 2008 m., sumažėjo, o 2010 m. liko 2009 m. lygyje.

Lyginant kaimo ir miesto filialų apklausų rezultatus 2008 – 2010 m., išsiskiria spartesnis interneto telefonijos populiarumo augimas kaimo vietovėse (2009 m. nuolatinį vartotojų proporcija išaugo net 16 procentinių punktų nuo 32% - 2008 m. iki 48% - 2010 m.)

Bendravimas internetu: interneto naudojimo vietos

2010 m. tyrimo duomenimis, bendravimo tikslais internetu dažniausiai naudojamos namie (įvairioms bendravimo sritims namų internetą naudoja nuo 84 iki 93% respondentų). Antroje vietoje pagal populiarumą esantis darbas paminėtas 7 – 9 kartus rečiau (elektroninis paštas su 25% vartotojų darbe yra išimtis).

Kaimo – miesto lyginamojoje perspektyvoje, visais internetinio bendravimo būdais namuose ir darbe miesto gyventojai naudojami vidutiniškai dažniau. Lyginant naudojimąsi internetu bendravimo tikslais bibliotekose, matomas atvirkščias vaizdas – čia pirmauja kaimo bibliotekos.

2008 – 2010 m. reikšmingų pokyčių interneto naudojimo bendravimui nėra. Stebima laipsniška interneto naudojimo bendravimui plėtra namuose ir stagnacija (ar net nykimas) darbo vietoje.

Laisvalaikis ir kultūra: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausia su laisvalaikiu ir kultūra susijusi veikla internete yra laikraščių ir naujienų portalų skaitymas – 60% besinaudojančių internetu respondentų tą daro nuolat. Antra pagal populiarumą laisvalaikio veikla – žaidimų atsisiuntimas ir žaidimas, vaizdo paveikslėlių ar muzikos siuntimas (36% nuolatinių vartotojų). Radijo klausymas ir internetinės televizijos žiūrėjimas yra trečia pagal populiarumą laisvalaikio veikla internete.

Interneto naudojimas laisvalaikio ir kultūros tikslams 2008 – 2010 m. keitėsi nežymiai. Vienintelis ryškesnis 2010 m. pokytis – sumažėjęs susidomėjimas su kultūra ar laisvalaikiu susijusia informacija (2009 m. - 30%, 2010 m. – 21%).

Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimo vietos

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, laisvalaikiui ir kultūrai internetu dažniausiai naudojamos namie (įvairioms bendravimo sritims namų internetą naudoja nuo 85 iki 93% respondentų).

Darbe laisvalaikio ir kultūros tikslais internetu naudojasi beveik kas šeštas respondentas (žaidimai, radijas ir interneto TV populiarumas žemesnis).

Kaimo – miesto skirtumai vartojant internetą su laisvalaikiu ir kultūra susijusiais tikslais yra analogiški jau anksčiau aprašytoms interneto naudojimo sritims: miestas pirmauja pagal interneto naudojimą namuose, o kaimas – pagal interneto naudojimą bibliotekose. Ypač kaimo ir miesto skirtumai išryškėja bibliotekų interneto resursų naudojimu bendruomeninei veiklai ir informacijos apie renginius paieškoms (5% mieste ir 14% kaime) ir informacinių portalų skaityme (mieste – 5%, kaime – 13%).

2008 – 2010 m. perspektyvoje, interneto naudojimo vietų preferencijos laisvalaikio ir kultūros tikslams nesikeitė.

Mokymasis ir lavinimasis: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų tyrimo duomenimis, mokymosi tikslams reikalingos laisvai platinamos programinės įrangos parsisiuntimas yra populiariausias mokymuisi ir lavinimui skirtas interneto naudojimo būdas. Nuolat mokymosi tikslams skirtą programinę įrangą siunčiasi 19%, kartais – 27% respondentų.

2008 – 2010 m. laikotarpiu interneto resursų, skirtų mokslui ir lavinimuisi, populiarumas beveik nesikeitė.

Kaimo ir miesto respondentų interneto naudojimas mokslui yra labai panašus.

Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimo vietos

Mokymosi ir lavinimo tikslais internetu namuose naudojasi dauguma respondentų (priklausomai nuo srities, nuo 59% iki 89% respondentų), tačiau mokslo – švietimo srityje atotrūkis tarp namų ir kitų interneto prieigos vietų nėra toks ryškus kaip kitais jau nagrinėtais atvejais. Interneto duomenų bazės (LITLEX ir kt.) dažnai naudojamos darbe (29%), mokomosios video transliacijos – darbe – 20% ir mokslo įstaigose – 18%. Bibliotekose daugiausiai naudojami internetinio leidinių katalogo resursai (22%).

Kaimo vietovių bibliotekų viešos interneto prieigos aktyviai išnaudojamos internetiniams mokymo kursams (1% mieste ir 8% kaime), naudojimuisi profesinio orientavimo ir kvalifikacijos kėlimo duomenų bazėmis (4% mieste, 10% kaime). Miesto bibliotekos lenkia kaimo bibliotekas naudojant bibliotekų katalogus (24% mieste ir 6% kaime).

2008 – 2010 m. perspektyvoje nėra ryškių pokyčių renkantis švietimo resursų panaudojimo vietas.

Sveikata: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausias interneto naudojimas sveikatos srityje – su sveikata susijusios informacijos paieška (nuolat naudojasi 23% respondentų). Registracija pas specialistus internetu nuolat naudojasi 8% respondentų. Ligonių kasų informacijos paieška yra nepopuliari – 2% nuolatinių vartotojų.

2008 – 2010 m. pastebimas su sveikata susijusios informacijos populiarumo augimas (15% nuolatinių informacijos vartotojų 2008 m., 20% - 2009 m., 23% - 2010 m.). 2010 m. augo ir registracijos pas gydytojus internetu populiarumas.

Kaimo ir miesto gyventojų aktyvumas naudojantis su sveikatos informacija susijusiais resursais yra panašus.

Sveikata: interneto naudojimo vietos

Su sveikatos apsauga susijusiais tikslais internetu dažniausiai naudojama iš namų (skaičiuojant nuo besinaudojančių paslauga: su sveikata susijusios informacijos ieško – 91%, registruojasi pas specialistus – 89%, seka ligonių kasų informaciją – 93%) .

Su sveikata susijusios informacijos dažniau ieškoma kaimo bibliotekų interneto priegose nei miesto filialuose (7% kaime, 2% mieste).

2008 – 2010 m. perspektyvoje stebimos bendrosios tendencijos – interneto naudojimas namuose su sveikata susijusiems tikslams populiarėja, o darbo vietose – nyksta.

Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausia bendravimo su viešosiomis institucijomis sritis – elektroninių pajamų ir turto deklaracijų pildymas. Nuolat šia paslauga naudojasi 16% respondentų, kartą ar kelis kartus – 18% respondentų. Antra pagal populiarumą paslauga – transporto priemonių registravimas ir informacijos apie jas paieška (5% nuolatinių paslaugos vartotojų).

Lyginant 2008 – 2010 m. rezultatus, pastebimas 2009 m. ryškus transporto registravimo internetu populiarumo augimas (nuo 2% nuolatinių vartotojų ir 12% kartais besinaudojančių - 2008 m., iki 6% ir 23% vartotojų – 2010 m.)

Kaimo ir miesto respondentų interneto naudojimas viešųjų paslaugų srityje kai kuriais atžvilgiais skiriasi. Apklausos rezultatai rodo, kad transporto priemonių registravimo populiarumo augimas 2009 m. būdingas vien miestams, kaime šios paslaugos populiarumas beveik nekito. Kitas pastebimas skirtumas – elektroninio pajamų ir turto deklaravimo populiarumo mažėjimas kaimo vietovėse. 2009 m. miestuose elektroninio deklaravimo populiarumas augo (23% nuolatinių vartotojų 2009 m., 17% - 2008 m.), o kaimuose tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo (nuo 11% nuolatinių vartotojų- 2008 m., iki 5% - 2009 m.).

Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimo vietos

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, bendravimui su viešosiomis institucijomis internetu dažniausiai naudojama namie. Sritis, kuriose su viešosiomis institucijomis dažnai bendraujama darbo vietoje, yra gana specifinės (statybos leidimai, pranešimai policijai). Bibliotekose dažniau pildomos pašalpos socialinėms išmokoms ir pranešimai policijai.

Kaimo – miesto skirtumai interneto naudojime bendraujant su viešosiomis institucijomis yra analogiški jau anksčiau aprašytiems: miestas pirmąją pagal interneto naudojimą namuose ir darbe.

Naudojimosi internetu nauda

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, pagrindinės naudojimosi internetu naudos yra: laisvalaikio praturtinimas (78%), pagerėjęs bendravimas su artimaisiais (74%), pagalba geresniam darbo atlikimui (52%). Ekonominės naudos (pajamų padidėjimas – 11%, pagalba užsidirbant pinigais – 15%) ir e – valdžios nauda (12%) paminėtos rečiau. ²

² Klausimų pateikimo būdas 2008 ir 2010 m. tyrimuose skyrėsi (2008 m. skaityti teiginiai ir žymima „Taip – ne“, o 2010 m. respondentams buvo rodoma kortelė ir prašoma patiems išvardinti visus tinkamus atsakymų variantus), o 2009 m. klausimas į anketą įtrauktas nebuvo. Dėl šių priežasčių laiko dimensijoje palyginimas nebūtų tikslus. Lyginti tik kaimo – miesto skirtumai.

2008 ir 2010 m. gyventojų nuomonės tyrimai parodė, kad absoliučiai visose aptartos interneto naudos kategorijose pirmuoja miestų respondentai. Vienintelės dvi sritys, kur kaimo ir miesto interneto teikiamos naudos vertinimai panašūs – praturtintas laisvalaikis (79% mieste ir 76% kaime) ir pagerėjęs bendravimas su draugais ir artimaisiais (78% mieste ir 68% kaime).

Saugus naudojimasis internetu

Informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą

2010 m. gyventojų apklausa parodė, kad apie pusė besinaudojančių internetu savo žinias apie saugų kompiuterių naudojimą laiko pakankamomis (daug žino ir mokėtų apsisaugoti). Apie 40% turi žinių apie grėsmes, tačiau jos yra nepakankamos norint apsisaugoti nuo galimų pavojų.

2009 – 2010 m. stebimas žinių apie interneto saugumą progresas visose srityse. Labiausiai išaugo žinių apie nelegalaus turinio apribojimus internete (11 procentinių punktų) ir apie grėsmes privatumui (12 procentinių punktų) vertinimai.

Vyriausi respondentai (55 – 74 m.) ir pensininkai apie interneto grėsmes informuoti mažiausiai, o jauniausių (18 – 35 m.), studentų, moksleivių žinios geriausios.

Lyginant miesto ir kaimo žinių ir gebėjimų vertinimus saugaus interneto srityje, stebimas spartesnis miesto respondentų progresas: +15 procentinių punktų privatumo srityje (kaime +3), +13 procentinių punktų nelegalaus turinio ribojimo srityje (kaime +7).

Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai

2010 m. apklausos duomenimis, pagrindiniai informacijos apie saugų internetą šaltiniai – kolegos ir draugai (58%), internetas (44%), asmeninė patirtis (31%), IT specialistai (29%).

Kaimo ir miesto respondentai akcentavo skirtingus informacijos apie saugų internetą šaltinius. Mieste dažniau pabrėžiami kolegos, šeimos nariai, žiniasklaida, internetas, kaime – knygos, kompiuterių kursai, kompiuterių raštingumo kursai.

Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis

Susidūrus su interneto naudojimo grėsmėmis, dažniausiai kreipiamasi į IT specialistus (34%) ar kolegas, pažįstamus (30%), šeimos narius (15%), bandoma problemas spręsti savarankiškai (15%).

Miestuose, iškilus su saugiu interneto naudojimu susijusioms problemoms, dažniau kreipiamasi į kolegas ar pažįstamus, IT specialistus ar bandoma problemas spręsti savarankiškai. Kaimo vietovių respondentai su interneto grėsmėmis susiduria rečiau – 15% neteko susidurti (mieste 9%). Kaimo respondentai dažniau už miesto, pagalbos kreiptųsi į vaikus (9%). Į bibliotekininkus pagalbos dėl interneto grėsmių kreiptųsi 5% (mieste – 1%) respondentų.

Naudojimasis bibliotekų paslaugomis

Bibliotekų populiarumas

Bibliotekų populiarumas per visą tyrimų laikotarpį labai pastovus. 2008 m. bibliotekose lankėsi 37%, 2009 m. – 39%, 2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, per paskutinius 12 mėn. viešojoje bibliotekoje lankėsi – 34% respondentų. Miestuose ir kaimuose gyventojų lankomumas nesiskiria.

Dažniausios nesilankymo bibliotekose priežastys: poreikio nebuvimas – 50%, laiko trūkumas ar kiti užsiėmimai – 33%, nemėgsta skaityti – 20%.

2009 – 2010 m. akcentuotos skirtingos nesilankymo bibliotekose priežastys. Pagrindinės priežastys (nėra laiko, kiti užsiėmimai ir poreikio nebuvimas) laiko perspektyvoje išlieka tos pačios, tačiau dažniau akcentuotos šios priežastys: neįdomu (14% - 2010 m., 9% - 2009 m.), nemėgsta skaityti (20% - 2010 m., 13% - 2009 m.), internetu naudojasi kitur (19% - 2010 m., 17% - 2009 m.).

Kaime ir mieste nesilankymo bibliotekoje priežasčių svarba yra labai panaši. Pagrindinis kaimo vietovių išskirtinumas – bendras pasyvumas, intereso nebūvimas („nemėgstu skaityti“, „nejdomu“).

Informuotumas ir naudojimas bibliotekų teikiamomis paslaugomis

2010 m. tyrimo duomenimis, dauguma respondentų su bibliotekomis daugiausiai siejo tradicines bibliotekų funkcijas: knygų išdavimą – 98% ir galimybę skaityti periodinę spaudą – 85%, kitokių leidinių išdavimą (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.) - 49%. „Naujasias“ bibliotekų funkcijas - galimybę nemokamai naudotis internetu paminėjo 72% respondentų, galimybę naudotis informacijos duomenų bazėmis internete – 44% respondentų.

2009 – 2010 m. laikotarpiu (2008 m. skyrėsi klausimo formatas, todėl į analizę įtraukti tik 2009 – 2010 m.), ir kaimo – miesto lyginamojoje perspektyvoje bibliotekoms priskiriamos funkcijos beveik nesikeitė.

2010 m. apklausos duomenimis, populiariausios respondentų naudojamos bibliotekų paslaugos yra „tradicinės“ – knygų išdavimas – 89%, galimybė skaityti periodinę spaudą – 43%, kitokių leidinių išdavimas (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.) - 17%. Internetu ir internetinėmis duomenų bazėmis bibliotekose naudojasi, atitinkamai, 25% ir 14% respondentų.

2009 – 2010 m. laikotarpiu ir kaime ir mieste pastebimos analogiškos tendencijos – mažėja naudojimas knygų išdavimu ir periodikos skaitymu, bet lėtai auga interneto vartojimas.

Bendryjų bibliotekos pokyčių vertinimas

2010 m. palankiausiai vertinami bibliotekų pokyčiai – kompiuterinės technikos gausa (50% teigiamų vertinimų), galimybė gauti pagalbą iš bibliotekininkų (48% teigiamų vertinimų). Mažiau optimistiškai vertinama periodinės spaudos įvairovė (38% teigiamų vertinimų) ir knygų asortimento atnaujinimas (42% teigiamų vertinimų).

Lyginamojoje laiko perspektyvoje (2009 – 2010 m.) didžiausi teigiami pokyčių vertinimai susiję su kompiuterinės technikos gausa, bendra atmosfera, galimybe gauti pagalbą. Žymesnių pokyčių knygų asortimento atnaujinimo ir periodinės spaudos įvairovės vertinimuose nėra. Kaimo vietovių respondentai yra mažiau kritiški – jų pokyčių vertinimai teigiami visose srityse.

Bibliotekų teikiamų paslaugų kokybės pokyčių vertinimas

2010 m. gyventojų tyrime, bibliotekų paslaugų kokybės pokyčiai vertinami gana teigiamai. Palankiausiai vertinami su „naująja“ biblioteka susiję pokyčiai – kompiuterinės technikos gausa (59% teigiamų vertinimų) ir kokybė (51% teigiamų vertinimų), galimybė gauti pagalbą internetu (57% teigiamų vertinimų). Įdomu, kad knygų atnaujinimas taip pat vertinamas labai palankiai (50% pagerėjo), nors duomenimis „iš vidaus“ (bibliotekininkų ir vadovų nuomone) būtent šios srities padėtis per paskutinį laikotarpį itin pablogėjo.

Lyginant vertinimus laike, anksčiau minėtas bibliotekininkų ir lankytojų knygų atnaujinimo vertinimo skirtumas yra paaiškinamas. 2008 – 2010 m. šios srities vertinimai nuosekliai blogėjo (nuo 66% teigiamų vertinimų 2008 m. iki 50% - 2010 m.). Taigi, ir bibliotekininkų ir lankytojų vertinimų vektoriai iš esmės sutampa, tiesiog profesionalų vertinimas yra kritiškesnis.

Kaimo ir miesto vertinimai ir jų pokyčiai laike nesiskiria. Iš esmės atkartojama ta pati tendencija – kaimuose bibliotekų paslaugos yra vertinamos palankiau.

Bibliotekų įvaizdis

2010 m. tyrimo duomenimis, biblioteka daugeliui respondentų asocijuojasi su knygomis, spauda, skaitymu – 95%, žinių šaltiniu, informacijos centru – 26%, nemokamu internetu – 9%, mokslu, studijomis, švietimu – 8%, kompiuteriais, informacinėmis technologijomis – 7%. Apibendrinant aukščiau išvardintas asociacijas, pastebima, kad vyraujantis bibliotekų įvaizdis susijęs su spausdinta informacija – 95%. Su mokslu ir abstrakčiomis žiniomis bibliotekas sieja 34% respondentų, su informacinėmis technologijomis – 16%, su bendravimu, laisvalaikiu – 11% respondentų.

Pagal vertintas įvaizdžio sudėtinės dalis, galima išskirti šias įvaizdžio sritis:

Personalas. Bibliotekose dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, bibliotekininkai yra geri pagalbininkai lankytojui, bibliotekininkai yra linksmi ir mandagūs.

Bendra aplinka. Labai palankiai vertinama bendra aplinka, atvirumas, demokratiškumas ir universalumas: bibliotekoje yra gera atmosfera, biblioteka yra skirta visiems norintiems, biblioteka teikia daug paslaugų. Infrastruktūra ir techninė įranga. Palankiai vertinama bibliotekų infrastruktūra, techninė įranga ir teikiamos paslaugos: šiuolaikiška įranga, bibliotekose diegiamos naujovės nėra, bibliotekos yra modernios. Bendruomeniškumas. Gyventojų nuomone - tai viena silpniausių bibliotekų savybių. Santykinai (lyginant su itin teigiamu kitų savybių vertinimu) daug respondentų mano, kad bibliotekos nėra žmonių traukos centrai, populiaru vieta leisti laiką, bendruomeninio gyvenimo centras ar vieta bendrauti. Konservatyvumas. Pabrėžiamas bibliotekų konservatyvumas: nelabai madinga, labiau skirta vyresnio amžiaus žmonėms.

Bibliotekų įvaizdis mieste ir kaime skiriasi. Bendras įvaizdis visur yra gana palankus, tačiau kaimo bibliotekų vertinimai beveik visais aspektais yra aukštesni (išimtis – paslaugų įvairovė, kur miesto bibliotekos vertinamos palankiau). Kaimo vietovėse ypač išsiskiria aukštesni bibliotekų savybių vertinimai susiję su bibliotekų bendruomenės stiprinimo misija: populiaru, madinga, smagi vieta, vieta bendrauti su žmonėmis.

Laiko perspektyvoje (2008 – 2010 m.) išsiskiria su modernumu susijusių savybių vertinimų augimas: šiuolaikiškumas, naujovių diegimas, šiuolaikinė įranga.

Viešos interneto prieigos diegimo projektai

Viešos interneto prieigos diegimo ir visuomenės kompiuterinio raštingumo ugdymo projektų žinomumas

2010 m. tyrimo duomenimis, apie projektus ar programas skirtas viešo interneto prieigos diegimui ar kompiuterinio raštingumo ugdymui (spontaninis žinomumas – atviras klausimas) girdėjo – 12% visų apklaustųjų. (13% – „Langas į ateitį“, 15% – „Bibliotekos pažangai“, 4% – VIPT). Kaime ir mieste projektų žinomumas nesiskiria.

Paminėjus projektų pavadinimus (primintinis žinomumas), žinomiausi yra „Langas į ateitį“ – 37%, „Bibliotekos pažangai“ – 36%, VIPT – 26% respondentų.

Projektų žinomumas 2008 – 2009 m. kito skirtingai. „Bibliotekos pažangai“ ir VIPT žinomumas nuosekliai augo („Bibliotekos pažangai“ : 17% - 2008 m., 25% - 2009 m., 36% - 2010 m., VIPT: 13% - 2008 m., 23% - 2009 m., 26% - 2010 m.). „Langas į ateitį“ populiarumas pradinėje situacijos analizėje buvo aukščiausias – 34%, 2009 m. populiarumas augo iki 41%, bet 2010 m. stebimas žinomumo nuosmukis – 37%.

Kaimo ir miesto rezultatų palyginimas iš dalies paaiškina tokią „Langas į ateitį“ žinomumo dinamiką. Kaime projekto žinomumas 2008 – 2010 m. buvo labai stabilus – apie 34-35%, tuo tarpu žinomumas mieste kito labai netolygiai – 2008 m. „Langas į ateitį“ projektą žinojo tik 16% respondentų, o 2009 m. – 44%.

„Bibliotekos pažangai“ žinomumas mieste ir kaime taip pat kito skirtingai. 2008 m. projektas buvo dvigubai žinomesnis kaimo vietovėse, nei mieste (34% - kaime, 16% - mieste). 2009 m., smukus projekto žinomumui kaime iki 26%, projekto populiarumas mieste išaugo iki 25%. 2010 m. ir mieste ir kaime projekto populiarumas augo ir šiuo metu yra beveik lygus (35% - mieste ir 37% - kaime).

Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas

Ir 2010 m., ir 2009 m. gyventojų apklausoje „Bibliotekos pažangai“ yra vertinamas itin palankiai (2009 m. – 78%, 2010 m. – 83% palankių vertinimų). Kaimo ir miesto respondentai projektą vertinai vienodai teigiamai.

Informacijos apie projektus šaltiniai

2010 m. tyrimo duomenimis, „Bibliotekos pažangai“ yra efektyviausiai reklamuojamas. Apie projektą „Bibliotekos pažangai“ respondentai daugiausiai sužino iš televizijos – 71%, skelbimų bibliotekoje – 28%, spaudos – 39%, draugų, giminių pažįstamų – 26%, interneto – 24%, radijo – 25%. Apie projektą „Langas į ateitį“ respondentai daugiausiai sužinojo iš televizijos – 54%, draugų, giminių pažįstamų – 26%, interneto – 22%, spaudos – 31%, radijo – 7%. Apie projektą „VIPT“ respondentai daugiausiai sužinojo iš televizijos – 52%, draugų, giminių pažįstamų – 32%, interneto – 23%, spaudos – 31%, radijo – 18%.

Kaimo – miesto respondentų atsakymų sklaidoje apie informacijos šaltinius skirtumų nėra.

Lyginant 2008 – 2010 m. tyrimų rezultatus, pastebimas ryškus informacinės paramos „Bibliotekos pažangai“ augimas. 2010 m. iš TV apie minėtą projektą sužinojo 71% (2009 m. – 59%), radijo – 25% (2009 m. – 17%), interneto – 24% (2009 m. – 17%), skelbimų spaudoje – 28% (2009 m. – 17%). Kitų interneto plėtrą skatinančių projektų reklamos pastebimumas beveik nesikeitė.

Naudojimasis projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis

2010 m. tyrimo duomenimis, „Bibliotekos pažangai“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 7%, šeimos nariui – 4%, pažįstamam – 23%. „Langas į ateitį“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 6%, šeimos nariui – 6%, pažįstamam – 18%. „VIPT“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 10%, šeimos nariui – 5%, pažįstamam – 26%.

2008 - 2010 m. laikotarpiu naudojimasis projektų teikiamomis galimybėmis naudotis internetu besinaudojančiųjų skaičius išliko gana stabilus. Kaimo ir miesto skirtumai taip pat nėra statistiškai reikšmingi.

1. Tyrimo pristatymas

1.1 Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa

Reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa (3 instrumentas) yra sudėtinė projekto „Bibliotekos pažangai“, įgyvendinamo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir Bilo ir Melindos Geitsų fondo, poveikio vertinimo dalis. 2010 m. tyrimas yra 2 projekto poveikio vertinimas (prieš tai vykdyta 2008 m. pradinės situacijos analizė ir 2009 m. 1 projekto poveikio vertinimas).

1.1.1 Tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis Lietuvos gyventojų nuomonės (3 instrumentas) tyrimo tikslas – ištirti Lietuvos gyventojų interneto vartojimo kiekybinius ir kokybinius rodiklius:

- Nustatyti interneto paplitimo, jungimosi būdo, viešo interneto prieigų populiarumą;
- Apibrėžti dažniausias veiklas internete ir įvertinti jų naudą suvokimą;
- Aptarti bibliotekų įvaizdį, reputaciją ir misijos suvokimą visuomenėje;
- Palyginti kiekybiškai pamatuojamų rodiklius su ankstesnių tyrimų rezultatais.

1.1.2 Poveikio matavimo rodikliai

Lietuvos gyventojų apklausa tiriami šie poveikio matavimo rodikliai:

3. Pagerėję viešų bibliotekų lankytojų informacinių technologijų naudojimo įgūdžiai:
3B. Pakitusi viešos interneto prieigos vartojimo praktika
4. Pagerėjusi prieiga specifinėms grupėms, sunkiai pasiekiamoms socialinėms grupėms:
4A. Procentas vartotojų, kurie neturi alternatyvios interneto prieigos
4C. Veiklos, kurioms atlikti vartotojai bibliotekose esančių viešą interneto prieigą naudoja dažniausiai
5. Pagerėjęs bibliotekų atstovavimas
5A. Bibliotekos reputacija, viešas suvokimas ir profilis
5B. Išplėsta bibliotekų misija ir kompetencijos sritys
7. Išaugusi socialinė nauda individams ir bendruomenėms per IT:
7A. Vartotojų gaunama nauda ir jos suvokimas

1.1.3 Tyrimo metodologija

Tikslinė grupė

15 – 74 m. nuolatiniai Lietuvos gyventojai.

Tyrimo imtis

N=1518. Rezultatai nagrinėjami su 95% patikimumu, +/- 2,5% statistine paklaida.

Atranka

Stratifikuota daugiapakopė tikimybinė atranka.

Vietovės atranka – vietovės atrenkamos išlaikant Lietuvos gyventojų skaičiaus proporcijas kaimo vietovėse ir miestuose remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis.

- Atrankos šaltiniai (sampling frame). Būtina reprezentatyvios atrankos sąlyga – lygios galimybės patekti į atranką ir būti apklaustam. Yra keletas šaltinių apimančių visą tyrimo populiaciją ir nepažeidžiančių asmens privatumo: adresų registro duomenys, Vyriausios rinkimų komisijos sudarytas apylinkių ir apygardų ribų ir adresų sąrašas (abu be asmeninės informacijos). Pirmojo šaltinio privalumas yra tas, kad jis yra „prižiūrimas“ prie aktualaus administracinio suskirstymo (seniūnijų, savivaldybių, apskričių). Kita vertus, remiantis adresų registru sudarinėti maršrutinės atranka yra gana keblu, kadangi joms sudaryti reikalinga kuo tikslesnė informacija apie populiacijos dydį pirminiuose atrankos vienetuose (šio atveju seniūnijose). Visuotinis surašymas vyko 2001 m., taigi reali demografinė situacija gali būti visiškai skirtinga.

VRK rinkėjų sąrašai padeda išspręsti populiacijos dydžio problemą atrankos schemoje. Jie yra nuolat atnaujinami, todėl yra aktualesnis informacijos apie populiaciją vietovėse šaltinis. Rinkėjų sąrašų trūkimas yra tas, kad juose nurodomas tik pilnamečių skaičius. Tai nėra didelė problema, kadangi šis skaičius koreliuoja su bendrų gyventojų skaičiumi (be to daugeliu atveju atitinka tikslinę grupę).

- Pirminiai atrankos vienetai. Pirminiais atrankos vienetais pasirinktos rinkiminių apylinkių teritorijos (2009 m.). Iš 2035 apylinkių, naudojant tikimybės proporcingos dydžiui metodą, atrinkta 50 vietovių, kuriose bus atliekama apklausa.
- Visi pirminiai atrankos vienetai išdėstomi pagal administracinį suskirstymą (apskritys, vėliau savivaldybės) pridėdant informaciją apie jų santykinį dydį (registruotų rinkėjų skaičių). Tada atskirame stulpelyje suskaičiuojamas kauptinis dažnis (gaunamas susumuojant šio intervalo ir ankstesniųjų intervalų paprastuosius dažnius. Paskutinis kauptinis dažnis lygus imties dydžiui.). Atlikus šias procedūras nustatomas atrankos žingsnis, bendrą populiacijos dydį (visų rinkėjų sumą) padalijant iš pirminių atrankos vienetų skaičiaus (50). Pradinis atrankos taškas parenkamas atsitiktinės atrankos būdu. Jis ir bus pirmas atrinktas pirminės atrankos vienetas. Likę 49 atrenkami pridėdant apskaičiuotą žingsnį prie ankstesniojo atrinkto taško.

Tikimybės proporcingos dydžiui metodas padidina didesnių vietovių tikimybės pakliūti į atranką .

•Namo ir buto atranka – vietovėje pasirenkamas atrankos taškas (adresas, pvz. Draugystės g. 3) arba keli taškai. Taškų skaičius nustatomas numatytą toje vietovėje apklausti respondentų skaičių dalijant iš 20. Apklausa pradedama atrankos taške. Kiekviename atrankos taške daugiabučių namų kvartale interviuotojai eina į kiekvieną namą, jame atsirenka kas 5-tą butą Vilniuje, Kaune, ir Klaipėdoje ir kas 3-čią butą kituose miestuose. Privačių namų kvartale interviuotojai atsirenka kas 2-ą namą. Pasibaigus gatvės nelyginei/lyginei pusei, interviuotojas grįžta priešinga tos pačios gatvės puse. Gatvei pasibaigus einama į susikertančią gatvę. Kaimo vietovėje, interviuotojas pasirenka atskaitos tašką, pvz., autobusų stotelę, mokyklą, ir eina į kas 2-ą namą, jei namų numeracijos nėra, skaičiuojama fiziškai. Interviuotojai pildo maršruto lapą, kad būtų galima patikrinti maršruto ir žingsnio laikymosi teisingumą.

•Respondento atranka bute/name vyksta pagal tyrimo tikslinės grupės kriterijų – tai 15 – 74 m. asmuo. Jei namų ūkyje tokių yra keletas, atrankai taikoma artimiausio gimtadieni taisyklė. Atrinktame namų ūkyje atrenkamas ir apklausiamas vienas respondentas. Jei apsilankymo metu niekas neįsileidžia ar pagal atrankos kriterijus atrinkto respondento namuose nėra, grįžtama antrą kartą, jei vėl nėra respondento namuose – kitą dieną grįžtama trečią kartą (jei dar yra likusių neužpildytų anketų). Jeigu grįžus į butą, kuriame nebuvo respondento, jis atsisako dalyvauti toliau einama pagal žingsnį. Jei atrinktas respondentas dalyvauti apklausoje atsisako, einama į sekantį namą/butą. Respondentą apklausus pildomas telefonų lapas, kur respondentas pateikia savo vardą ir telefoną. Atsisakius pateikti telefoną prašomas el. pašto adresas arba namų adresas.

Duomenų rinkimo metodas

Tiesioginis interviu respondento namuose, naudojant iš anksto suderintą klausimyną, kurį pildys profesionalus interviuotojas.

Lauko darbų ataskaita

Viso aplankyta	3331
Apklausta	1520
Nepasiekiamas	288
Atsisakė	1036
Neatitiko atrankos kriterijų	466
Kitos priežastys	3
Užrakinotos laiptinės, (koduotos durys)	18

Kokybės kontrolė

UAB „RAIT“ tyrimai atliekami laikantis ESOMAR reikalavimų.

Darbo kontrolė vykdoma visuose tyrimo eigos etapuose:

- duomenų rinkimo;
- duomenų suvedimo (apklausa, vykdyta naudojant užprogramuotą anketą, užtikrinančią 100% suvedimo kontrolę);
- duomenų kodavimo (apklausa, vykdyta naudojant užprogramuotą anketą, užtikrinančią 100% kodavimo ir loginės sekos (angl. *routing*) kontrolę).

Statistinė duomenų paklaida

Vertinant rezultatus, būtina kreipti dėmesį į statistinę paklaidą. Ji atsiranda dėl to, kad yra daroma respondentų atranka, o ne vykdoma ištininė apklausa. Ši paklaida yra apskaičiuojama matematiškai.

Tolnesnėje lentelėje yra pateikiamos paklaidos, esant įvairiam respondentų skaičiui bei atsakymų pasiskirstymui.

Atsakymų pasiskirstymas ⇒	50	45/55	40/60	35/65	30/70	25/75	20/80	15/85	10/90	5/95
Atrankos dydis ↓										
10	31	30.8	30.4	29.6	28.4	26.8	24.8	22.1	18.6	13.5
30	17.9	17.8	17.5	17.1	16.4	15.5	14.3	12.8	10.7	7.8
50	13.9	13.8	13.6	13.2	12.7	12	11.1	9.9	8.3	6
75	11.3	11.3	11.1	10.8	10.4	9.8	9.1	8.1	6.8	4.9
100	9.8	9.8	9.6	9.3	9	8.5	7.8	7	5.9	4.3
150	8	8	7.8	7.6	7.3	6.9	6.4	5.7	4.8	3.5
200	6.9	6.9	6.8	6.6	6.4	6	5.5	4.9	4.2	3
300	5.7	5.6	5.5	5.4	5.2	4.9	4.5	4	3.4	2.5
400	4.9	4.9	4.8	4.7	4.5	4.2	3.9	3.5	2.9	2.1
500	4.4	4.4	4.3	4.2	4	3.8	3.5	3.1	2.6	1.9
600	4	4	3.9	3.8	3.7	3.5	3.2	2.9	2.4	1.7
700	3.7	3.7	3.6	3.5	3.4	3.2	3	2.6	2.2	1.6
800	3.5	3.4	3.4	3.3	3.2	3	2.8	2.5	2.1	1.5
900	3.3	3.2	3.2	3.1	3	2.8	2.6	2.3	2	1.4
1000	3.1	3.1	3	3	2.8	2.7	2.5	2.2	1.9	1.4

Pavyzdys

Tarkime, kad 1000 respondentų buvo paklausta, kokius projektus jei žino. Tarkime, kad 25 % jų pasakė, kad žino X projektą. Tai reiškia, kad su 95 % tikimybe galime teigti, jog tikroji reikšmė yra intervale 25 % ± 2,7%.

1.2 Metodologinės pastabos

Ataskaitoje pateikti bendrieji atsakymų pasiskirstymai, palyginimai su 2008 ir 2009 m. apklausų rezultatais ir statistiškai reikšmingų atsakymų sklaida demografinėse grupėse (ryšiams tarp kintamųjų atskleisti ir statistiškai reikšmingiems skirtumams nustatyti taikyti statistinės analizės metodai: T – testas, Chi kvadrato kriterijus, koreliacinė analizė). Ataskaitoje išskirti tik statistiškai reikšmingi grupių skirtumai.

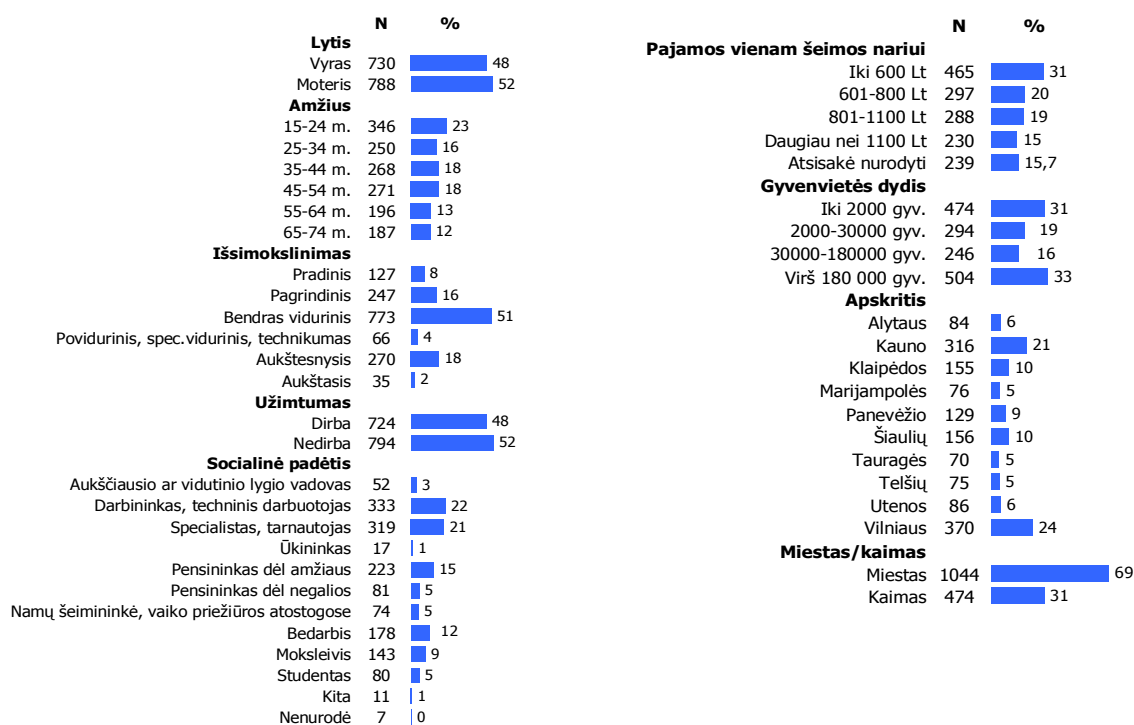
Patogesniai vertinimų skalių interpretavimui ir palyginimams laike panaudoti išvestiniai dydžiai:

- **Skalės balansas** padeda objektyviau palyginti vertinimus. Balansas skaičiuojamas iš teigiamų vertinimų atimant neigiamus, naudojant sutartinius svorius. $\text{Balansas} = (\text{VISIŠKAI PAKANKAMAI} + \text{PAKANKAMI} * 1/2) - (\text{VISIŠKAI NEPAKANKAMI} + \text{NEPAKANKAMI} * 1/2)$. Teoriškai balansas gali įgyti reikšmes nuo -100 iki + 100. tai skirtumas tarp teigiamų ir neigiamų atsakymų lyginamosios dalies procentais. Likerto skalės balansas gali įgyti reikšmes nuo -100, kai visi respondentai pasirenka labiausiai neigiamą atsakymo variantą, iki +100, kai visi pasirenka labiausiai teigiamą atsakymo variantą. Jeigu teigiamų ir neigiamų atsakymų skaičius yra vienodas, balanso reikšmė bus lygi 0. Jeigu balanso reikšmė lygi -10, tai reiškia, kad neigiamų reikšmių buvo 10 procentų daugiau negu teigiamų.

- **Vertinimų saldo.** Panaudotas buhalterijoje ir tarptautinėje prekyboje (mokėjimų balanse) plačiai naudojamas rodiklis. Debetui, tyrimo atveju, prilygintas vėlesnių metų vertinimų balansas, o kreditui – praėjusių metų (skolintas) vertinimo balansas. Teigiamas saldo reiškia, kad nurodyto laikotarpio vertinimai yra aukštesni, nei praėjusio laikotarpio, o neigiamas, kad vertinimai (balansas), lyginant su praėjusiu laikotarpiu pablogėjo (0 reikštų, kad tarp lyginamųjų laikotarpių pokyčių nebuvo).

1.3 Apklaustųjų demografiniai bruožai

1 Diagrama. Apklaustųjų bibliotekų darbuotojų demografiniai bruožai

2. Gyventojų naudojimosi kompiuteriais ir internetu paplitimas

Šiame skyriuje analizuojami gyventojų nuomonės tyrimo duomenys apie naudojimosi kompiuteriais ir internetu paplitimą.

2.1 Galimybės naudotis kompiuteriu prijungtu prie interneto

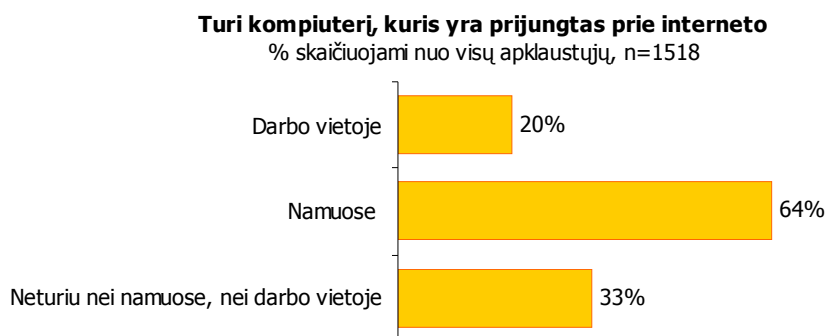
2010 m. tyrimo duomenimis, mažiausiai 2/3 respondentų turi galimybę darbe ar namuose naudotis kompiuteriu, prijungtu prie interneto. 20% respondentų kompiuteriu, prijungtu prie interneto, naudojami darbe, o 64% turi galimybę kompiuteriu ir internetu naudotis namie. (2 diagrama)

Darbo vietoje kompiuteriu ir internetu dažniau naudojami 25 – 54 m. respondentai (jie yra aktyviausi darbo rinkos dalyviai), respondentai, įgiję aukštąjį išsilavinimą, specialistai ir tarnautojai, vadovai, aukštesnes pajamas (virš 1000 LT vienam šeimos nariui) gaunantys asmenys, miestų (daugiausiai didmiesčių) gyventojai.

Namuose internetu dažniau naudojami visos aukščiau išvardintos grupės, jas papildant studentų /moksleivių ir 18 – 24 m. respondentų grupėmis.

Kompiuteriu, prijungtu prie interneto, rečiau naudojami vyresni kaip 55 metų, mažesnes pajamas gaunantys, kaimų gyventojai, bedarbiai ir pensininkai.

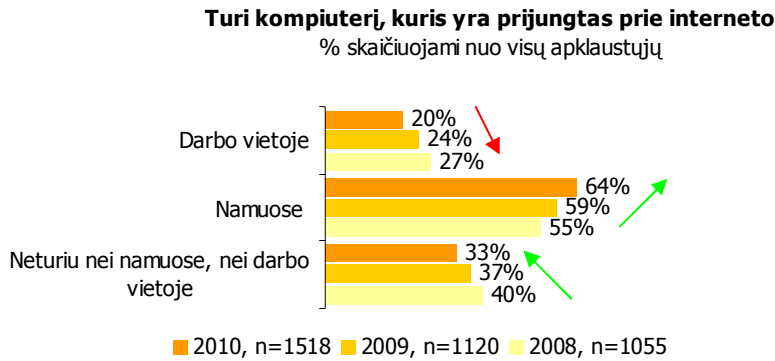
2 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojatis?

* respondentai galėjo nurodyti kelis atsakymo variantus

2008 – 2010 m. tyrimo rezultatų palyginimas rodo įdomias tendencijas. Bendras naudojimosi kompiuteriais ir internetu auga (nesinaudojančių internetu proporcijos mažėja nuo 40% - 2008 m., 37% - 2009 m. iki 33% - 2010 m.), tačiau šis augimas atspindi tik augantį interneto vartojimą namuose (nuo 55% - 2008 m., 59% - 2009 m. iki 64% - 2010 m.). Interneto vartojimas darbe mažėja – nuo 27% - 2008 m. iki 24% - 2009 m. ir 20% - 2010 m. (3 diagrama) Šis fenomenas reikalauja platesnės studijos, nors vienas iš galimų paaiškinimų gali būti neigiamos tendencijos darbo rinkoje (kelerius metus trunkantis dirbančiųjų skaičiaus mažėjimas ir potencialių darbo rinkos dalyvių emigracija).

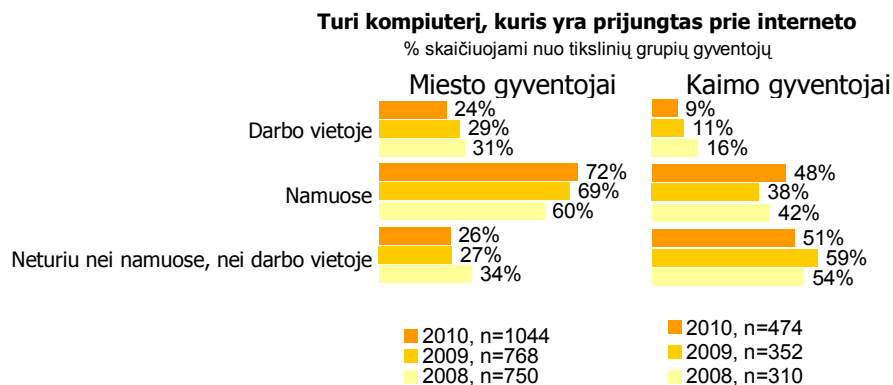
3 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojėtės? 2008 – 2010 m. palyginimas

* respondantai galėjo nurodyti kelis atsakymo variantus

Kaimo ir miesto gyventojų interneto vartojimo palyginimas 2008 – 2010 m. laikotarpiu rodo spartesnį ir tolygų interneto skvarbos augimą mieste (namuose 2010 m. juo naudojosi 72%, 2009 m. – 69%, 2008 m. – 60% respondentų) ir lėtesnį kaime (2010 m. – 48%, 2009 m. – 38%, 2008 m. - 42%). Interneto prieigos darbe nuosmukis kaimą ir miestą paveikė vienodai (ir mieste, ir kaime naudojimas internetu darbo vietoje nuo 2008 m. iki 2010 m. sumažėjo 7 procentiniais punktais). (4 diagrama)

4 Diagrama. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojėtės? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

2.2 Galimybės naudotis belaidžiu internetu ryšiu

2010 m. apklausos duomenimis, belaidžiu ryšiu namuose gali naudotis kas ketvirtas (25%) respondentas, darbe – apie 7%, ne namuose ir ne darbe - 5% respondentų. Jokių galimybių naudotis belaidžiu internetu neturi 56% respondentų. (5 diagrama).

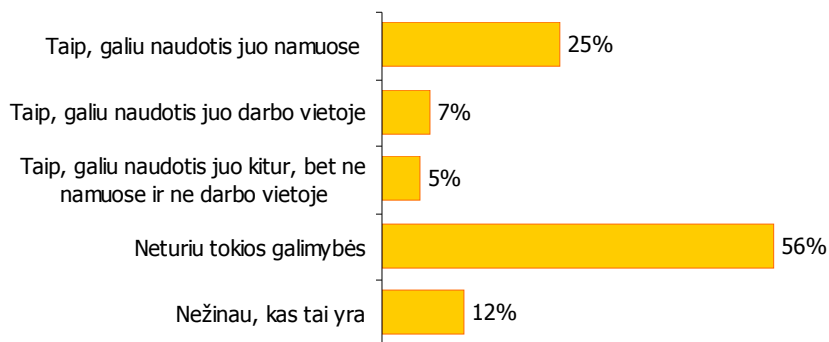
Darbo vietoje ir namuose belaidžiu internetu dažniau naudojasi 25 – 34 m. asmenys, respondantai, įgiję aukštąjį išsilavinimą, specialistai ir tarnautojai, vadovai, aukštas pajamas (virš 1000 LT vienam šeimos nariui) gaunantys asmenys, miestų (daugiausiai didmiesčių), Vilniaus apskrities gyventojai.

Kitose vietose (ne darbe ir ne namie) belaidžiu internetu daugiausiai naudojasi gana specifinė respondentų grupė – 15 – 24 m. amžiaus miestų gyventojai (dažniau studentai). Sprendžiant iš demografinio portreto, ženkliai šios grupės dalį gali sudaryti mobiliųjų ryšio priemonių (išmanieji telefonai, kompiuteriai, „delninkai“) savininkai.

5 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu?

Galimybė naudotis belaidžio interneto ryšiu

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, n=1518

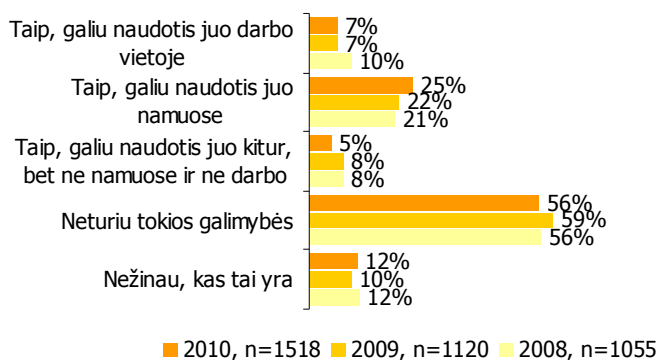

Belaidžio ryšio skvarba 2008 – 2010 m. tyrimų laikotarpiu yra beveik nekintanti. 2–3 procentinių punktų pokyčiai neviršija leistinų +/- 3% statistinės paklaidos ribų. (6 diagrama)

6 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu? 2008 – 2010 m. palyginimas

Galimybė naudotis belaidžio interneto ryšiu

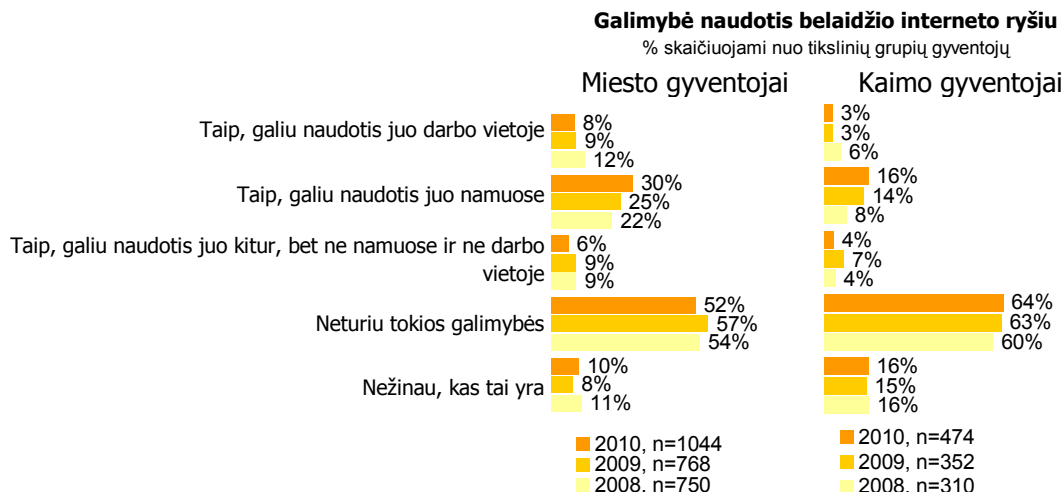
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Kaimo – miesto palyginamojoje perspektyvoje belaidžio ryšio plėtros dinamika atitinka ankstesniame skyrelyje aptartą naudojimąsi kompiuteriu ir internetu – vartojimas namuose auga, o darbe mažėja. Deja, pokyčių reikšmės taip pat neviršija statistinės paklaidos ribų,³ todėl platesnių apibendrinimų daryti negalime. (7 diagrama)

³ Atskirai nagrinėjant miesto ir kaimo duomenis sumažėja atvejų (respondentų) skaičius ir padidėja statistinės paklaidos tikimybė. Pvz. kai N=352, statistinės paklaidos tikimybė siekia +/-5,2%, esant 95% patikimumui.

7 Diagrama. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

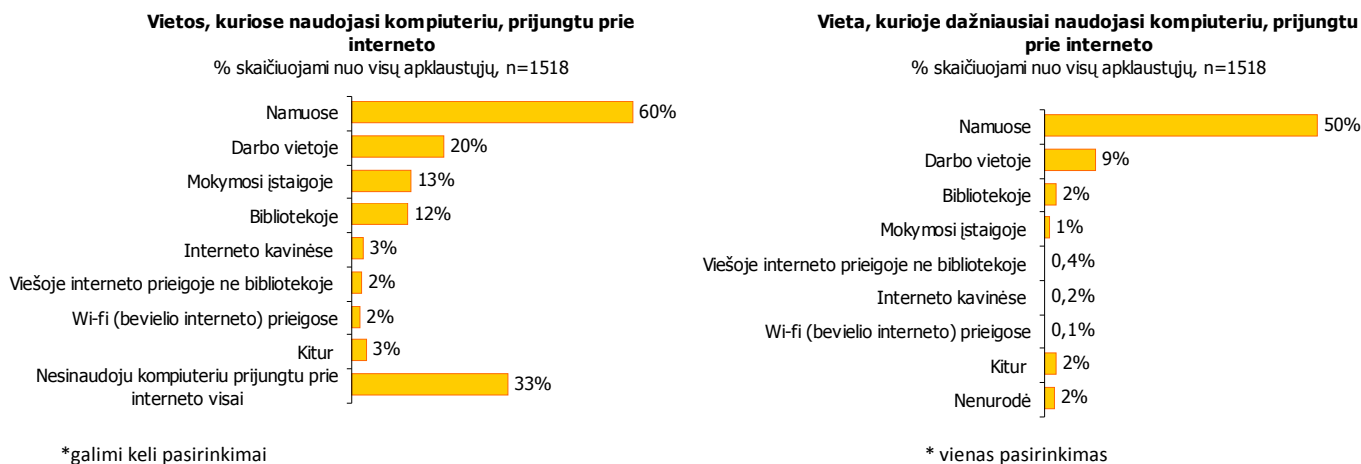

2.3 Naudojimosi internetu vietos

2010 m. Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, populiariausios interneto naudojimo vietos yra namai – 60% ir darbas – 20% paminėjimų. Bibliotekose internetu naudojasi 12% respondentų. Pati populiariausia – be konkurencijos yra namai (respondentai išskyrė vieną vietą, kurioje dažniausiai naudojasi internetu) – jiems pirmenybę teikia 50% respondentų. (8 diagrama)

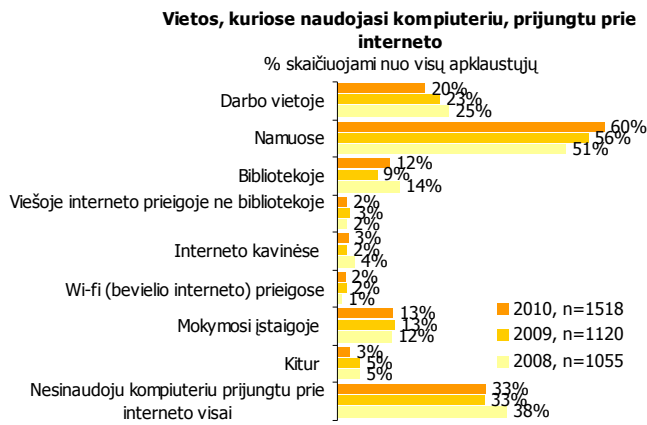
Vyriausi respondentai (55 – 74 m.) ir internetu naudojasi mažiausiai.

8 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta.

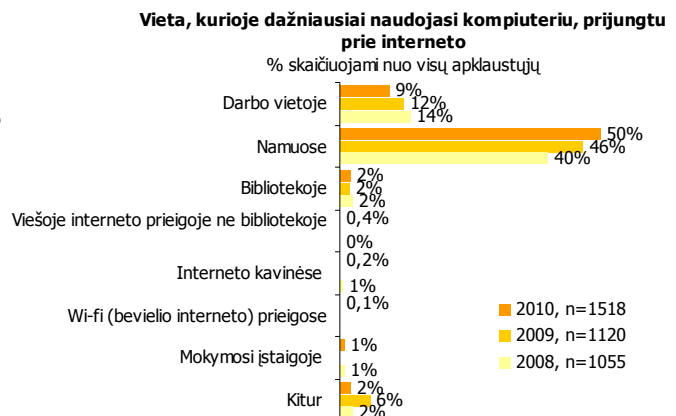

2008 – 2010 m. laikotarpiu stebima anksčiau jau aprašyta tendencija – naudojimasis internetu namuose plinta (nuo 51% - 2008 m. iki 60% - 2010 m.), o naudojimasis darbe – mažėja (nuo 25% - 2008 m. iki 20% - 2010 m.). (9 diagrama)

9 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta. 2008 – 2010 m. palyginimas

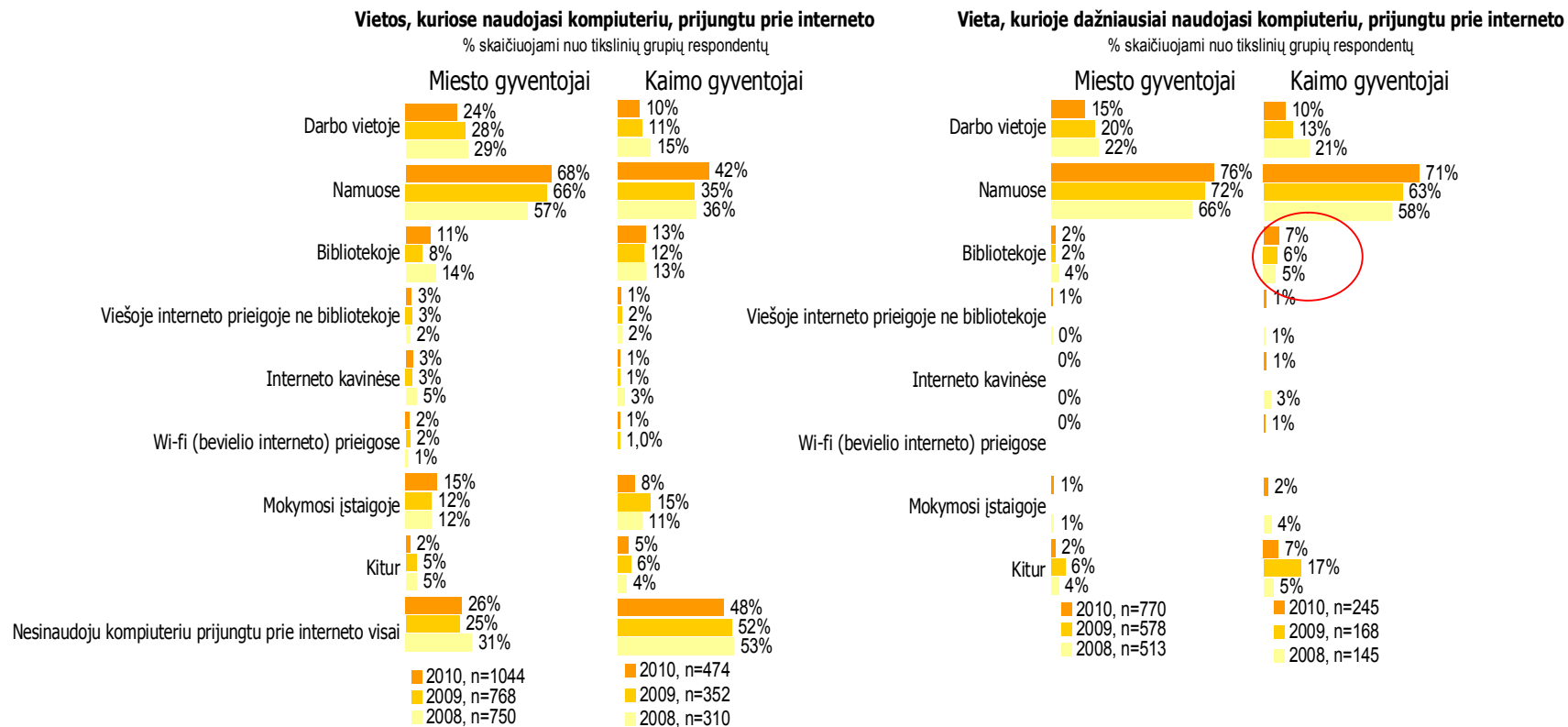
*galimi keli pasirinkimai

* vienas pasirinkimas

Interneto paplitimas kaime ir mieste vis dar labai ryškiai skiriasi. Pagal vartotojų proporcijas „namų“ interneto vartotojų mieste ir kaime santykis artimas 3:2 (2008 m. internetu namie naudojosi 57% miesto ir 36% - kaimo respondentų, 2009 m. ši proporcija buvo atitinkamai 66% ir 35%, 2010 m. – 68% ir 42%), interneto darbe vartotojų santykis mieste ir kaime viršija 2:1 (2008 m. internetu darbe naudojosi 29%, kaime – 15% respondentų, 2009 m. ši proporcija buvo atitinkamai 28% ir 11%, 2010 m. – 24% ir 10%). Naudojimosi internetu bibliotekose lygis kaime ir mieste 2008 – 2010 m. yra labai panašus ir pastovus (2008 m. mieste internetu bibliotekose naudojosi 14%, kaime – 13%, 2009 m. mieste – 8%, kaime – 12%, 2010 m. mieste - 11%, kaime – 13%). **Vis dėl to tarp bibliotekos vartotojų mieste ir kaime yra vienas esminis skirtumas – tyrimų rezultatai rodo, kad kaimuose bibliotekos dažniau yra vienintelė prieinama interneto naudojimo vieta. Paprašyti išskirti vieną dažniausią interneto vartojimo vietą, kaime, lyginant su miestu, bibliotekas nurodo kelis kartus didesnis procentas respondentų (2010 m. apklausoje bibliotekas kaip svarbiausią naudojimosi internetu vietą paminėjo 7% kaimo ir 2% miesto respondentų, 2009 m. – 6% kaime ir 2% mieste). Įdomu, kad ši takoskyra išryškėjo 2009 m. tyrime. Pradinėje situacijos analizėje (2008 m.) biblioteka buvo pirmas pasirinkimas 5% kaimo ir 4% miesto respondentų. (10 diagrama)**

10 Diagrama. Populiariausios vietos ir dažniausia naudojimosi internetu vieta. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

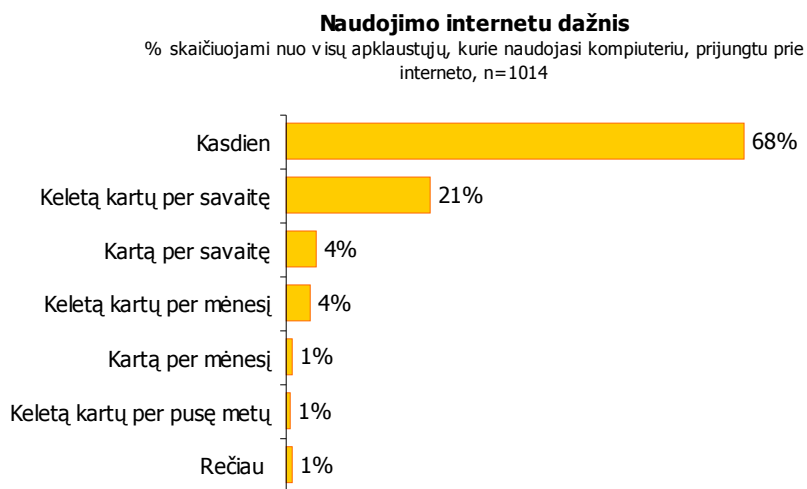
*galimi keli pasirinkimai

* vienas pasirinkimas

2.4 Naudojimosi internetu dažnumas

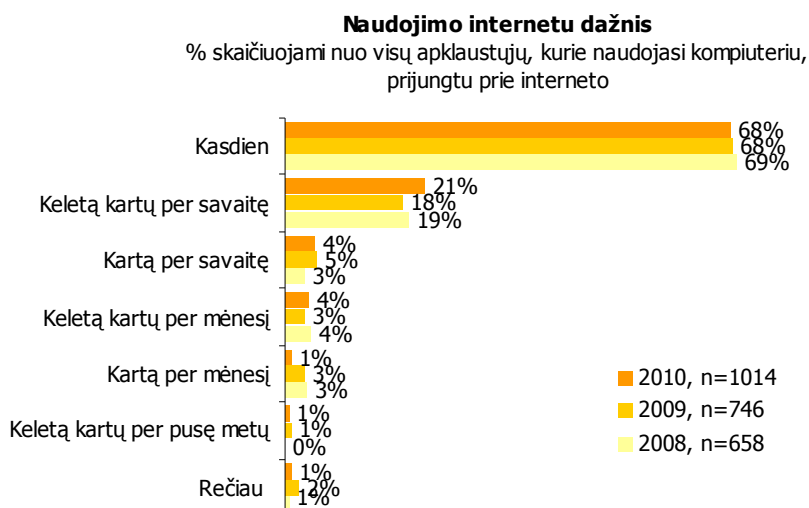
2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, dauguma iš besinaudojančių internetu juo naudojami kasdien (68%), 21% internetu naudojami kelis kartus per savaitę, 4% – kartą per savaitę ir 4% – keletą kartų per mėnesį. (11 diagrama). Internetu dažniau naudojami jauniausi (15 – 24 m.) respondentai, respondentai įgiję aukštąjį išsilavinimą, studentai, specialistai ir tarnautojai, vadovai, aukštesnes pajamas (virš 700 LT vienam šeimos nariui) gaunantys asmenys, miestų (daugiausiai didmiesčių) gyventojai.

11 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu?

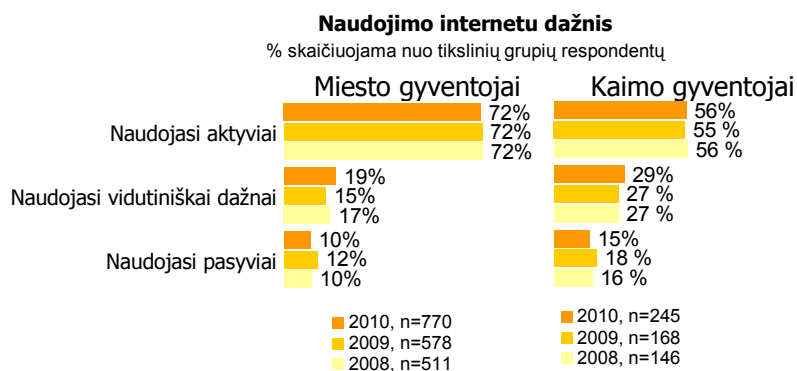
2008 – 2010 m. laikotarpio palyginimas rodo identišką vartojimo modelį – apie 70% aktyvių vartotojų internetu naudojami kasdien, apie 25% vidutiniškai aktyvių vartotojų internetu naudojami kelis kartus ar kartą per savaitę ir mažiau nei 10% apklaustųjų internetu naudojami gan pasyviai – kelis kartus per mėnesį ir dar rečiau. (12 diagrama).

12 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu? 2008 – 2010 m. palyginimas

Miestų gyventojai yra aktyvesni interneto vartotojai. 2010 m. duomenimis, aktyvių (kasdien naudojančių) interneto vartotojų mieste buvo 72%, kaime – 56%; vidutiniškai aktyvių (bent kartą per savaitę naudojančių) mieste buvo 19%, kaime – 29%; pasyvių (kelis kartus per mėnesį ir rečiau) vartotojų – 10% mieste ir 15% kaime. Šie skaičiai ir miesto – kaimo interneto vartojimo dažnumo proporcijos yra nekintančios per visą 2008 – 2010 m. tyrimų ciklą. (13 diagrama)

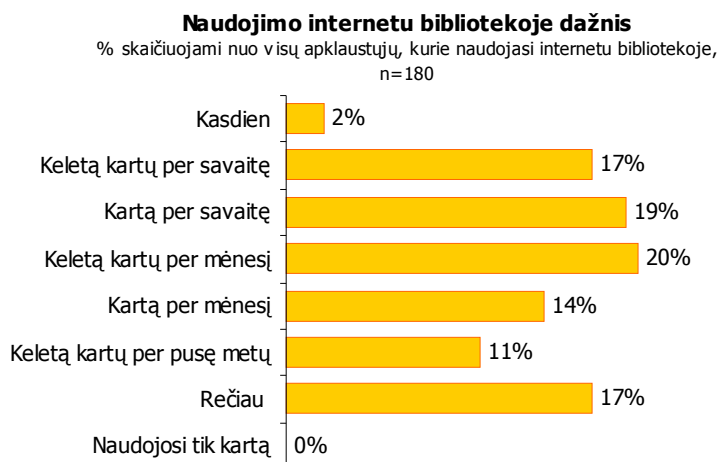
13 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

2.5 Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnumas

Besinaudojantys internetu bibliotekose yra pasyvesni vartotojai. 2010 m. duomenimis kasdien internetu bibliotekose naudojasi 2% respondentų⁴, vidutiniškai aktyviai (kartą ar kelis kartus per savaitę) – 36%, pasyviai – 62% respondentų. (14 diagrama)

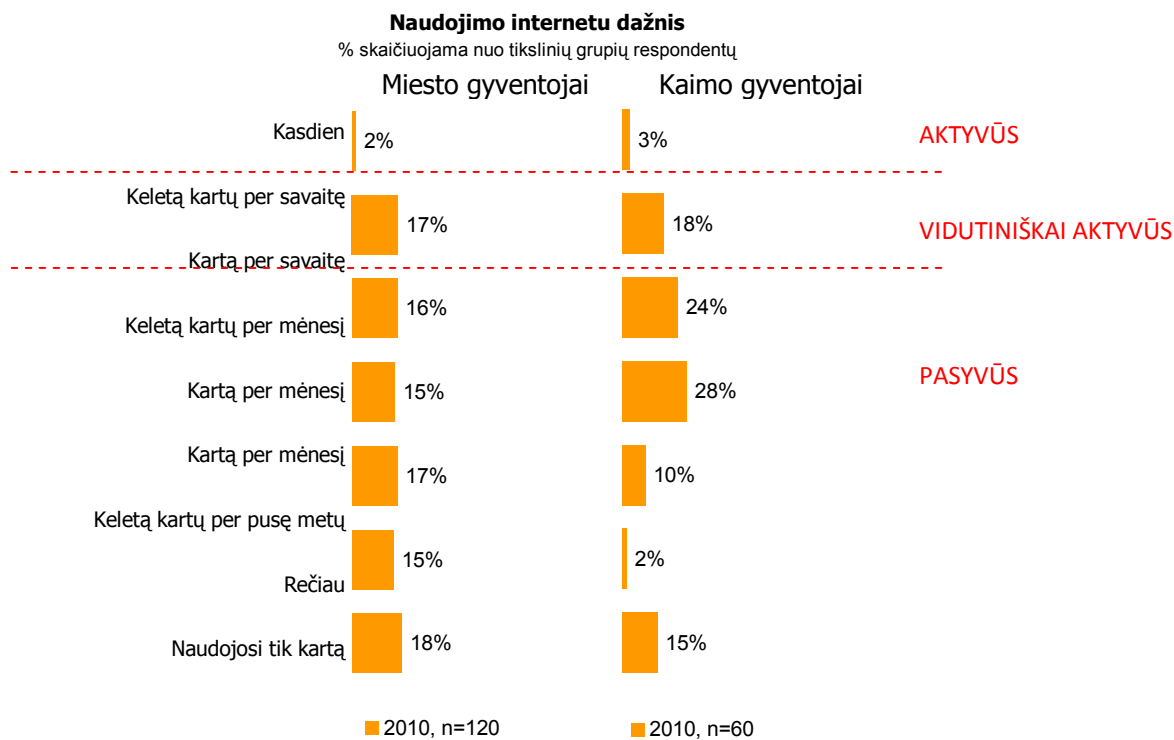
14 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bibliotekoje?

Naudojimosi internetu bibliotekose aktyvumas mieste ir kaime nesiskiria. Daugumą šio interneto vartotojų galima priskirti pasyvių vartotojų (internetu besinaudojančių keletą kartų per mėnesį ir rečiau) grupei. (15 diagrama).

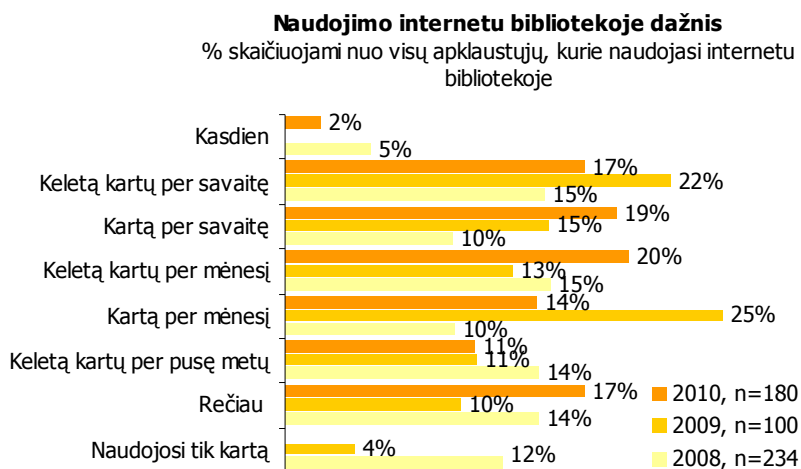
⁴ Šis rodiklis nėra tinkamas lyginimams su bendru interneto vartojimo aktyvumu, nes yra sąlygotas bibliotekų darbo grafiko.

15 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? *Kaimo ir miesto palyginimas*

2008 – 2010 m. interneto vartojimo dažnumo pokyčius analizuoti gan problemiška dėl nedidelio respondentų skaičiaus (besinaudojančių internetu bibliotekose tikslinės grupės) apribojimų.⁵

16 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? *2008 – 2010 m. palyginimas*

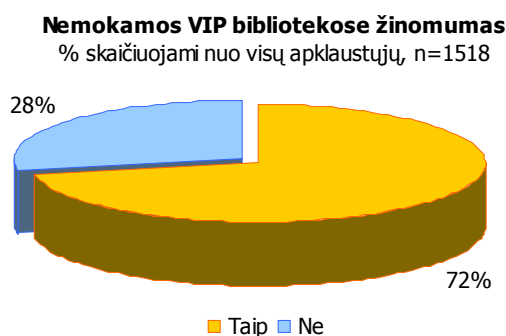
⁵ Tarkim 2009 m. besinaudojančių internetu bibliotekose į bendrą atranką pakliuvo tik 100 respondentų. Kai N=100, statistinė paklaida gali siekti +/-9,8%, esant 95% patikimumui.

3. Viešos interneto prieigos

3.1 Informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose

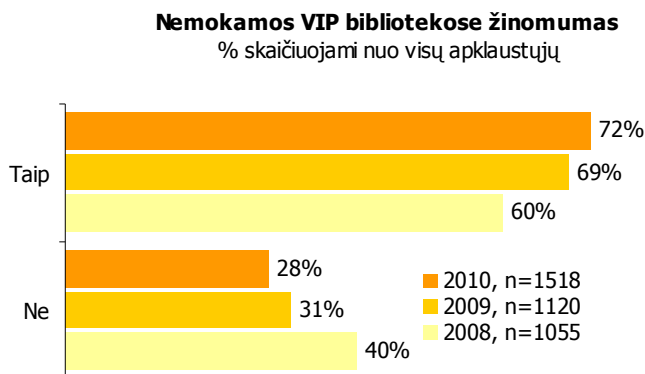
2010 m. tyrimo duomenimis, apie viešo interneto prieigas yra informuoti 72% respondentų. (17 diagrama). Apie viešas interneto prieigas vietas geriau informuoti jaunesni (15 – 44 m.) respondentai, didesnes nei 1000 LT vienam šeimos nariui gaunantys, asmenys įgiję aukštąjį išsilavinimą, specialistai ir tarnautojai, moksleiviai ir studentai, Panevėžio apskrities respondentai.

17 Diagrama. Gyventojų informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose

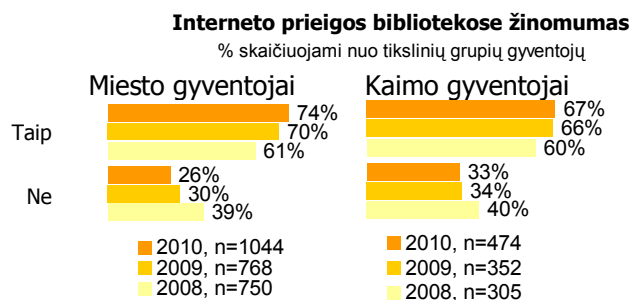
2008 – 2010 m. viešų interneto prieigų žinomumas padidėjo nuo 60% - 2008 m. iki 72% - 2010 m. (18 diagrama).

18 Diagrama. Gyventojų informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas

Kaime ir mieste interneto prieigos žinomumas augo skirtingu tempu. 2008 m. apie viešas interneto prieigas bibliotekose žinojo 61% miesto ir 60% kaimo gyventojų; 2009 m. mieste interneto prieigų žinomumas padidėjo iki 70%, kaime – iki 66%; 2010 m. mieste žinomumas siekė 74%, kaime – 67% (19 diagrama).

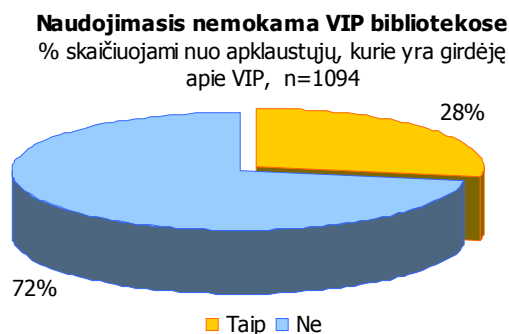
19 Diagrama. Gyventojų informuotumas apie nemokamas viešas interneto prieigas bibliotekose. 2008 – 2010 m. miesto ir kaimo palyginimas

3.2 Naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose

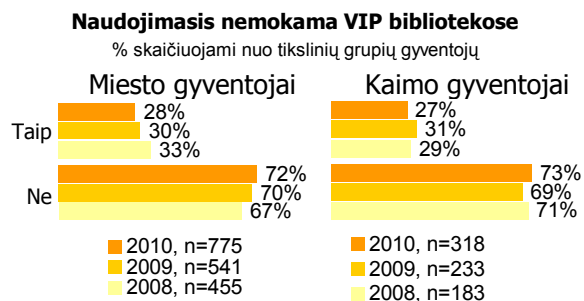
2010 m. duomenimis, vieša interneto prieiga bibliotekoje naudojosi 28% respondentų. Vieša interneto prieiga dažniau naudojosi 15 – 34 m. respondentai, moksleiviai ir studentai, nesinaudoja – patys vyriausi (55 – 74 m.) respondentai, pensininkai. (20 diagrama)

20 Diagrama. Naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose

Miesto ir kaimo gyventojai interneto prieigomis bibliotekose naudojami vienodai aktyviai – internetu bibliotekose naudojasi beveik kas trečias respondentas (skaičiuojant nuo žinančių apie viešas interneto prieigas) (21 diagrama).

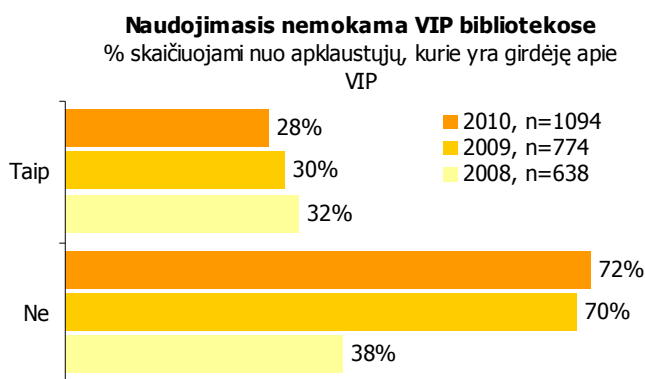
21 Diagrama. Naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

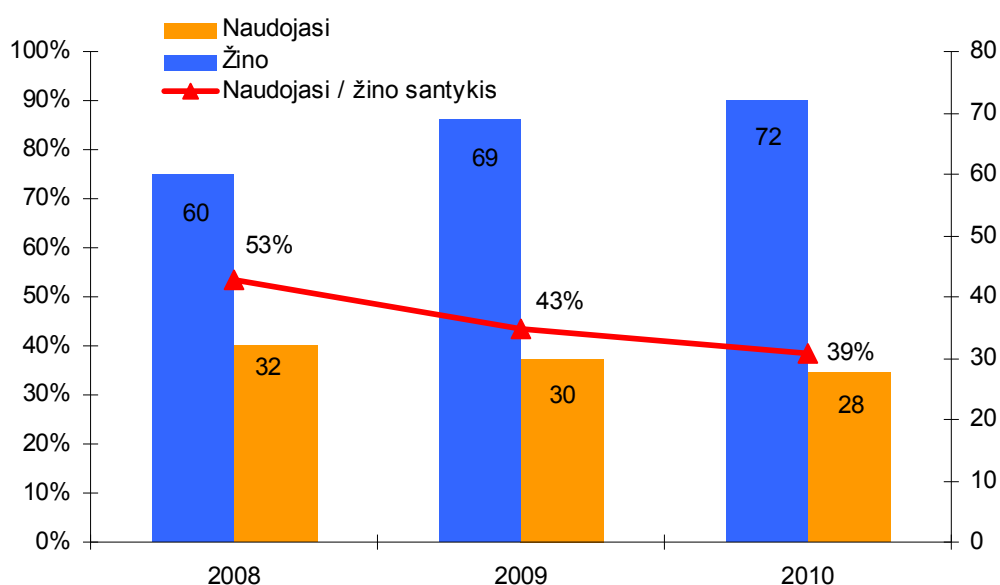
2008 – 2010 m. perspektyvoje stebimas viešų interneto prieigų populiarumo regresas (mažėja po 2 procentinius punktus per metus). (22 diagrama) Skirtumai yra per maži statistiniais argumentais paremtoms išvadoms daryti (populiarumo svyravimai neviršija paklaidos ribų), tačiau šie skaičiai leidžia

daryti prielaidą, kad žinančių apie interneto prieigas skaičiaus ir interneto vartotojų skaičiaus santykis nėra konstanta. T.y. tam tikru dydžiu pakitus interneto prieigų žinomumo rodikliams, negalima tikėtis analogiško vartotojų skaičiaus pokyčio. Tiesinės priklausomybės nebuvimą gerai iliustruoja 23 diagrama. Viešų interneto prieigų žinomumui augant pakankamai sparčiai, realus naudojimas prieigomis beveik nekinta ir netgi mažėja. Taip pat mažėja santykis tarp žinančiųjų ir besinaudojančių interneto prieiga (53% - 2008 m. ir 39% - 2010 m.).

22 Diagrama. Naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas

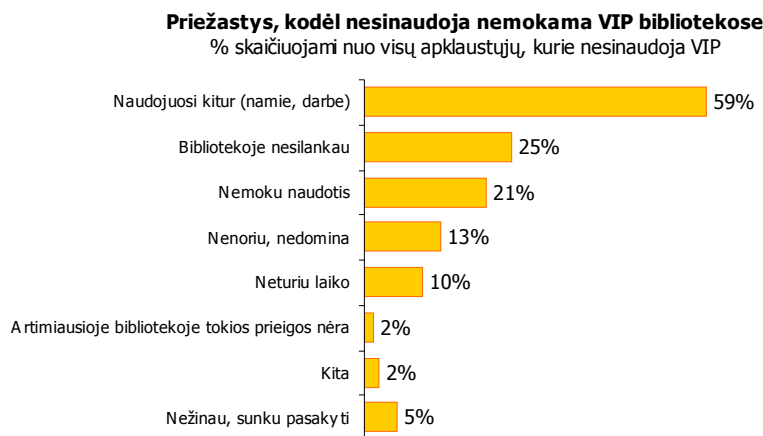
23 Diagrama. Žinomumas ir naudojimas nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose. 2008 – 2010 m. palyginimas

3.3 Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto prieigomis bibliotekose priežastys

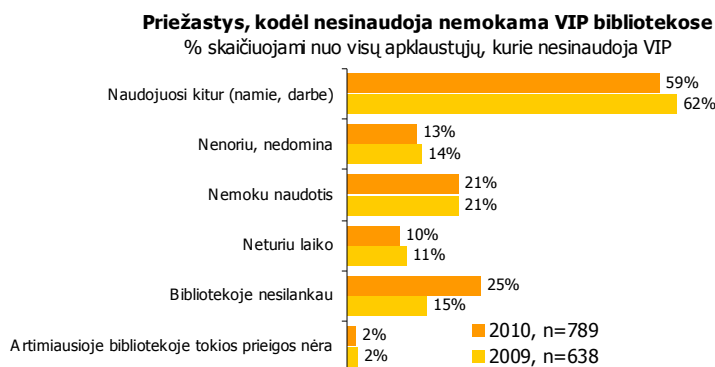
2010 m. apklausos duomenimis, pagrindinės priežastys, dėl kurių nesinaudojama vieša interneto prieiga bibliotekose, yra: naudojasi kitur – 59% (jaunesni respondentai, miestų gyventojai, specialistai, tarnautojai, vadovai), nesilankymas bibliotekose – 25% (jaunesni respondentai), nemokėjimas naudotis – 13% (44 m. ir vyresni respondentai, kaimo gyventojai), laiko trūkumas – 10%. (24 diagrama).

24 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto priegomis bibliotekose priežastys

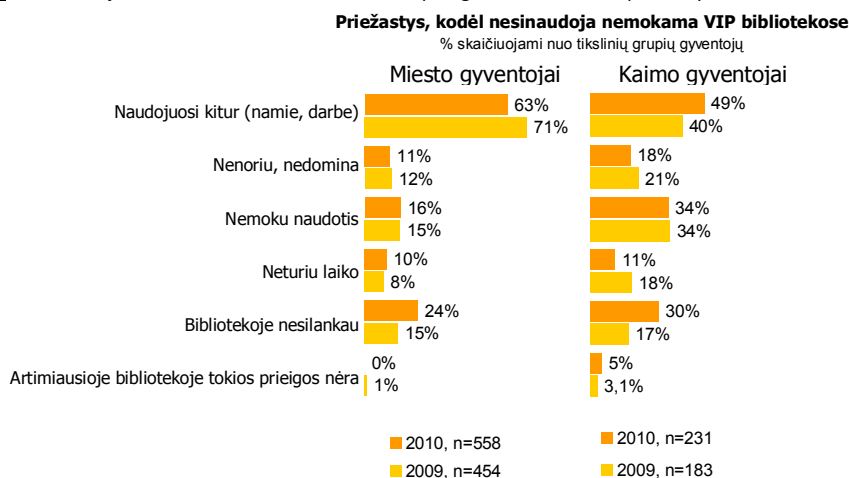
2009 – 2010 m. pagrindinės nesinaudojimo priežastys beveik nesikeitė.⁶ Stebimas tik vienas ryškus pokytis – 2010 m. labai padidėjo nesilankančiųjų bibliotekose proporcija (25% - 2010 m., 15% - 2009 m.) (25 diagrama)

25 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto priegomis bibliotekose priežastys. 2009 – 2010 m. palyginimas

Nesilankymas bibliotekose ir alternatyvios interneto priegios vietos yra vienos svarbiausių nesinaudojimo vieša interneto priega bibliotekose miestuose ir kaimuose priežasčių. Kaimuose ypač aktuali kompiuterinio raštingumo problema – 34% respondentų nurodė nemokantys naudotis internetu. (26 diagrama).

26 Diagrama. Nesinaudojimo nemokamomis viešo interneto priegomis bibliotekose priežastys. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

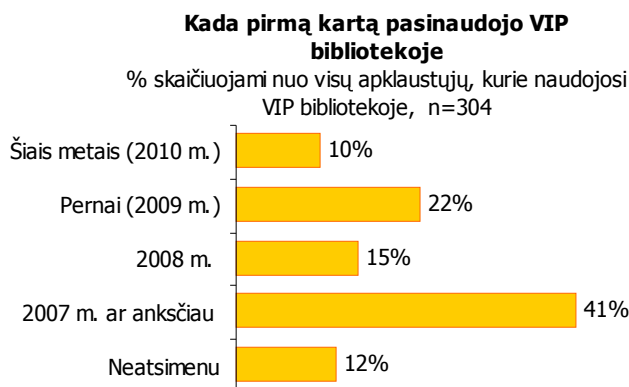

⁶ Lyginamas 2009 – 2010 m. laikotarpis, nes 2008 m. apklausoje šio klausimo formatas skyrėsi (atviras klausimas)

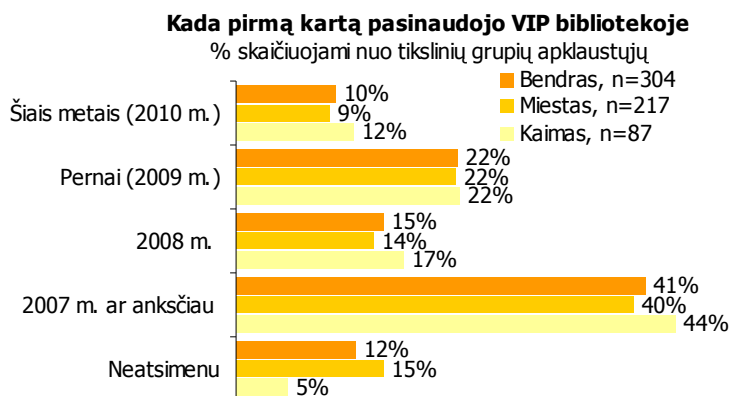
3.4 Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje

2010 m. duomenimis, pirmą kartą vieša interneto prieiga bibliotekoje pasinaudojo: 2010 m. – 10%, 2009 m. – 22%, 2008 m. – 15%, 2007 m. ar anksčiau – 41% respondentų. (119 diagrama). Įsitraukimo į vartojimą dinamika mieste ir kaime yra labai panaši. (27 diagrama)

27 Diagrama. Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje

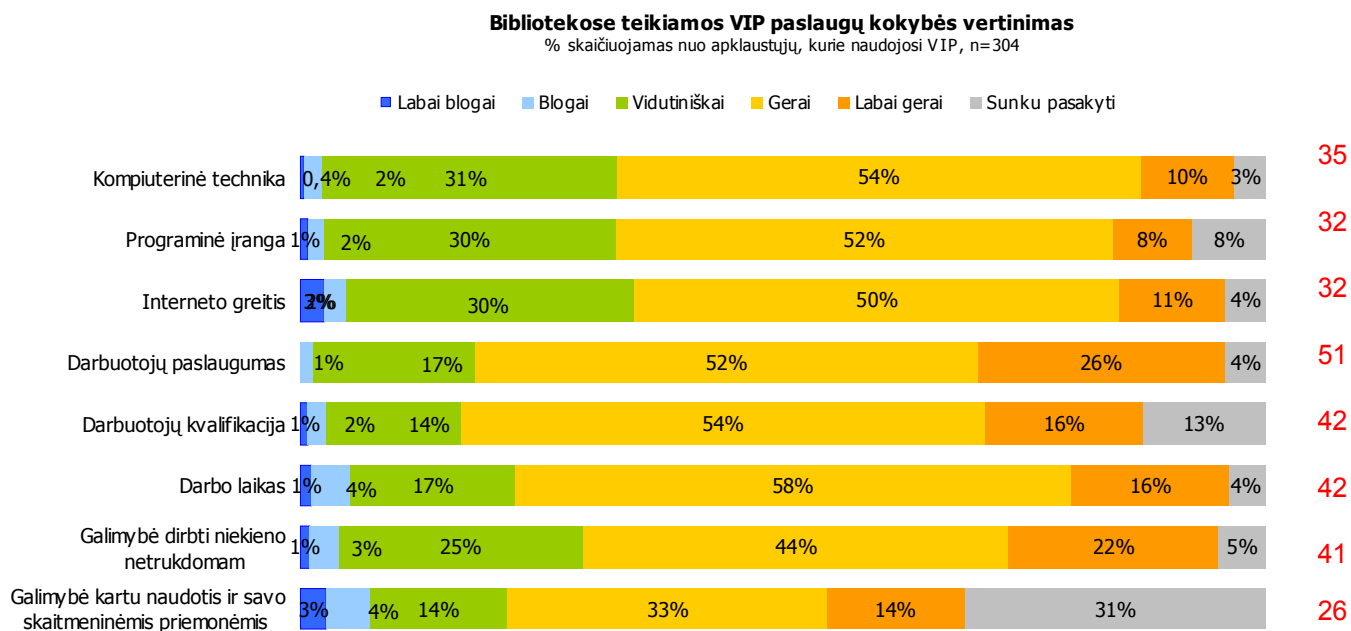
28 Diagrama. Pirmasis pasinaudojimas nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje. *Kaimo ir miesto palyginimas*

3.5 Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas

2010 m. apklausoje, vertindami paslaugų kokybę bibliotekų viešose interneto prieigose, respondentai išskyrė darbuotojų paslaugumą ir kvalifikaciją, darbo laiką, galimybę dirbti niekieno netrukdomam. Žemiausiai įvertintos paslaugos ir galimybės: interneto greitis, programinė įranga ir galimybė dirbti savo asmeninėmis elektroninėmis priemonėmis. (29 diagrama)

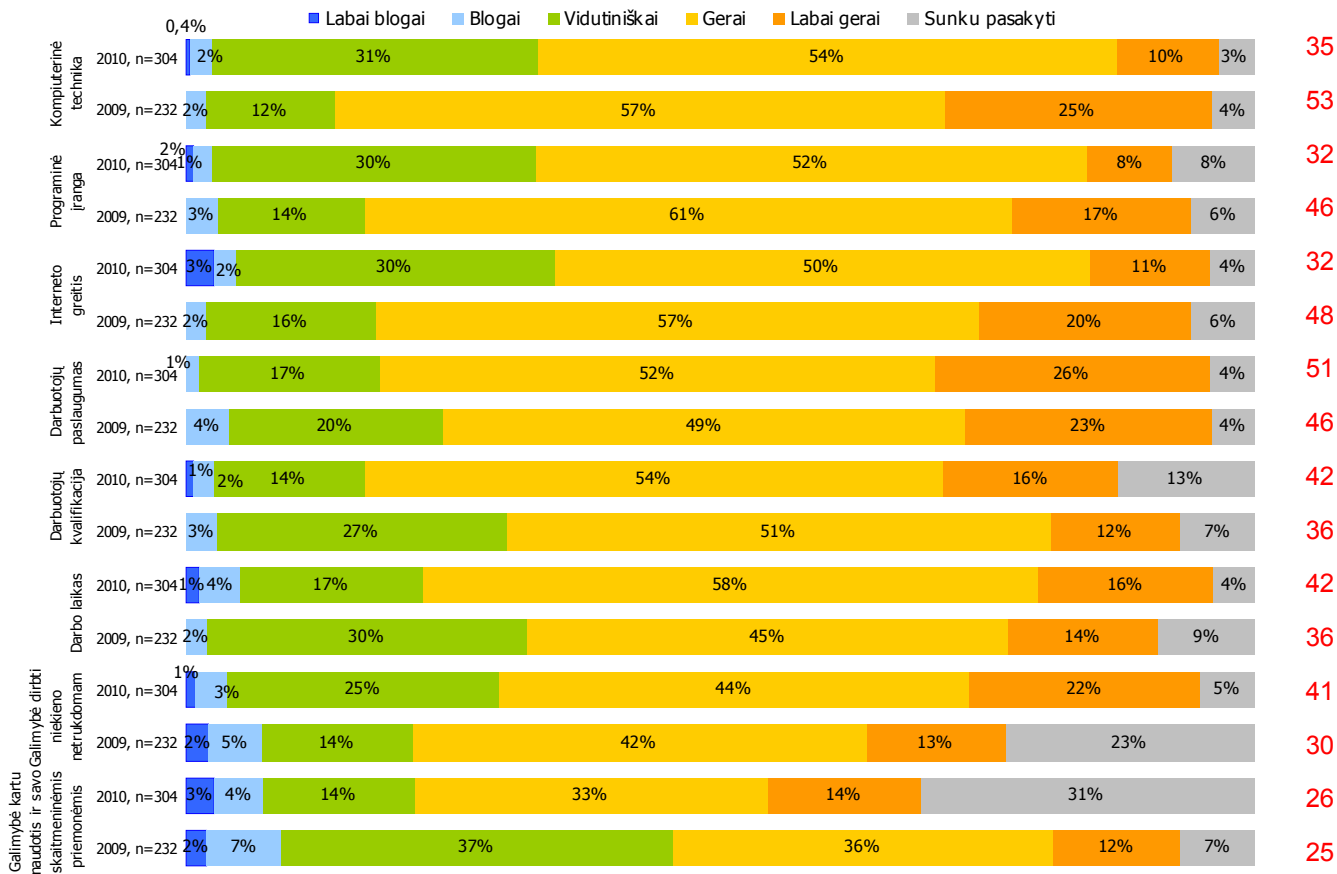
29 Diagrama. Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas

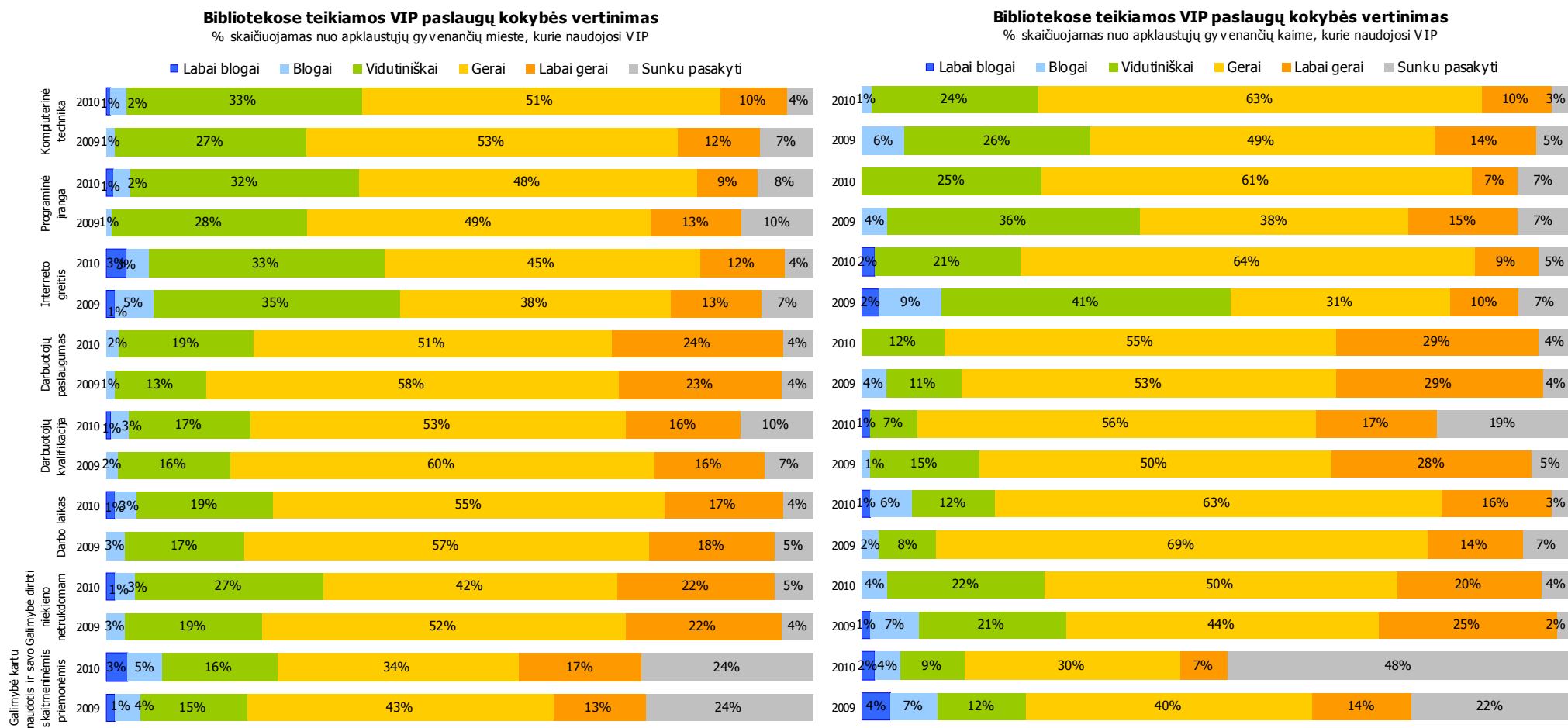
2010 m., lyginant su 2009 m., pablogėjo bibliotekų kompiuterinės technikos, interneto greičio, programinės įrangos vertinimai. Pagerėjo visų su personalu susijusių sričių vertinimai. (30 diagrama). Absoliuti dauguma bendrųjų neigiamų vertinimų nulemti miesto respondentų, nes atskyrus miesto ir kaimo respondentų atsakymus, matosi, kad kaimuose 2010 m. daugelis sričių vertintos aukštesniais balais nei 2009 m. Taigi, viešų interneto prieigų vertinimai pablogėjo tik miestuose (30 diagrama).

Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami VIP

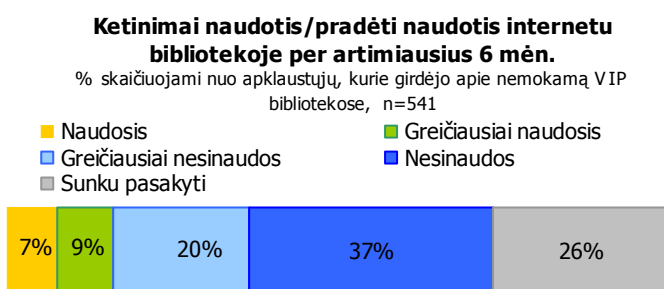
31 Diagrama. Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekoje paslaugų kokybės vertinimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

3.6 Ketinimai pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius

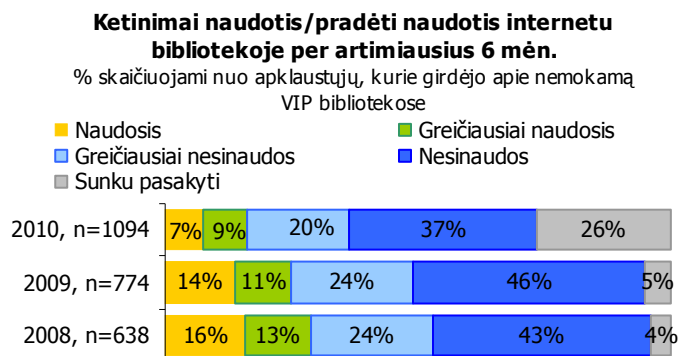
2010 m. tyrimo duomenimis, dauguma respondentų per artimiausią pusmetį bibliotekų viešos interneto prieigos vietomis naudotis neketina – 57% (tikrai ne – 37%, greičiausiai ne – 20%). 16% per artimiausius 6 mėn., ketino naudotis bibliotekų viešos interneto prieigos vietų teikiamomis paslaugomis. Internetu bibliotekose ateityje labiau linkę naudotis jauniausi (15 – 24 m.) respondentai, moksleiviai. Kitų demografinių grupių statistika statistiškai reikšmingai neišsiskyrė. (32 diagrama)

32 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius

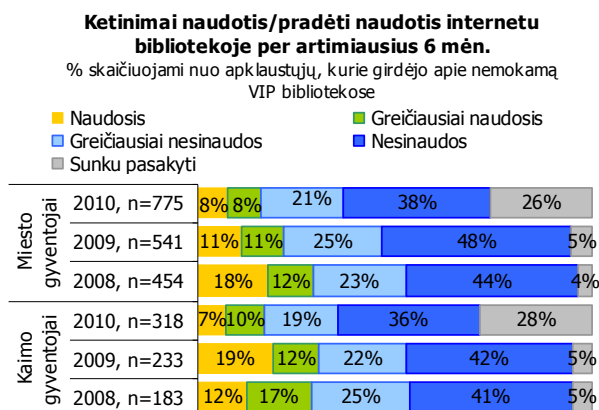

2008 – 2010 m. rezultatų palyginimas rodo neigiamą viešų interneto prieigų naudojimo tendenciją: 2008 m. ketinančių naudotis buvo 29%, 2009 m. – 25%, 2010 m. – 16%. (33 – 34 diagramos)

33 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius. 2008 – 2010 m. palyginimas

34 Diagrama. Ketinimai (pradėti) naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius. 2008 – 2010 m kaimo ir miesto palyginimas

4. Kompiuterinis raštingumas

4.1 Kompiuterinis raštingumas

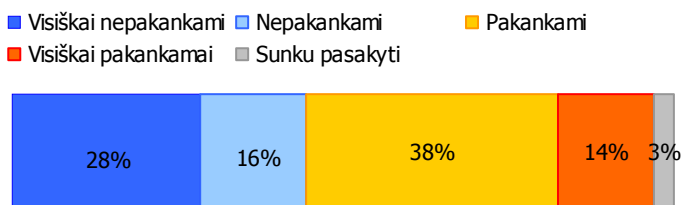
4.1.1 Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas

2010 m. apklausos duomenimis, 52% gyventojų savo kompiuterinį raštingumą vertina pakankamai ir visiškai pakankamai. (35 diagrama) Geriau savo žinias vertina jaunesni (15 – 34 m.), aukščiausias (virš 1000 lt. vienam šeimos nariui) pajamas gaunantys, asmenys su aukštuoju išsilavinimu, specialistai ir tarnautojai, vadovai, studentai ir moksleiviai, didesnių miestų (virš 30000 gyventojų) ir didmiesčių gyventojai. Nepakankamai ir visiškai nepakankamai savo žinias dažniau vertino 55 – 74 m. respondentai ir pensininkai.

35 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas

Kompiuterinio raštingumo vertinimas

% skaičiuojami nuo visų respondentų, n=1518

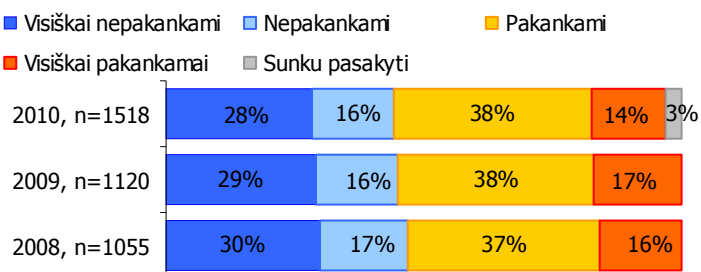

2008 – 2010 m. tyrimų rezultatai rodo, jog asmeniniai kompiuterinio raštingumo vertinimai yra nekintantys (36 diagrama).

36 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas

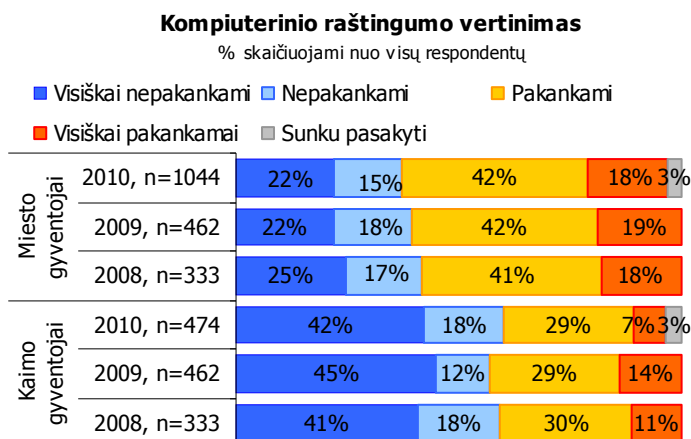
Kompiuterinio raštingumo vertinimas

% skaičiuojami nuo visų respondentų

Kaimo vietovių respondentai savo kompiuterinį raštingumą vertina žemesniais balais, nei miesto respondentai. (37 diagrama)

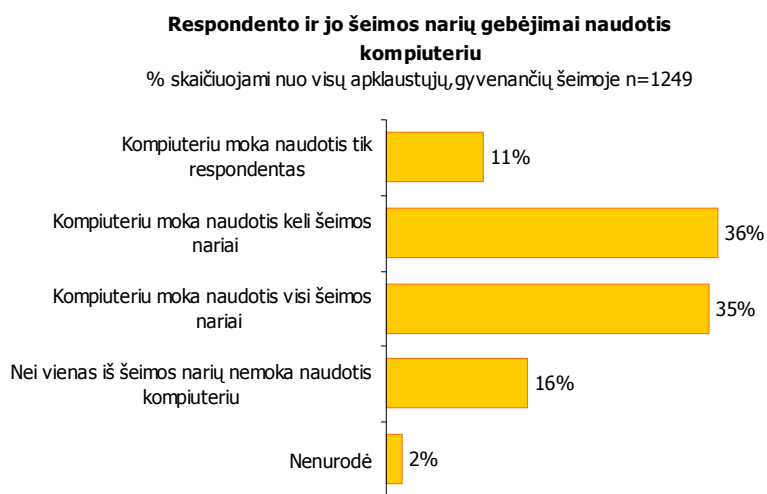
37 Diagrama. Respondentų kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

4.1.2 Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas

2010 m. gyventojų apklausoje kalbėdami apie savo šeimos kompiuterinį raštingumą 35% respondentų teigė, kad šeimoje kompiuteriu moka dirbti visi, 36% – kompiuteriu moka dirbti keli šeimos nariai, 11% – kompiuteriu dirba tik pats respondentas, 16% – kompiuteriu nemoka naudotis nei vienas šeimos narys. (38 diagrama).

38 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas

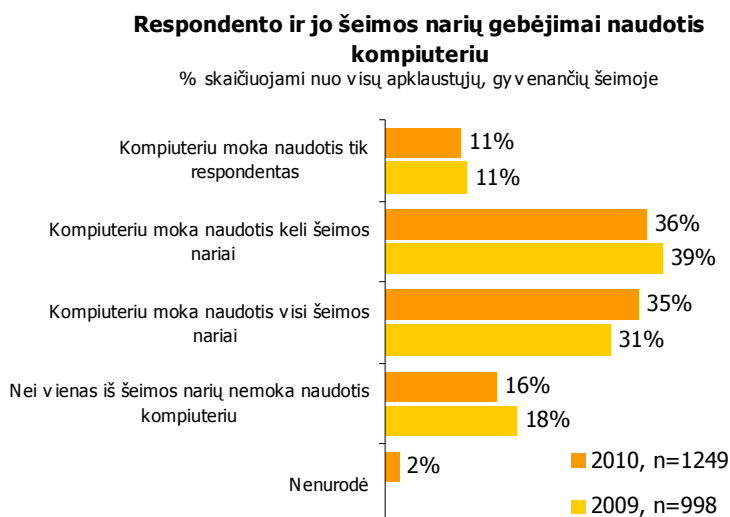

* šeimos kurias sudaro 2 ir daugiau narių

2009 – 2010 m.⁷ šeimos kompiuterinio raštingumo vertinimai išliko nepakitę. (39 diagrama)

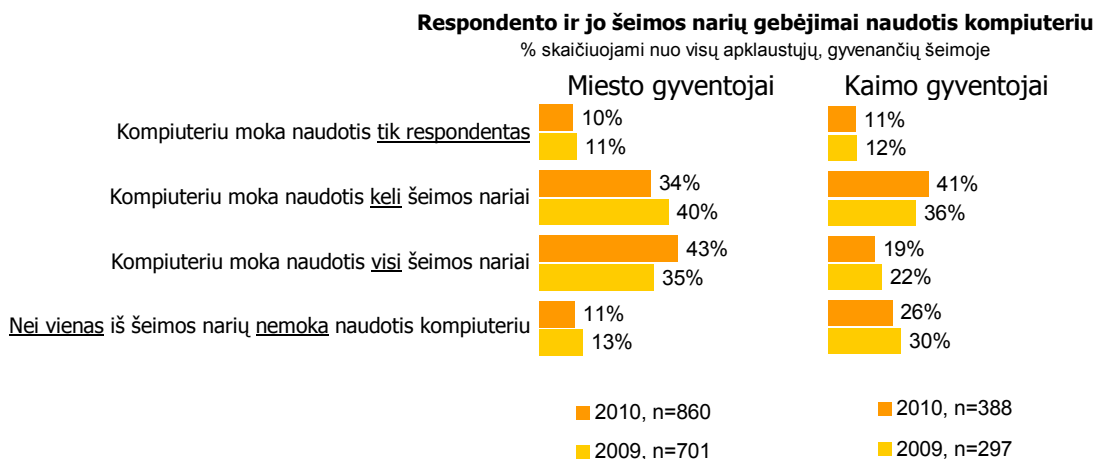
⁷ 2008 m. klausimo formatas neleidžia palyginti duomenų su 2009 – 2010 m.

39 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2009 – 2010 m. palyginimas

Kaimo – miesto pjūvyje stebimos bendrosios tendencijos – mieste kompiuterinis raštingumas aukštesnis (daugiau nei dvigubai daugiau šeimų kuriose kompiuteriu moka dirbti visi ir dvigubai mažiau šeimų, kuriose nei vienas šeimos narys nemoka dirbti kompiuteriu). (40 diagrama)

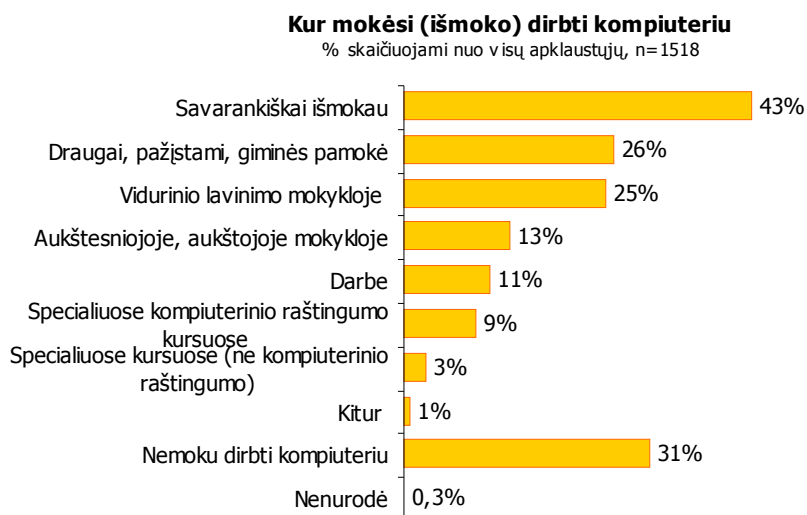
40 Diagrama. Respondentų šeimos narių kompiuterinio raštingumo vertinimas. 2009 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

4.1.3 Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas

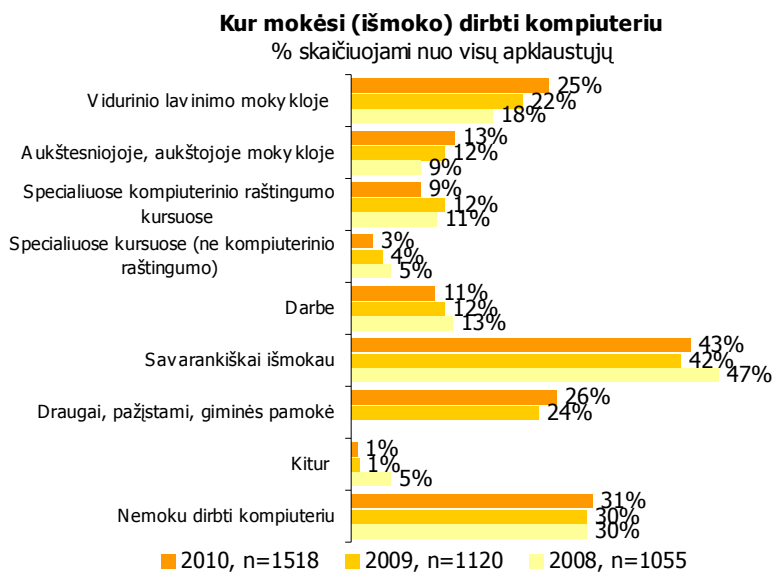
2010 m. apklausos duomenimis, savarankiškai dirbti kompiuteriu išmoko 43% respondentų (vyrai, 15 – 44 m. respondentai, specialistai ir tarnautojai, uždirbantys virš 1000 LT vienam šeimos nariui), išmokė draugai ar artimieji – 26% (jauniausi (15 – 24 m.) respondentai), vidurinio lavinimo mokykloje – 25% (jauniausi, pradinį ir pagrindinį išsilavinimą įgiję, moksleiviai ir studentai), darbe – 12% (25 – 54 m. amžiaus respondentai, specialistai, tarnautojai, vadovai), išmoko aukštesniojoje / aukštojoje mokykloje – 13% , darbe – 11%, specialiuose kursuose – 9% (moterys, 25 – 54 m. amžiaus, aukštesnįjį ir aukštąjį išsilavinimą įgiję respondentai, specialistai ir tarnautojai). (41 diagrama)

41 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas

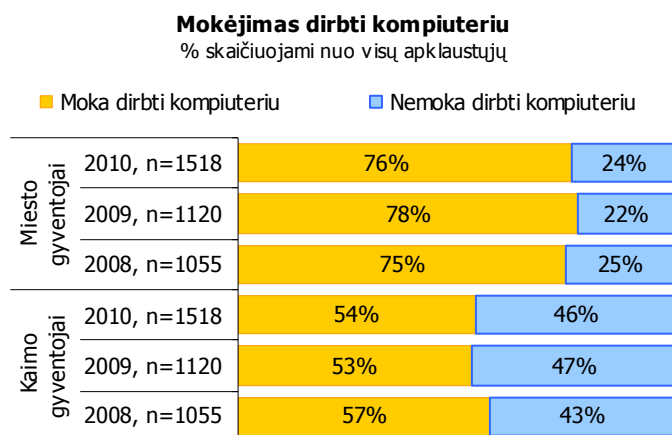
2008 – 2010 m laiko perspektyvoje, mokymosi dirbti kompiuteriu ištekliai beveik nekinta. Vienintelis nuoseklus ir kryptingas pokytis – tolygiai augantis asmenų, kompiuterijos pagrindus išmokusių vidurinėje mokykloje (2008 m. – 18%, 2009 m. – 22%, 2010 m. – 25%). (42 diagrama)

42 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas. 2008 – 2010 m. palyginimas

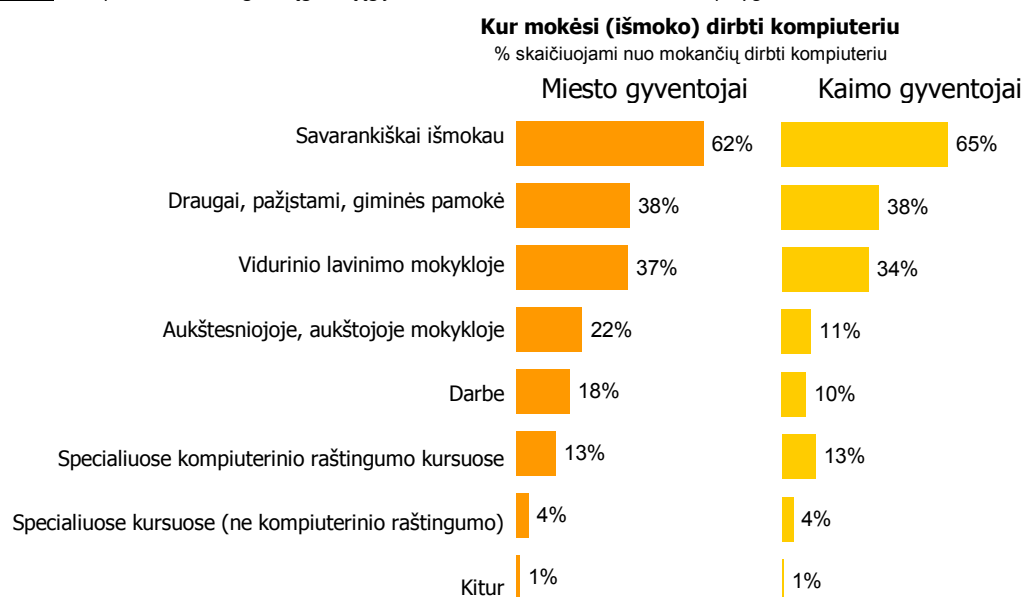

Ryškiausia kaimo ir miesto takoskyra – bendras mohančiųjų dirbti kompiuteriu skaičius. 2010 m. nemokančių naudotis kompiuteriu mieste buvo 24%, kaime – 36% respondentų. Lyginant tik mohančiuosius dirbti kompiuteriu, miesto ir kaimo kompiuterinio raštingumo įgijimo šaltiniai beveik nesiskiria. Darbas yra vienintelė vieta, kur miestuose kompiuteriu išmokstama dirbti dažniau (mieste – 18%, kaime – 10%).⁸ (44 diagrama)

⁸ Tarp išmokusiųjų dirbti aukštojoje mokykloje skirtumai taip pat labai ryškūs, tačiau toks palyginimas nebūtų korektiškas, nes kaimo vietovėse aukštųjų mokyklų nėra.

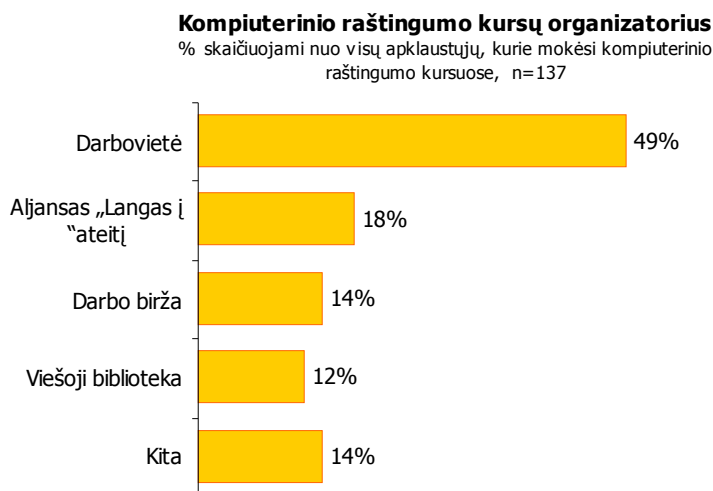
44 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių įgijimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

4.1.4 Kompiuterinio raštingumo kursai

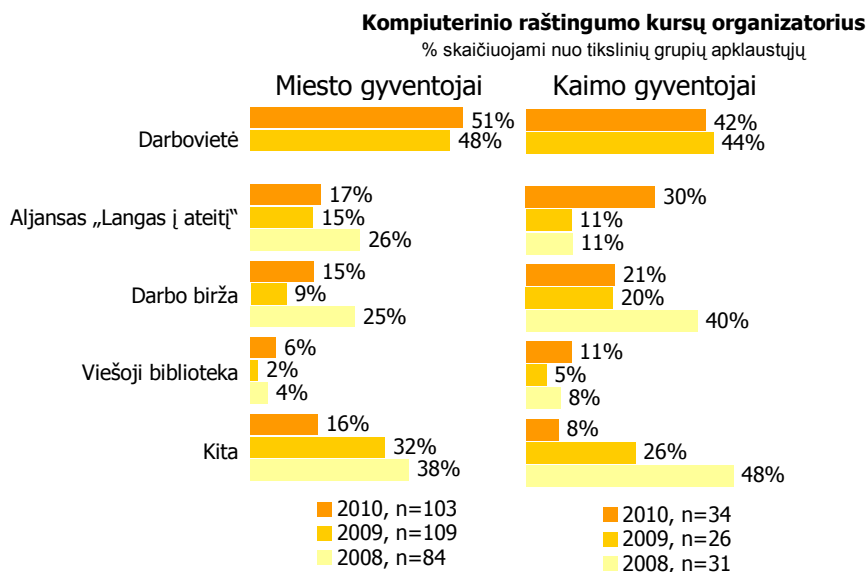
2010 m. duomenimis, iš visų, kurie dirbti kompiuteriu išmoko specializuotuose kursuose, nurodė, kad kursus organizavo jų darbovietė (49% respondentų), 18% nurodė „Langas į ateitį“, 14% - darbo biržos, 12% - viešosios bibliotekos organizuotus kursus. Dėl mažo skaičiaus (137) pagal tikslines demografines grupes rezultatų lyginti negalima. (45 diagrama)

45 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursų organizatorius

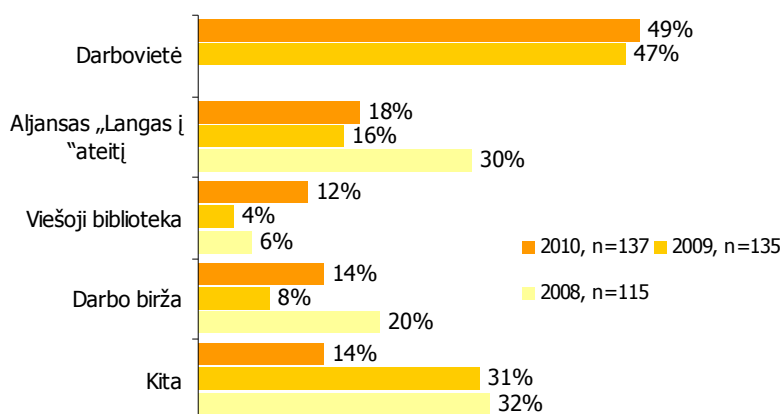
Miesto gyventojams kompiuterinius kursus dažniau organizuodavo darbovietė (2010 m. duomenimis, 51% - mieste, 42% - kaime). Kaimo vietovių respondentai dažniau naudojami „Langas į ateitį“ (2010 m. duomenimis, 17% - mieste, 30% - kaime), darbo biržos (2010 m. duomenimis, 15% - mieste, 21% - kaime) ir bibliotekų mokymo resursais (2010 m. duomenimis, 6% - mieste, 11% - kaime) . (46 diagrama)

46 Diagrama. Kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursų organizatorius. Kaimo ir miesto palyginimas

Lyginant 2008 – 2010 m. kursų organizatorių aktyvumą, pastebima, kad „Langas į ateitį“ minimas vis rečiau (2008 m. – 30%, 2009 m. – 16%, 2010 m. – 18% respondentų), o viešosios bibliotekos – vis dažniau (2010 m. – 12%, 2009 m. – 4%, 2008 . – 6%). (47 diagrama)

Kompiuterinio raštingumo kursų organizatorius
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, kurie mokėsi kompiuterinio raštingumo kursuose

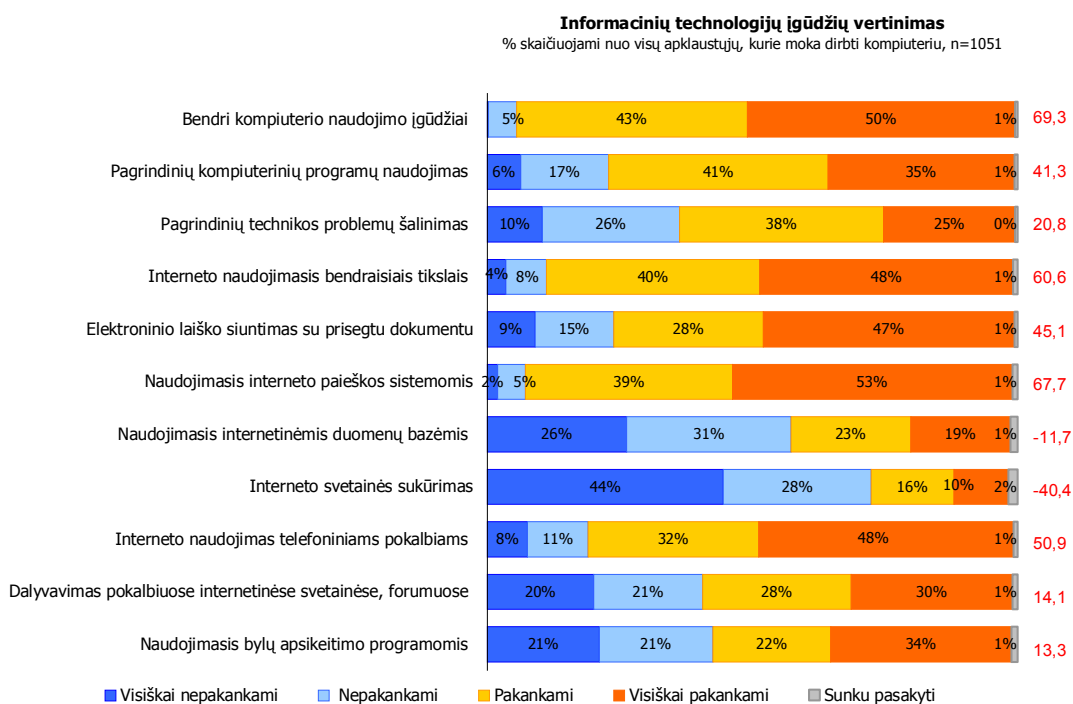

*2008 m. anketoje atsakymo varianto „darbovietė“ nebuvo

4.2 IT įgūdžių vertinimas

2010 m. duomenimis, geriausiai respondentų vertinami baziniai darbo kompiuteriu įgūdžiai: bendri kompiuterio naudojimo įgūdžiai (93% palankių vertinimų), naršymas internete ar paieškos sistemose (92% palankių vertinimų), interneto naudojimas (88% palankių vertinimų). Prasčiau vertinami interaktyvieji ir specialių žinių reikalaujantys įgūdžiai: dalyvavimas pokalbiuose internetinėse svetainėse ar forumuose (58% palankių vertinimų), naudojimasis bylų apsikeitimo programomis (56% palankių vertinimų), interneto svetainės sukūrimas (26%). (48 diagrama) Šiame geriau vertina jaunesni respondentai, aukštąjį išsilavinimą įgiję, specialistai ir tarnautojai, vadovai, studentai ir moksleiviai, miestų gyventojai.

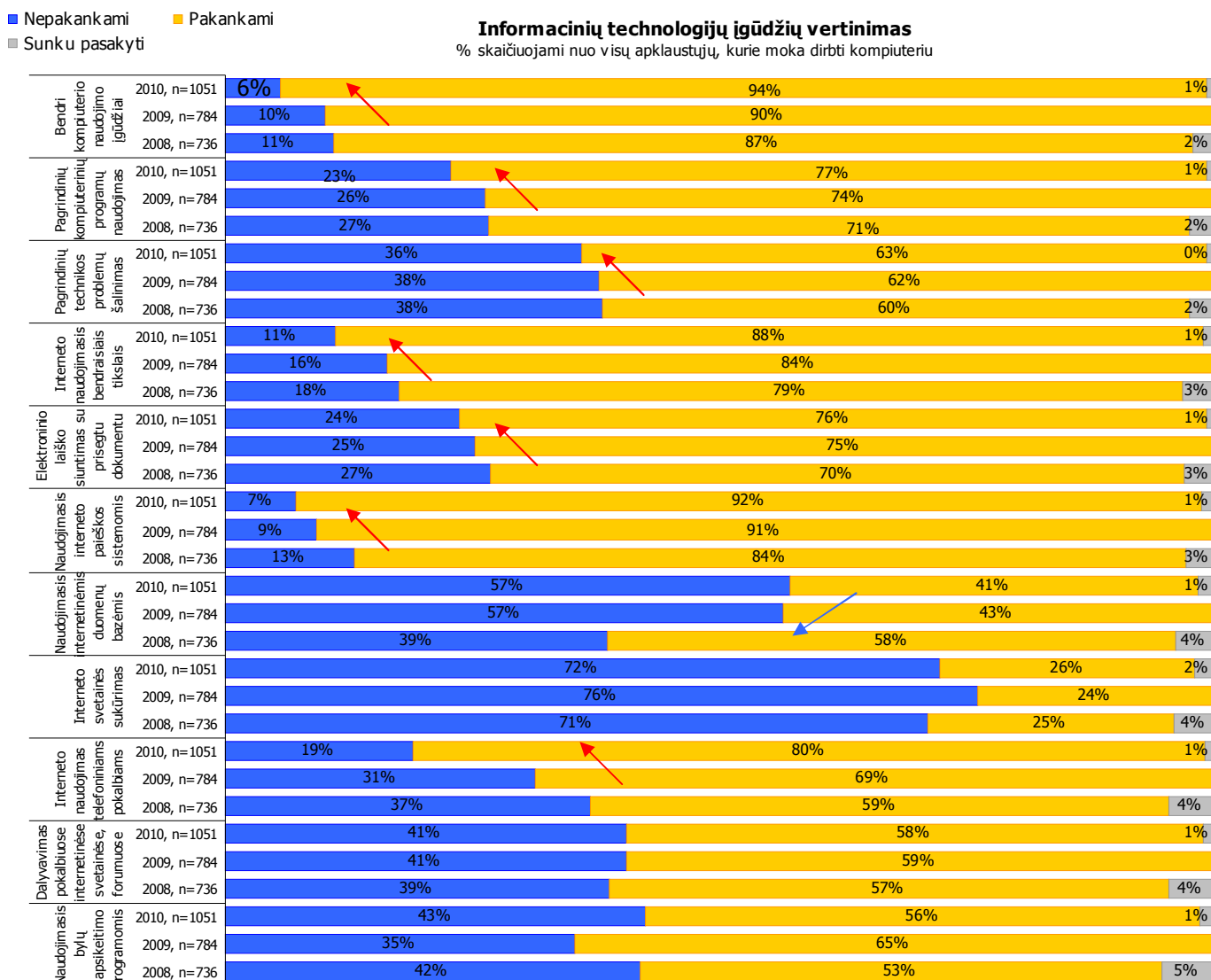
48 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas

2008 – 2010 m. daugelio sričių IT įgūdžių vertinimai progresavo teigiama linkme. Ypač ryškūs pokyčiai pastebimi kompiuterinės telefonijos srityje – 2008 m. internetą telefoniniams pokalbiams naudojo 59%, o 2010 m. – 80% respondentų (49 diagrama).

Vis dėl to, yra sričių, kuriose savo žinių vertinimai sumažėjo. 2008 m. savo internetinių duomenų bazių naudojimo žinias palankiai vertino 58%, o 2010 m. – tik 41% respondentų.

49 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas

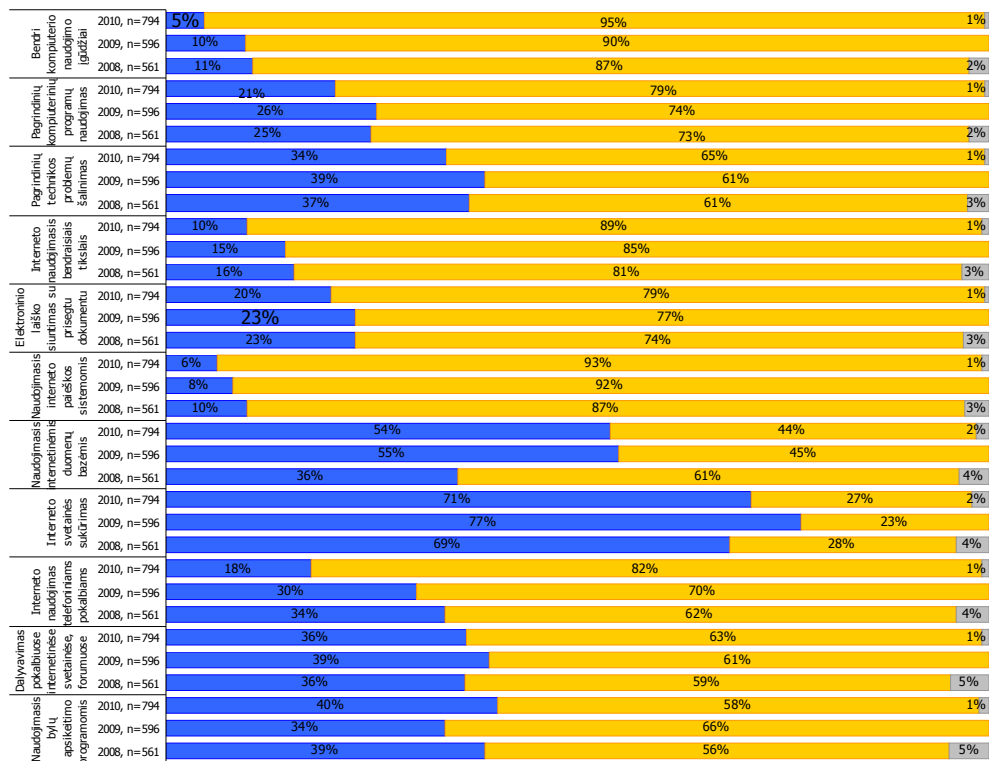

Lyginant miesto ir kaimo IT įgūdžius, stebimos bendrosios tendencijos – aukštesni miesto respondentų įgūdžių vertinimai ir tuo pačiu – kasmet mažėjantys skirtumai. Tarkime interneto svetainės kūrimo įgūdžius 2008 m. palankiai vertino 28% respondentų mieste ir 16% kaime. 2009 m. kaime šis rodiklis jau siekė 27% (mieste 23%). (50 diagrama)

50 Diagrama. Respondento IT įgūdžių vertinimas. Kaimo ir miesto 2008 – 2010 m. palyginimas

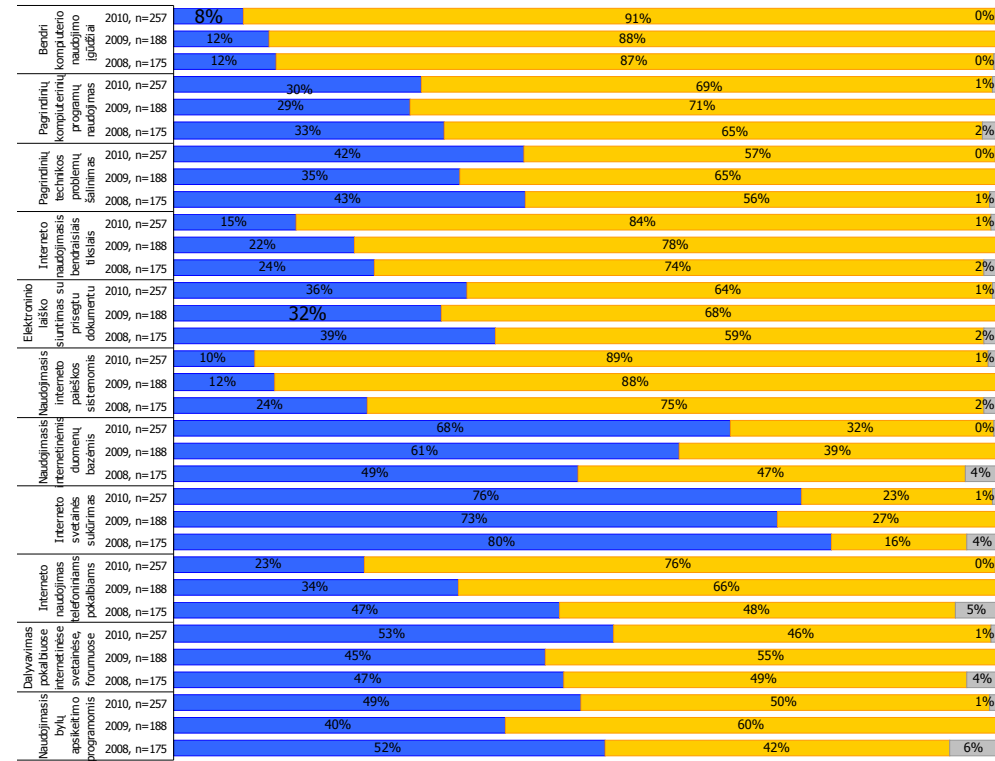
■ Visiškai nepakankami ■ Nepakankami
■ Pakankami

Informacinių technologijų įgūdžių vertinimas
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų gyv. enančių mieste, kurie moka dirbti kompiuteriu

■ Nepakankami ■ Pakankami
■ Sunku pasakyti

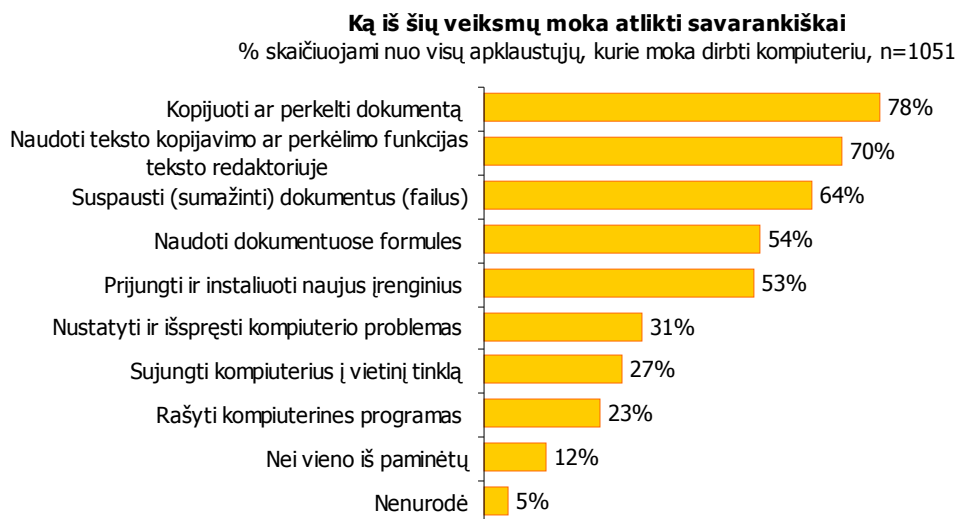
Informacinių technologijų įgūdžių vertinimas
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, gyvenančių kaime, kurie moka dirbti kompiuteriu

2010 tyrimo duomenimis, kopijuoti ar perkelti dokumentą ar laikmeną geba 78% respondentų, naudoti teksto kopijavimo ar perkėlimo funkcijas teksto redaktoriuje – 70%, suspausti (sumažinti) bylas – 64%, prijungti ir instaliuoti naujus įrenginius – 53%, naudoti pagrindines aritmetines formules atskiruose dokumentuose – 54%, sujungti kompiuterius į vietinį tinklą – 27%, nustatyti ir išspręsti kompiuterio problemas – 31%, parašyti kompiuterinę programą, naudojant programavimo kalbą – 23% respondentų. Nei vieno iš paminėtų veiksmų nemoka 12% respondentų. (51 diagrama)

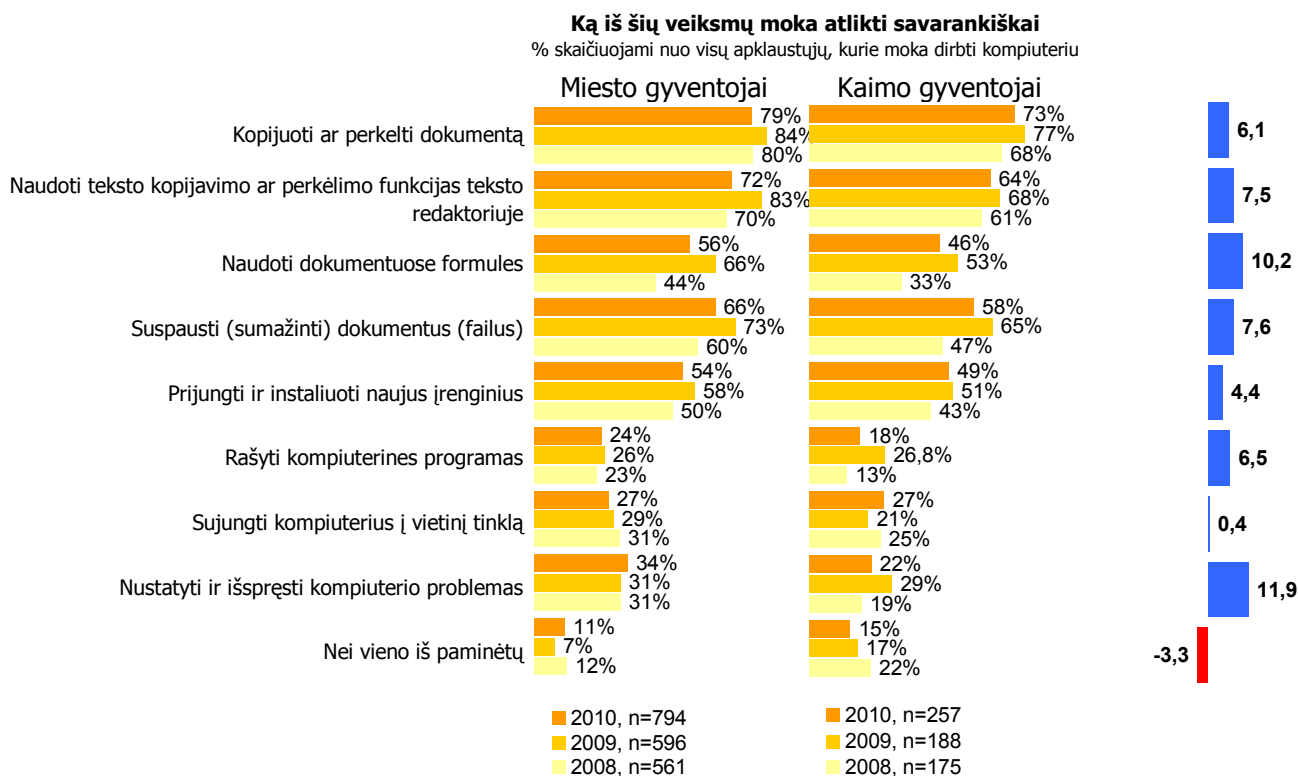
Visus veiksmus geriau įvaldę vyrai, jaunesni respondentai (15 – 34 m.), specialistai ir tarnautojai, vadovai, studentai ir moksleiviai, miestų gyventojai. Vyrai statistiškai reikšmingai dažniau nurodė, kad gali atlikti šiuos specifinių žinių reikalaujančius veiksmus: rašyti kompiuterines programas, sujungti kompiuterius į vietinį tinklą, nustatyti ir spręsti kompiuterio problemas, prijungti naujus įrenginius.

51 Diagrama. Respondento savarankiški veiksmai kompiuteriu

Miesto respondentų gebėjimai su IT susijusiose srityse yra aukštesni visose srityse. Ypač ryškūs gebėjimų skirtumai – dokumentuose taikyti formules (skirtumas – 10 procentinių punktų) ir spręsti kompiuterių problemas (skirtumas – 12 procentinių punktų) (52 diagrama)

52 Diagrama. Respondento savarankiški veiksmai kompiuteriu. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

*Stulpelis dešinėje rodo 2010 m. miesto ir kaimo respondentų IT srities savarankiškų gebėjimų skirtumą

5. Naudojimosi internetu tikslai ir vietos

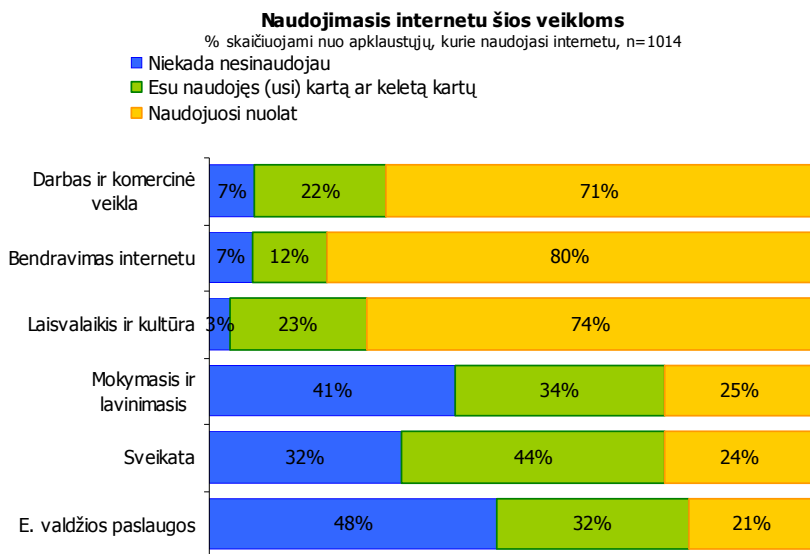
Skyriuje aptariamas interneto naudojimo sričių populiarumas ir naudojimosi vietos.

Darbo - komercinės veiklos, bendravimo ir laisvalaikio ir kultūros srityse internetas naudojamas plačiausiai.

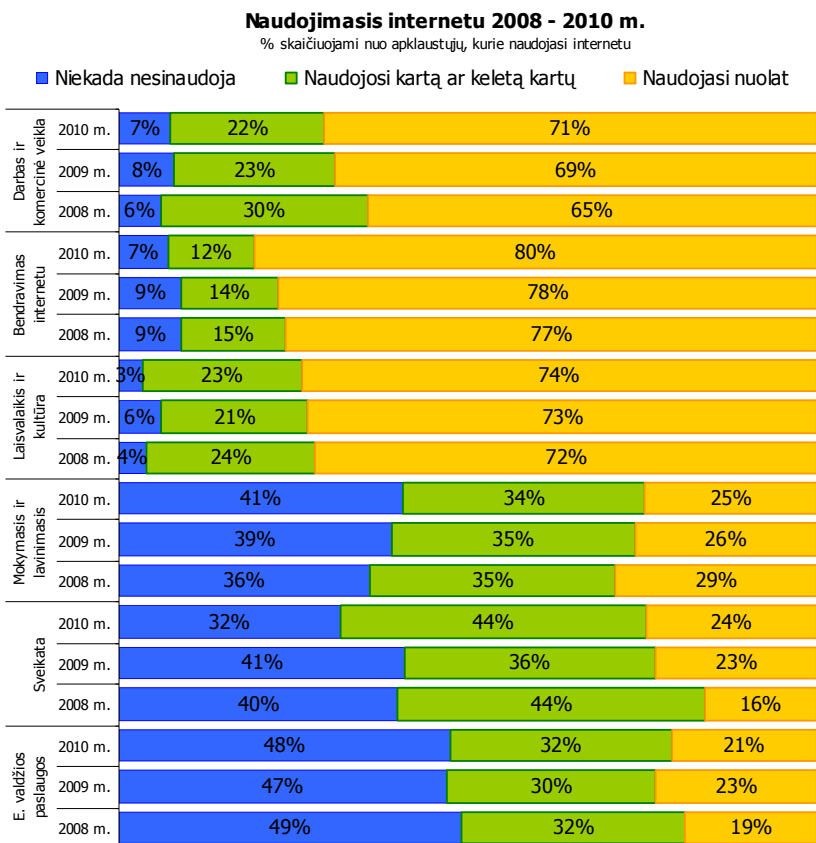
Mažiau naudojamos sritys – sveikata, mokymasis ir lavinimasis ir e, valdžia. (53 diagrama)

2008 – 2010 m. perspektyvoje ir kaimo – miesto palyginime sričių populiarumo pokyčių nėra (54 – 55 diagramos)

53 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu šioms veikloms?

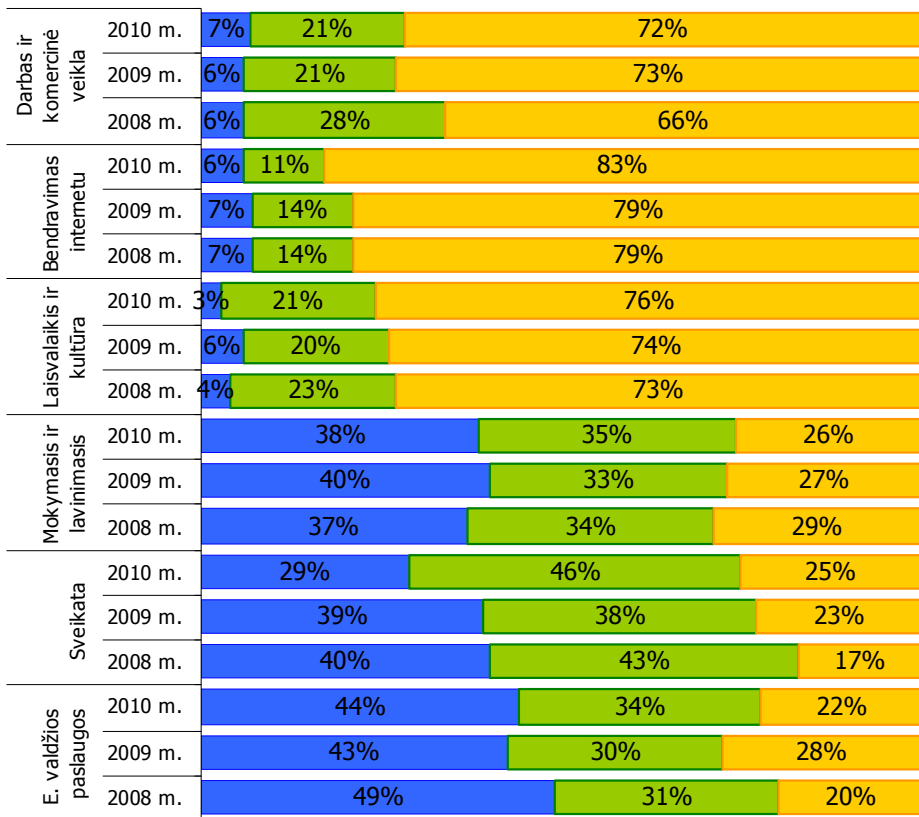
54 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu šioms veikloms? 2008 – 2010 m. palyginimas

Naudojimas internetu

% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

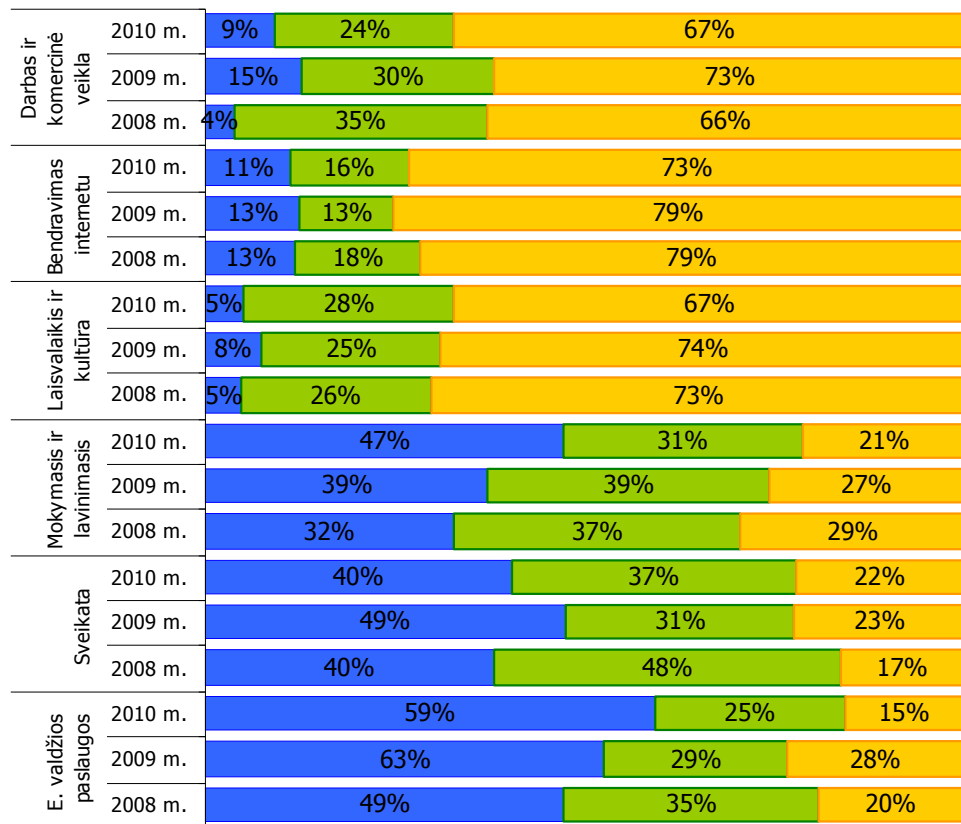
■ Niekada nesinaudoja ■ Naudojosi kartą ar keletą kartų ■ Naudojasi nuolat

Naudojimas internetu

% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

■ Niekada nesinaudoja ■ Naudojosi kartą ar keletą kartų ■ Naudojasi nuolat

5.1 Darbas ir komercinė veikla

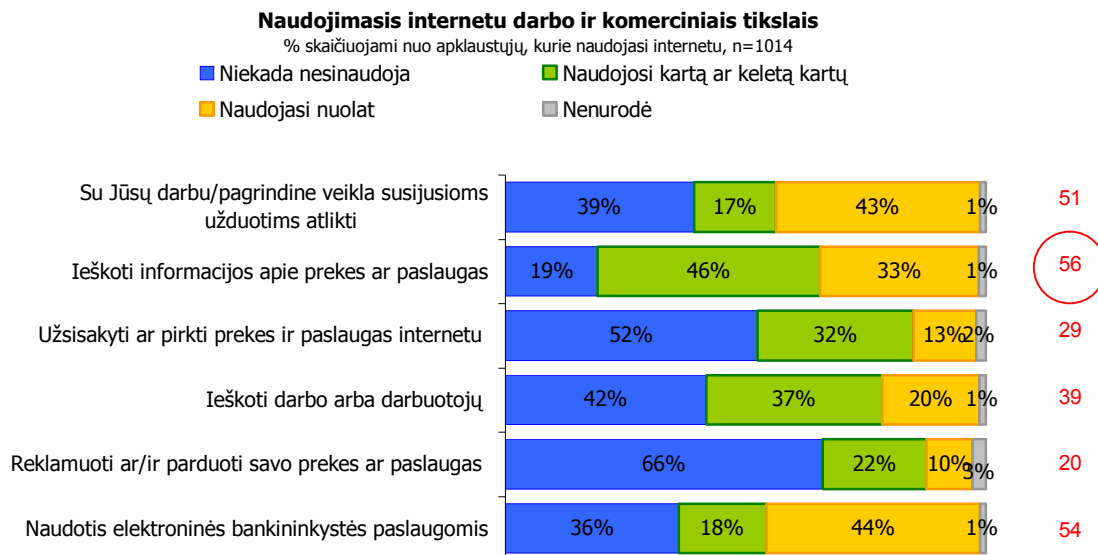
5.1.1 Darbas ir komercinė veikla: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, elektroninė bankininkystė (nuolat naudojasi 44%) ir su tiesioginiu darbu susijusi veikla (nuolat naudojasi 43%) yra pačios populiariausios su darbu ir komercija susijusios interneto naudojimo sritys.

Potencialiai labai svarbi sritis – informacijos, susijusios su prekėmis ir paslaugomis, paieška. Nuolat šiais interneto ištekliais naudojasi 33% respondentų, tačiau bent kartą ar kelis kartus šiais tikslais internetą naudojo net 79% apklaustų asmenų (ši sritis pirmauja pagal mažiausią niekada nesinaudojusią skaičių – 19%). (56 diagrama).

Aktyvių interneto vartotojų darbo ir komercinės veiklos srityje socio – demografinis portretas iš esmės atkartoja bendrąsias aktyvaus interneto vartotojo charakteristikas. Tai - jaunesni (15 – 44 m.) respondentai, respondantai įgiję aukštąjį išsilavinimą, studentai, specialistai ir tarnautojai, vadovai, aukštesnes pajamas (virš 700 LT vienam šeimos nariui) gaunantys asmenys, miestų (daugiausiai didmiesčių) gyventojai.

56 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams?

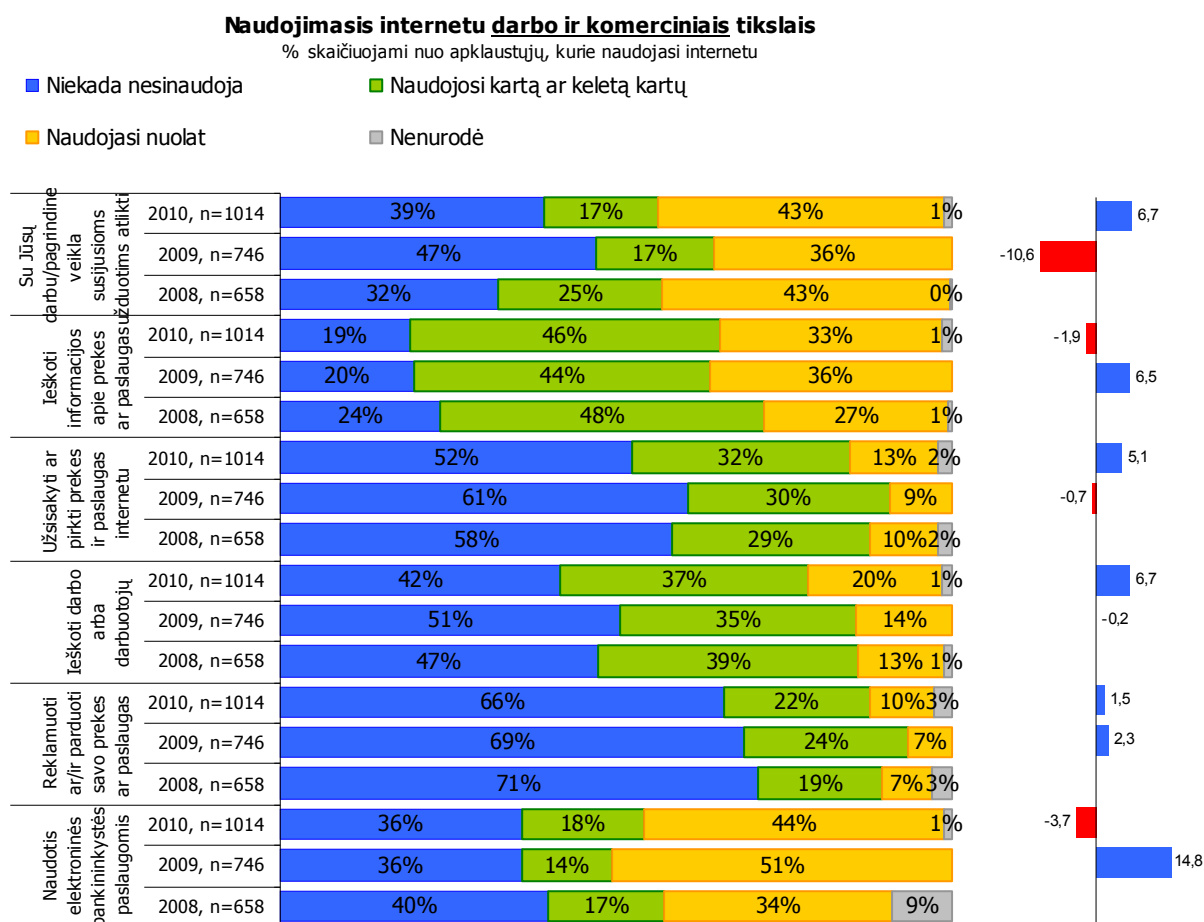

* Stulpelis dešinėje rodo įsitraukimo koeficientą⁹

⁹ Naudojimosi dažnumui matuoti naudota rangų skalė, kurios vertinimų intervalai nelygūs, todėl vertinimų vidurkių skaičiavimas ir interpretacija nebūtų tiksli. Siekiant aiškiau ir vaizdžiau palyginti srities populiarumą, buvo naudotas išvestinis dydis – įsitraukimo koeficientas, gautas sumuojant pasvertus atsakymų procentus. Sąlyginiai svoriai: „naudojosi keletą kartų“ - 0,5, „naudojasi nuolat“ – 1. Tuo būdu vartojimo dažnumo išraiška = „Naudojosi kartą ar kelis kartus“ X 0,5 + „Naudojasi nuolat“.

Lyginant 2008 – 2010 m. interneto vartojimo darbo ir komerciniais tikslais pokyčius, stebimas jau anksčiau aprašytas (\uparrow *internetas darbe*) interneto vartojimo plėtros regresas su tiesiogine darbine veikla susijusioje srityje. Didžiausias vartojimo nuosmukis (-10,6) fiksuotas 2009 m. tyrime, tačiau 2010 m. matomas dalinis atsigavimas (+6,7). Internetinės bankininkystės vartojime stebima skirtinga situacija. Vertinimo *saldo* rodo ryškų šios srities populiarėjimą (+14,8) per 2008 – 2009 m. laikotarpį, 2009 – 2010 m. internetinės bankininkystės vartojimo pokyčiai vėl yra neigiami (-3,7). (58 diagrama).

57 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas

* Stulpelis dešinėje – srities populiarumo *saldo*, rodantis įsitraukimo pokyčius, lyginant su praėjusiu laikotarpiu. Teigiamas *saldo* reiškia lyginamojo laikotarpio rodiklių augimą, lyginant s praėjusiuoju laikotarpiu, neigiamas – rodiklių mažėjimą. Saldo artimas ar lygus 0 reiškia, kad pokyčių, lyginant su praėjusiųjų metų laikotarpiu nebuvo.¹⁰

Pastebimi kai kurie kaimo – miesto skirtumai 2008 – 2010 m. laikotarpyje.

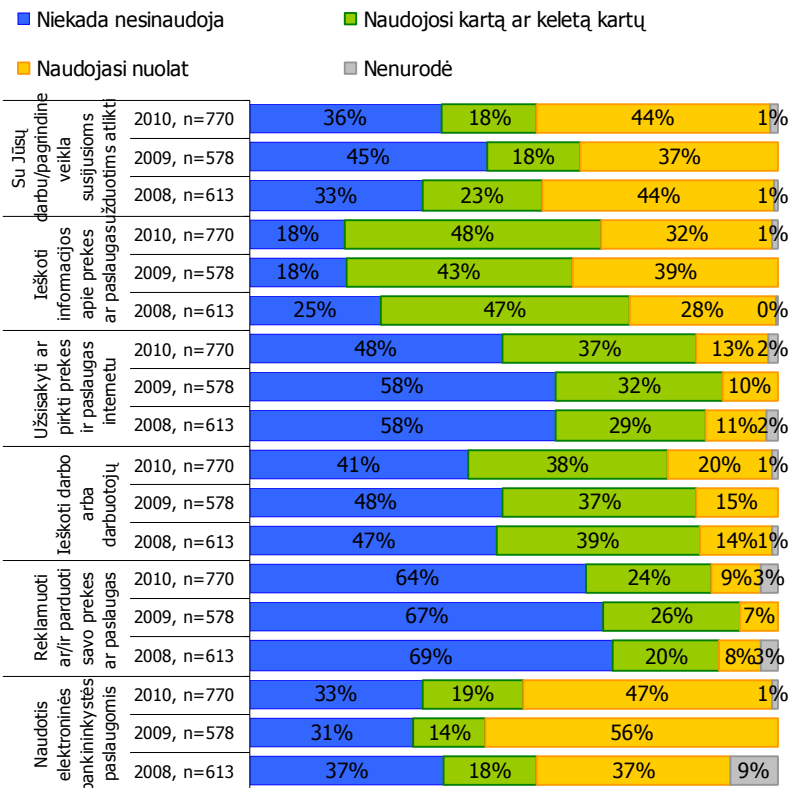
Bendrasis interneto naudojimas darbo ir komerciniais tikslais miestuose yra labiau paplitęs, tačiau skirtumai kasmet mažėja. 2009 – 2010 m. kaime populiarėjo informacijos apie prekes ir paslaugas paieškos, kai mieste mažėjo (atitinkamai, -3,8 mieste ir +4,8 kaime).

Kaime, lyginant su miestu, 2009 – 2010 m. internetinės bankininkystės vartojimas augo ir 2010 – 2010 m. laikotarpiu (+4,8), kai miestuose saldo buvo neigiamas (-5,9). (58 diagrama).

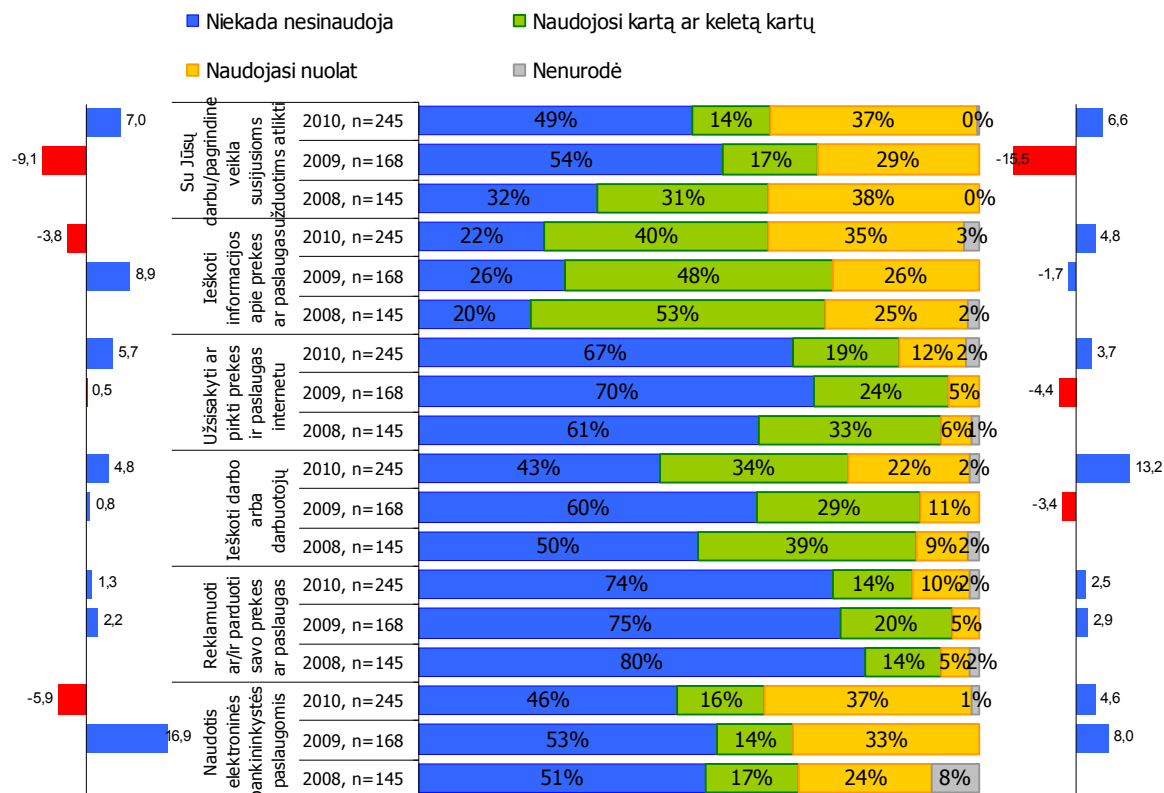
¹⁰ Plačiau – skyrelyje 1.2 „Metodologinės pastabos“.

58 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu darbo ir komercinės veiklos tikslams? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

Naudojimas internetu darbo ir komerciniais tikslais
% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

Naudojimas internetu darbo ir komerciniais tikslais
% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

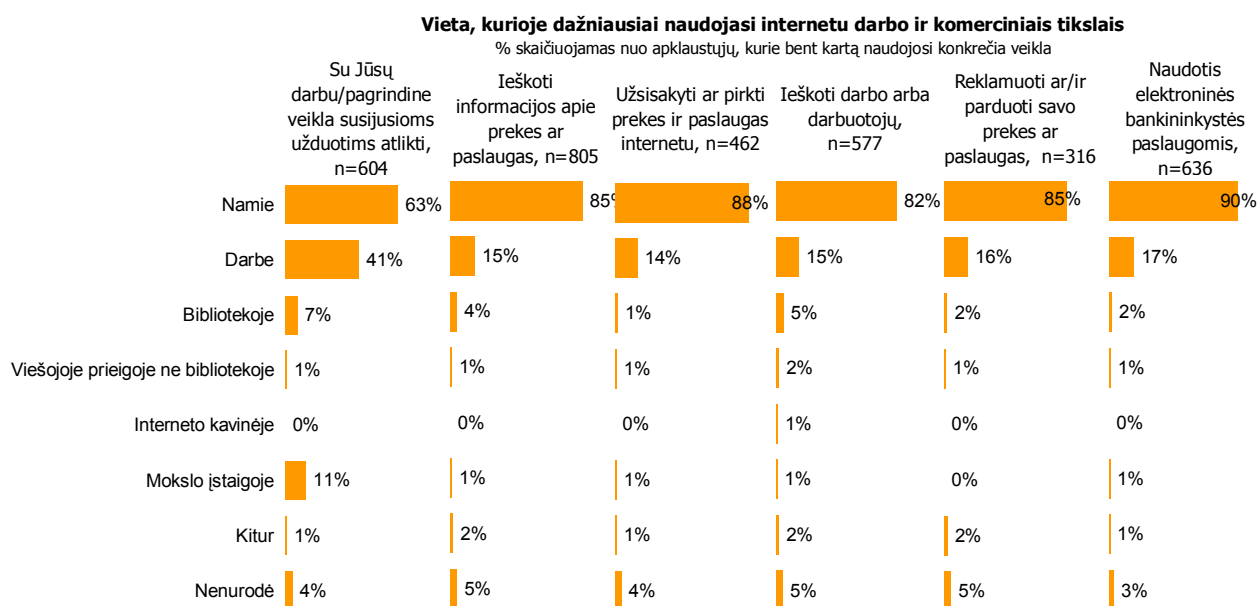

* Stulpelis dešinėje – srities populiarumo *saldo*, rodantis įsitraukimo pokyčius, lyginant su praėjusiu laikotarpiu. Teigiamas *saldo* reiškia lyginamojo laikotarpio rodiklių augimą, lyginant su praėjusiuoju laikotarpiu, neigiamas – rodiklių mažėjimą. Saldo artimas ar lygus 0 reiškia, kad pokyčių, lyginant su praėjusiųjų metų laikotarpiu, nebuvo.

5.1.2 Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos

2010 m. Lietuvos gyventojų tyrimas atskleidė, kad populiariausia interneto naudojimo darbo ir komerciniais tikslais vieta – namai. Namai yra populiariausia vieta netgi kalbant apie su darbu ir pagrindine veikla susijusias užduotis (namai – 63%, darbas – 41%). (59 diagrama).

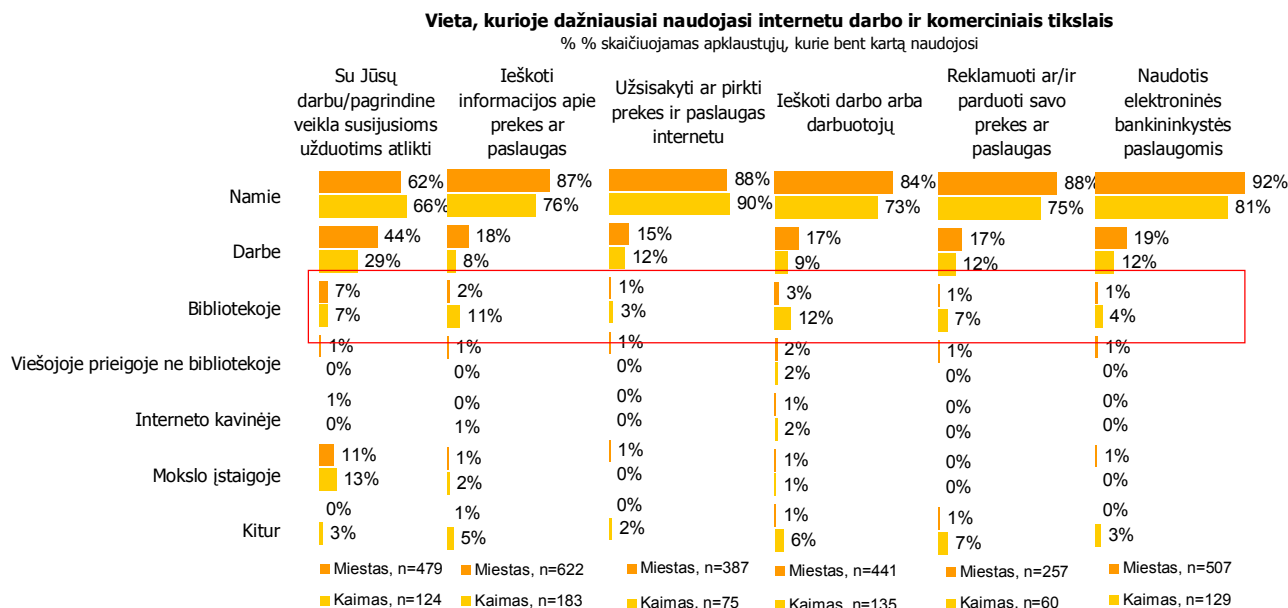
59 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos.

Lyginant interneto naudojimosi vietas (2010 m. gyventojų nuomonės tyrimas) mieste ir kaime, stebimos analogiškos tendencijos. Pagrindinė interneto vartojimo „bazė“ yra namai – čia internetas naudojamas visoms veikloms. Darbe visais su darbu ir komercija susijusiais tikslais internetu dažniau naudojasi miesto gyventojai.

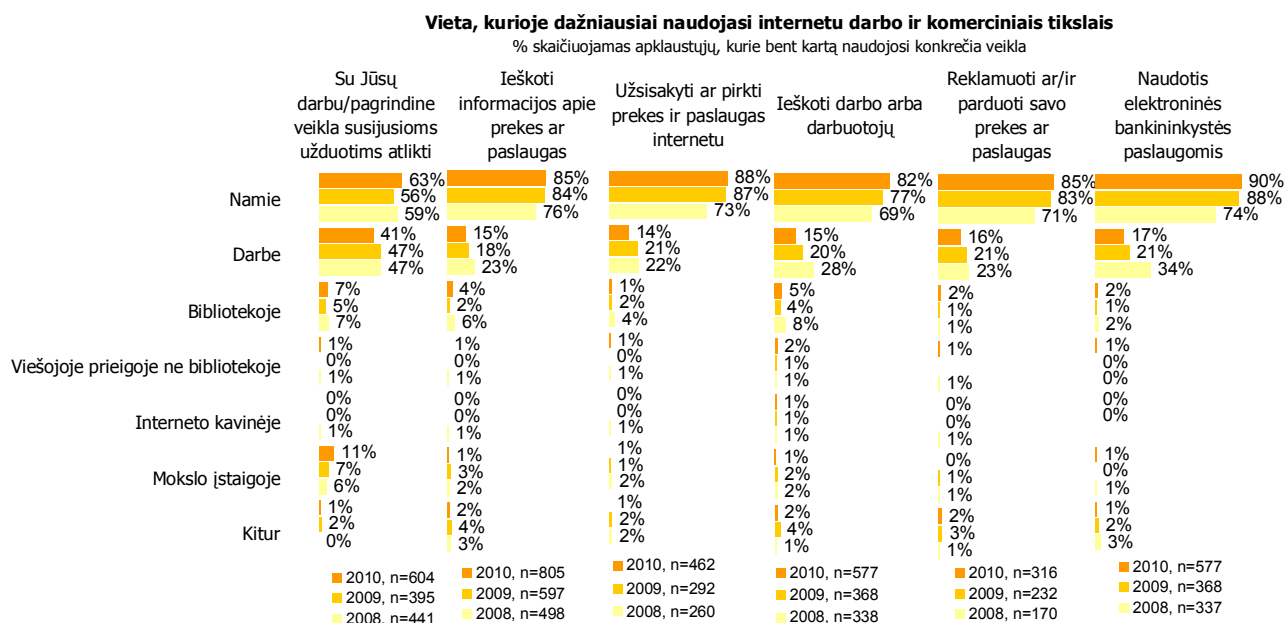
Bibliotekose su darbu ir komercija susijusioms veiklos internetą daugiau naudoja kaimo gyventojai. Visose srityse, išskyrus tiesioginį darbą ir pagrindinę veiklą, pagal naudojimąsi internetu pirmauja kaimo bibliotekos. (60 diagrama)

60 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos. *Kaimo ir miesto palyginimas*

2008 – 2010 m. populiariausios interneto naudojimo darbu ir komercijai vietos beveik nesikeičia – visais metais pirmauja namai ir darbo vieta. Vėlgi stebimas interneto veiklų plitimas namų ūkiuose (ypač 2008 – 2009 m.) ir su tiesioginiu darbu nesusijusių¹¹ veiklų populiarumo mažėjimas darbo vietose (pvz., naudojimas elektronine bankininkyste nuo 34% 2008 m. sumažėja iki 17% 2010 m.). (61 diagrama)

61 Diagrama. Darbas ir komercinė veikla: interneto naudojimo vietos. *2008 – 2010 m. palyginimas*

¹¹ Interneto naudojimas tiesioginėms darbo funkcijoms beveik nesikeitė

5.2 Bendravimas internetu

5.2.1 Bendravimas internetu: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų nuomonės tyrimo duomenimis, populiariausia internetinio bendravimo priemonė – elektroniniu paštu – nuolat naudojasi 70%, kartą ar kelis kartus – 13%, niekada nesinaudoja – 16% respondentų. Dažniau šiuo tikslu internetu naudojasi jauniausi (15 – 35 m.), aukštąjį išsilavinimą įgiję respondentai, specialistai ir vadovai, didmiesčių gyventojai.

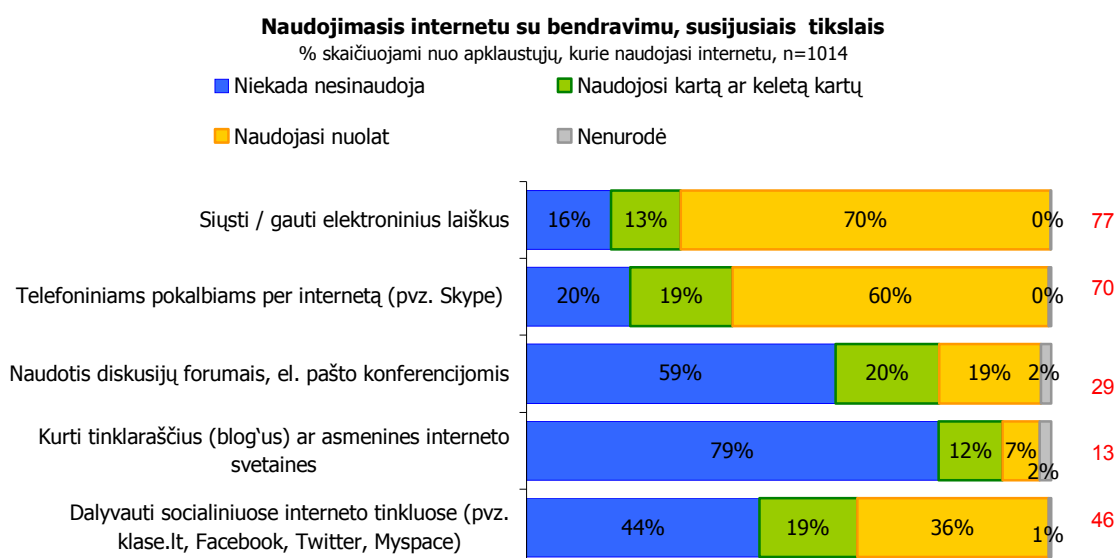
Sparčiai populiarėja internetinė telefonija. Telefoniniais pokalbiais per internetą nuolat naudojasi 60%, kartais – 19%, niekada – 20% respondentų. Dažniau interneto telefonija naudojasi patys jauniausi (15 – 24 m.) respondentai, miestų gyventojai, studentai, moksleiviai.

Diskusijų forumais ir elektroninio pašto konferencijomis nuolat naudojasi 19%, kartais – 20%, niekada – 59% respondentų. Dažniau šiomis priemonėmis naudojasi jauniausi (15 – 24 m.) respondentai, miestų gyventojai, studentai, moksleiviai.

Tinklaraščius (blog'us) nuolat kuria 7%, retkarčiais – 12% apklaustųjų. Tinklaraščiais aktyviau naudojasi jauniausi (15 – 24 m.) respondentai, miestų gyventojai, studentai, moksleiviai.

Socialiniais tinklais internete nuolat naudojasi 36%, retkarčiais – 19%, niekada – 44% respondentų. Šia sparčiai populiarėjančia bendravimo priemone dažniau naudojasi 15 – 34 m. respondentai ir miestų gyventojai. (62 diagrama)

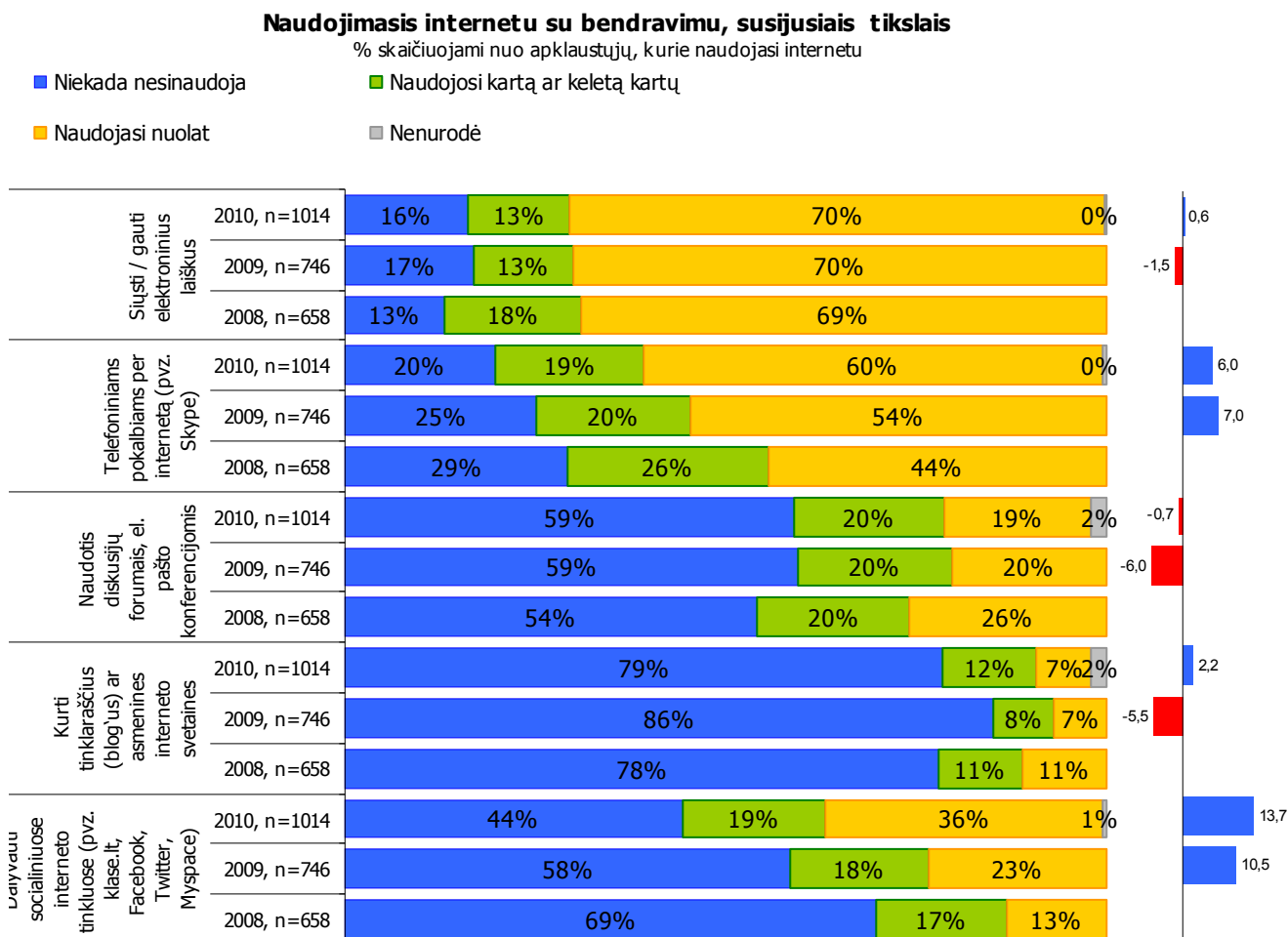
62 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams?

2008 – 2010 m. perspektyvoje pastebimas gan ženklus socialinių tinklalapių (nuolatiniai vartotojai: 13% - 2008 m., 23% - 2009 m., 36% - 2010 m.) ir internetinės telefonijos (nuolatiniai vartotojai: 44% - 2008 m.,

54% - 2009 m., 60% - 2010 m.) populiarumo augimas. Diskusijų forumų ir interneto svetainių kūrimo populiarumas 2009 m., lyginant su 2008 m., sumažėjo, o 2010 m. liko 2009 m. lygyje (63 diagrama).

63 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas

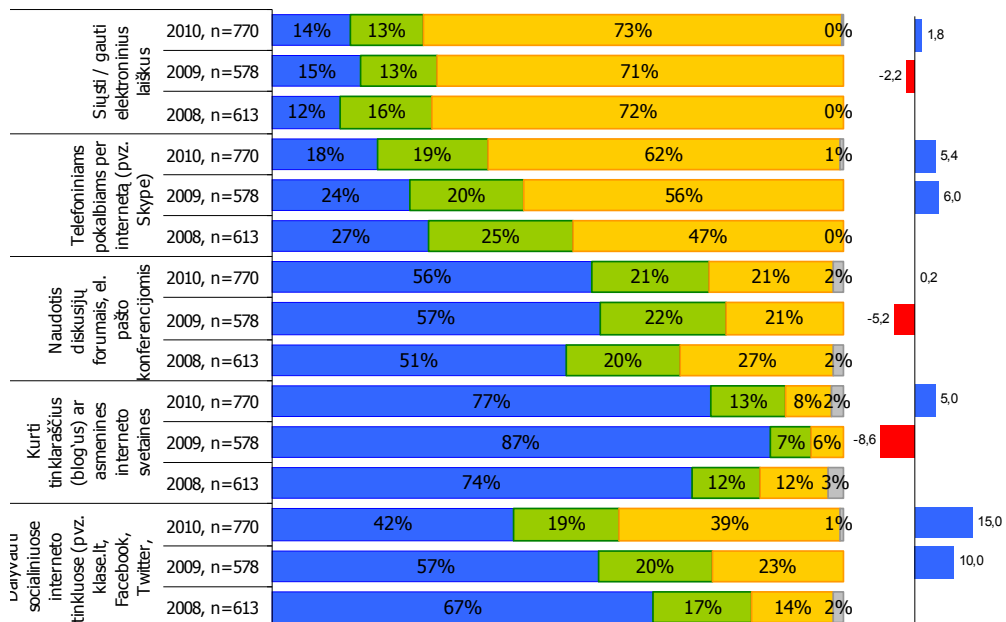
Lyginant kaimo ir miesto filialų apklausų rezultatus 2008 – 2010 m., išsiskiria spartesnis interneto telefonijos populiarumo augimas kaimo vietovėse (2009 m. nuolatinių vartotojų proporcija išaugo net 16 procentinių punktų nuo 32% - 2008 m. iki 48% - 2010 m.) (64 diagrama)

64 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendravimo tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas

Naudojimas su bendravimu susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

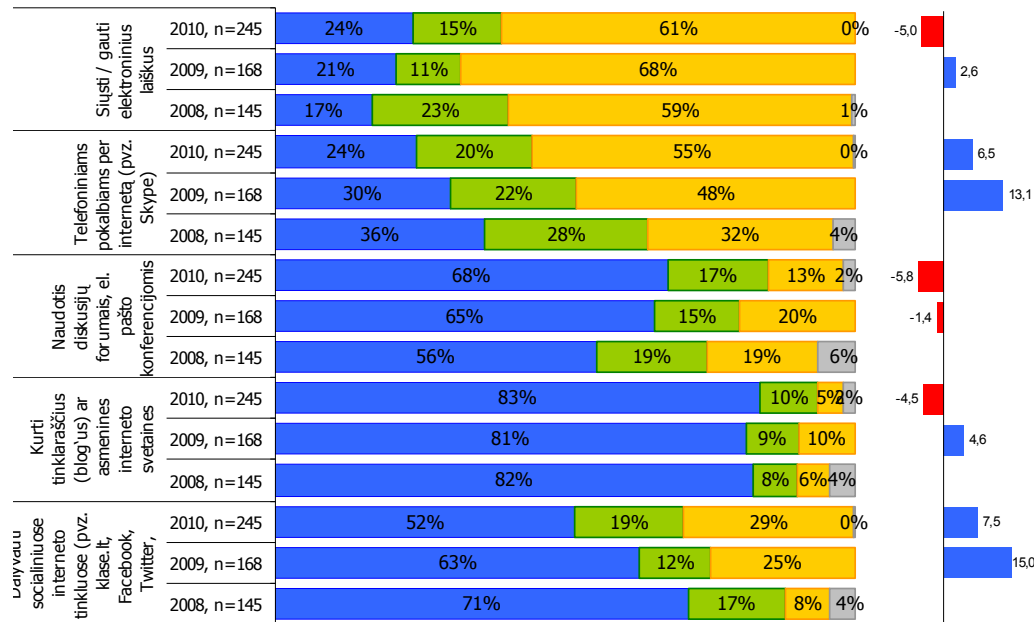
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

Naudojimas internetu s bendravimu susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

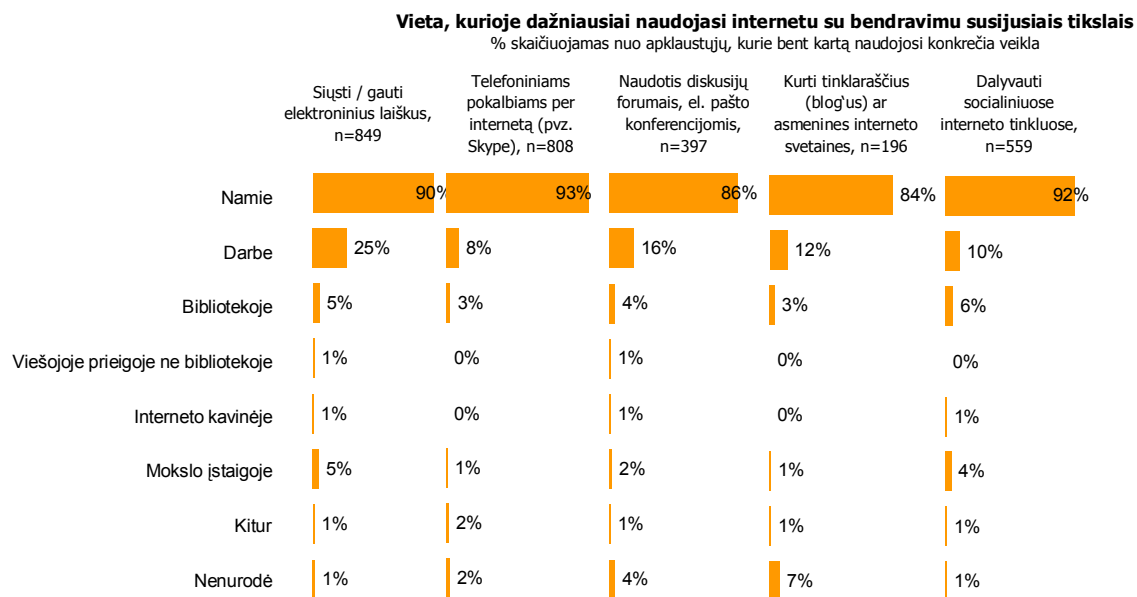
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

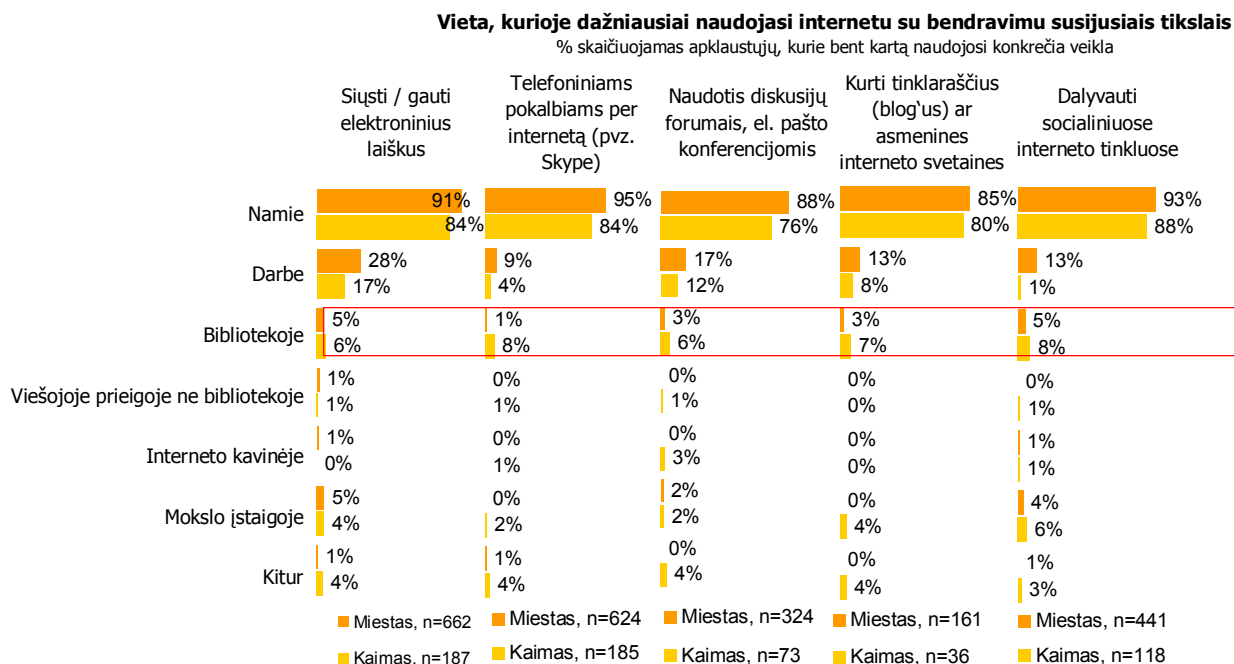
5.2.2 Bendravimas internetu: interneto naudojimo vietos

2010 m. tyrimo duomenimis, bendravimo tikslais internetu dažniausiai naudojamos namie (įvairioms bendravimo sritims namų internetą naudoja nuo 84 iki 93% respondentų). Antroje vietoje pagal populiarumą esantis darbas paminėtas 7 – 9 kartus rečiau (elektroninis paštas su 25% vartotojų darbe yra išimtis). (65 diagrama)

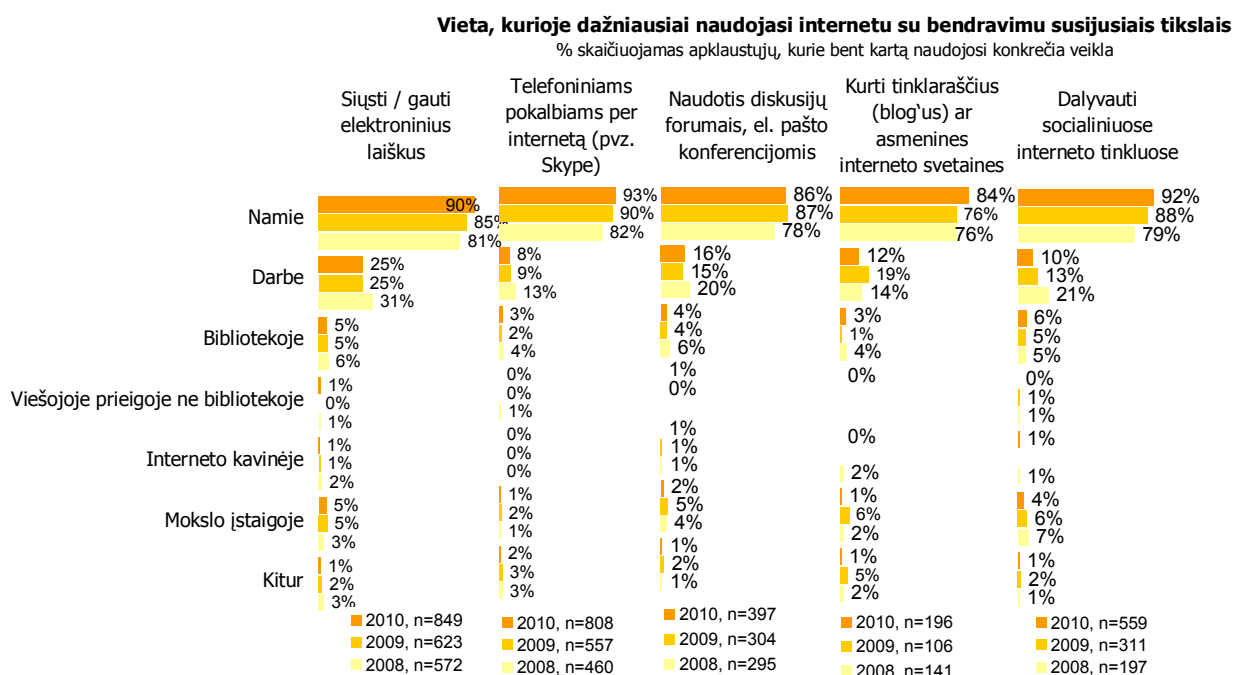
65 Diagrama. Bendravimas: interneto naudojimo vietos.

Kaimo – miesto lyginamojoje perspektyvoje, visais internetinio bendravimo būdais namuose ir darbe miesto gyventojai naudojami vidutiniškai dažniau. Lyginant naudojamą internetu bendravimo tikslais bibliotekose, matomas atvirkščias vaizdas – čia pirmauja kaimo bibliotekos (66 diagrama).

2008 – 2010 m. reikšmingų pokyčių interneto naudojimo bendravimui nėra. Stebima laipsniška interneto naudojimo bendravimui plėtra namuose ir stagnacija (ar net nykimas) darbo vietoje (67 diagrama).

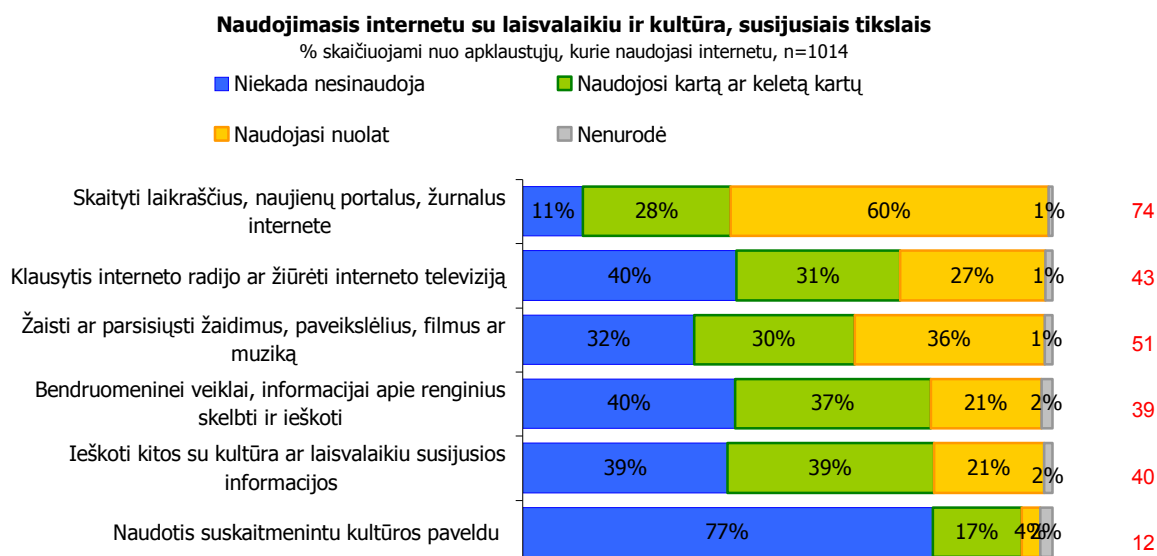
5.3 Laisvalaikis ir kultūra

5.3.1 Laisvalaikis ir kultūra: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausia su laisvalaikiu ir kultūra susijusi veikla internete yra laikraščių ir naujienų portalų skaitymas – 60% besinaudojančių internetu respondentų tą daro nuolat. Antra pagal populiarumą laisvalaikio veikla – žaidimų atsiuntimas ir žaidimas, vaizdo paveikslėlių ar muzikos siuntimas (36% nuolatinųjų vartotojų). Radijo klausymas ir internetinės televizijos žiūrėjimas yra trečia pagal populiarumą laisvalaikio veikla internete (68 diagrama).

Dažniau su laisvalaikiu ir kultūra susijusiais tikslais internetą naudoja jaunesni respondentai, respondentai su aukštesniu išsilavinimu, specialistai, aukštesnes pajamas gaunantys respondentai, miestų gyventojai. Žaidimai ir muzikos bei filmų siuntimas labiausiai būdingas 15 – 24 metų jaunimui, studentams ir moksleiviams.

68 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu laisvalaikio ir kultūros tikslams?

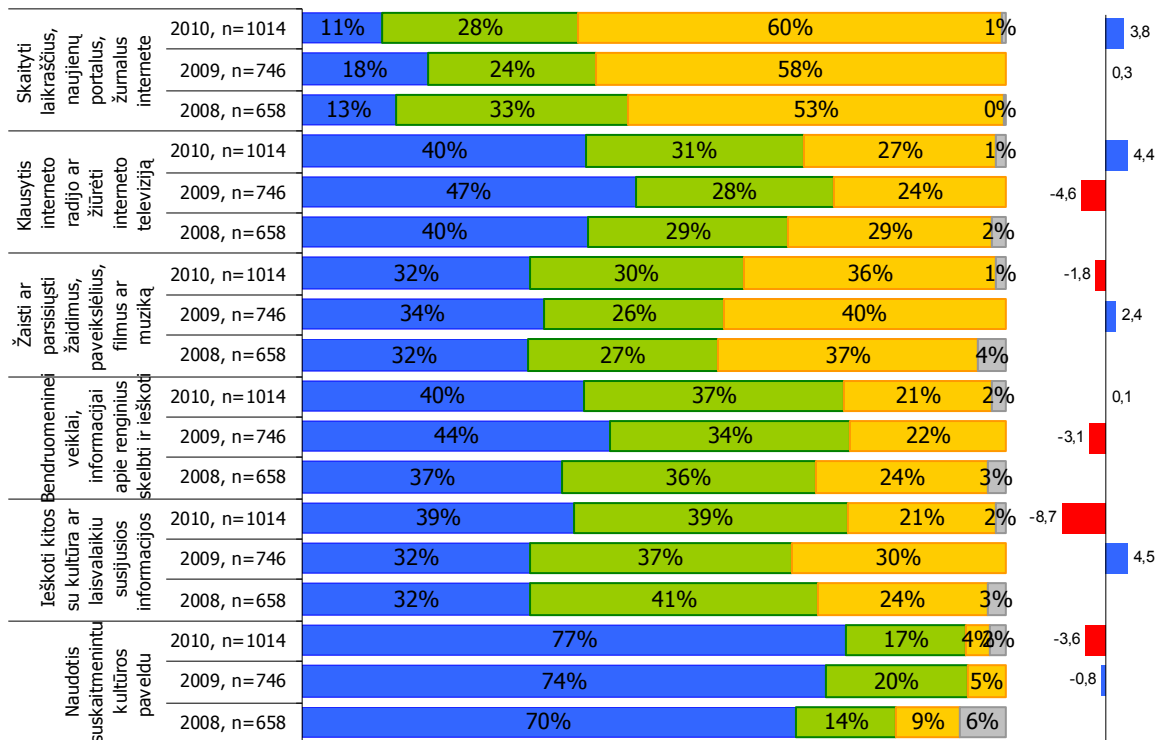

Interneto naudojimas laisvalaikio ir kultūros tikslams 2008 – 2010 m. keitėsi nežymiai. Vienintelis ryškesnis 2010 m. pokytis – sumažėjęs susidomėjimas su kultūra ar laisvalaikiu susijusia informacija (2009 m. - 30%, 2010 m. – 21%). (69 diagrama).

Naudojimasis internetu su laisvalaikio ir kultūra, susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu

- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

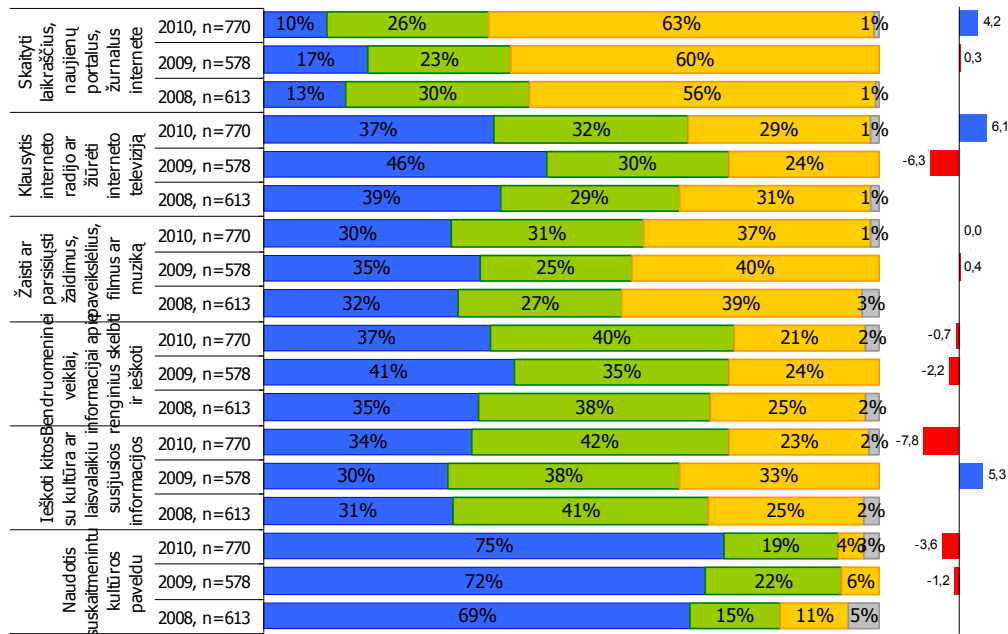

70 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu laisvalaikio ir kultūros tikslams? 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

Naudojimasis internetu su laisvalaikio ir kultūra, susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

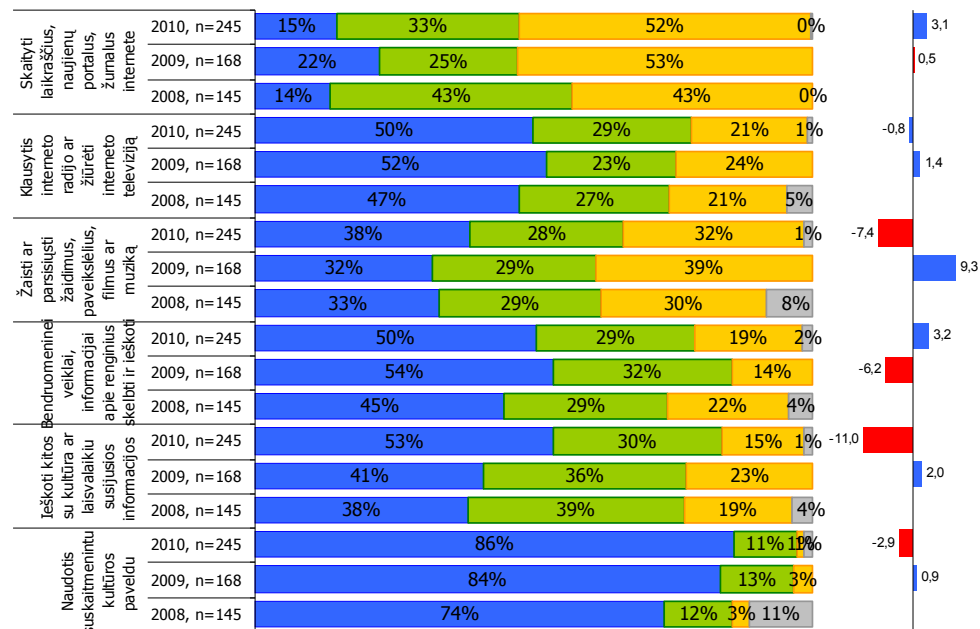
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

Naudojimasis internetu su laisvalaikio ir kultūra, susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

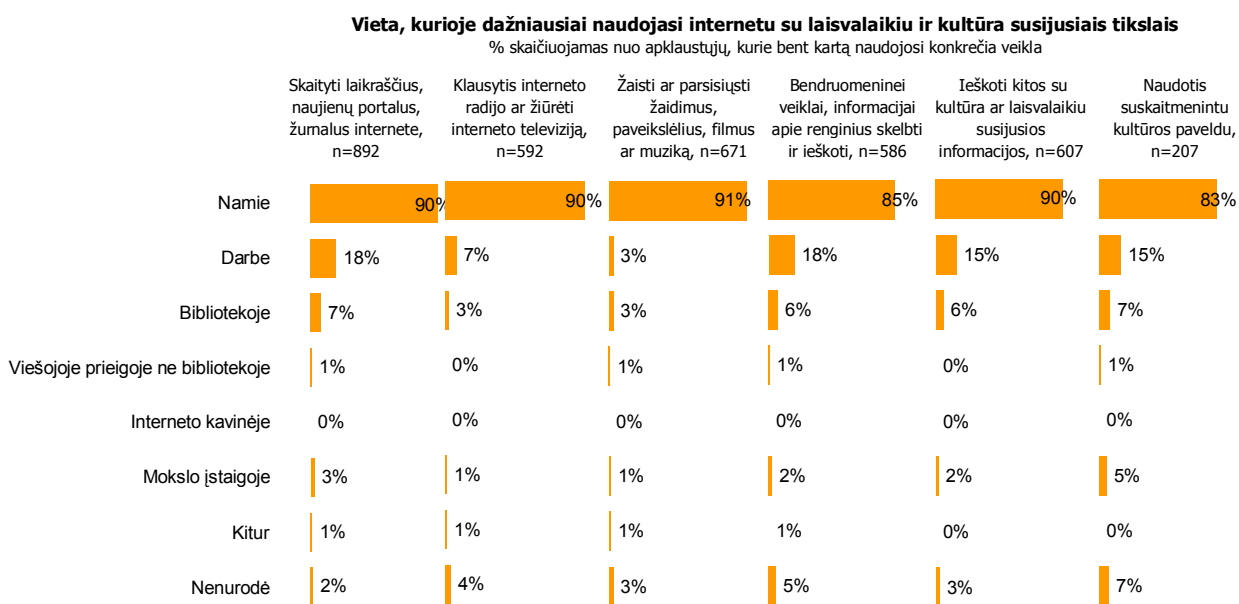

5.3.2 Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimo vietos

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, laisvalaikiui ir kultūrai internetu dažniausiai naudojama namie (įvairioms bendravimo sritims namų internetą naudoja nuo 85 iki 93% respondentų).

Darbe laisvalaikio ir kultūros tikslais internetu naudojasi beveik kas šeštas respondentas (žaidimai, radijas ir interneto TV populiarumas žemesnis). (71 diagrama)

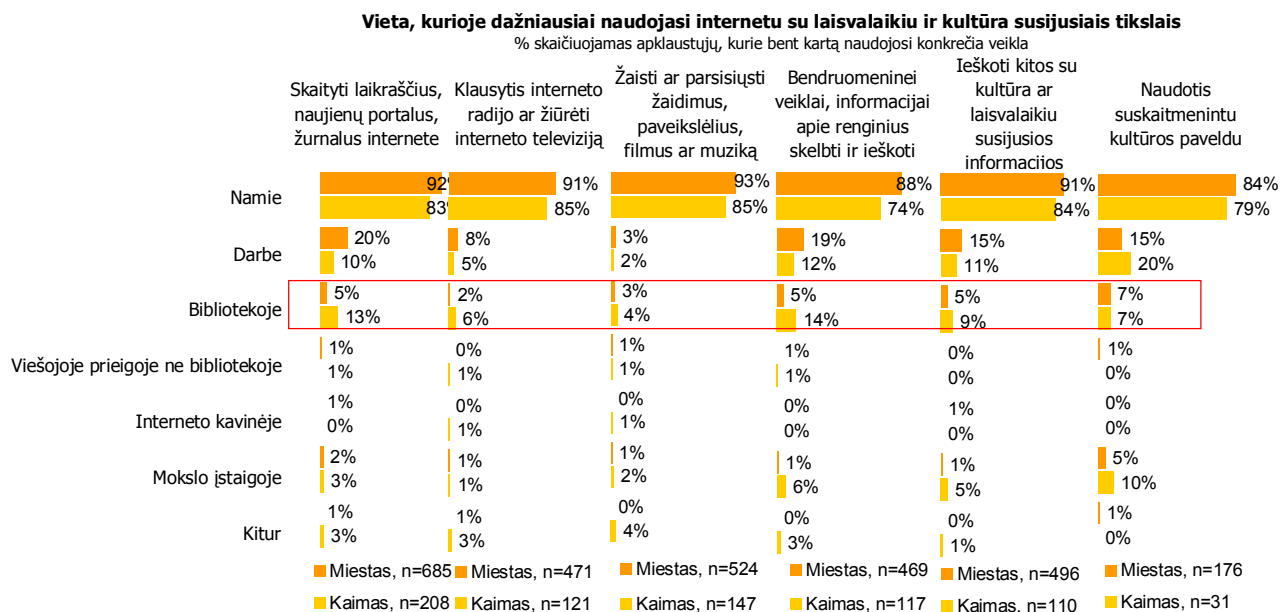
71 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimo vietos.

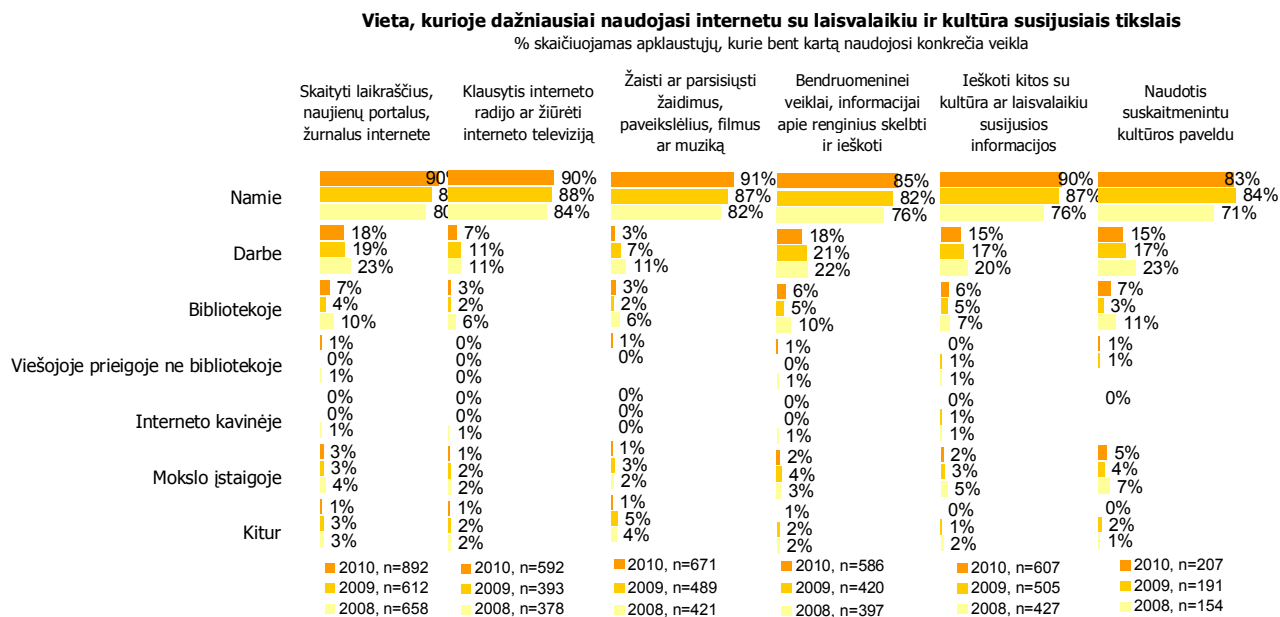
Kaimo – miesto skirtumai vartojant internetą su laisvalaikiu ir kultūra susijusiais tikslais yra analogiški jau anksčiau aprašytoms interneto naudojimo sritims: miestas pirmąją pagal interneto naudojimą namuose, o kaimas – pagal interneto naudojimą bibliotekose. Ypač kaimo ir miesto skirtumai išryškėja bibliotekų interneto resursų naudojimu bendruomeninei veiklai ir informacijos apie renginius paieškoms (5% mieste ir 14% kaime) ir informacinių portalų skaityme (mieste – 5%, kaime – 13%). (72 diagrama).

2008 – 2010 m. perspektyvoje interneto naudojimo vietų preferencijos laisvalaikio ir kultūros tikslams nesikeitė (73 diagrama)

72 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

73 Diagrama. Laisvalaikis ir kultūra: interneto naudojimas bibliotekoje. 2008 – 2010 m. palyginimas

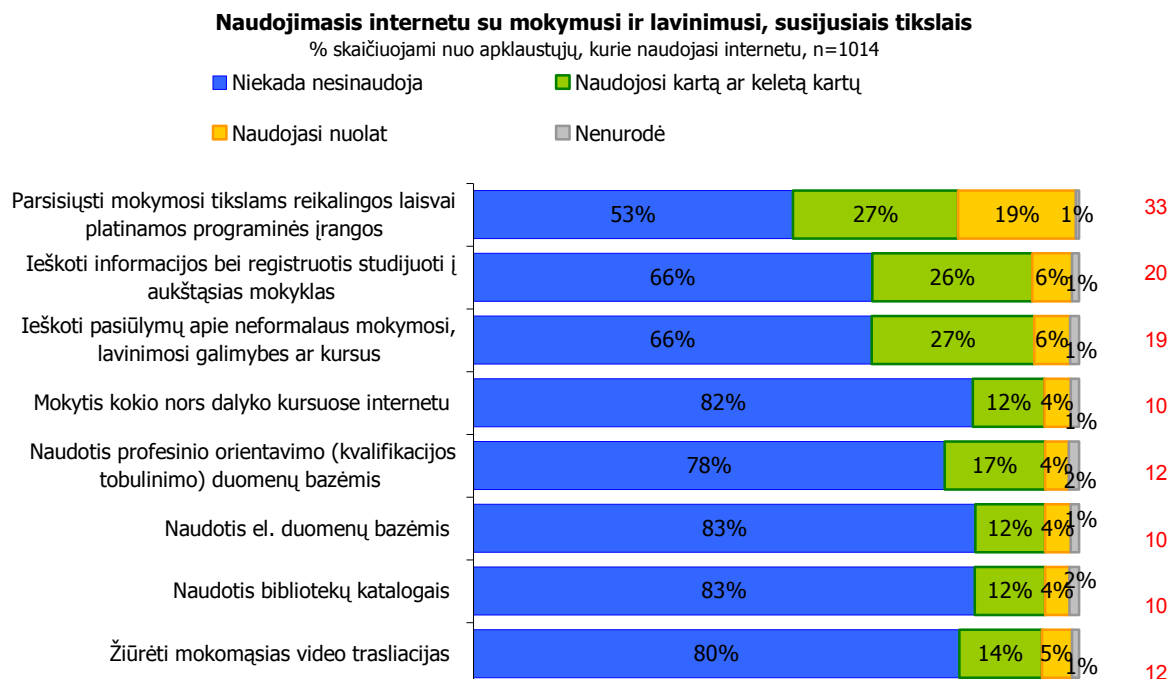
5.4 Mokymasis ir lavinimasis

5.4.1 Mokymasis ir lavinimasis: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų tyrimo duomenimis, mokymosi tikslams reikalingos laisvai platinamos programinės įrangos parsisiuntimas yra populiariausias mokymuisi ir lavinimui skirtas interneto naudojimo būdas. Nuolat mokymosi tikslams skirtą programinę įrangą siunčiasi 19%, kartais – 27% respondentų. Dažniau šiuo tikslu internetu naudojasi jaunesni (15 – 24 m.) respondentai, studentai ir moksleiviai. Kiti mokslui ir lavinimuisi

skirti interneto resursai yra nepopuliarūs (kai kurie iš jų, tokie kaip informacija, susijusi su studijomis aukštojoje mokykloje, yra gana specifiniai ir skirti siaurai auditorijai). (74 diagrama)

74 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams?

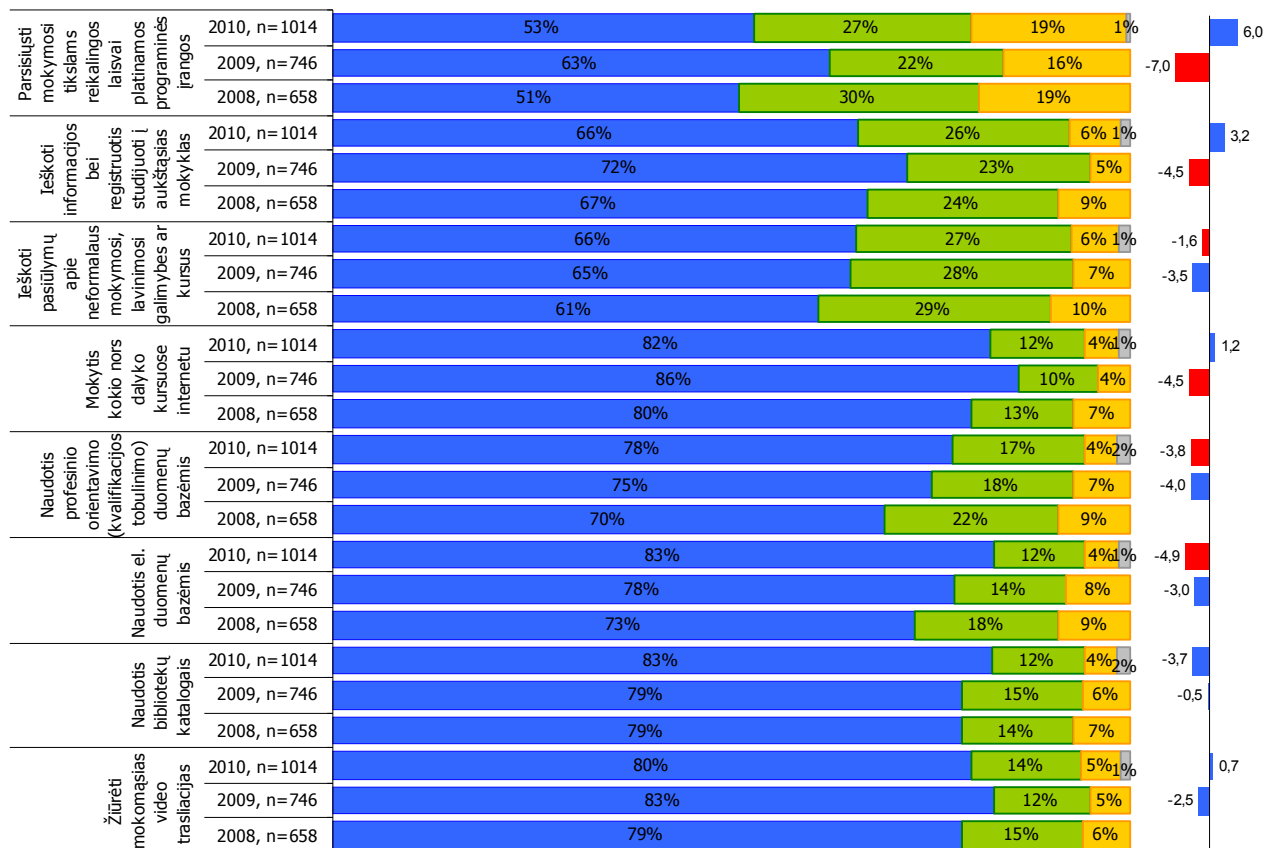

2008 – 2010 m. laikotarpiu interneto resursų, skirtų mokslui ir lavinimuisi, populiarumas beveik nesikeitė. (75 diagrama).

75 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams? 2008 – 2010 m. palyginimas

Naudojimas internetu su mokymosi ir lavinimosi, susijusiais tikslais
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu

■ Niekada nesinaudoja ■ Naudojosi kartą ar keletą kartų
■ Naudojasi nuolat ■ Nenurodė

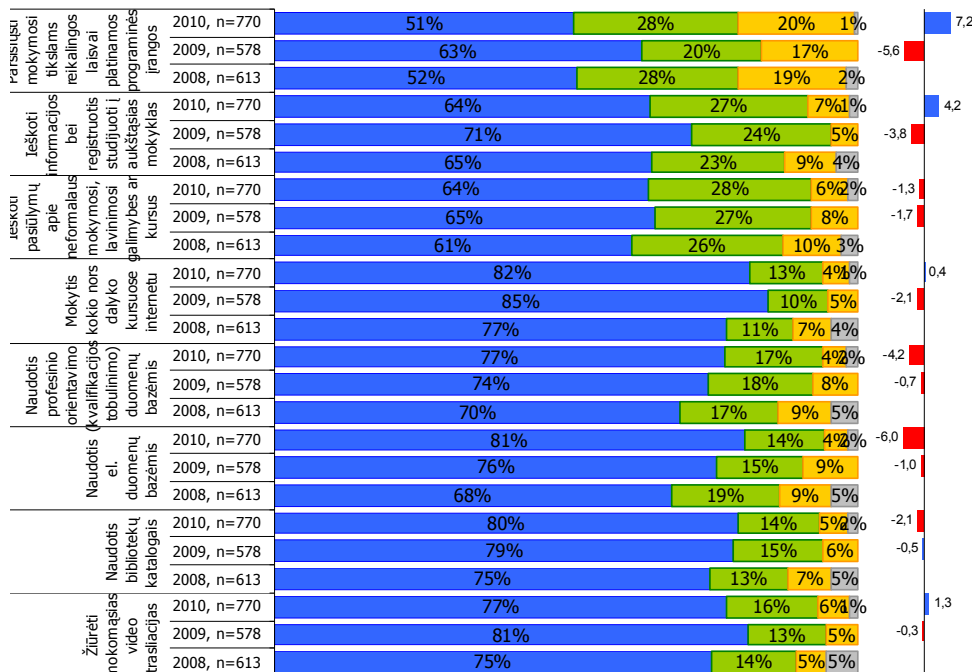
Kaimo ir miesto respondentų interneto naudojimas mokslui yra labai panašus. (76 diagrama). Kaip jau buvo minėta, mokslo resursai internete turi gana specifinę vartotojų grupę – 15 – 24 m. amžiaus respondentai, studentai ir moksleiviai.

76 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu mokymosi ir lavinimosi tikslams? 2008 – 2010 m. *kaimo ir miesto palyginimas*

Naudojimasis internetu su mokymosi ir lavinimosi, susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

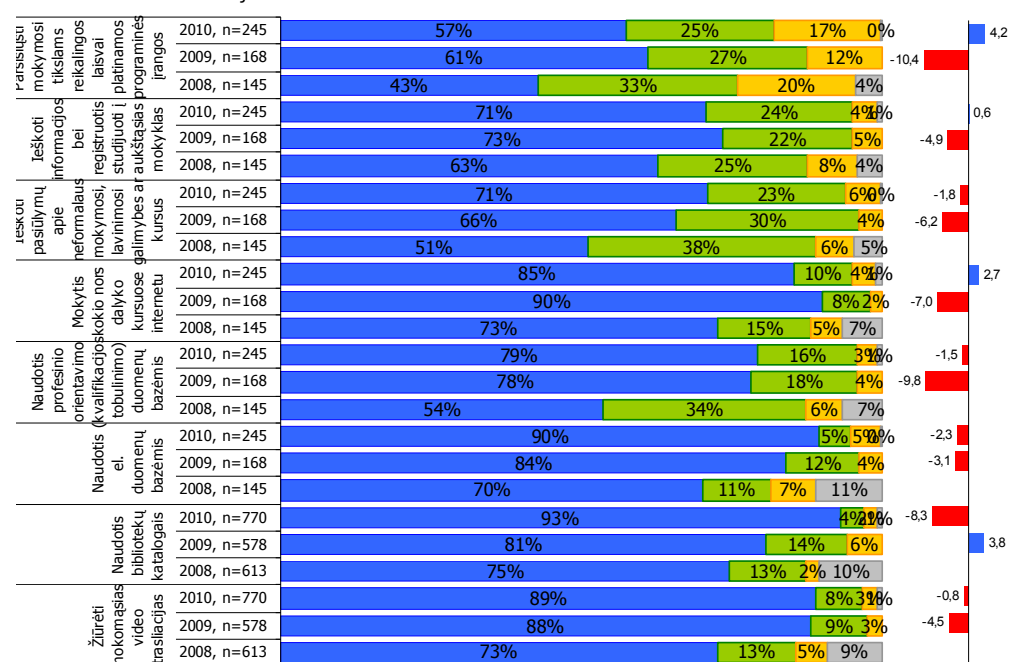
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

Naudojimasis internetu su mokymosi ir lavinimosi, susijusiais tikslais

% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

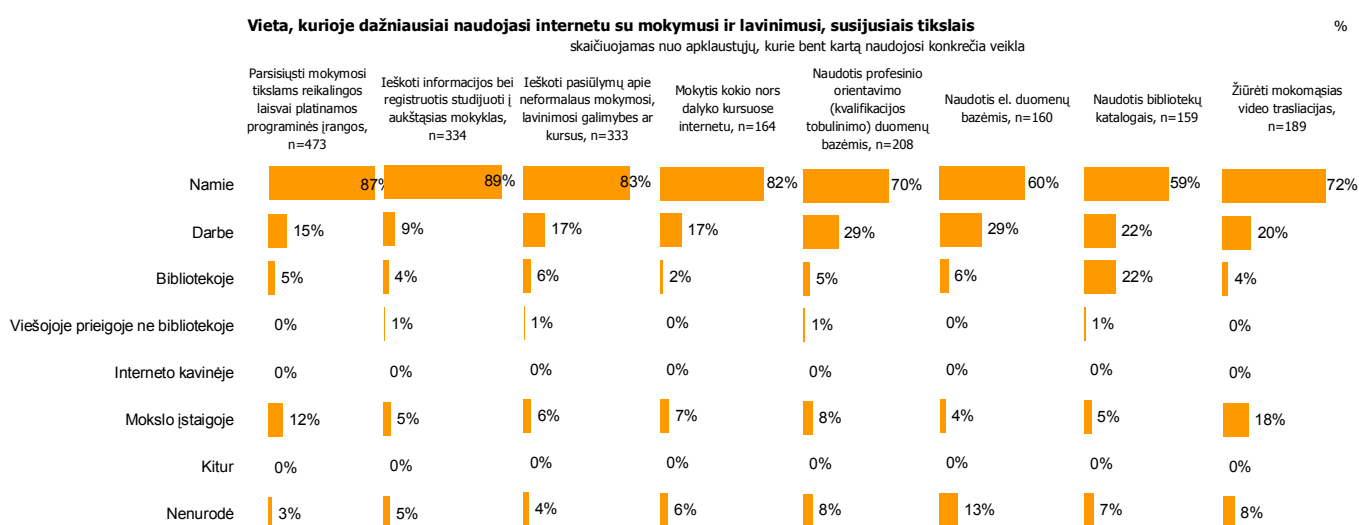
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

5.4.2 Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimo vietos

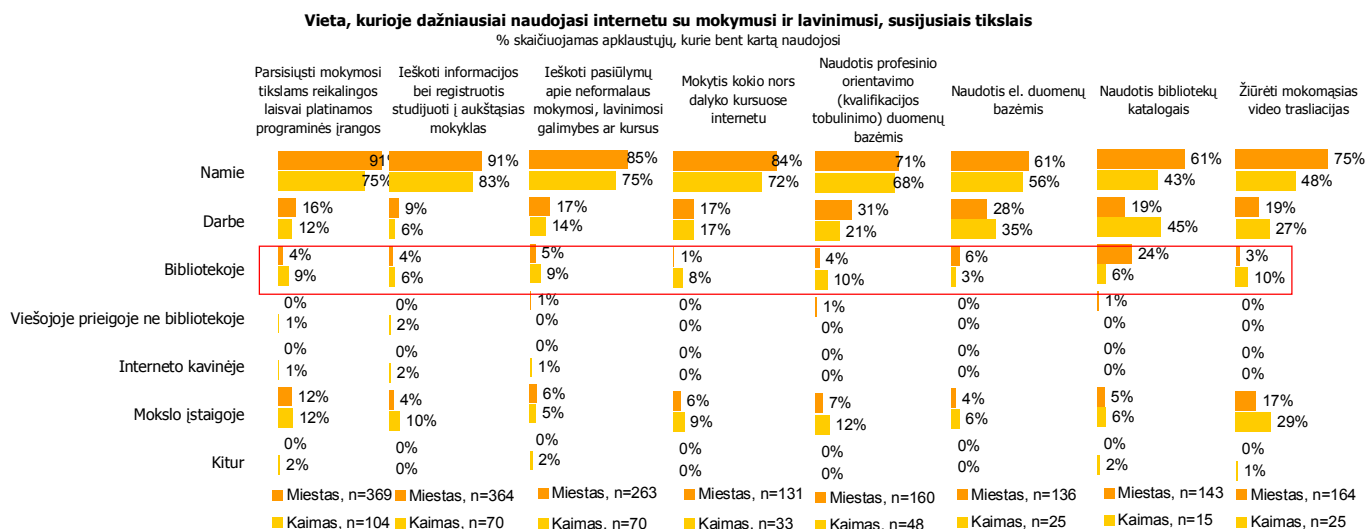
Mokymosi ir lavinimo tikslais internetu namuose naudojasi dauguma respondentų (priklausomai nuo srities, nuo 59% iki 89% respondentų), tačiau mokslo – švietimo srityje atotrūkis tarp namų ir kitų interneto prieigos vietų nėra toks ryškus kaip kitais jau nagrinėtais atvejais. Interneto duomenų bazės (LITLEX ir kt.) dažnai naudojamos darbe (29%), mokomosios video transliacijos – darbe – 20% ir mokslo įstaigose – 18%. Bibliotekose daugiausiai naudojami internetinio leidinių katalogo resursai (22%). (77 diagrama)

77 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimo vietos.

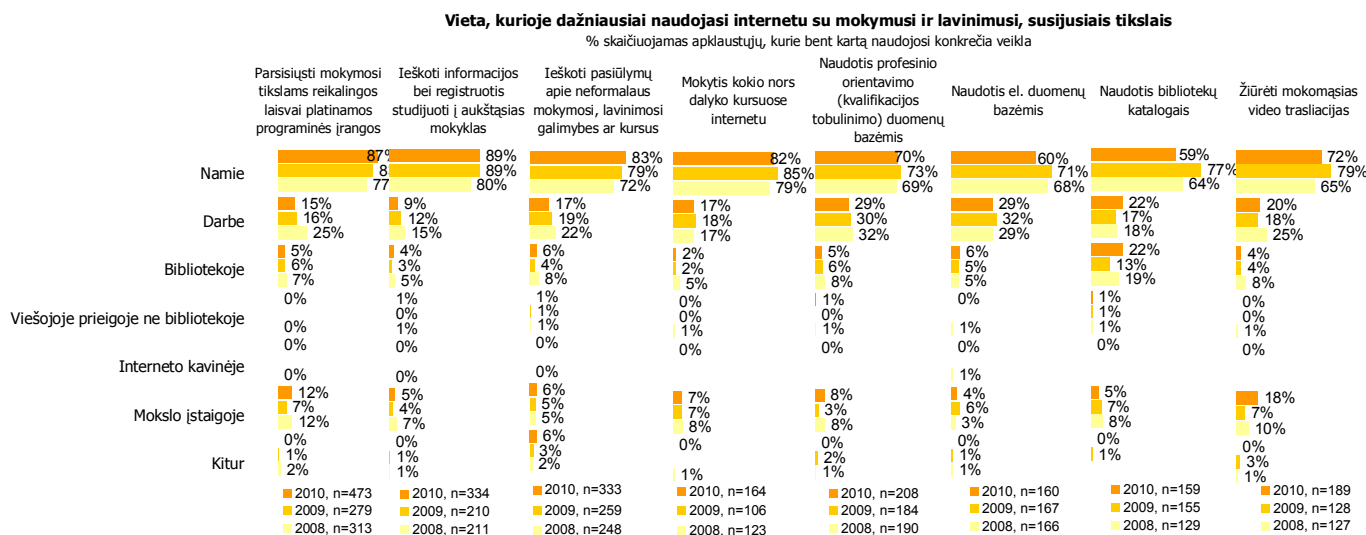
Kaimo vietovių bibliotekų viešos interneto prieigos aktyviai išnaudojamos internetiniams mokymo kursams (1% mieste ir 8% kaime), naudojimuisi profesinio orientavimo ir kvalifikacijos kėlimo duomenų bazėmis (4% mieste, 10% kaime). Miesto bibliotekos lenkia kaimo bibliotekas naudojant bibliotekų katalogus (24% mieste ir 6% kaime). (78 diagrama)

78 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimas bibliotekoje. *Kaimo ir miesto palyginimas*

2008 – 2010 m. perspektyvoje nėra ryškių pokyčių renkantis švietimo resursų panaudojimo vietas. (79 diagrama).

79 Diagrama. Mokymasis ir lavinimasis: interneto naudojimas bibliotekoje. *2008 – 2010 m. palyginimas*

5.5 Sveikata

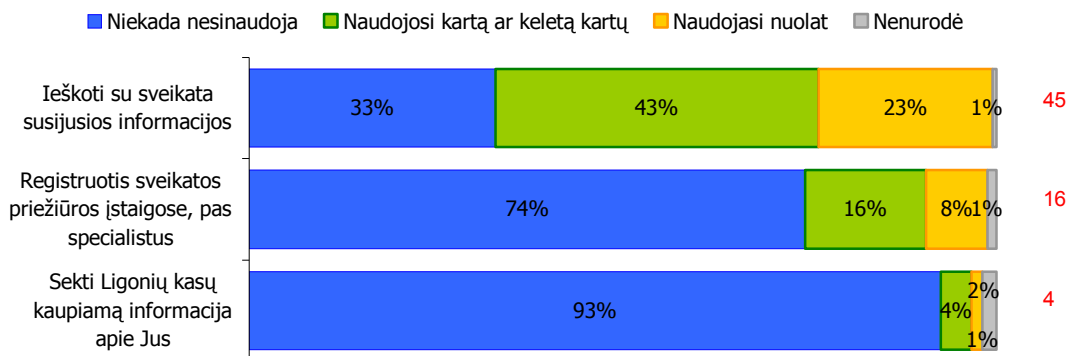
5.5.1 Sveikata: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausias interneto naudojimas sveikatos srityje – su sveikata susijusios informacijos paieška (nuolat naudojasi 23% respondentų). Registracija pas specialistus internetu nuolat naudojasi 8% respondentų. Ligonių kasų informacijos paieška yra nepopuliari – 2% nuolatinių vartotojų. (80 diagrama)

Su sveikata susijusiais interneto resursais dažniau naudojasi moterys (ypač namų šeimininkės ar vaiko priežiūros atostogose esančios moterys), aukštąjį išsilavinimą įgiję asmenys.

80 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojėtės internetu su sveikata susijusiems tikslams?

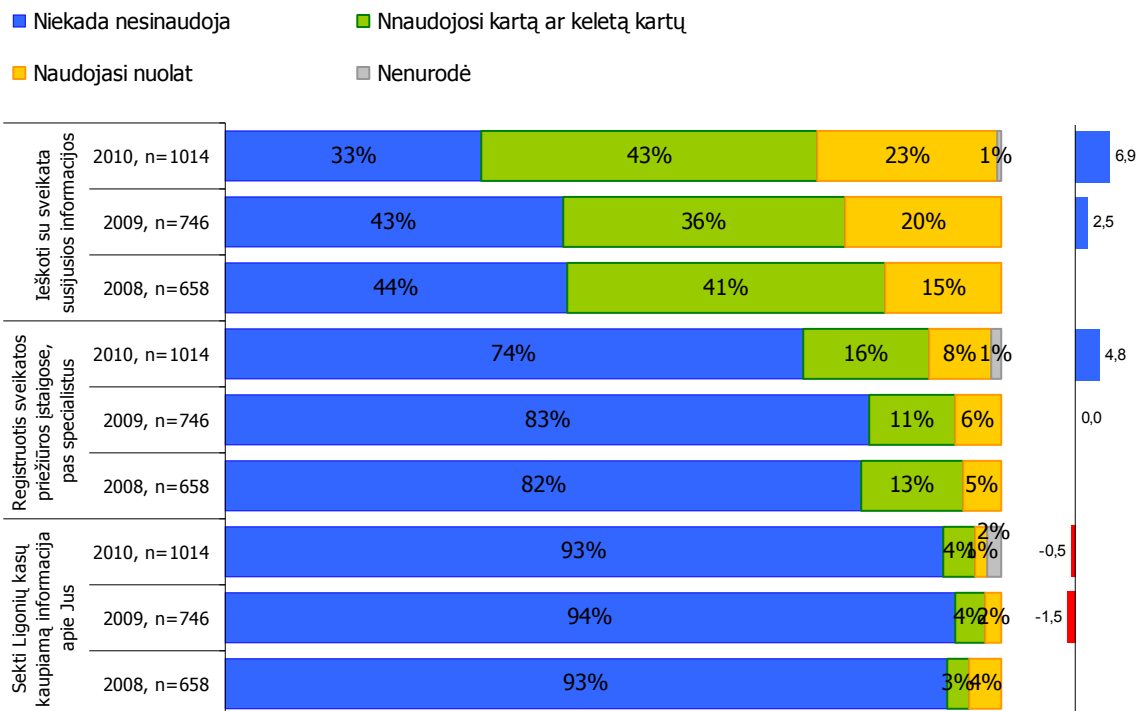
Naudojimasis internetu su sveikata, susijusiais tikslais
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=1014

2008 – 2010 m. pastebimas su sveikata susijusios informacijos populiarumo augimas (15% nuolatinių informacijos vartotojų 2008 m., 20% - 2009 m., 23% - 2010 m.). 2010 m. augo ir registracijos pas gydytojus internetu populiarumas. (81 diagrama).

81 Diagrama. Kaip dažnai su sveikata susijusiems tikslams Jūs naudojėtės internetu bibliotekoje? 2008 – 2010 m. palyginimas

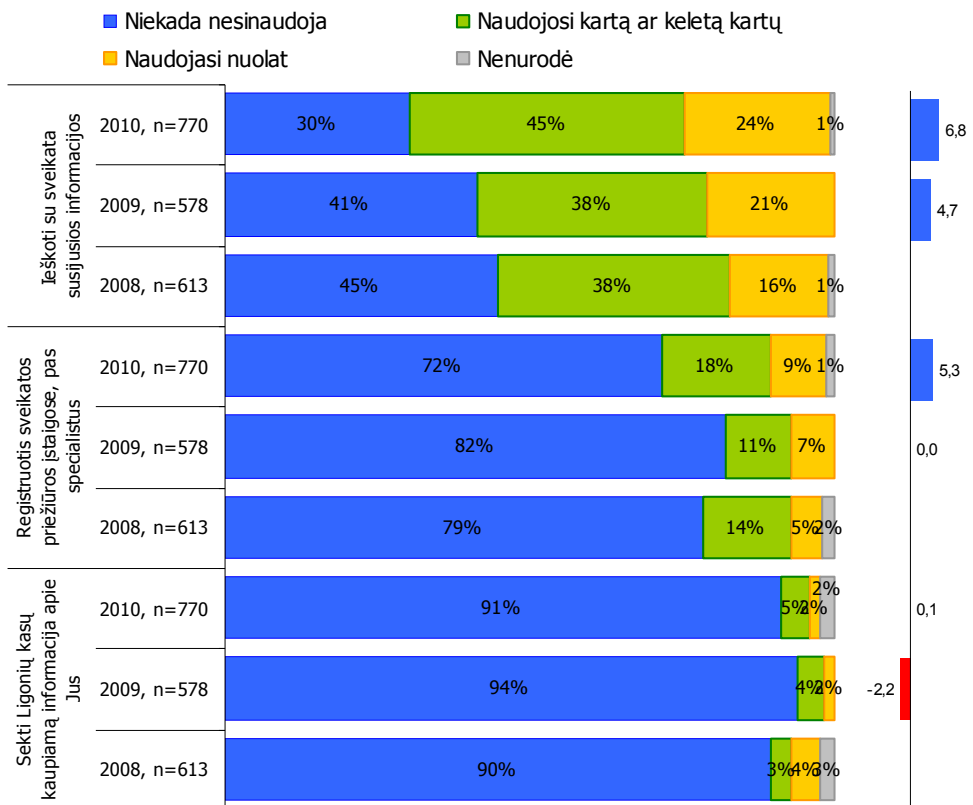
Naudojimasis internetu su sveikata, susijusiais tikslais
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

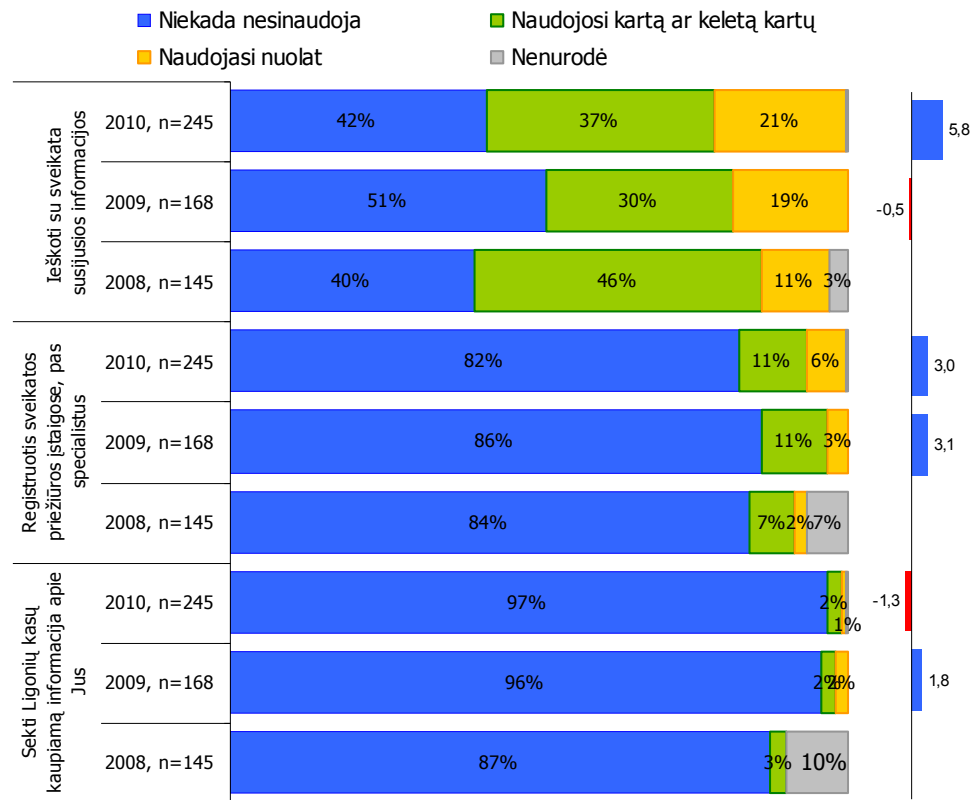
Kaimo ir miesto gyventojų aktyvumas naudojantis su sveikatos informacija susijusiais resursais yra panašus. (82 diagrama)

82 Diagrama. Kaip dažnai su sveikata susijusiems tikslams Jūs naudojate internetu bibliotekoje? *Kaimo ir miesto palyginimas*

Naudojimas internetu su sveikata, susijusiais tikslais
% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

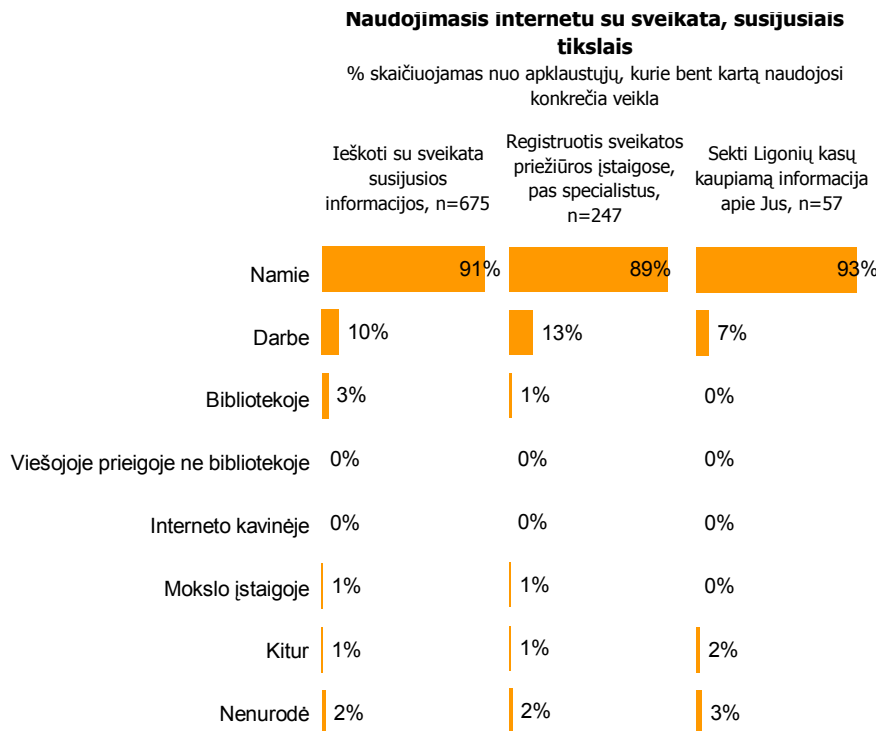
Naudojimas internetu su sveikata, susijusiais tikslais
% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

5.5.2 Sveikata: interneto naudojimo vietos

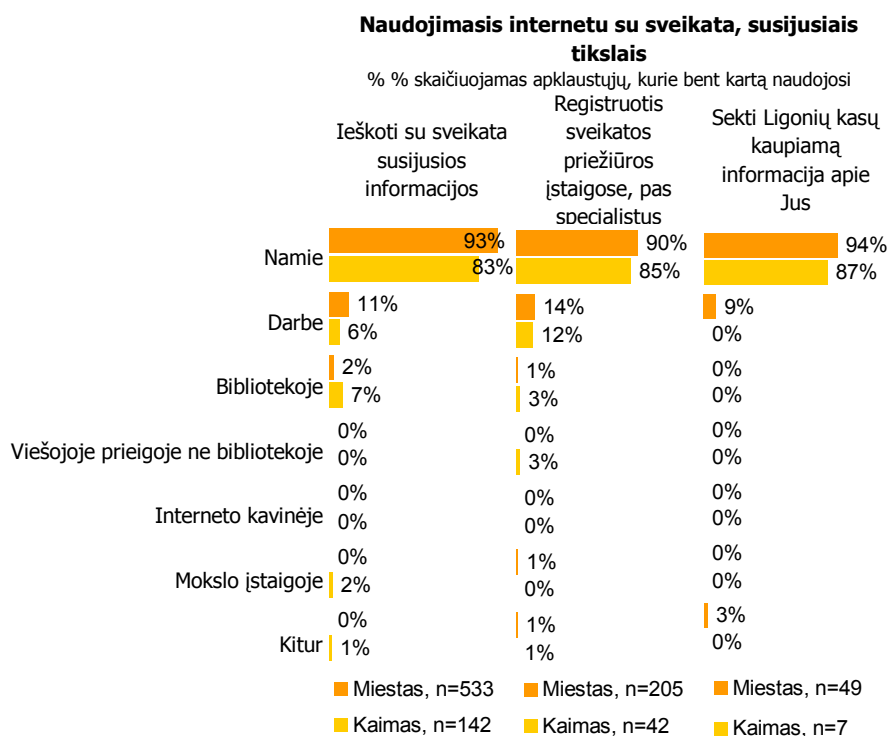
Su sveikata susijusios informacijos internete daugiausiai ieškoma iš namų kompiuterio (83 diagrama).

83 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimo vietos.

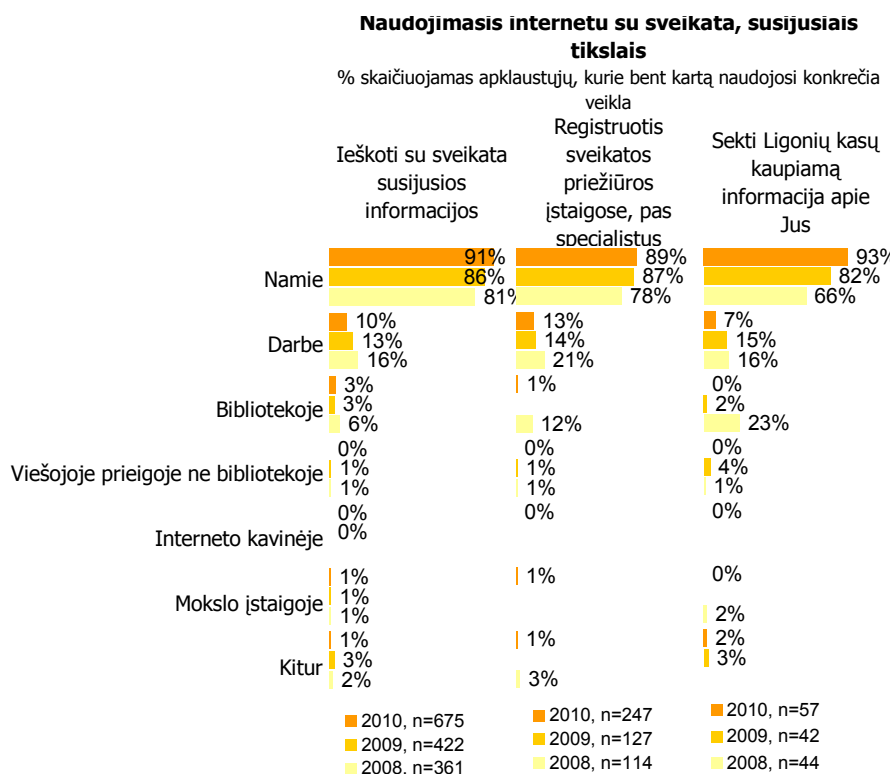
Su sveikata susijusios informacijos dažniau ieškoma kaimo bibliotekų interneto prieigoje nei miesto filialuose (7% kaime, 2% mieste). (84 diagrama)

84 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimas bibliotekoje. *Kaimo ir miesto palyginimas*

2008 – 2010 m. perspektyvoje stebimos bendrosios tendencijos – interneto naudojimas namuose su sveikata susijusiems tikslams populiarėja, o darbo vietose – nyksta. (85 diagrama)

85 Diagrama. Su sveikata susiję tikslai: interneto naudojimas bibliotekoje. *2008 – 2010 m. palyginimas*

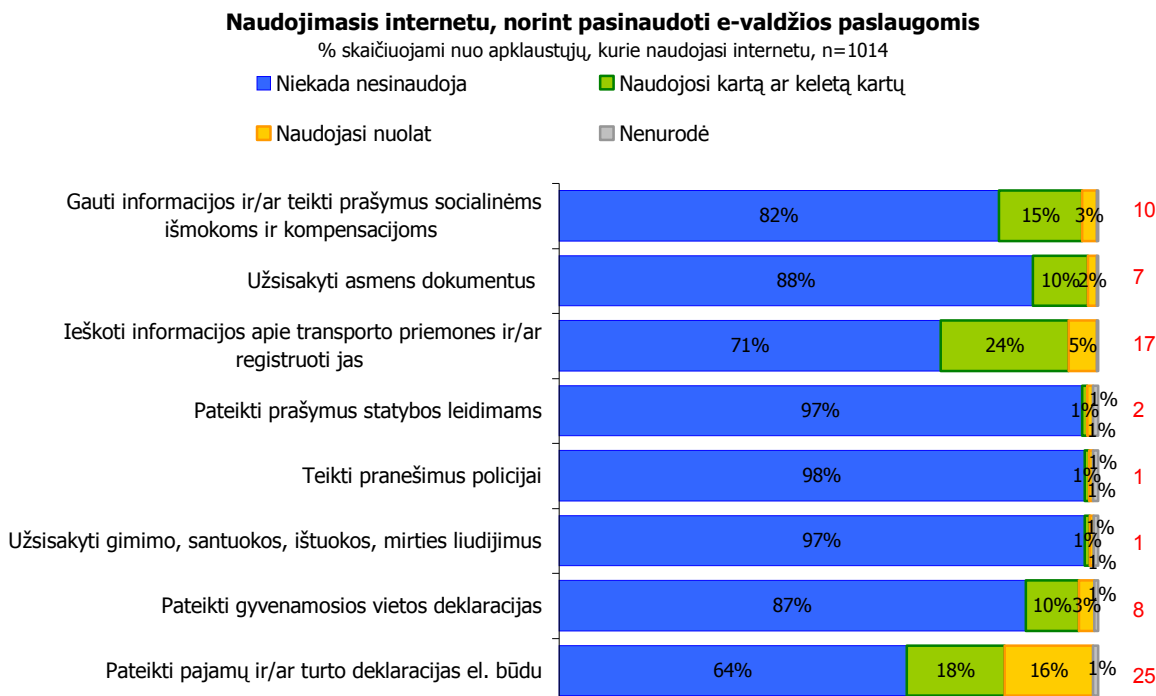
5.6 E. valdžios paslaugos

5.6.1 E. valdžios paslaugos: interneto populiarumas

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, populiariausia bendravimo su viešosiomis institucijomis sritis – elektroninių pajamų ir turto deklaracijų pildymas. Nuolat šia paslauga naudojasi 16% respondentų, kartą ar kelis kartus – 18% respondentų. Dažniausiai šia paslauga naudojaisi aukščiausias pajamas gaunantys respondentai.

Antra pagal populiarumą paslauga – transporto priemonių registravimas ir informacijos apie jas paieška (5% nuolatinių paslaugos vartotojų). (86 diagrama)

86 Diagrama. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu bendraudami su viešosiomis institucijomis?

Lyginant 2008 – 2010 m. rezultatus, 2009 m. pastebimas ryškus transporto registravimo internetu populiarumo augimas (nuo 2% nuolatinių vartotojų ir 12% kartais besinaudojančių - 2008 m., iki 6% ir 23% vartotojų – 2010 m.) (87 diagrama)

87 Diagrama. Kaip dažnai bendraudami su viešosiomis institucijomis Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? 2008 – 2010 m. palyginimas

Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

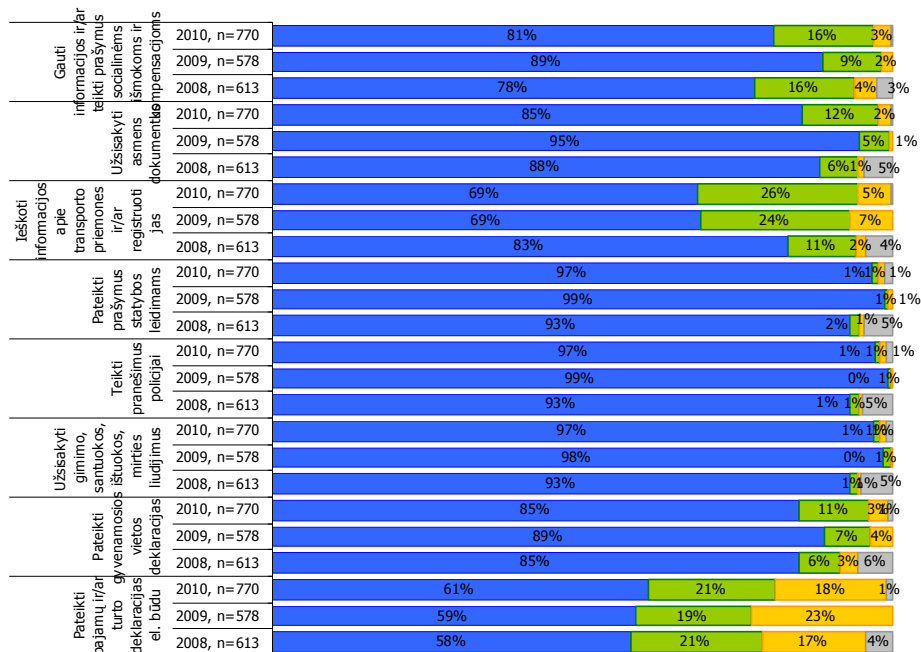
Kaimo ir miesto respondentų interneto naudojimas viešųjų paslaugų srityje kai kuriais atžvilgiais skiriasi. Apklausos rezultatai rodo, kad transporto priemonių registravimo populiarumo augimas 2009 m. būdingas vien miestams, kaime šios paslaugos populiarumas beveik nekito. Kitas pastebimas skirtumas – elektroninio pajamų ir turto deklaravimo populiarumo mažėjimas kaimo vietovėse. 2009 m. miestuose elektroninio deklaravimo populiarumas augo (23% nuolatinių vartotojų 2009 m., 17% - 2008 m.), o kaimuose tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo (nuo 11% nuolatinių vartotojų 2008 m., iki 5% - 2009 m.). (88 diagrama).

88 Diagrama. Kaip dažnai bendraudami su viešosiomis institucijomis Jūs naudojotės internetu bibliotekoje? *Kaimo ir miesto palyginimas*

Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojami nuo **miesto gyventojų**, kurie naudojami internetu

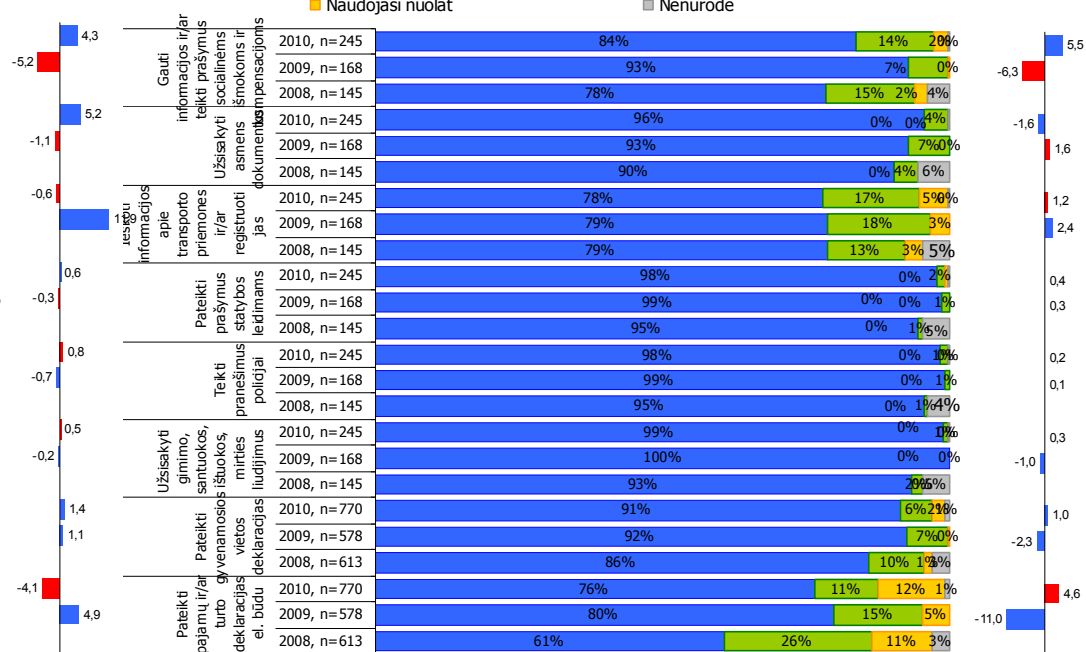
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojami nuo **kaimo gyventojų**, kurie naudojami internetu

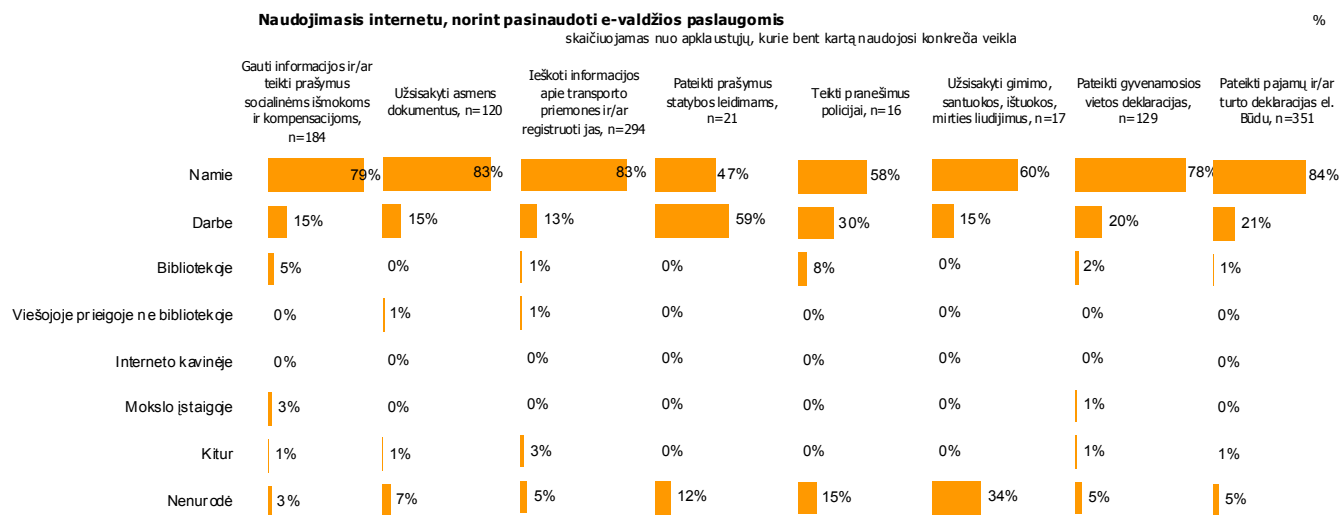
- Niekada nesinaudoja
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat
- Nenurodė

5.6.2 E. valdžios paslaugos:: interneto naudojimo vietos

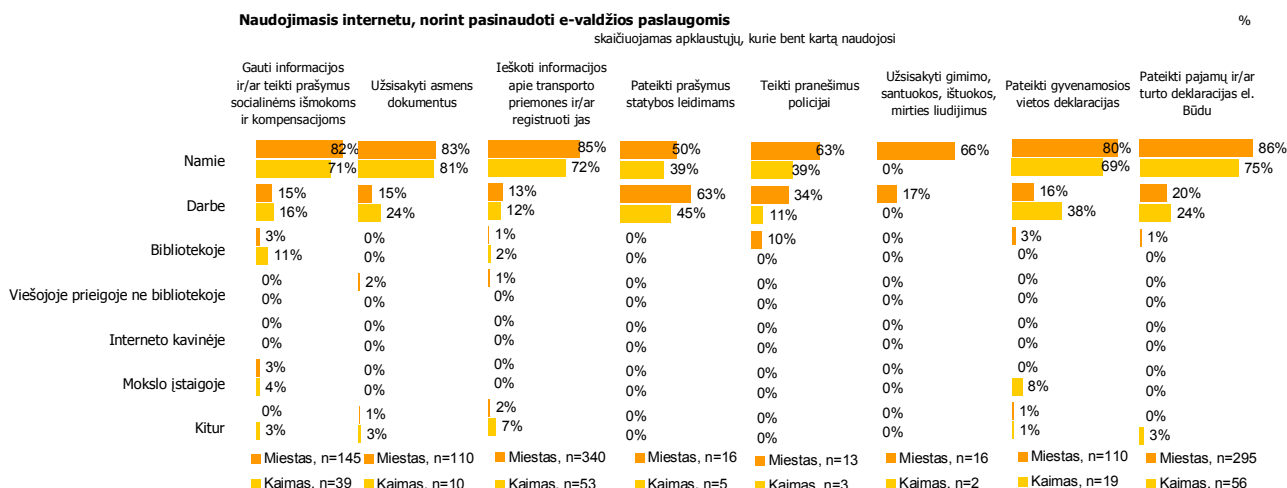
2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, bendravimui su viešosiomis institucijomis internetu dažniausiai naudojama namie. Sritis, kuriose su viešosiomis institucijomis dažnai bendraujama darbo vietoje, yra gana specifinės (statybos leidimai, pranešimai policijai). (89 diagrama)

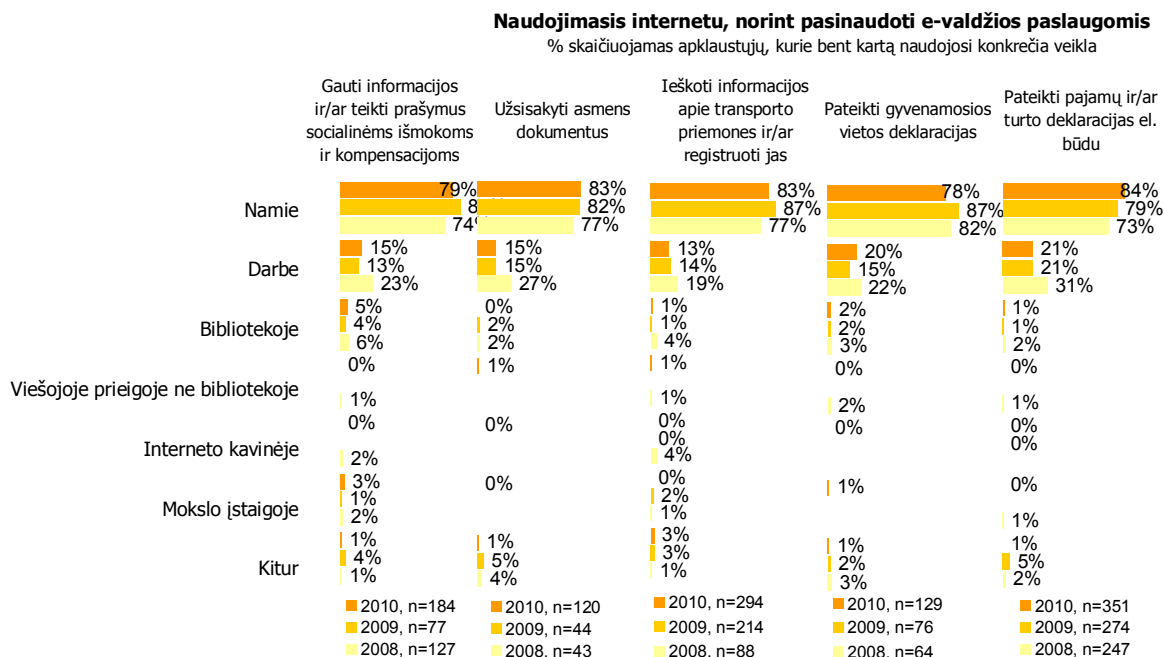
89 Diagrama. Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimo vietos.

Kaimo – miesto skirtumai interneto naudojime bendraujant su viešosiomis institucijomis yra analogiški jau anksčiau aprašytiems: miestas pirmauja pagal interneto naudojimą namuose ir darbe. (90 diagrama)

90 Diagrama. Bendravimas su viešosiomis institucijomis: interneto naudojimas bibliotekoje. *Kaimo ir miesto palyginimas*

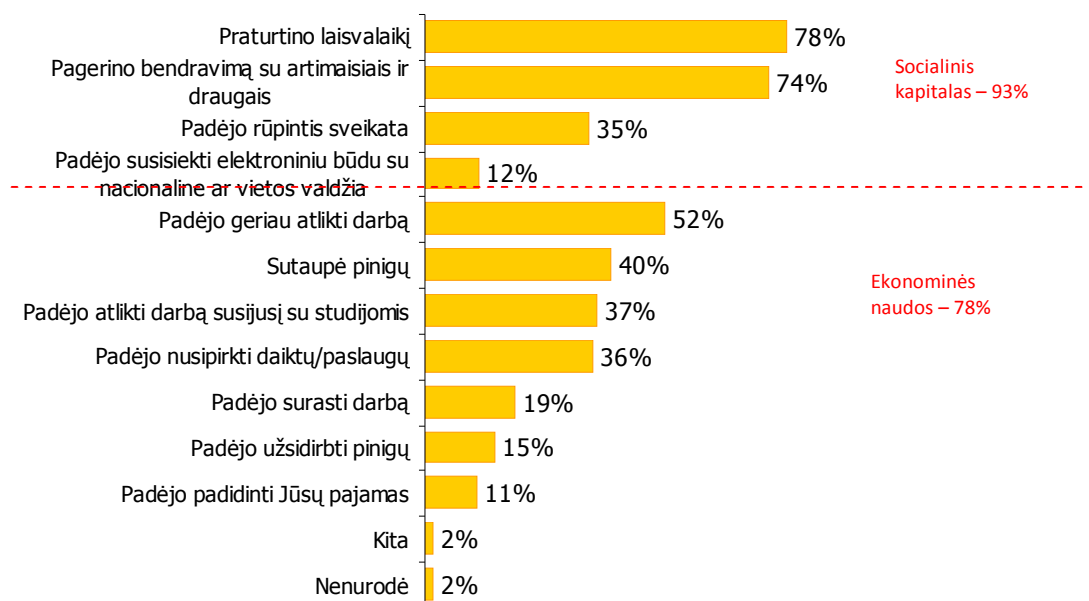
5.7 Naudojimosi internetu nauda

2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, pagrindinės naudojimosi internetu naudos yra: laisvalaikio praturtinimas (78%), pagerėjęs bendravimas su artimaisiais (74%), pagalba geresniam darbo atlikimui (52%). Ekonominės naudos (pajamų padidinimas – 11%, pagalba užsidirbant pinigais – 15%) ir e – valdžios nauda (12%) paminėtos rečiau. (92 diagrama).

Interneto naudas dažniau išskyrė jaunesni respondentai (15 – 34 m.), studentai/ moksleiviai, specialistai ir tarnautojai, miestų gyventojai.

Interneto suteiktos naudos

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=1014

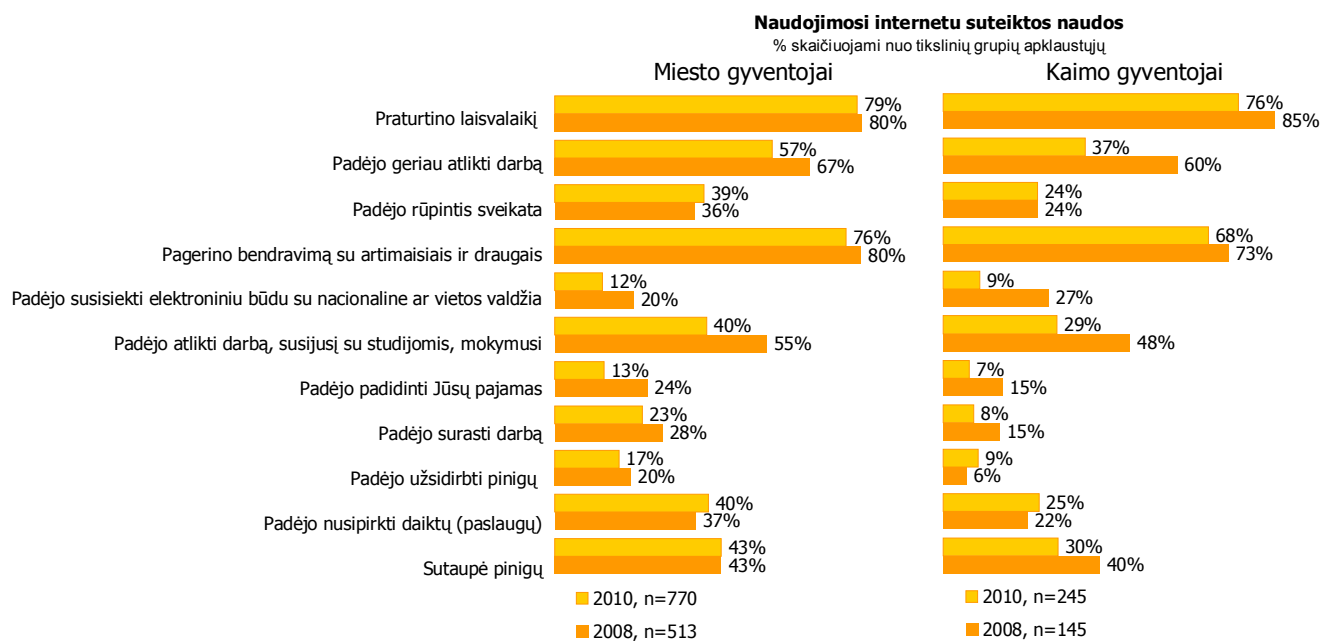

* proporcijos atspindi respondentus paminėjusius bent vieną ekonominę ar socialinę naudą.

2008 ir 2010 m. gyventojų nuomonės tyrimai parodė, kad absoliučiai visose aptartos interneto naudos kategorijose pirmauja miestų respondentai.¹² Vienintelės dvi sritys, kur kaimo ir miesto interneto teikiamos naudos vertinimai panašūs – praturtintas laisvalaikis (79% mieste ir 76% kaime) ir pagerėjęs bendravimas su draugais ir artimaisiais (76% mieste ir 68% kaime) (93 diagrama).

93 Diagrama. Naudojimosi internetu nauda. 2008 ir 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

¹² Klausimų pateikimo būdas 2008 ir 2010 m. tyrimuose skyrėsi (2008 m. skaityti teiginiai ir žymima „Taip – ne“, o 2010 m. respondentams buvo rodoma kortelė ir prašoma patiems išvardinti visus tinkamus atsakymų variantus), o 2009 m. klausimas į anketą įtrauktas nebuvo. Dėl šių priežasčių laiko dimensijoje palyginimas nebūtų tikslus. Lyginti tik kaimo – miesto skirtumai.

Laisvalaikis ir kultūra (naudojasi 97%), bendravimas internetu (93%) ir darbas (93%) yra pačios populiariausios interneto naudojimo sritys. Jos vienodai populiarios ir mieste ir kaime. Miesto ir kaimo takoskyra pastebima mažiau populiariose srityse: sveikatos srityje, mokymosi ir lavinimosi bei bendravimo su viešosiomis institucijomis srityse.

6. Saugus naudojimas internetu

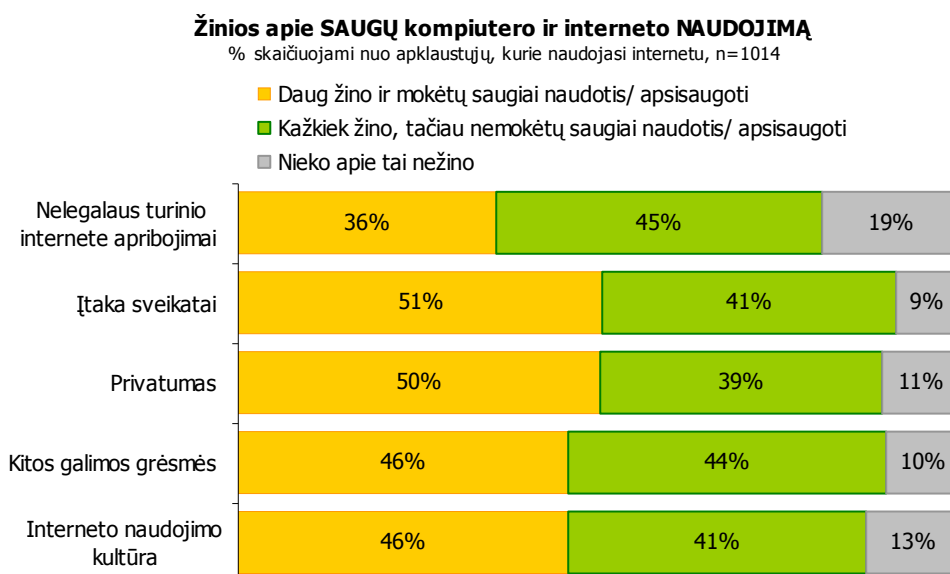
Skyrius nagrinėja interneto vartotojų žinias apie saugumą internete, pasirengimą išvengti su interneto vartojimu susijusių grėsmių bei kovoti su grėsmėmis.

6.1 Informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą

2010 m. gyventojų apklausa parodė, kad apie pusė besinaudojančių internetu savo žinias apie saugų kompiuterių naudojimą laiko pakankamomis (daug žino ir mokėtų apsisaugoti). Apie 40% turi žinių apie grėsmes, tačiau jos yra nepakankamos norint apsisaugoti nuo galimų pavojų. (94 diagrama)

Daugiau apie saugų internetą žino jauniausi respondentai (15 – 24 m.), studentai ir moksleiviai, specialistai, vadovai, miestų gyventojai, mažiausiai informuoti – 65 – 74 m . respondentai, pensininkai.

94 Diagrama. Respondentų informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą.

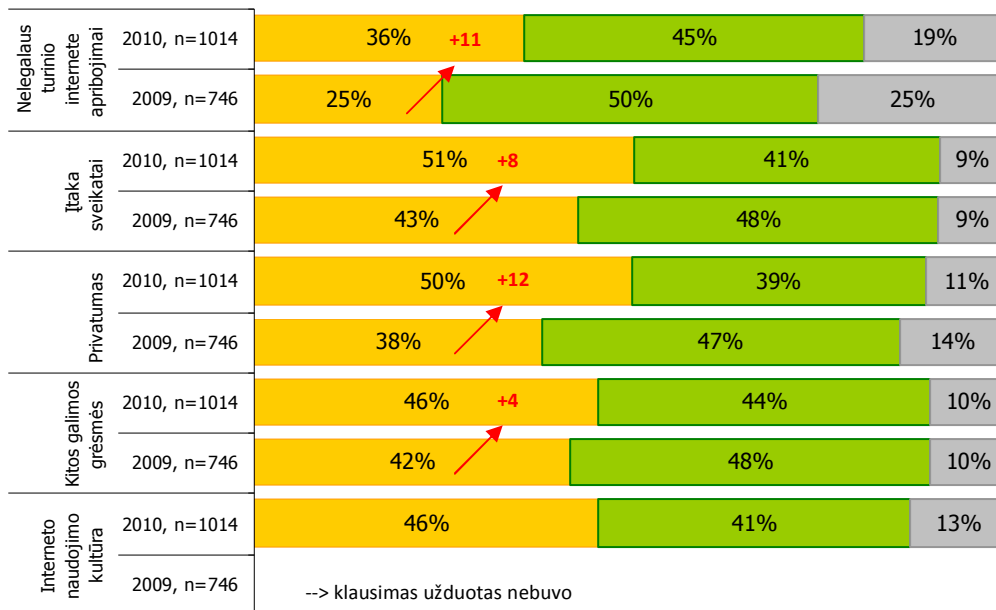

2009 – 2010 m. stebimas žinių apie interneto saugumą progresas visose srityse. Labiausiai išaugo žinių apie nelegalaus turinio apribojimus internete (11 procentinių punktų) ir apie grėsmes privatumui (12 procentinių punktų) vertinimai (95 diagrama)

Žinios apie SAUGŲ kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu

- Daug žino ir mokėtų saugiai naudotis/ apsaugoti
- Kažkiek žino, tačiau nemokėtų saugiai naudotis/ apsaugoti
- Nieko apie tai nežino

Lyginant miesto ir kaimo žinių ir gebėjimų vertinimus saugaus interneto srityje, stebimas spartesnis miesto respondentų progresas: +15 procentinių punktų privatumo srityje (kaime +3), +13 procentinių punktų nelegalaus turinio ribojimo srityje (kaime +7).

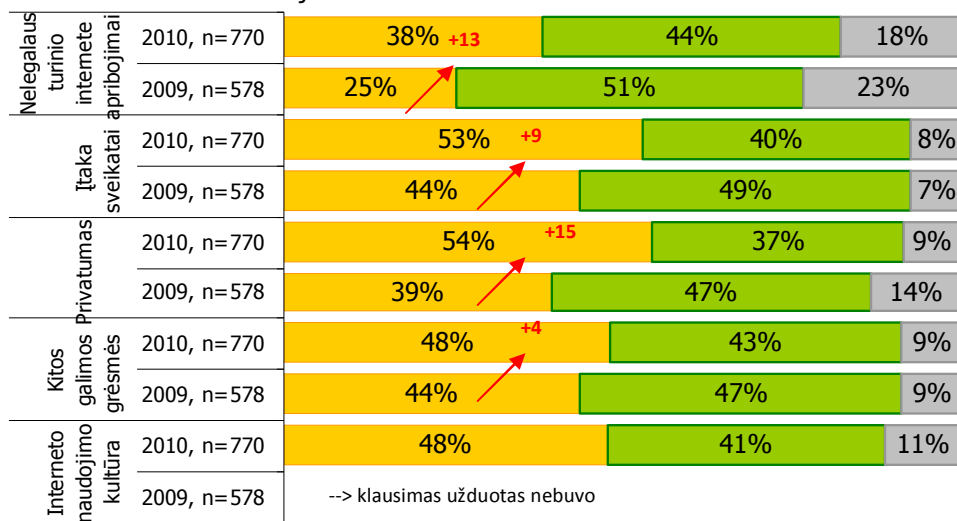
(96 diagrama).

96 Diagrama. Respondentų informuotumas apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą. *Kaimo ir miesto palyginimas*

Žinios apie SAUGŲ kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ

% skaičiuojami nuo miesto gyventojų, kurie naudojami internetu

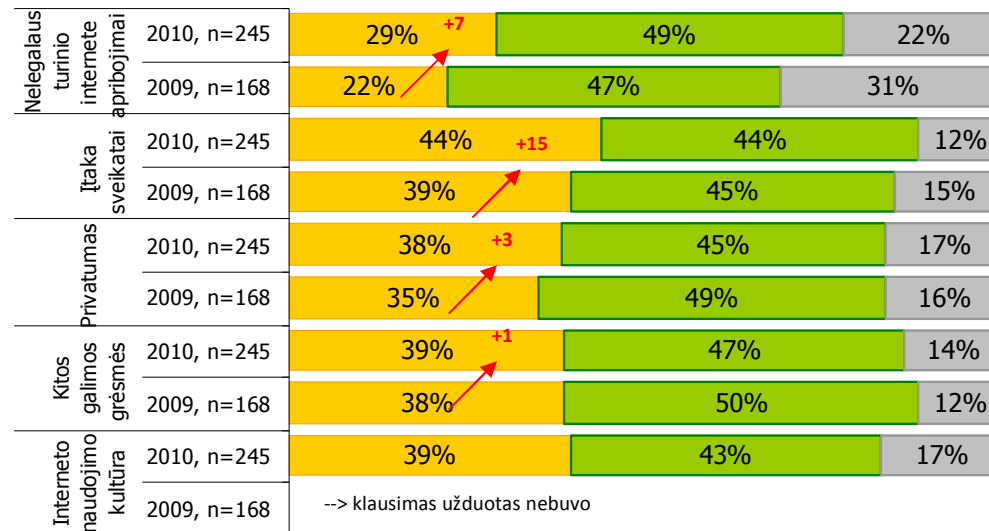
- Niekada nesinaudoja
- Esu naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat

Žinios apie SAUGŲ kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ

% skaičiuojami nuo kaimo gyventojų, kurie naudojami internetu

- Niekada nesinaudoja
- Esu naudojosi kartą ar keletą kartų
- Naudojasi nuolat

6.2 Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai

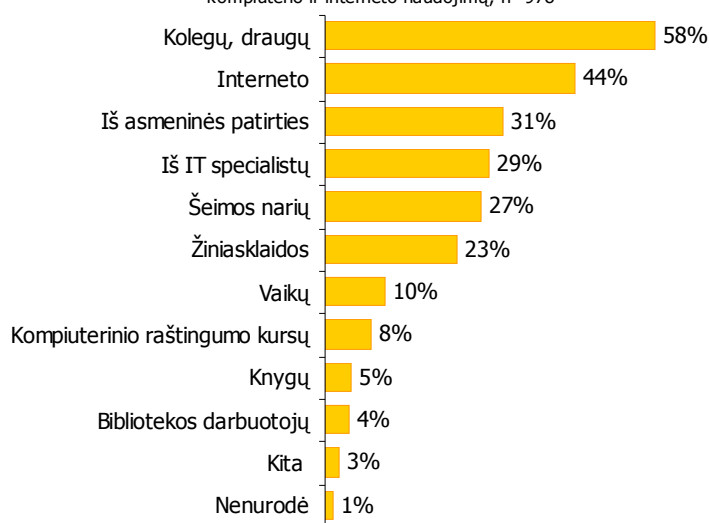
2010 m. apklausos duomenimis, pagrindiniai informacijos apie saugų internetą šaltinis – kolegos ir draugai (58%), internetas (44%), asmeninė patirtis (31%), IT specialistai 29%). (97 diagrama)

Jauniausi respondentai (15-24 m.), studentai ir moksleiviai dažniau nei kitos demografinės grupės yra linkę problemas spręsti patys ar ieškoti sprendimų internete. Vyresni respondentai, specialistai, tarnautojai, vadovai dėl informacijos apie interneto grėsmių labiau linkę kreiptis į IT profesionalus.

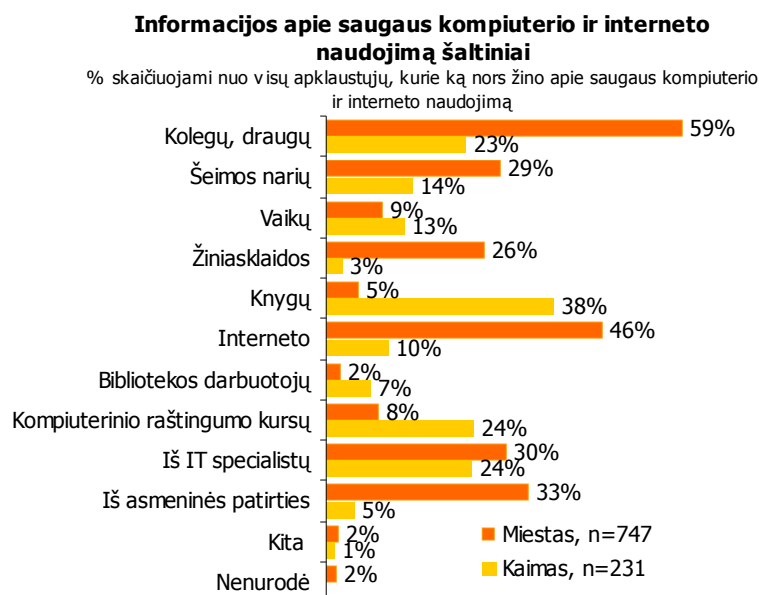
97 Diagrama. Žinių apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą šaltiniai.

Informacijos apie saugaus kompiuterio ir interneto naudojimą šaltiniai

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, kurie ką nors žino apie saugaus kompiuterio ir interneto naudojimą, n=978

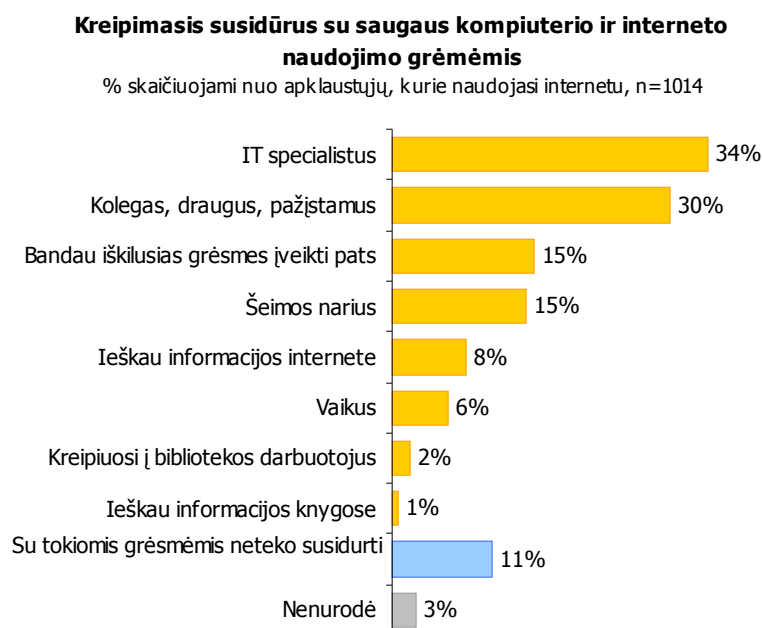
Kaimo ir miesto respondentai akcentavo skirtingus informacijos apie saugų internetą šaltinius. Mieste dažniau pabrėžiami kolegos, šeimos nariai, žiniasklaida, internetas, kaime – knygos, kompiuterių kursai, kompiuterių raštingumo kursai. (98 diagrama)

6.3 Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis

Susidūrus su interneto naudojimo grėsmėmis, dažniausiai kreipiamasi į IT specialistus (34%) ar kolegas, pažįstamus (30%), šeimos narius (15%), bandoma problemas spręsti savarankiškai (15%). (99 diagrama) Jauniausi respondentai (15-24 m.), studentai ir moksleiviai dažniau nei kitos demografinės grupės yra linkę problemas spręsti patys ar ieškoti sprendimų internete. Vyresni respondentai, specialistai, tarnautojai, vadovai dėl interneto grėsmių labiau linkę kreiptis į IT profesionalus.

99 Diagrama. Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis

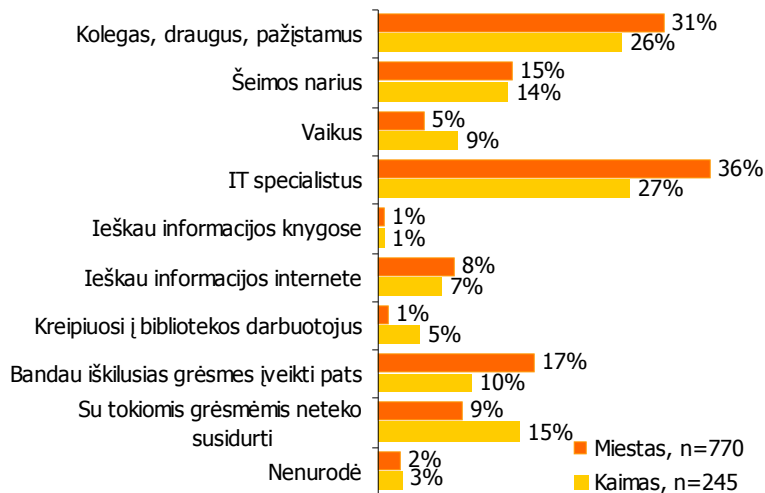
Miestuose iškilus su saugiu interneto naudojimu susijusioms problemoms dažniau kreipiamasi į kolegas ar pažįstamus, IT specialistus ar bandoma problemas spręsti savarankiškai. Kaimo vietovių respondentai su interneto grėsmėmis susiduria rečiau – 15% neteko susidurti (mieste 9%). Kaimo respondentai dažniau

negu miesto pagalbos kreiptųsi į vaikus (9%). Į bibliotekininkus pagalbos dėl interneto grėsmių kreiptųsi 5% (mieste – 1%) respondentų (100 diagrama).

100 Diagrama. Pagalba susidūrus su saugaus interneto ir kompiuterio naudojimo grėsmėmis. *Kaimo ir miesto palyginimas*

Informacijos apie saugaus kompiuterio ir interneto naudojimą šaltiniai

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

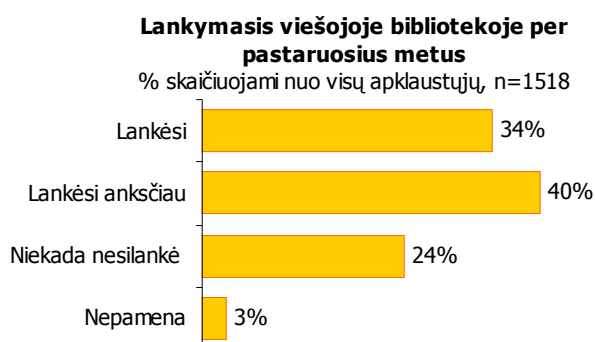

7. Naudojimasis bibliotekų paslaugomis

7.1 Bibliotekų populiarumas

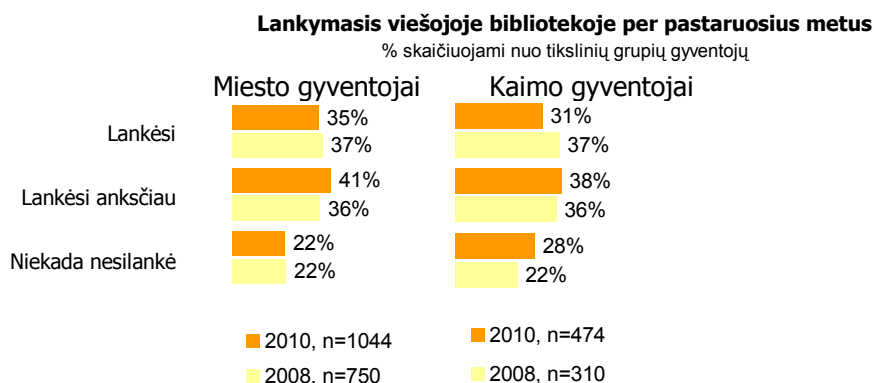
Bibliotekų populiarumas per visą tyrimų laikotarpį labai pastovus. 2008 m. bibliotekose lankėsi 37%, 2009 m. – 39%, 2010 m. gyventojų apklausos duomenimis, per paskutinius 12 mėn. viešojoje bibliotekoje lankėsi – 34% respondentų. (101 diagrama). Dažniau per paskutinius metus bibliotekose lankėsi 15 – 24 m. respondentai, respondentai su aukštauoju išsilavinimu, specialistai ir tarnautojai, studentai ir moksleiviai.

101 Diagrama. Lankymasis bibliotekoje

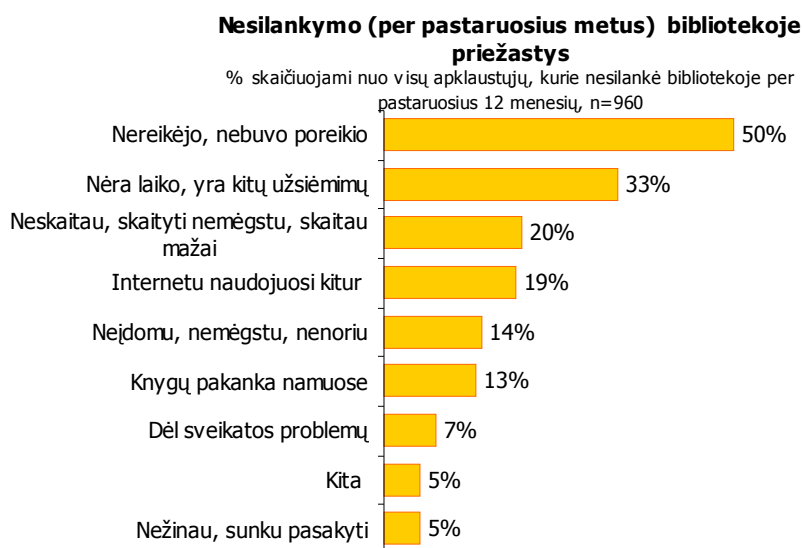
Miestuose ir kaimuose gyventojų lankomumas nesiskiria. (102 diagrama).

102 Diagrama. Lankymasis bibliotekoje. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

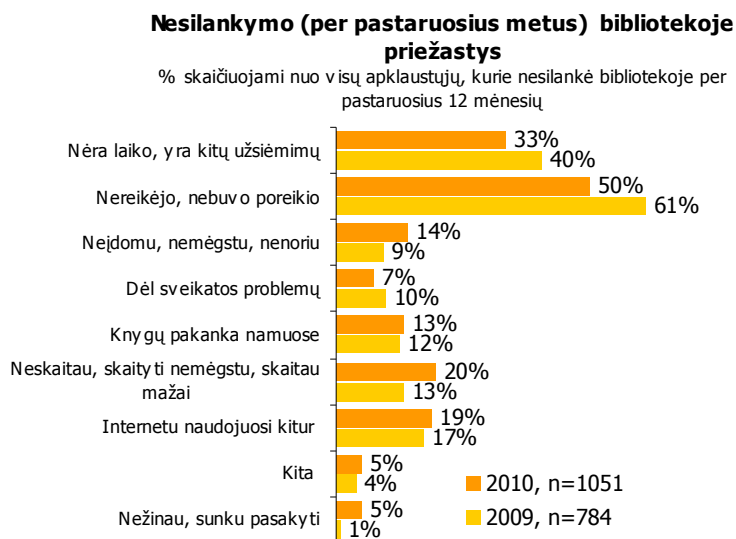
Dažniausios nesilankymo bibliotekose priežastys: poreikio nebuvimas – 50%, laiko trūkumas ar kiti užsiėmimai – 33%, nemėgsta skaityti – 20%. (103 diagrama)

103 Diagrama. Nesilankymo bibliotekoje priežastys

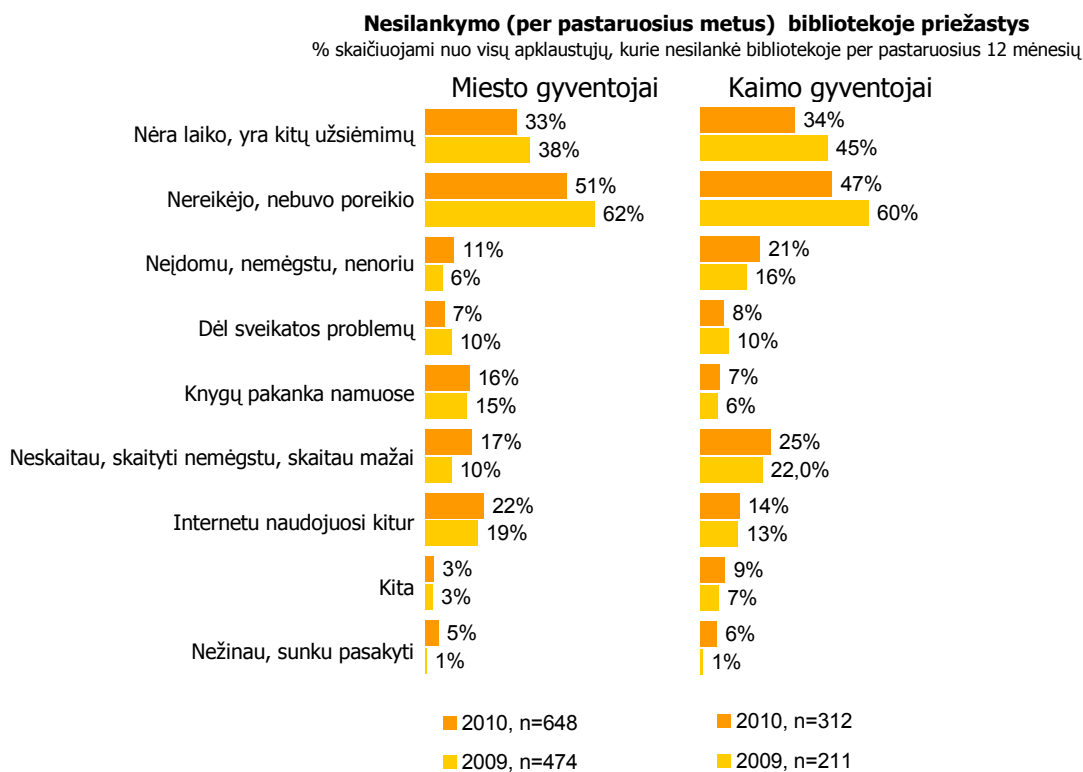

2009 – 2010 m. akcentuotos skirtingos nesilankymo bibliotekose priežastys. Pagrindinės priežastys (nėra laiko, kiti užsiėmimai ir poreikio nebuvimas) laiko perspektyvoje išlieka tos pačios, tačiau dažniau akcentuotos šios priežastys: neįdomu (14% - 2010 m., 9% - 2009 m.), nemėgsta skaityti (20% - 2010 m., 13% - 2009 m.), internetu naudojami kitur (19% - 2010 m., 17% - 2009 m.). (104 diagrama).

104 Diagrama. Nesilankymo bibliotekoje priežastys. 2008 – 2010 m. palyginimas

Kaime ir mieste nesilankymo bibliotekoje priežasčių svarba yra labai panaši. Pagrindinis kaimo vietovių išskirtinumas – bendras pasyvumas, intereso nebūvimas („nemėgstu skaityti“, „neįdomu“). (105 diagrama)

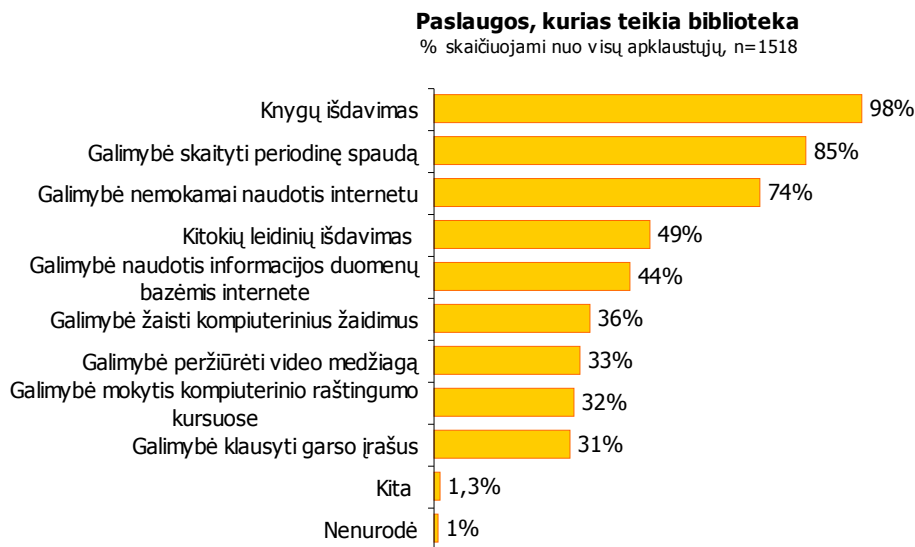

7.2 Informuotumas ir naudojimas bibliotekų teikiamomis paslaugomis

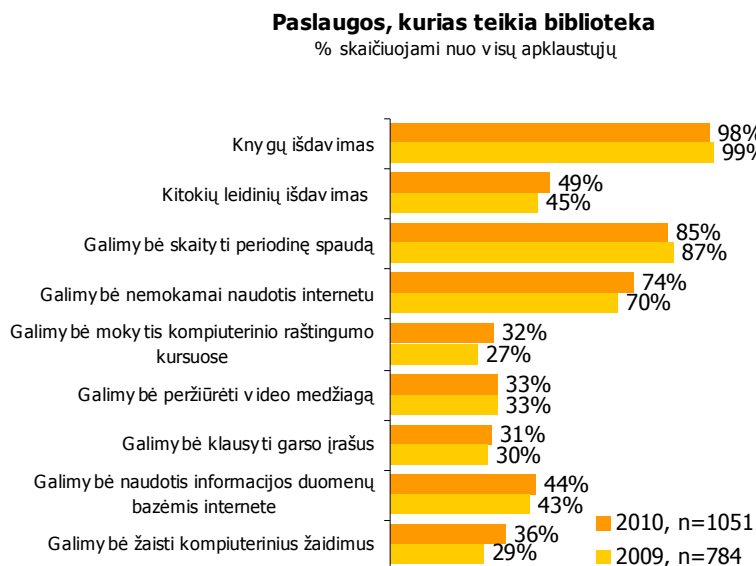
2010 m. tyrimo duomenimis, dauguma respondentų su bibliotekomis daugiausiai siejo tradicines bibliotekų funkcijas: knygų išdavimą – 98% ir galimybę skaityti periodinę spaudą – 85%, kitokių leidinių išdavimas (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.) - 49%. „Naujasias“ bibliotekų funkcijas - galimybę nemokamai naudotis internetu paminėjo 72% respondentų, galimybę naudotis informacijos duomenų bazėmis internete – 44% respondentų. (106 diagrama).

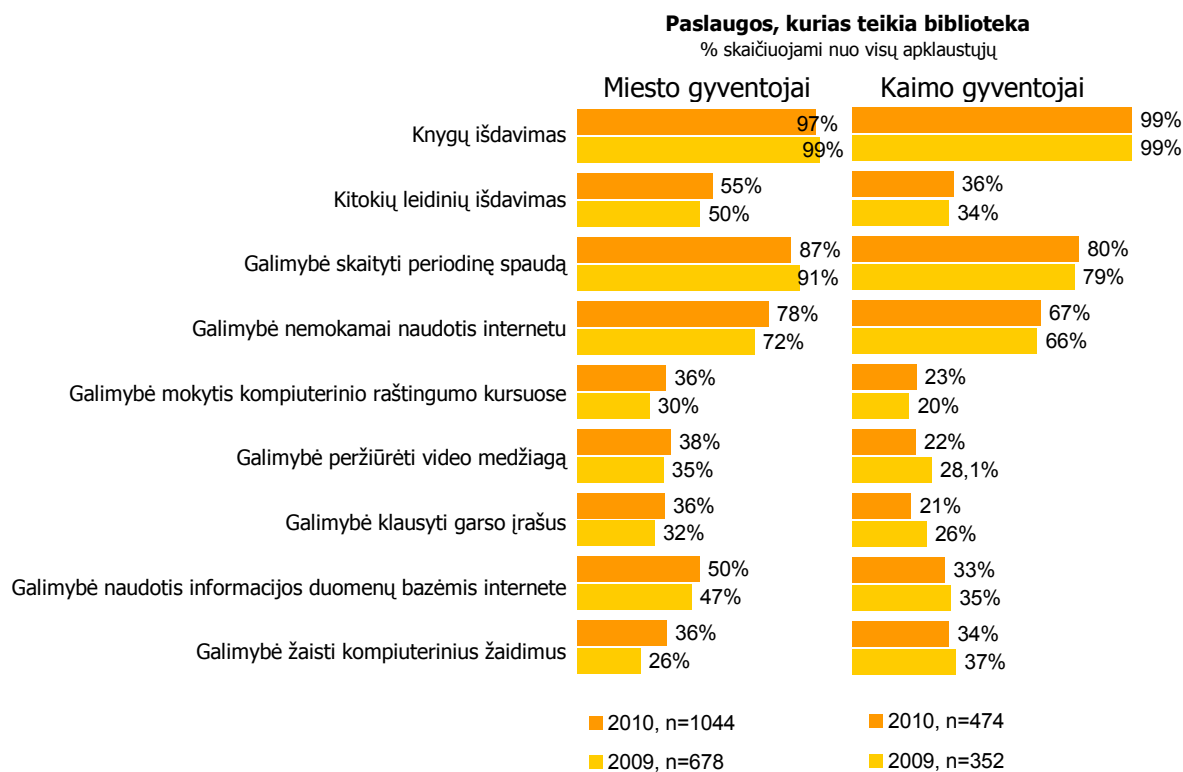
2009 – 2010 m. laikotarpiu, ir kaimo – miesto lyginamojoje perspektyvoje bibliotekoms priskiriamos funkcijos beveik nesikeitė (106 - 108 diagramos)

106 Diagrama. Informuotumas apie bibliotekų teikiamas paslaugas

107 Diagrama. Informuotumas apie bibliotekų teikiamas paslaugas. 2009 – 2010 m. palyginimas

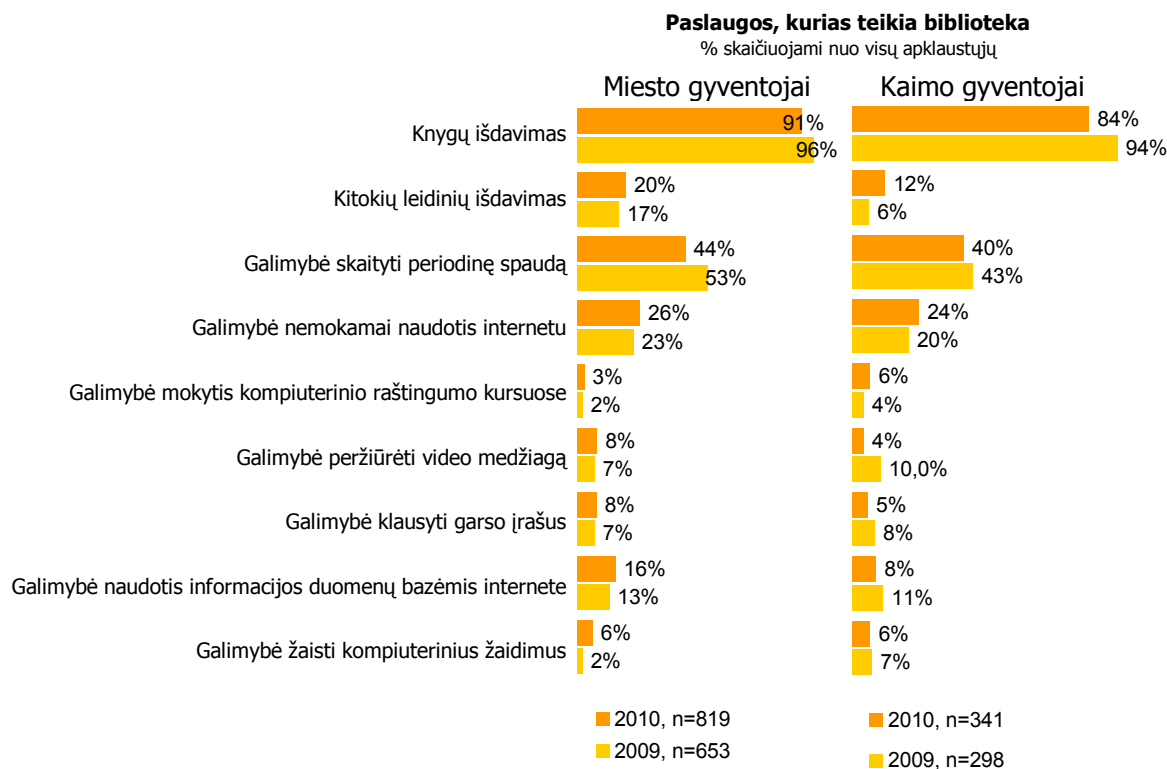
2010 m. apklausos duomenimis, populiariausios respondentų naudojamos bibliotekų paslaugos yra „tradicinės“ – knygų išdavimas – 89%, galimybė skaityti periodinę spaudą – 43%, kitokių leidinių išdavimas (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.) - 17%. Internetu ir internetinėmis duomenų bazėmis bibliotekose naudojasi atitinkamai 25% ir 14% respondentų. (109 diagrama)

109 Diagrama. Naudojimas konkrečiomis bibliotekų teikiamomis paslaugomis

2009 – 2010 m. laikotarpiu ir kaime ir mieste pastebimos analogiškos tendencijos – mažėja naudojimas knygų išdavimu ir periodikos skaitymu, bet lėtai auga interneto vartojimas (110 diagrama).

110 Diagrama. Naudojimas konkrečiomis bibliotekų teikiamomis paslaugomis. *Kaimo ir miesto palyginimas*

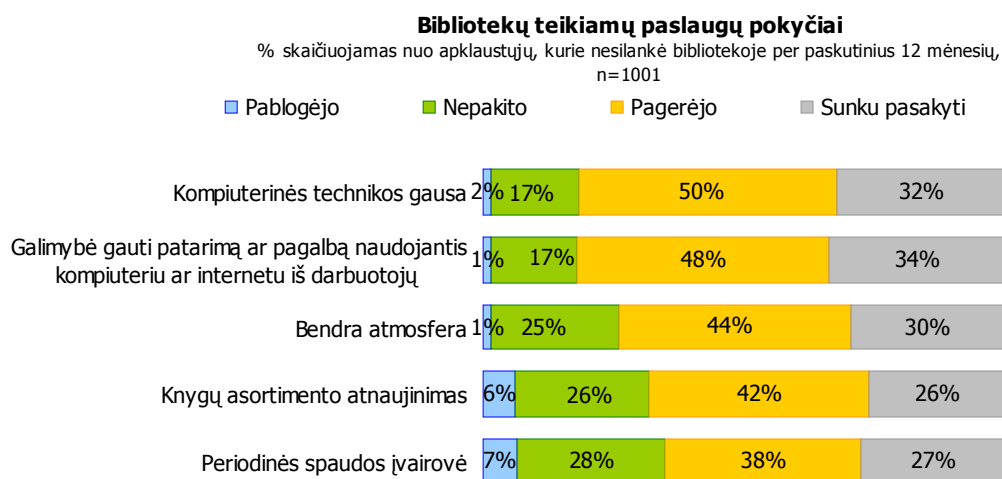

7.3 Bendrųjų bibliotekos pokyčių vertinimas

7.3.1 Bendrųjų bibliotekos pokyčių vertinimas

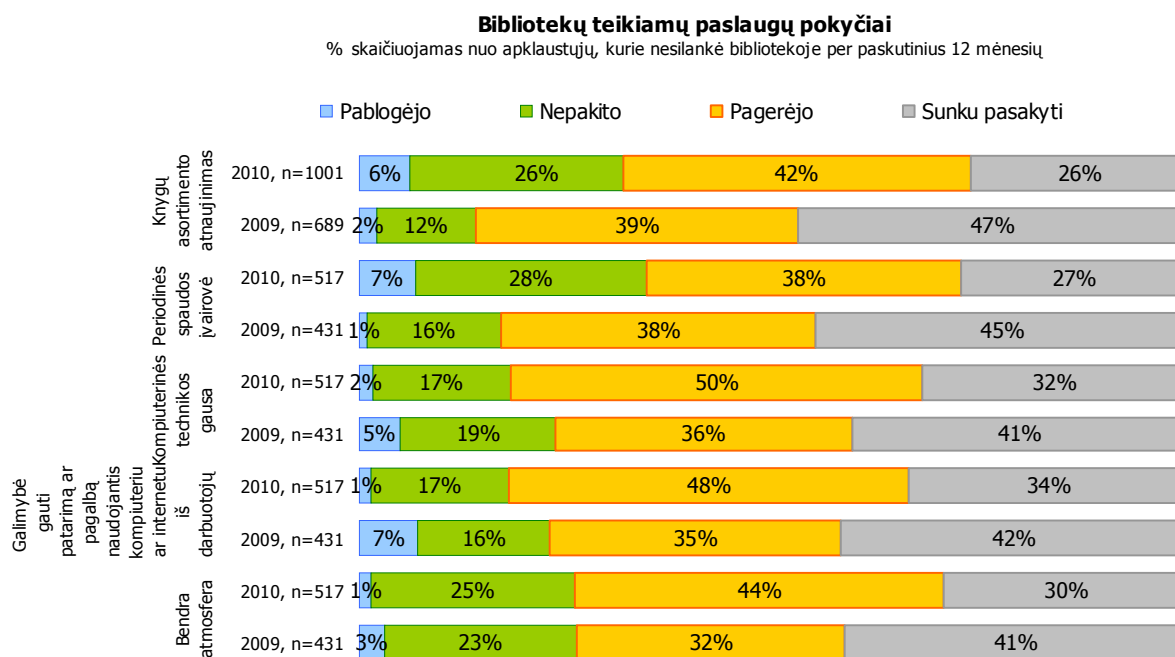
2010 m. palankiausiai vertinami bibliotekų pokyčiai – kompiuterinės technikos gausa (50% teigiamų vertinimų), galimybė gauti pagalbą iš bibliotekininkų (48% teigiamų vertinimų). Mažiau optimistiškai vertinama periodinės spaudos įvairovė (38% teigiamų vertinimų) ir knygų asortimento atnaujinimas (42% teigiamų vertinimų). (111 diagrama)

111 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas

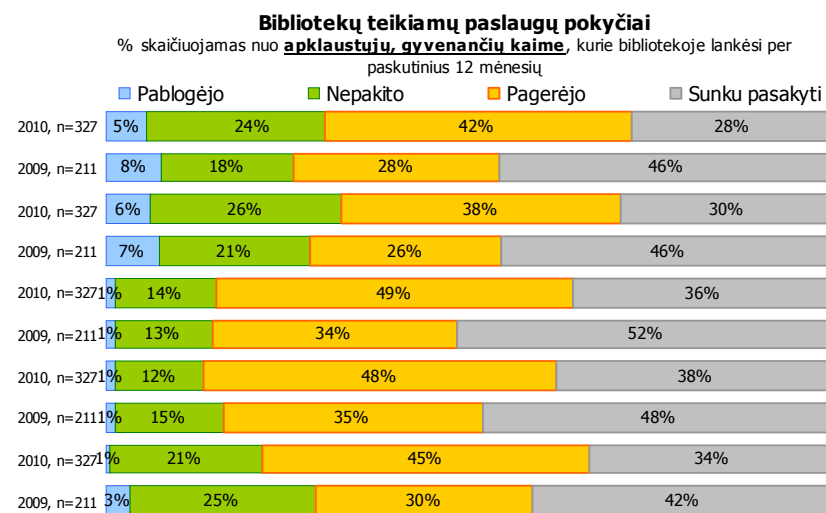
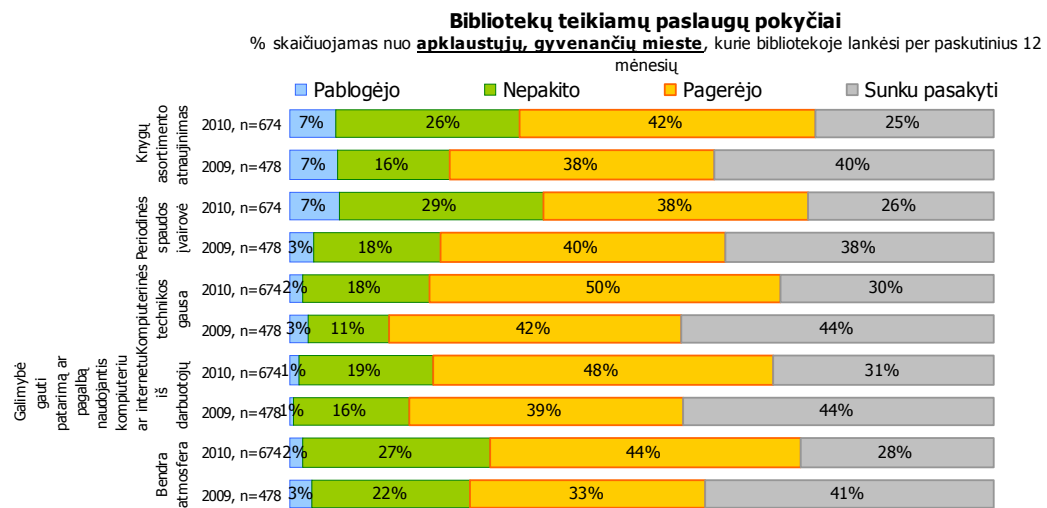

Lyginamojoje laiko perspektyvoje (2009 – 2010 m.) didžiausi teigiami pokyčių vertinimai susiję su kompiuterinės technikos gausa, bendra atmosfera, galimybe gauti pagalbą. Žymesnių pokyčių knygų asortimento atnaujinimo ir periodinės spaudos įvairovės vertinimuose nėra. Kaimo vietovių respondentai yra mažiau kritiški – jų pokyčių vertinimai teigiami visose srityse. (112-113 diagramos)

112 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas

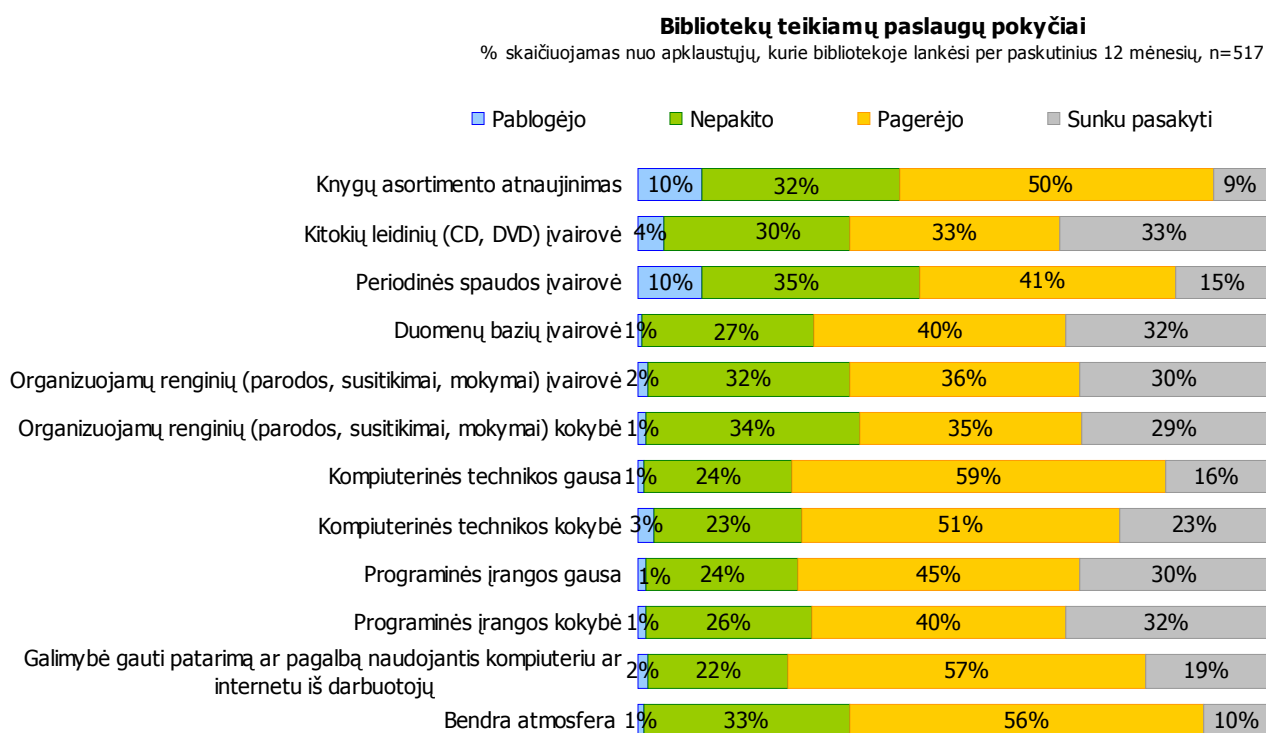
113 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. *Kaimo ir miesto palyginimas*

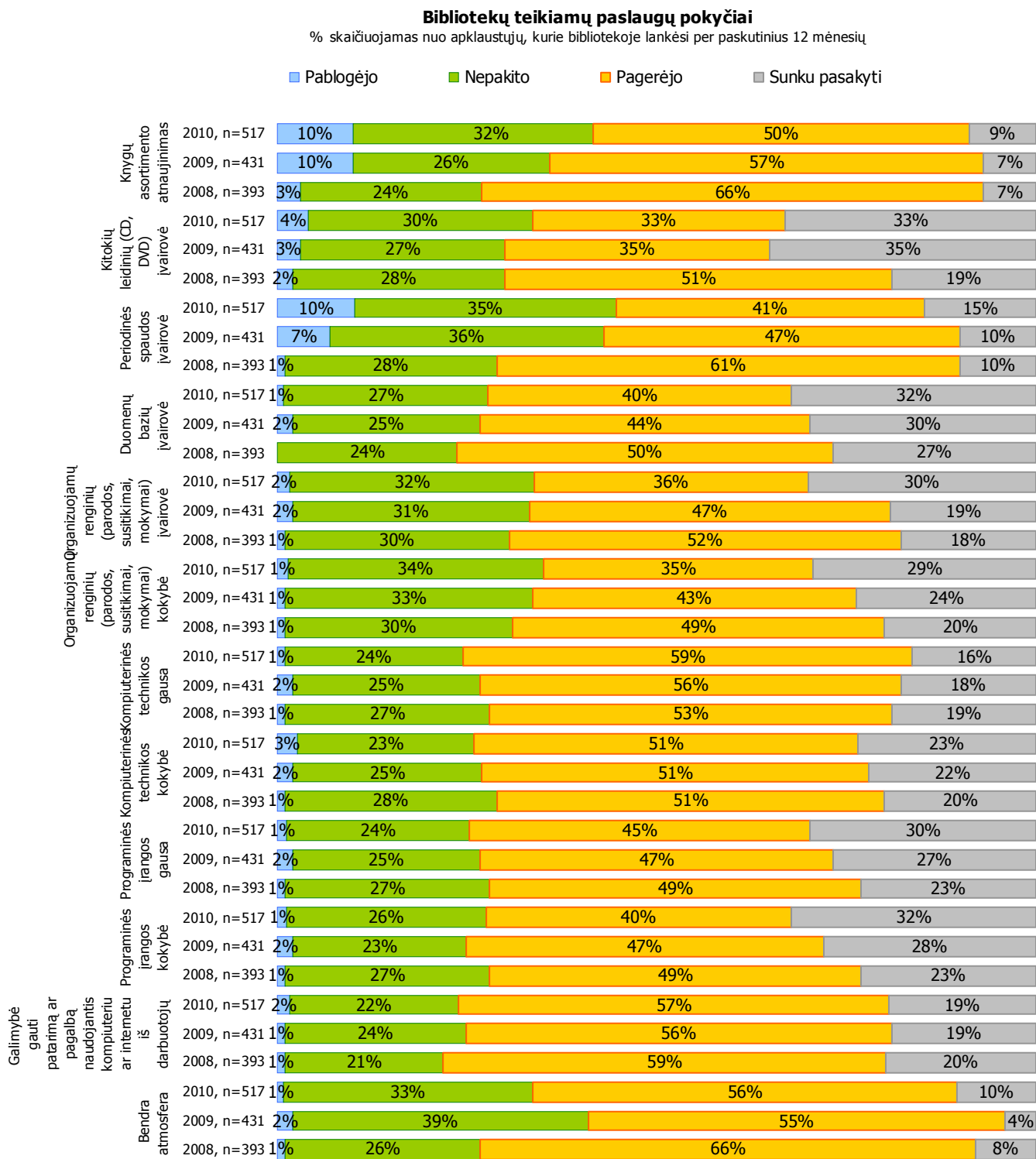
7.3.2 Bibliotekų teikiamų paslaugų kokybės pokyčių vertinimas

2010 m. gyventojų tyrime, bibliotekų paslaugų kokybės pokyčiai vertinami gana teigiamai. Palankiausiai vertinami su „naująja“ biblioteka susiję pokyčiai – kompiuterinės technikos gausa (59% teigiamų vertinimų) ir kokybė (51% teigiamų vertinimų), galimybė gauti pagalbą internetu (57% teigiamų vertinimų). Įdomu, kad knygų atnaujinimas taip pat vertinamas labai palankiai (50% pagerėjo), nors duomenimis „iš vidaus“ (bibliotekininkų ir vadovų nuomone), būtent šios srities padėtis per paskutinį laikotarpį itin pablogėjo. (114 diagrama)

114 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas

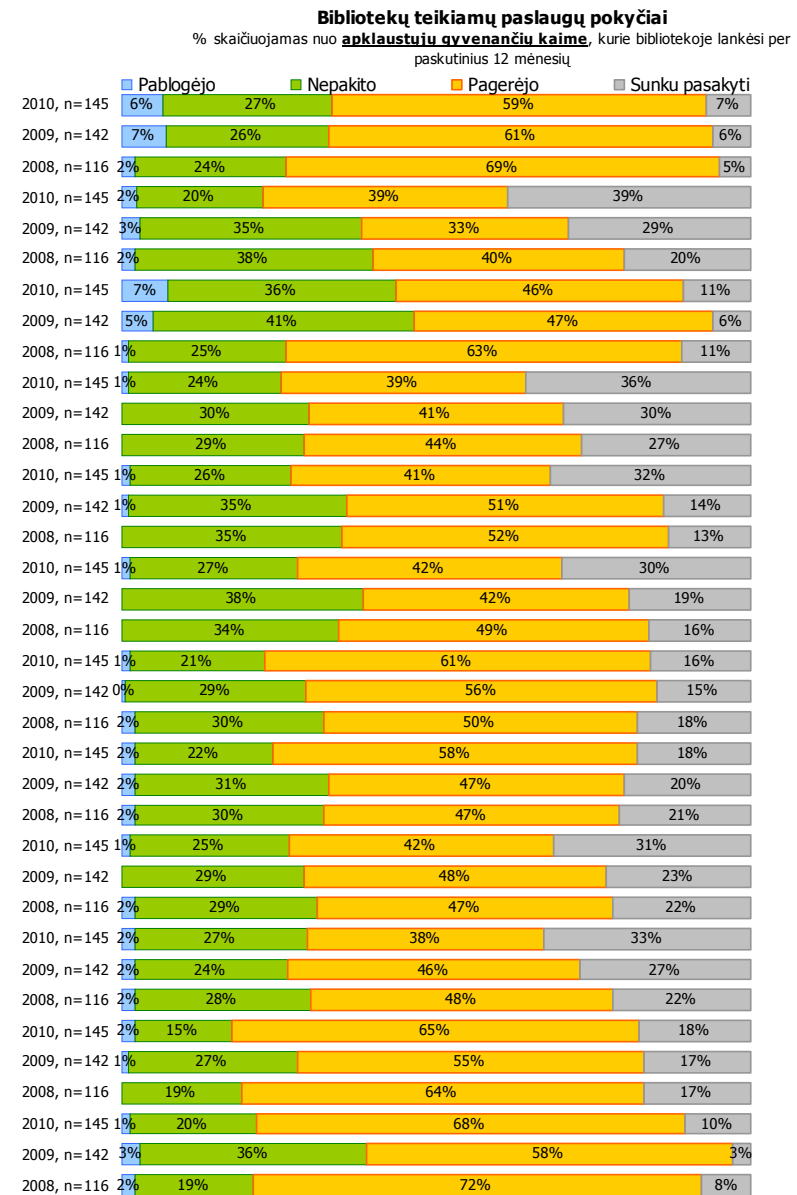
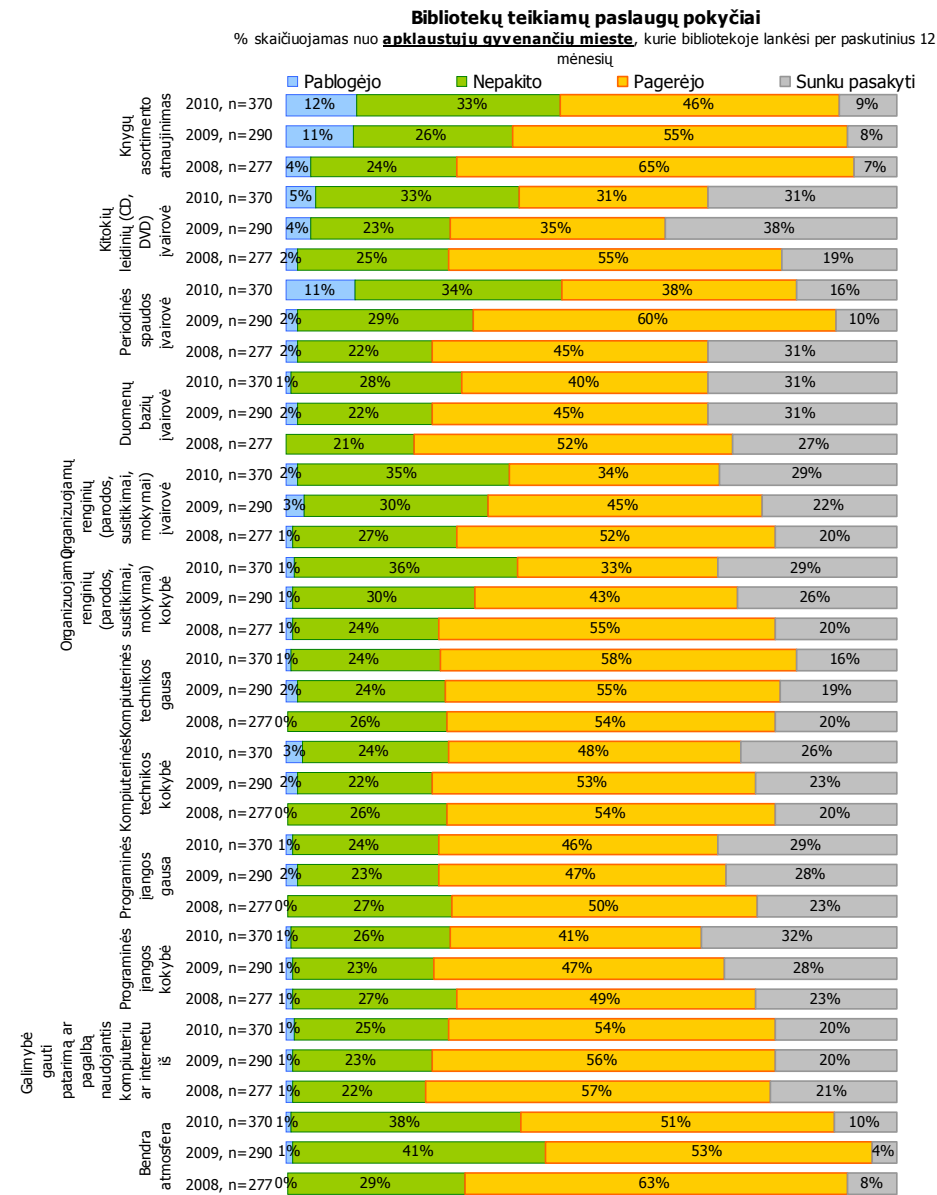

Lyginant vertinimus laike, anksčiau minėtas bibliotekininkų ir lankytojų knygų atnaujinimo vertinimo skirtumas yra lengvai paaiškinamas. 2008 – 2010 m. šios srities vertinimai nuosekliai blogėjo (nuo 66% teigiamų vertinimų 2008 m. iki 50% - 2010 m.). Taigi, ir bibliotekininkų ir lankytojų vertinimų vektoriai iš esmės sutampa, tiesiog profesionalų vertinimas yra kritiškesnis. (115 diagrama).

Kaimo ir miesto vertinimai ir jų pokyčiai laike nesiskiria. Iš esmės atkartojama ta pati tendencija – kaimuose bibliotekų paslaugos yra vertinamos palankiau. (116 diagrama)

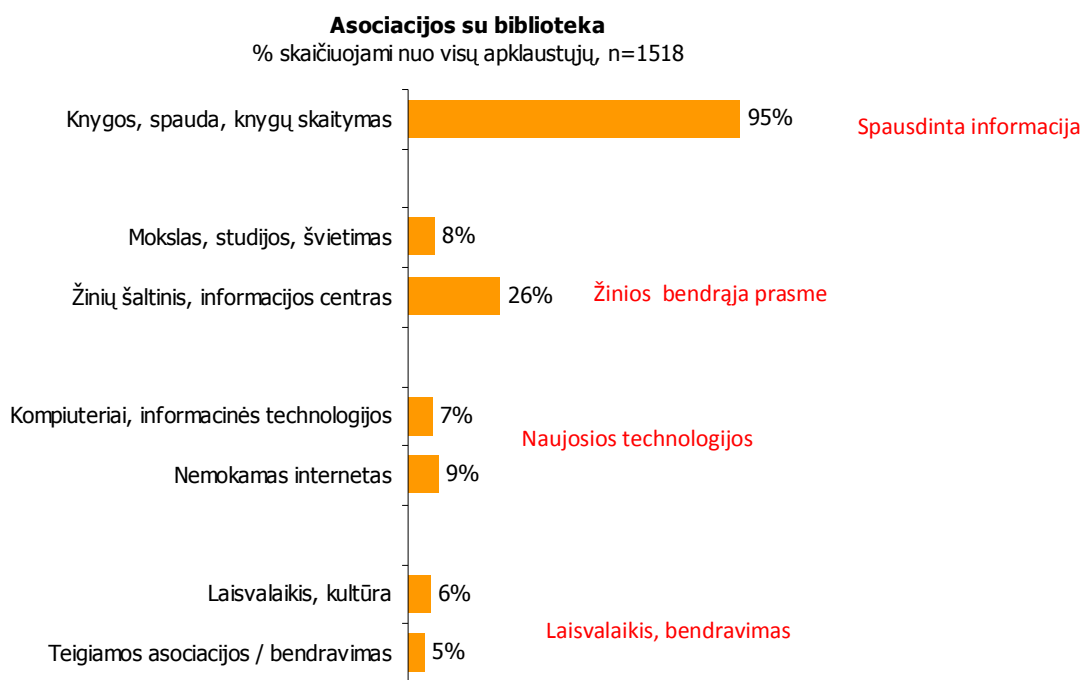
116 Diagrama. Bibliotekų teikiamų paslaugų pokyčio vertinimas. *Kaimo ir miesto palyginimas*

8. Bibliotekų įvaizdis

2010 m. tyrimo duomenimis, biblioteka daugeliui respondentų asocijuojasi su knygomis, spauda, skaitymu – 95%, žinių šaltiniu, informacijos centru – 26%, nemokamu internetu – 9%, mokslu, studijomis, švietimu – 8%, kompiuteriais, informacinėmis technologijomis – 7%. Apibendrinant aukščiau išvardintas asociacijas, pastebima, kad vyraujantis bibliotekų įvaizdis susijęs su spausdinta informacija – 95%. Su mokslu ir abstrakčiomis žiniomis bibliotekas sieja 34% respondentų, su informacinėmis technologijomis – 16%, su bendravimu, laisvalaikiu – 11% respondentų. (117 diagrama)

117 Diagrama. Bibliotekos keliamos asociacijos

2010 m. gyventojų tyrimo duomenys patvirtina bendrąją visų tyrimų tendenciją - stipriausia bibliotekų dalis yra personalas.¹³

Personalas. Bibliotekose dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, bibliotekininkai yra geri pagalbininkai lankytojui, bibliotekininkai yra linksmi ir mandagūs.

Bendra aplinka. Labai palankiai vertinama bendra aplinka, atvirumas, demokratiškumas ir universalumas: bibliotekoje yra gera atmosfera, biblioteka yra skirta visiems norintiems, biblioteka teikia daug paslaugų.

Infrastruktūra ir techninė įranga. Palankiai vertinama bibliotekų infrastruktūra, techninė įranga ir teikiamos paslaugos: šiuolaikiška įranga, bibliotekose diegiamos naujovės nėra, bibliotekos yra modernios.

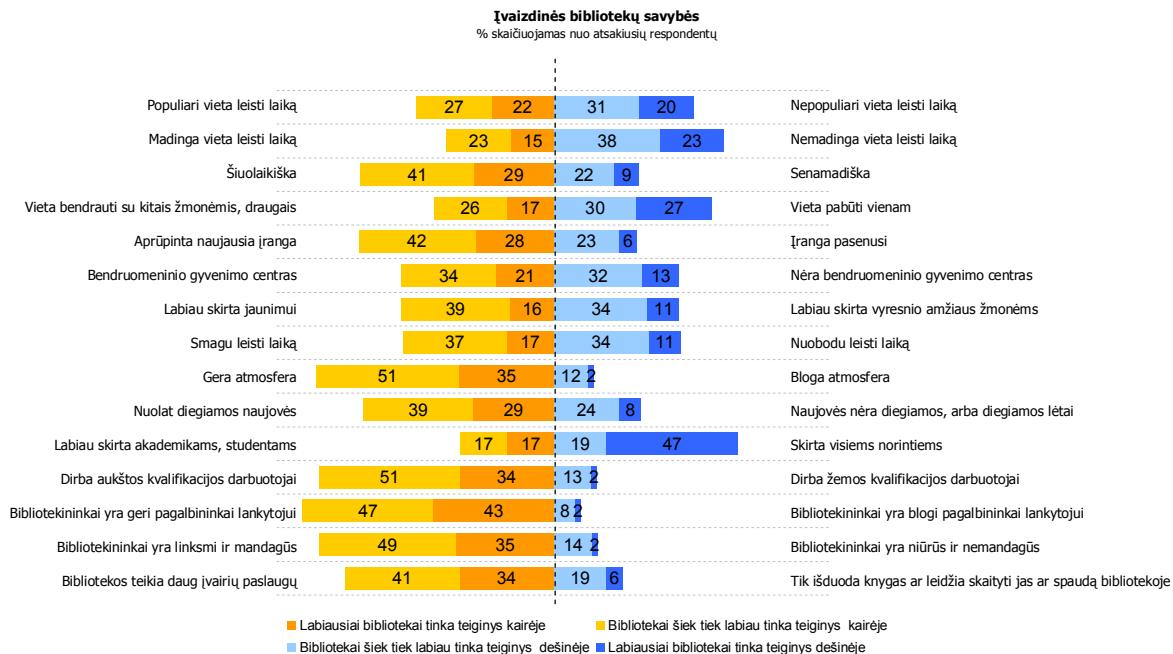
Bendruomeniškumas: Gyventojų nuomone - tai viena silpniausių bibliotekų savybių. Santykinai (lyginant su itin teigiamu kitų savybių vertinimu) daug respondentų mano, kad bibliotekos nėra žmonių traukos centrai, populiari vieta leisti laiką, bendruomeninio gyvenimo centras ar vieta bendrauti.

¹³ Priežiūros rodiklis 5A. „Bibliotekos reputacija, viešas suvokimas ir profilis“

Konservatyvumas: Pabrėžiamas bibliotekų konservatyvumas: nelabai madinga, labiau skirta vyresnio amžiaus žmonėms.

(118 diagrama)

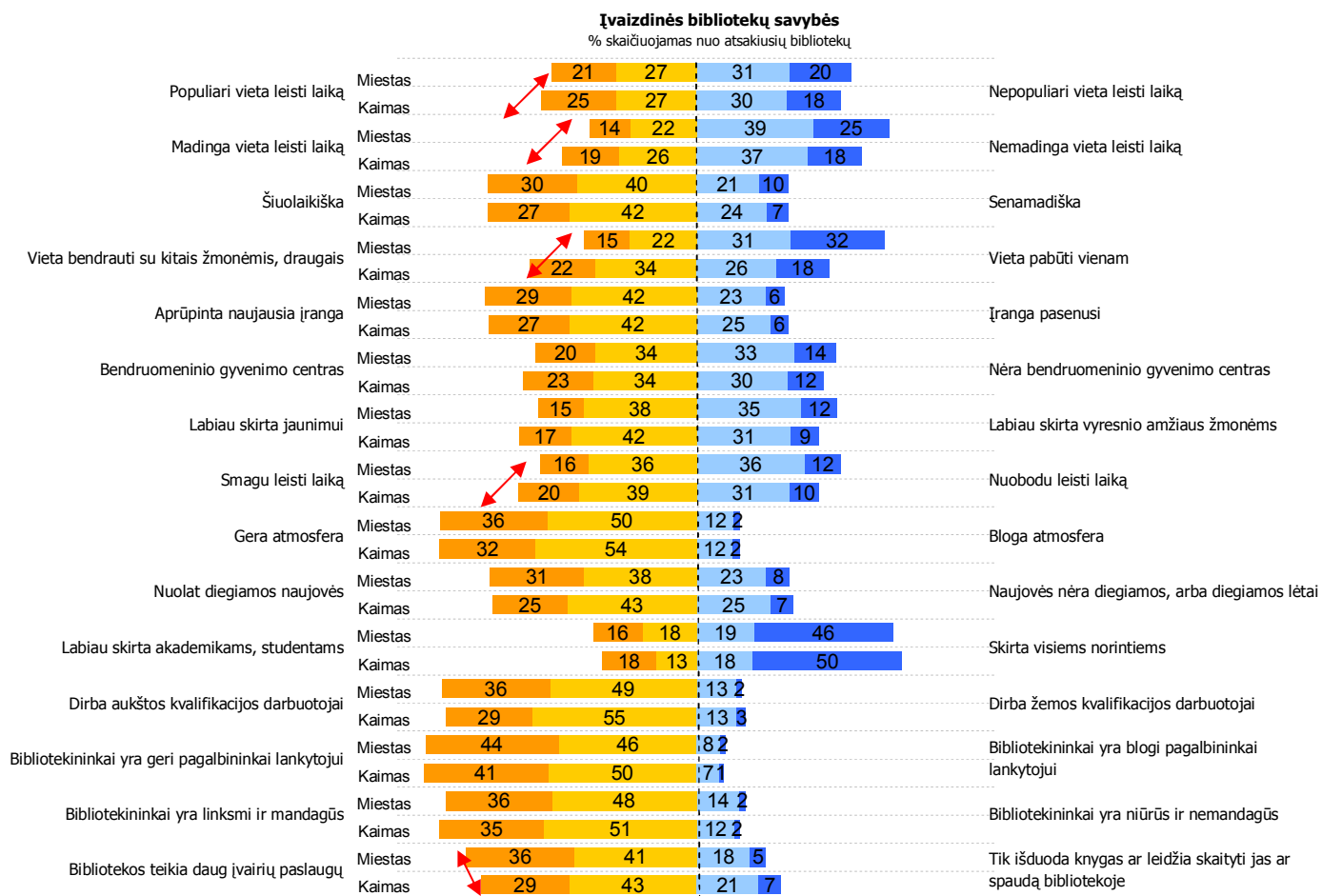
118 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis

Bibliotekų įvaizdis mieste ir kaime skiriasi. Bendras įvaizdis visur yra gana palankus, tačiau kaimo bibliotekų vertinimai beveik visais aspektais yra aukštesni (išimtis – paslaugų įvairovė, kur miesto bibliotekos vertinamos palankiau). Kaimo vietovėse ypač išsiskiria aukštesni bibliotekų savybių vertinimai susiję su bibliotekų bendruomenės stiprinimo misija: populiari, madinga, smagi vieta, vieta bendrauti su žmonėmis.

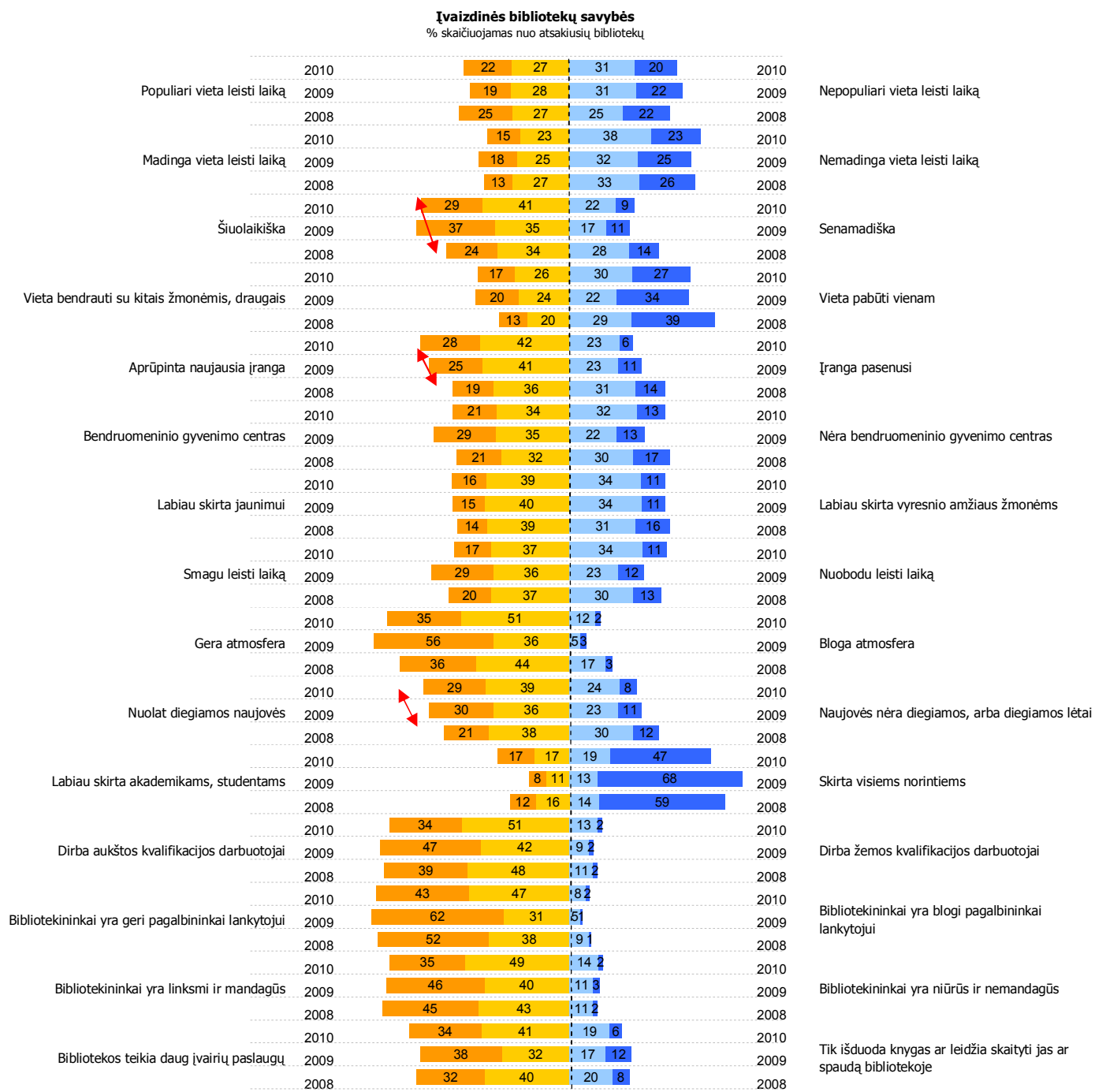
(119 diagrama)

119 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis. Kaimo ir miesto palyginimas

Laiko perspektyvoje (2008 – 2010 m.) išsiskiria su modernumu susijusių savybių vertinimų augimas: šiuolaikiškumas, naujovių diegimas, šiuolaikinė įranga. (120 diagrama)

120 Diagrama. Bibliotekos įvaizdis. 2008 – 2010 m. palyginimas

9. Viešos interneto prieigos diegimo projektai

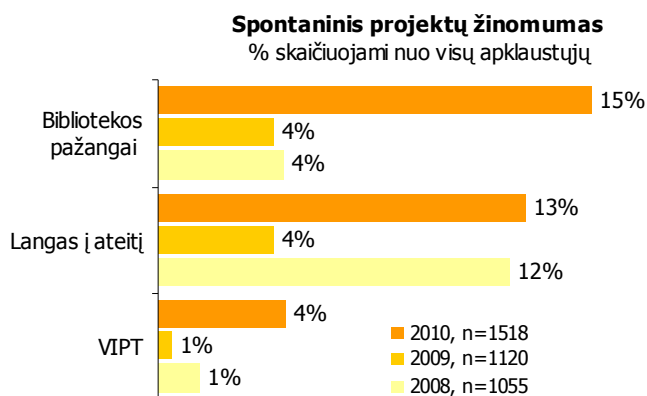
9.1 Viešos interneto prieigos diegimo ir visuomenės kompiuterinio raštingumo ugdymo projektų žinomumas.

9.1.1 Spontaninis projektų žinomumas

2010 m. tyrimo duomenimis, apie projektus ar programas skirtas viešos interneto prieigos diegimui ar kompiuterinio raštingumo ugdymui (spontaninis žinomumas – atviras klausimas) girdėjo – 12% visų apklaustųjų. (13% – „Langas į ateitį“, 15% – „Bibliotekos pažangai“, 4% – VIPT).

„Langas į ateitį“ ir „Bibliotekos pažangai“ geriau žinomi specialistams ir tarnautojams, asmenims su aukštuoju išsilavinimu, studentams ir moksleiviams. Kaime ir mieste projektų žinomumas nesiskiria. (121 diagrama)

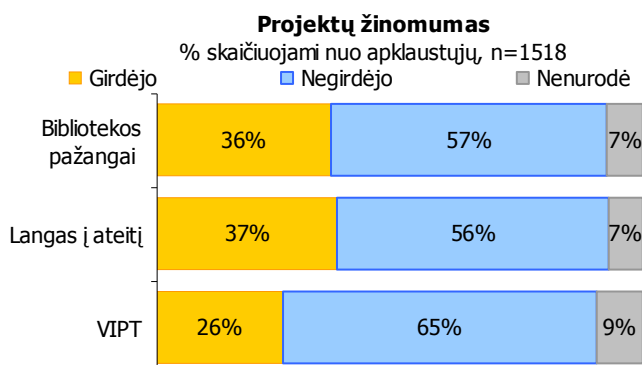
121 Diagrama. Apie kokius projektus, programas, skirtus diegti viešą interneto prieigą ir ugdyti visuomenės kompiuterinį raštingumą, esate girdėję? 2008 – 2010 m. palyginimas

9.1.2 Primintinis projektų žinomumas

Paminėjus projektų pavadinimus (primintinis žinomumas), žinomiausi yra „Langas į ateitį“ – 37%, „Bibliotekos pažangai“ – 36%, VIPT – 26% respondentų. (122 diagrama)

122 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus

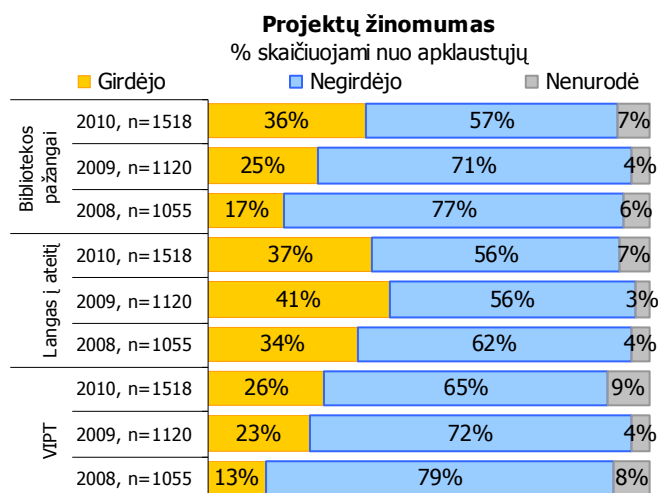

Projektų žinomumas 2008 – 2009 m. kito skirtingai. „Bibliotekos pažangai“ ir VIPT žinomumas nuosekliai augo („Bibliotekos pažangai“: 17% - 2008 m., 25% - 2009 m., 36% - 2010 m., VIPT: 13% - 2008 m., 23% - 2009 m., 26% - 2010 m.). „Langas į ateitį“ populiarumas pradinėje situacijos analizėje buvo aukščiausias – 34%, 2009 m. populiarumas augo iki 41%, bet 2010 m. stebimas žinomumo nuosmukis – 37% (123 diagrama).

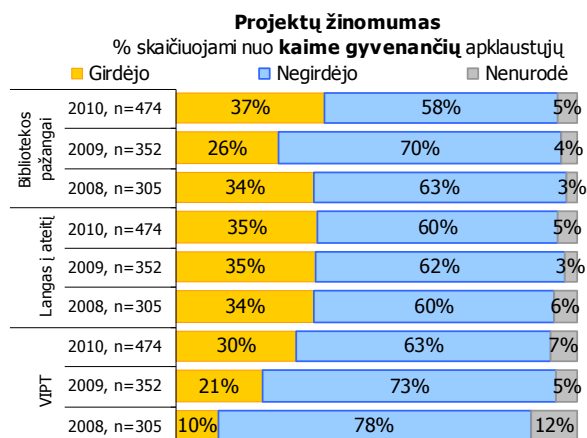
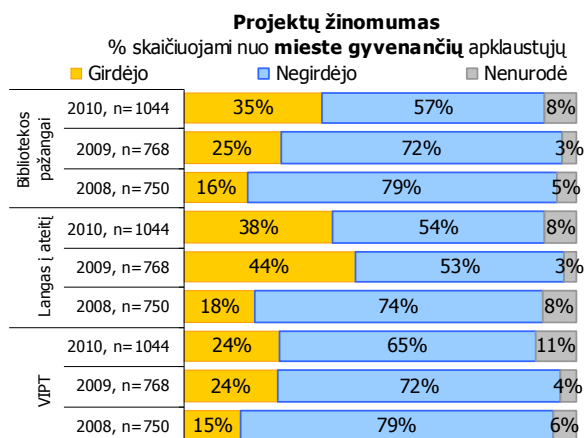
Kaimo ir miesto rezultatų palyginimas iš dalies paaiškina tokią „Langas į ateitį“ žinomumo dinamiką. Kaime projekto žinomumas 2008 – 2010 m. buvo labai stabilus – apie 34-35%, tuo tarpu žinomumas mieste kito labai netolygiai – 2008 m. „Langas į ateitį“ projektą žinojo tik 16% respondentų, o 2009 m. – 44%.

„Bibliotekos pažangai“ žinomumas mieste ir kaime taip pat kito skirtingai. 2008 m. projektas buvo dvigubai žinomesnis kaimo vietovėse, nei mieste (34% - kaime, 16% - mieste). 2009 m., smukus projekto žinomumui kaime iki 26%, projekto populiarumas mieste išaugo iki 25%. 2010 m. ir mieste ir kaime projekto populiarumas augo ir šiuo metu yra beveik lygus (35% - mieste ir 37% - kaime). (124 diagrama)

123 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus. 2008 – 2010 m. palyginimas

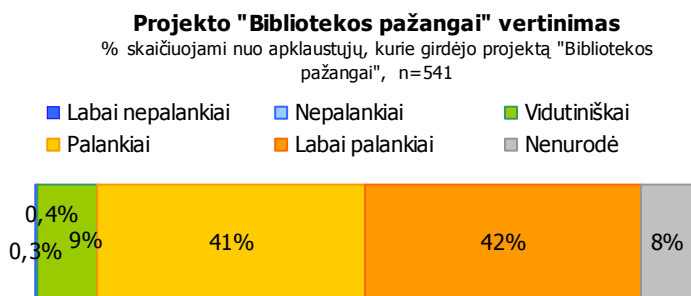
124 Diagrama. Respondentų informuotumas apie konkrečius viešos interneto prieigos projektus. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

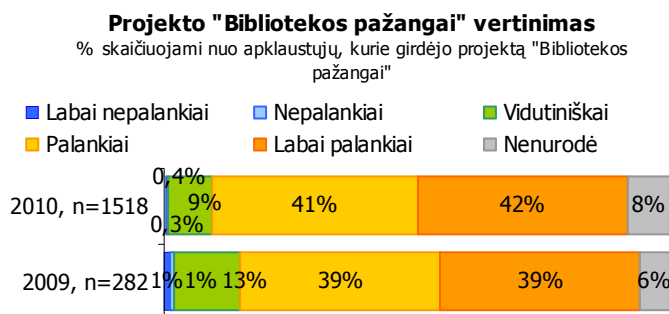
9.1 Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas

Ir 2010 m., ir 2009 m. gyventojų apklausoje „Bibliotekos pažangai“ yra vertinamas itin palankiai (2009 m. – 78%, 2010 m. – 83% palankių vertinimų). Kaimo ir miesto respondentai projektą vertinai vienodai teigiamai (125 - 127 diagramos).

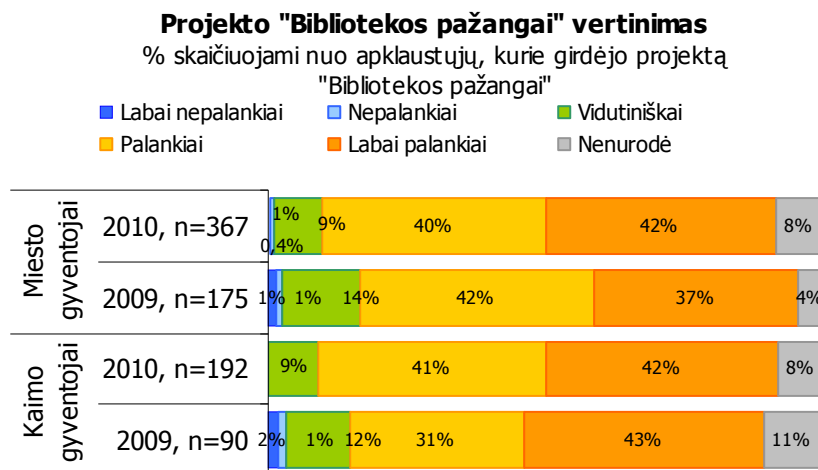
125 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas

126 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas. 2008 – 2010 m. palyginimas

127 Diagrama. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas. 2008 – 2010 m. kaimo ir miesto palyginimas

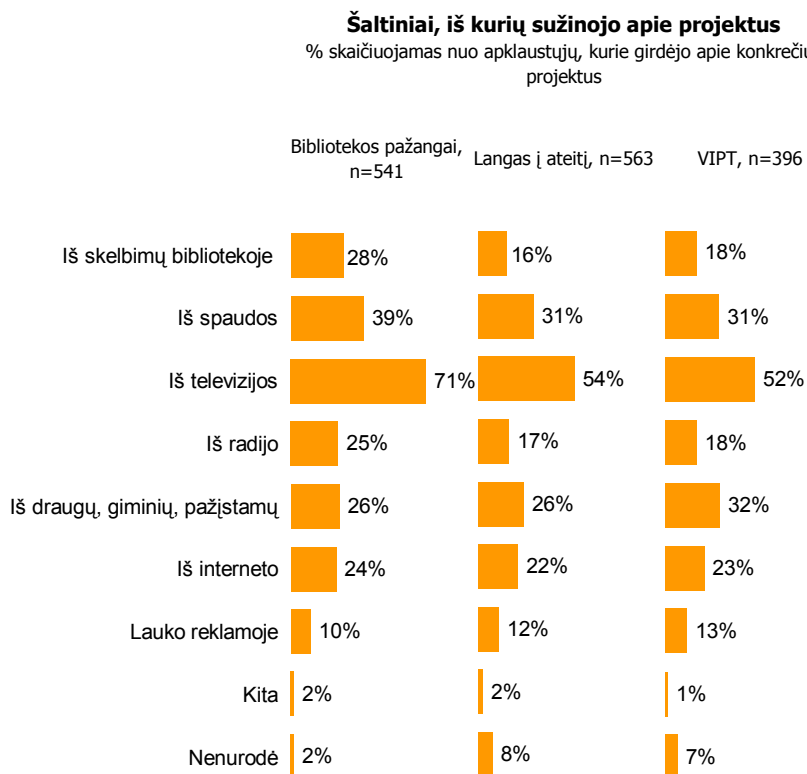

9.3 Informacijos apie projektus šaltiniai

2010 m. tyrimo duomenimis, „Bibliotekos pažangai“ yra efektyviausiai reklamuojamas projektas. Apie projektą „Bibliotekos pažangai“ respondentai daugiausiai sužino iš televizijos – 71%, skelbimų bibliotekoje – 28%, spaudos – 39%, draugų, giminių, pažįstamų – 26%, interneto – 24%, radijo – 25%. Apie projektą „Langas į ateitį“ respondentai daugiausiai sužinojo iš televizijos – 54%, draugų, giminių pažįstamų – 26%, interneto – 22%, spaudos – 31%, radijo – 7%. Apie projektą „VIPT“ respondentai daugiausiai sužinojo iš

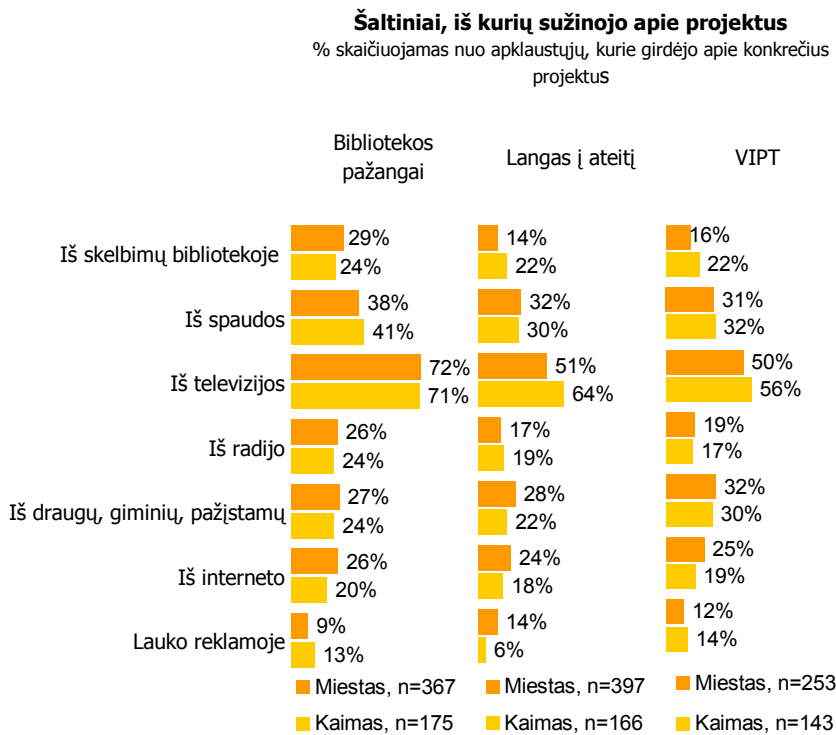
televizijos – 52%, draugų, giminių pažįstamų – 32%, interneto – 23%, spaudos – 31%, radijo – 18%. (128 diagrama)

128 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus?

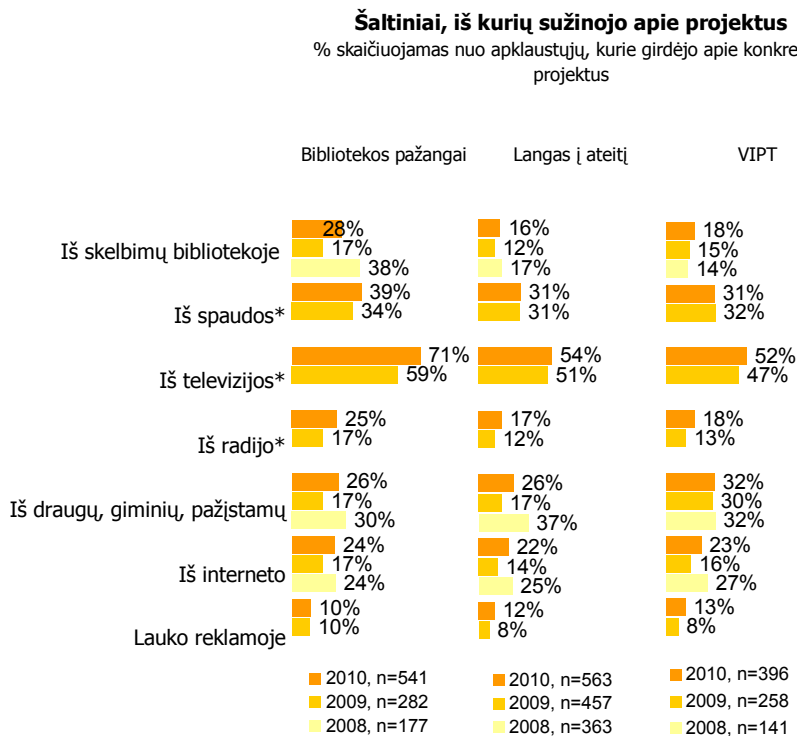
Kaimo – miesto respondentų atsakymų sklaidoje apie informacijos šaltinius skirtumų nėra (129 diagrama).

129 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus? *Kaimo ir miesto palyginimas*

Lyginant 2008 – 2010 m. tyrimų rezultatus, pastebimas ryškus informacinės paramos „Bibliotekos pažangai“ augimas 2010 m. Iš TV apie minėtą projektą sužinojo 71% (2009 m. – 59%), radijo – 25% (2009 m. – 17%), interneto – 24% (2009 m. – 17%), skelbimų spaudoje – 28% (2009 m. – 17%). Kitų interneto plėtrą skatinančių projektų reklamos pastebimumas beveik nesikeitė. (130 diagrama)

130 Diagrama. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus? *2008 – 2010 m. palyginimas*

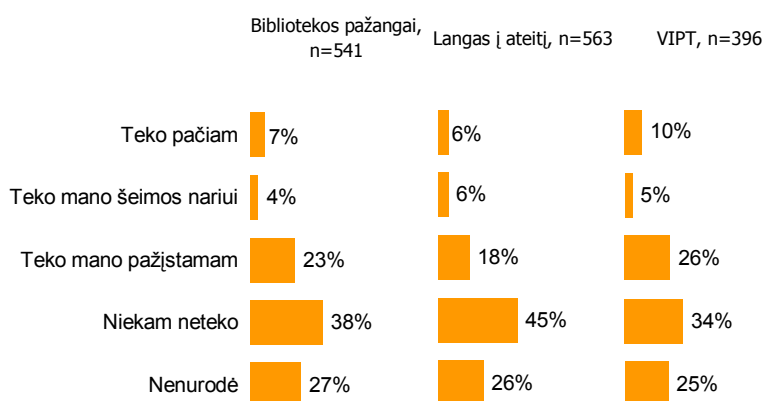

*2008 m. tyrimo duomenys apie spaudą, TV, radiją į palyginimą neįtraukti dėl skirtingų klausimo formuočių (2008 m. klausta apie Nacionalinę spaudą, TV, radiją)

9.4 Naudojimas projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis

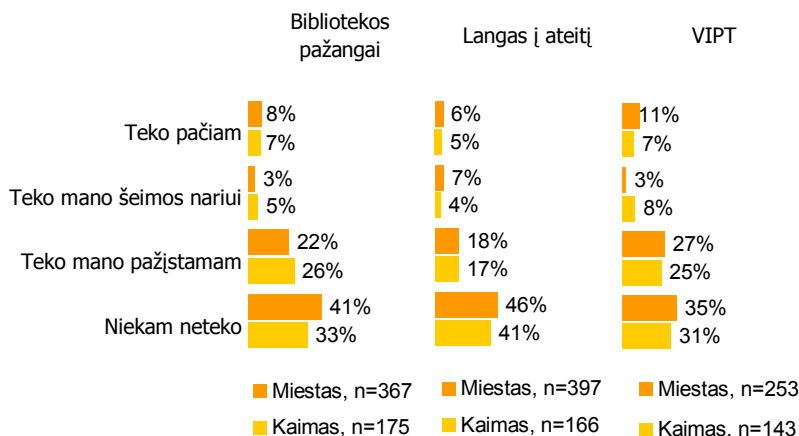
2010 m. tyrimo duomenimis, „Bibliotekos pažangai“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 7%, šeimos nariui – 4%, pažįstamam – 23%. „Langas į ateitį“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 6%, šeimos nariui – 6%, pažįstamam – 18%. „VIPT“ projekto teikiamomis interneto paslaugomis pasinaudoti teko: pačiam – 10%, šeimos nariui – 5%, pažįstamam – 26%. (131 diagrama)

131 Diagrama. Naudojimas projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis
Naudojimas projektų teikiamomis nemokamomis interneto paslaugomis
 % skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie girdėjo apie konkrečius projektus

2008 - 2010 m. laikotarpiu naudojimas projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis išliko gana stabilus. Kaimo ir miesto skirtumai taip pat nėra statistiškai reikšmingi. (132 diagrama)

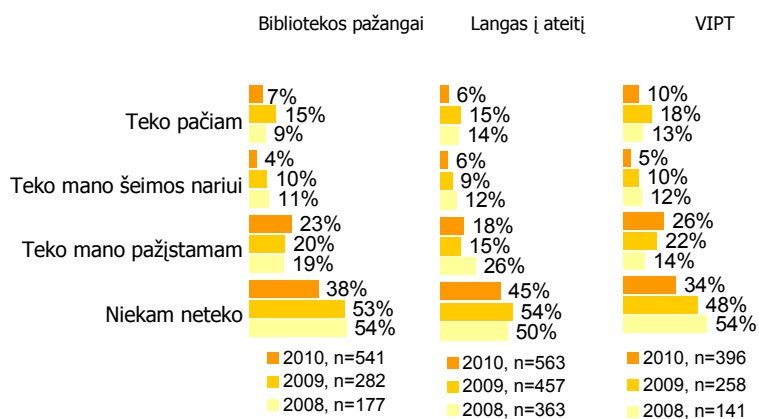
132 Diagrama. Naudojimas projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis. *Kaimo ir miesto palyginimas*
Naudojimas projektų teikiamomis nemokamomis interneto paslaugomis
 % skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie girdėjo apie konkrečius projektus

133 Diagrama. Naudojimas projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis. *2008 – 2010 m. palyginimas*

Naudojimas projektų teikiamomis nemokamomis interneto paslaugomis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie girdėjo apie konkrečius projektus

10. Rezultatų apibendrinimas ir diskusija

Nors tyrimas apėmė didelį informacijos kiekį, tačiau visus rezultatus galima redukuoti į keletą universalių tendencijų (tinkančių absoliučiai daugumai nagrinėtų klausimų).

Urbanizacija (miestas – kaimas), amžius ir padėtis darbo rinkoje (užsiėmimas) – tai trys „didieji“ kintamieji, paaiškinantys daugelio klausimų atsakymų sklaidą.

Šių demografinių faktorių kombinacijos leidžia išskirti tris *įsitraukimo* į naujų technologijų vartojimą grupes:

„savi“ – įsitraukę ir atsidavę naujosios technologijos asmenys, geriausiai išmanantys ir išbandantys daugelį naujų technologijų galimybių. Tai jauniausi – 15 – 24 m. respondentai, dažniau miestų gyventojai, studentai ir moksleiviai.

„darbiniai“ – tai gana kryptingai technologijomis besinaudojantys, dažniau darbo ar pasirinktų sričių klausimais. Tai dažniau 24 – 44 m. asmenys, specialistai, tarnautojai, vadovai.

„svetimi“ – tai „šalia“ naujų technologijų esantys asmenys. Pagal demografines charakteristikas tai 55 – 74 m. asmenys, pensininkai, dažniau kaimo vietovių gyventojai.

Technologijos / internetas = miestas

Technologijų ir interneto prieinamume, žinomume, vartojime, naudos iš technologijų naudojimo gavime pirmiau miestas.

Bibliotekos / vieša interneto prieiga = kaimas

Bibliotekų pozicijos - žinomumas, reikalingumas, įvaizdis ir autoritetas neabejotinai stipresnis kaimo vietovėse. Šiuo metu tai yra vienas iš nedaugelio kaimuose veikiančių bendruomenių traukos centrų, todėl bibliotekų įvaizdis ir ateityje išliks gana tvirtas. Ironiška, bet viena iš didžiausių grėsmių bibliotekų populiarumui gali tapti šiuo metu jas populiarinantis internetas. Internetas namuose gana sparčiai plinta, todėl greitu laiku ši paslauga taps mažiau aktualia. Lankytojus trauks tik „pridėtinė vertė“ – pagalba, mokymai.

Gerėja naujojo turinio vertinimai, tačiau tuo pačiu silpnėja „tradicinės“ bibliotekų teikiamų paslaugų kokybės pokyčių vertinimas

2010 m. gyventojų tyrime, bibliotekų paslaugų kokybės pokyčiai vertinami gana teigiamai. Palankiausiai vertinami su „naująja“ biblioteka susiję pokyčiai – kompiuterinės technikos gausa (59% teigiamų vertinimų) ir kokybė (51% teigiamų vertinimų), galimybė gauti pagalbą internetu (57% teigiamų vertinimų). Įdomu, kad knygų atnaujinimas taip pat vertinamas labai palankiai (50% pagerėjo), nors duomenimis „iš vidaus“ (bibliotekininkų ir vadovų nuomone) būtent šios srities padėtis per paskutinį laikotarpį itin pablogėjo.

Lyginant vertinimus laike, anksčiau minėtas bibliotekininkų ir lankytojų knygų atnaujinimo vertinimo skirtumas yra paaiškinamas. 2008 – 2010 m. šios srities vertinimai nuosekliai blogėjo (nuo 66% teigiamų vertinimų 2008 m. iki 50% - 2010 m.). Taigi, ir bibliotekininkų ir lankytojų vertinimų vektoriai iš esmės sutampa, tiesiog profesionalų vertinimas yra kritiškesnis.

Kaime ir mieste bibliotekų įvaizdžiai skirtingi. Miestas – technologijos, kaimas – bendruomeniškumas

Miesto respondentai labiau akcentavo materialuosius bibliotekų įvaizdžio aspektus: šiuolaikiškumas, naujovių diegimas, šiuolaikinė įranga. Kaimo vietovėse ypač išsiskiria aukštesni bibliotekų savybių

vertinimai susiję su bibliotekų bendruomenės stiprinimo misija: populiarai, madingai, smagi vieta, vieta bendrauti su žmonėmis.

Dėl tyrimo specifikos (kompleksinis poveikio matavimo modelis) atskirų tikslinių grupių tyrimai leidžia analizuoti gana siaurą analizės lauką, o analizės rezultatus sunku (ir netikslinga) sudėti į tradicinį mokslinio tyrimo modelį (problemų, hipotezių tikrinimas, išvados). Analizuojant gyventojų apklausos duomenis, buvo pastebėti keli fenomenai, reikalaujantys papildomos gilesnės analizės.

Kodėl juos verta (ir reikia) aptarti? Poveikio vertinimas vyksta ne laboratorinėje aplinkoje, todėl (besikeičiančių) aplinkos faktorių įvertinimas gali padėti išvengti klaidingos rezultatų interpretacijos. Šios tendencijos yra svarbios projekto vertinimui, kadangi jos tiesiogiai liečia bendruosius interneto naudojimo pokyčius.

Internetas. Interneto veiklos nebėra „pririštos“?

2008 – 2010 m. tyrimo rezultatų palyginimas rodo įdomias tendencijas. Bendras naudojimas kompiuteriais ir internetu auga (*nesinaudojančių* internetu proporcijos mažėja nuo 40% - 2008 m., 37% - 2009 m. iki 33% - 2010 m.), tačiau šis augimas atspindi tik *augantį interneto vartojimą namuose* (nuo 55% - 2008 m., 59% - 2009 m. iki 64% - 2010 m.). *Interneto vartojimas darbe mažėja* – nuo 27% - 2008 m. iki 24% - 2009 m. ir 20% - 2010 m. Šis fenomenas reikalauja platesnės studijos, nors vienas iš galimų paaiškinimų gali būti neigiamos tendencijos darbo rinkoje (kelis metus trunkantis dirbančiųjų skaičiaus mažėjimas ir potencialių darbo rinkos dalyvių emigracija).

Kita šio reiškimo priežastis – mobili darbo vietų plėtra.

Vieša interneto prieiga. Augantis žinomumas ≠ augantis naudojimas

2008 – 2010 m. perspektyvoje, stebimas viešų interneto prieigų žinomumo didėjimas ir tuo pačiu naudojimo regresas. Šie skaičiai leidžia daryti prielaidą, ***kad žinančių apie interneto prieigas skaičiaus ir interneto vartotojų skaičiaus santykis nėra konstanta***. T.y. tam tikru dydžiu pakitus interneto prieigų žinomumo rodikliams, negalima tikėtis analogiško vartotojų skaičiaus pokyčio (tiesinės priklausomybės nėra) Viešų interneto prieigų žinomumui augant pakankamai sparčiai, realus naudojimas prieigomis beveik nekinta ir netgi mažėja. Taip pat mažėja santykis tarp žinančiųjų ir besinaudojančių interneto prieiga (53% - 2008 m. ir 39% - 2010 m.). Sparčiai augant (linijinio ryšio nėra) padidėjus turint galvoje interneto alternatyvų plėtrą (mobiliojo interneto plėtra, pingantis ir auganti namų interneto prieinamumas), galima daryti prielaidą, kad egzistuoja tam tikra vartotojų „infliacija“. T.y. augant prieigų žinomumui, naudojimas gali ir nesikeisti. Šis vartotojų „nubyrėjimo“ faktorius neleidžia tiksliau prognozuoti būsimų vartotojų skaičiaus, priklausomai nuo žinančiųjų skaičiaus.

Priedas A. Tyrimo klausimynas

GYVENTOJŲ 15-74 M. KLAUSIMYNAS 2010 M. 3 instrumentas

Sveiki,

Aš esu _____, UAB „Rait“, rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos, apklausėja. Šiuo metu atliekame Lietuvos gyventojų apklausą, kurios metu teiraujamės apie naudojimąsi kompiuteriais ir internetu.

Mums yra svarbūs Jūsų atsakymai į klausimus, nes tik taip galima susidaryti vaizdą apie bendrą visos Lietuvos gyventojų nuomonę. Apklausą yra anonimiška. Mums labai svarbu, kad būtent Jūs atsakytumėte į šiuos klausimus, nes parenkant respondentus pagal atsitiktinės atrankos metodą Jūs patekote tarp apklausiamųjų. Ar sutiktumėte atsakyti į klausimus?

Ačiū, kad dalyvaujate šiame tyrime!

I1. Interviu data 2010 m. _____ mėn. _____ d.

I2. Interviu pradžia _____ val. _____ min.

ATRANKA

0. KIEK JŪSŲ NAMŲ ŪKYJE GYVENA 15–74 METŲ ASMENŲ? (ĮSKAITANT ASMENĮ, SU KURIUO KALBATĖS, JEI JIS PATENKA Į 15-74 M. INTERVALĄ)

ĮRAŠYKITE SKAIČIŲ: _____

0.1 SURAŠYKITE 15-74 M. AMŽIAUS ŠEIMOS NARIŲ GIMTADIENIUS, APIBRAUKITE LYTĮ, BEI PAŽYMĖKITE, KURĮ ATRINKOTE APKLAUSTI.

	GIMIMO DATA (ĮRAŠYKITE)		LYTIS (APIBRAUKITE)		Atrinktas (APIBRAUKITE)
	Mėnuo	Diena	Vyras	Moteris	
1 šeimos narys			1	2	1
2 šeimos narys			1	2	2
3 šeimos narys			1	2	3
4 šeimos narys			1	2	4
5 šeimos narys			1	2	5
6 šeimos narys			1	2	6
7 šeimos narys			1	2	7
8 šeimos narys			1	2	8

D2. Kiek Jums suėjo metų per paskutinį gimtadienį? (ĮRAŠYKITE) _____

NAUDOJIMOSI INTERNETU ĮPROČIAI

KLAUSIMAI VISIEMS

1. Ar darbo vietoje, ar namuose turite kompiuterį, prijungtą prie interneto, kuriuo turite galimybę naudotis, bet nebūtinai naudojātės? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

1	Darbo vietoje
2	Namuose
3	Neturiu nei namuose, nei darbo vietoje

2. Ar turite galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

1	Taip, galiu naudotis juo darbo vietoje
2	Taip, galiu naudotis juo namuose
3	Taip, galiu naudotis juo kitur, bet ne namuose ir ne darbo vietoje
4	Neturiu tokios galimybės
5	Nežinau, kas tai yra

RODYTI KORTELE 3

3. Kur (kokiose vietose) naudojate kompiuteriu, prijungtu prie interneto? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

4KL. UŽDUOTI 3 KLAUSIME NURODŽIUSIEMS DAUGIAU NEI 1 VIETA

4. Kur Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu, prijungtu prie interneto? (VIENAS ATSAKYMAS)

		3. Naudojasi kompiuteriu, prijungtu prie interneto:	4. Naudojasi kompiuteriu, prijungtu prie interneto, dažniausiai:
1.	Darbo vietoje	1	1
2.	Namuose	2	2
3.	Bibliotekoje	3	3
4.	Viešoje interneto prieigoje ne bibliotekoje (pvz. bendruomenės centre, kultūros namuose ir pan.)	4	4
5.	Interneto kavinėse	5	5
6.	Wi-fi (bevielio interneto) prieigose	6	6
7.	Mokymosi įstaigoje (mokykloje, universitete, kolegijoje ir pan.)	7	7
8.	Kitur (NURODYKITE) _____	8	8
9.	Nesinaudoju kompiuteriu prijungtu prie interneto visai	9 -> KLAUSTI 19	

RODYTI KORTELE 5

5. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu? (VIENAS ATSAKYMAS)

1.	Kasdien	1
2.	Keletą kartų per savaitę	2
3.	Kartą per savaitę	3
4.	Keletą kartų per mėnesį	4
5.	Kartą per mėnesį	5
6.	Keletą kartų per pusę metų	6
7.	Rečiau	7

RODYTI KORTELE 6

6KL. KLAUSTI TŪ, KURIE NURODĖ, KAD NAUDOJASI INTERNETU BIBLIOTEKOJE (ŽR. 3 KL. = 3 ATSAKYMAS)

6. Kaip dažnai Jūs naudojate internetu BIBLIOTEKOJE? (VIENAS ATSAKYMAS)

1	Kasdien	1
2	Keletą kartų per savaitę	2
3	Kartą per savaitę	3
4	Keletą kartų per mėnesį	4
5	Kartą per mėnesį	5
6	Keletą kartų per pusę metų	6
7	Rečiau	7
8	Naudojasi tik kartą	8

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU (ŽR. 3 KL.)

RODYTI KORTELE KLAUSIMAMS **7/9/11/13/15/17**

7. Kaip dažnai Jūs naudojate kompiuteriu su interneto prieiga šiais išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudoju, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudoju	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Su Jūsų darbu/pagrindine veikla susijusioms užduotims atlikti (įskaitant žemės ūkio veiklą)	1	2	3
2. Ieškoti informacijos apie prekes ar paslaugas	1	2	3
3. Užsisakyti ar pirkti prekes ir paslaugas internetu (pvz. drabužius, bilietus, draudimo paslaugas ir kt.)	1	2	3
4. Ieškoti darbo arba darbuotojų (pvz. darbo skelbimų peržiūra, CV siuntimas, konsultacijos karjeros tema)	1	2	3
5. Reklamuoti ar/ir parduoti savo prekes ar paslaugas (pvz. automobilius, nekilnojamą turtą, žemės ūkio produkciją, turizmo paslaugas ir kt.)	1	2	3
6. naudotis elektroninės bankininkystės paslaugomis	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NORS KARTĄ NAUDOJOSI, ŽŪR 7 KL.
 RODYTI KORTELĖ **KLAUSIMAMS 8/ 10 / 12 / 14 / 16 / 18**

8. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu su interneto prieiga šiais išvardytais tikslais? VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas)	7. Kitur. Kur? ĮRAŠYKITE
1. Su Jūsų darbu/pagrindine veikla susijusioms užduotims atlikti (įskaitant žemės ūkio veiklą)	1	2	3	4	5	6	7
2. Ieškote informacijos apie prekes ar paslaugas	1	2	3	4	5	6	7
3. Užsisakote ar perkate prekes ir paslaugas internetu (pvz. drabužius, bilietus, draudimo paslaugas ir kt.)	1	2	3	4	5	6	7
4. Ieškote darbo arba darbuotojų (pvz. darbo skelbimų peržiūra, CV siuntimas, konsultacijos karjeros tema)	1	2	3	4	5	6	7
5. Reklamuojate ar/ir parduodate savo prekes ar paslaugas (pvz. automobilius, nekilnojamą turtą, žemės ūkio produkciją, turizmo paslaugas ir kt.)	1	2	3	4	5	6	7
6. Naudojate elektronines bankininkystės paslaugas	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU
 RODYTI KORTELĖ **KLAUSIMAMS 7/ 9 / 11 / 13 / 15 / 17**

9. Kaip dažnai Jūs naudojate kompiuteriu su interneto prieiga su bendravimu susijusiais išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudojau, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudojau	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Siųsti / gauti elektroninius laiškus	1	2	3
2. Telefoniniams pokalbiams per internetą (pvz. Skype)	1	2	3
3. Naudotis diskusijų forumais, el. pašto konferencijomis	1	2	3
4. Kurti tinklaraščius (blog'us) ar asmenines interneto svetaines	1	2	3
5. Dalyvauti socialiniuose interneto tinkluose (pvz. klase.lt, Facebook, Twitter, Myspace)	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NAUDOJOSI, ŽŪR 9 KL.
 RODYTI KORTELĖ **KLAUSIMAMS 8/ 10 / 12 / 14 / 16 / 18**

10. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu su interneto prieiga su bendravimu susijusiais išvardytais tikslais? VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas)	7. Kitur. Kur? ĮRAŠYKITE
1. Siunčiate / gaunate elektroninius laiškus	1	2	3	4	5	6	7
2. Naudojate telefoniniais pokalbiais per internetą (pvz. Skype)	1	2	3	4	5	6	7
3. Naudojate diskusijų forumais, el. pašto konferencijomis	1	2	3	4	5	6	7
4. Kuriate tinklaraščius (blog'us) ar asmenines interneto svetaines	1	2	3	4	5	6	7
5. Dalyvaujate socialiniuose interneto tinkluose (pvz. klase.lt, Facebook, Twitter, Myspace)	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **7/9/11/13/15/17**

11. Kaip dažnai Jūs naudojotės kompiuteriu su interneto prieiga su laisvalaikiu, kultūra susijusiais išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudojau, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudojau	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Skaityti laikraščius, naujienų portalus, žurnalus internete	1	2	3
2. Klausytis interneto radijo ar žiūrėti interneto televiziją	1	2	3
3. Žaisti ar parsisiųsti žaidimus, paveikslėlius, filmus ar muziką	1	2	3
4. Bendruomeninei veiklai, informacijai apie renginius skelbti ir ieškoti	1	2	3
5. Ieškoti kitos su kultūra ar laisvalaikiu susijusios informacijos (pvz., parodos, spektakliai, renginiai)	1	2	3
6. Naudotis suskaitmenintu kultūros paveldu (virtualios parodos, muziejai, dailės kūriniai, skaitmeninės bibliotekų kolekcijos ir pan.)	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NAUDOJASI, ŽR 11 KL.

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **8/10/12/14/16/18**

12. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojotės kompiuteriu su interneto prieiga su laisvalaikiu, kultūra susijusiais išvardytais tikslais? VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas)	Kitur. Kur? ĮRAŠYKITE
1. Skaitote laikraščius, naujienų portalus, žurnalus internete	1	2	3	4	5	6	7
2. Klausotės interneto radijo ar žiūrite interneto televiziją	1	2	3	4	5	6	7
3. Žaidžiate ar parsisiunčiate žaidimus, paveikslėlius, filmus ar muziką	1	2	3	4	5	6	7
4. Skelbiate ir ieškote informacijos apie bendruomenės veiklą, renginius	1	2	3	4	5	6	7
5. Ieškote kitos su kultūra ar laisvalaikiu susijusios informacijos (pvz., parodos, spektakliai, renginiai)	1	2	3	4	5	6	7
6. Naudojatės suskaitmenintu kultūros paveldu (virtualios parodos, muziejai, dailės kūriniai, skaitmeninės bibliotekų kolekcijos ir pan.)	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **7/9/11/13/15/17**

13. Kaip dažnai Jūs naudojotės kompiuteriu su interneto prieiga su mokymusi, lavinimusi susijusiais išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudojau, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudojau	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Parsisiųsti mokymosi tikslams reikalingos laisvai platinamos programinės įrangos	1	2	3
2. Ieškoti informacijos bei registruotis studijuoti į aukštąsias mokyklas	1	2	3
3. Ieškoti pasiūlymų apie neformalaus mokymosi, lavinimosi galimybes ar kursus	1	2	3
4. Mokytiis kokio nors dalyko kursuose internetu (mokytiis nuotoliniu būdu)	1	2	3
5. Naudotis profesinio orientavimo (kvalifikacijos tobulinimo) duomenų bazėmis	1	2	3
6. Naudotis el. duomenų bazėmis (pvz. LITLEX)	1	2	3
7. Naudotis bibliotekų katalogais (pvz. LIBIS)	1	2	3
8. Žiūrėti mokomąsias video trasliacijas (paskaitas, konferencijas ir pan.)	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NAUDOJASI, ŽR 13 KL.

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **8/ 10 / 12 / 14 / 16 / 18**

14. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu su interneto prieiga su mokymusi, lavinimusi susijusiais išvardytais tikslais? VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas...)	7. Kitur. Kur? ĮRAŠYKITE
1. Siunčiate mokymosi tikslams reikalingą laisvai platinamą programinę įrangą	1	2	3	4	5	6	7
2. Ieškote informacijos bei registruojatės studijuoti į aukštąsias mokyklas	1	2	3	4	5	6	7
3. Ieškote pasiūlymų apie neformalaus mokymosi, lavinimosi galimybes ar kursus	1	2	3	4	5	6	7
4. Mokytės kokio nors dalyko kursuose internetu (nuotoliniu būdu)	1	2	3	4	5	6	7
5. Naudojatės profesinio orientavimo (kvalifikacijos tobulinimo) duomenų bazėmis	1	2	3	4	5	6	7
6. Naudojatės el. duomenų bazėmis (pvz. LITLEX)	1	2	3	4	5	6	7
7. Naudojatės bibliotekų katalogais (pvz. LIBIS)	1	2	3	4	5	6	7
8. Žiūrite mokomąsias video transliacijas (paskaitas, konferencijas ir pan.)	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **7/ 9 / 11 / 13 / 15 / 17**

15. Kaip dažnai Jūs naudojate kompiuteriu su interneto prieiga su sveikata susijusiais išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudojau, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. (PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudojau	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Ieškoti su sveikata susijusios informacijos (pvz. susižeidimai, ligos, maitinimasis, vaistai, sveikatos gerinimas, pan.)	1	2	3
2. Registruotis sveikatos priežiūros įstaigose, pas specialistus	1	2	3
3. Sekti ligonių kasų kaupiamą informaciją apie Jus (pvz. kompensuojamų vaistų receptai)	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NAUDOJASI, ŽR 15 KL.

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS **8/ 10 / 12 / 14 / 16 / 18**

16. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu su interneto prieiga su Jūsų sveikata susijusiais išvardytais tikslais VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas...)	7. Kitur. Kur? ĮRAŠYKITE
1. Ieškote su sveikata susijusios informacijos (pvz. susižeidimai, ligos, maitinimasis, vaistai, sveikatos gerinimas, pan.)	1	2	3	4	5	6	7
2. Registruojatės sveikatos priežiūros įstaigose, pas specialistus	1	2	3	4	5	6	7
3. Sekate ligonių kasų kaupiamą informaciją apie Jus (pvz. kompensuojamų vaistų receptai)	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU, RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS 7/9/11/13/15/17

17. Kaip dažnai Jūs naudojate kompiuteriu su interneto prieiga kreipiantis į įvairias viešąsias institucijas išvardytais tikslais? Dažnumą vertinkite balais nuo 1 iki 3, kur 1 – niekada nesinaudojau, 2 – esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų, 3 – naudojuosi nuolat. PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	Niekada nesinaudojau	Esu naudojęsis (usi) kartą ar keletą kartų	Naudojuosi nuolat
1. Gauti informacijos ir/ar teikti prašymus socialinėms išmokoms ir kompensacijoms (pvz. bedarbio pašalpos, stipendijos, ligos pašalpos ir pan.)	1	2	3
2. Užsisakyti asmens dokumentus (pvz. pasą, tapatybės kortelę, vairuotojų pažymėjimą ir pan.)	1	2	3
3. Ieškoti informacijos apie transporto priemones ir/ar registruoti jas (pvz. „Regitroje“)	1	2	3
4. Pateikti prašymus statybos leidimams	1	2	3
5. Teikti pranešimus policijai	1	2	3
6. Užsisakyti gimimo, santuokos, ištuokos, mirties liudijimus	1	2	3
7. Pateikti gyvenamosios vietos deklaracijas	1	2	3
8. Pateikti pajamų ir/ar turto deklaracijas el. būdu	1	2	3

KLAUSKITE TIK APIE TAS VEIKLAS, KURIOMIS NAUDOJASI, ŽR 17 KL.

RODYTI KORTELĘ KLAUSIMAMS 8/10/12/14/16/18

18. Kur (kokiose vietose) Jūs dažniausiai naudojate kompiuteriu su interneto prieiga kreipiantis į įvairias viešąsias institucijas išvardytais tikslais? VIENOJE EILUTĖJE GALIMI KELI ATSAKYMAI

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Namie	2. Darbe	3. Bibliotekoje	4. Viešoje prieigoje ne bibliotekoje	5. Interneto kavinėje	6. Mokslo įstaigoje (mokykla, universitetas...)	7. Kitur. Kur? ĮRAŠY KITE
1. Gaunate informaciją ir/ar teikiate prašymus dėl socialinių išmokų ir kompensacijų (pvz. bedarbio pašalpos, stipendijos, ligos pašalpos ir pan.)	1	2	3	4	5	6	7
2. Užsisakote asmens dokumentus (pvz. pasą, tapatybės kortelę, vairuotojų pažymėjimą ir pan.)	1	2	3	4	5	6	7
3. Ieškoti informacijos apie transporto priemones ir/ar registruoti jas (pvz. „Regitroje“)	1	2	3	4	5	6	7
4. Pateikiate prašymus statybos leidimams	1	2	3	4	5	6	7
5. Teikiate pranešimus policijai	1	2	3	4	5	6	7
6. Užsisakote gimimo, santuokos, ištuokos, mirties liudijimus	1	2	3	4	5	6	7
7. Pateikiate gyvenamosios vietos deklaracijas	1	2	3	4	5	6	7
8. Pateikiate pajamų ir/ar turto deklaracijas el. būdu	1	2	3	4	5	6	7

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU

18a. Kiek Jūs žinote apie šiuos SAUGAUS kompiuterio ir interneto NAUDOJIMO aspektus? PO VIENĄ ATSAKYMĄ KIEKVIENOJE EILUTĖJE

	1. Daug apie tai žinau ir mokėčiau saugiai naudotis/apsisaugoti	2. Kažką apie tai žinau, tačiau nemokėčiau saugiai naudotis/apsisaugoti	3. Nieko apie tai nežinau
1. Nelegalaus turinio internete apribojimai (pornografinės, rasinė ir tautinė nesantaiką kurstančios informacijos skelbimas)	1	2	3
2. Įtaka sveikatai (rekomenduojama naudotis trukmė, sėdėjimo ir ekrano padėtis, priklausomybė nuo interneto)	1	2	3
3. Privatumas (asmens duomenų saugojimas, bendravimas internete, virtualios pažintys, registracija interneto svetainėse)	1	2	3
4. Kitos galimos grėsmės (virusai ir sekimo programos, sukčiavimai internetu, nepageidaujamas paštas)	1	2	3
5. Interneto naudojimo kultūra (etiški komentarai, patyčios, bendravimas forumuose)	1	2	3

18.2 KLAUSTI, TŪ, KURIE KĄ NORS ŽINO, APIE SAUGAUS KOMPIUTERIO IR INTERNETO NAUDOJIMĄ.
RODYTI KORTELĘ **18.2**

18.2. Iš kur Jūs sužinojote apie SAUGAUS kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ, t.y. kaip apsisaugoti nuo galimų grėsmių ? (GALIMI KELI ATSAKYMO VARIANTAI)

1. Kolegų, draugų;
2. Šeimos narių;
3. Vaikų;
4. Žiniasklaidos;
5. Knygų;
6. Interneto;
7. Bibliotekos darbuotojų;
8. Kompiuterinio raštingumo kursų;
9. Iš IT specialistų;
10. Iš asmeninės patirties
11. Kita (nurodykite) _____

99.N/N

KLAUSTI VISŲ BESINAUDOJANČIŲ INTERNETU
RODYTI KORTELĘ **18.3**

18.3 Į ką pirmiausia kreipiatės, kai susiduriate su SAUGAUS kompiuterio ir interneto NAUDOJIMO grėsmėmis?
(IENAS ATSAKYMO VARIANTAS)

1. Kolegas, draugus, pažįstamus;
2. Šeimos narius;
3. Vaikus;
4. IT specialistus;
5. Ieškau informacijos knygose;
6. Ieškau informacijos internete;
7. Kreipiuosi į bibliotekos darbuotojus;
8. Bandau iškilusias grėsmes įveikti pats;
9. Kita (nurodykite) _____
0. Su tokiomis grėsmėmis neteko susidurti

99.N/N

18.4. Ar naudojimas internetu Jums: ROTACIJA. ŽYMĖTI VISUS TINKANČIUS ATSAKYMUS
RODYTI KORTELĘ **18.4**

1.	Sutaupė pinigų	1
2.	Padėjo nusipirkti daiktų (paslaugų)	2
3.	Padėjo užsidirbti pinigų (pvz. internetu pardavėte savo prekes, paslaugas)	3
4.	Padėjo surasti darbą	4
5.	Padėjo padidinti Jūsų pajamas (pvz. pareklamavus internete savo paslaugas, prekes)	5
6.	Padėjo atlikti darbą, susijusį su studijomis, mokymusi	6
7.	Padėjo susisiekti elektroniniu būdu su nacionaline ar vietos valdžia	7
8.	Pagerino bendravimą su artimaisiais ir draugais	8
9.	Padėjo rūpintis sveikata	9
10.	Padėjo geriau atlikti darbą	10
11.	Praturtino laisvalaikį	11
12.	Kita (nurodykite) _____	

TOLIAU KLAUSIMAI VISIEMS RESPONDENTAMS

KOMPIUTERINIS RAŠTINGUMAS

19. Įvertinkite savo kompiuterinį raštingumą (gebėjimus naudotis kompiuteriu): (ŽYMĖKITE TIK VIENĄ ATSAKYMĄ)

1. Visiškai nepakankamas 2. Nepakankamas 3. Pakankamas 4. Visiškai pakankamas

20. Kuris iš teiginių apibūdina kitų Jūsų šeimos narių, su kuriais kartu gyvenate, GEBĖJIMUS NAUDOTIS KOMPIUTERIU? SAVĘS NESKAIČIUOKITE. Neskaičiuokite ir kitų žmonių, su kuriais kartu gyvenate, tačiau jie nėra Jūsų šeimos nariai. (ŽYMĖKITE TIK VIENĄ TEIGINĮ)

1. Kompiuteriu moku naudotis tik aš
2. Kompiuteriu moka naudotis keli šeimos nariai
3. Kompiuteriu moka naudotis visi šeimos nariai
4. Nei vienas iš šeimos narių nemoka naudotis kompiuteriu
5. Gyvenu vienas
6. Gyvenu ne su šeimos nariais

RODYTI KORTELĖ **21**

21. Kur Jūs mokėtės (mokatės) dirbti kompiuteriu? (PAŽYMĖKITE VISUS TINKANČIUS VARIANTUS)

1. Vidurinio lavinimo mokykloje
2. Aukštesniojoje, aukštojoje mokykloje
3. Specialiuose kompiuterinio raštingumo kursuose -> **KLAUSTI 22kl**
4. Specialiuose kursuose (ne kompiuterinio raštingumo)
5. Darbe
6. Savarankiškai išmokau
7. Draugai, pažįstami, giminės pamokė
8. *Kitur (ĮRAŠYKITE) _____*
9. Nemoku dirbti kompiuteriu
-> **NEMOKANTIEMS PEREITI PRIE 25 KL**

22 KLAUSIMĄ KLAUSTI, JEI KOMPIUTERIU MOKĖSI DIRBTI KOMPIUTERINIO RAŠTINGUMO KURSUOSE (21kl =3)

22. Kas organizavo kompiuterinio raštingumo kursus, kuriuose Jūs mokėtės arba gilinate darbo kompiuteriu turimas žinias? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

1. Darbo birža
2. Viešoji biblioteka
3. Aljansas „Langas į ateitį“
4. Darbovietė
5. Kita (ĮRAŠYKITE) _____

23KL ir 24 KL KLAUSTI MOKANČIŲ DIRBTI KOMPIUTERIU (21KL ≠ 9)

RODYTI KORTELĖ **23**

23. Kuriuos iš žemiau išvardytų veiksmų, susijusių su darbu kompiuteriu, Jūs esate atlikę savarankiškai? (ŽYMĖKITE KIEKVIENĄ TINKANTĮ TEIGINĄ)

1. Kopijuoti ar perkelti dokumentą (failą)
2. Naudoti teksto kopijavimo ar perkėlimo funkcijas teksto redaktoriuje (pvz. Word)
3. Naudoti dokumentuose formules (pvz. automatiškai sudėti, sudauginti stulpelyje esančius skaičius)
4. Suspausti (sumažinti) dokumentus (failus)
5. Prijungti ir instaliuoti naujus įrenginius (pvz. spausdintuvą ar modemą)
6. Rašyti kompiuterines programas
7. Sujungti kompiuterius į vietinį tinklą
8. Nustatyti ir išspręsti kompiuterio problemas (pvz., kompiuteris lėtai dirba)
9. Nei vieno iš paminėtų

RODYTI KORTELĖ **24**

24. Kaip Jūs įvertintumėte Jūsų turimus informacinių technologijų įgūdžius 4 balų skalėje, kurioje 1 reiškia – visiškai nepakankami, 4 – visiškai pakankami?

	TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Visiškai nepakankami	2. Nepakankami	3. Pakankami	4. Visiškai pakankami
1.	Bendri kompiuterio naudojimo įgūdžiai (pvz., pelės naudojimas, teksto rinkimas)	1	2	3	4
2.	Pagrindinių kompiuterinių programų naudojimas (pvz., Word, Excel, Power Point)	1	2	3	4
3.	Pagrindinių technikos problemų šalinimas (pvz., „užmigęs“ kompiuteris, „užstrigęs“ spausdintuvas, kt.)	1	2	3	4
4.	Interneto naudojimasis bendraisiais tikslais (pvz., el. paštas, naršymas bendro pobūdžio naujienų svetainėse)	1	2	3	4
5.	Elektroninio laiško siuntimas su prisegtu dokumentu	1	2	3	4
6.	Naudojimasis interneto paieškos sistemomis (pvz. Google, Yahoo)	1	2	3	4
7.	Naudojimasis internetinėmis duomenų bazėmis (LITLEX, AIKOS, Aruodai, Lietuvos periodika ir kt.)	1	2	3	4
8.	Interneto svetainės sukūrimas	1	2	3	4
9.	Interneto naudojimas telefoniniams pokalbiams (pvz. Skype)	1	2	3	4
10.	Dalyvavimas pokalbiuose internetinėse svetainėse, forumuose (žinučių palikimas, naujų diskusijų inicijavimas)	1	2	3	4
11.	Naudojimasis bylų apskaitimo programomis (keitimasis filmais, muzika ir pan.)	1	2	3	4

BIBLIOTEKŲ PASLAUGOS

KLAUSTI VISŲ

25. Su kuo Jums asocijuojasi biblioteka? Su kuo dar? TIKSLIAI UŽRAŠYKITE RESPONDENTO ATSAKYMĄ

RODYTI KORTELĘ **26**

26. Kuris teiginys iš išvardintų teiginių porų, Jūsų manymu, labiau tinka bibliotekai, kaip tokiai įstaigai, apskritai?

TEIGINIŲ ROTACIJA ↓	1. Labiausiai bibliotekai tinka teiginys kairėje	2. Bibliotekai šiek tiek labiau tinka teiginys kairėje	3. Bibliotekai šiek tiek labiau tinka teiginys dešinėje	4. Labiausiai bibliotekai tinka teiginys dešinėje	
Biblioteka yra populiari vieta leisti laiką	1	2	3	4	Biblioteka yra nepopuliari vieta leisti laiką
Biblioteka yra madinga vieta leisti laiką	1	2	3	4	Biblioteka yra nemadinga vieta leisti laiką
Biblioteka yra šiuolaikiška	1	2	3	4	Biblioteka yra senamadiška
Biblioteka yra vieta bendrauti su kitais žmonėmis, draugais	1	2	3	4	Biblioteka yra vieta pabūti vienam
Biblioteka aprūpinta naujais įranga	1	2	3	4	Bibliotekoje įranga pasenusi
Biblioteka yra bendruomeninio gyvenimo centras	1	2	3	4	Biblioteka nėra bendruomeninio gyvenimo centras
Biblioteka yra labiau skirta jaunimui	1	2	3	4	Biblioteka yra labiau skirta vyresnio amžiaus žmonėms
Bibliotekoje yra smagu leisti laiką	1	2	3	4	Bibliotekoje yra nuobodu leisti laiką
Bibliotekoje yra gera atmosfera	1	2	3	4	Bibliotekoje yra bloga atmosfera
Bibliotekose yra nuolat diegiamos naujovės	1	2	3	4	Bibliotekose naujovės nėra diegiamos, arba diegiamos lėtai
Biblioteka labiau skirta akademikams, studentams	1	2	3	4	Biblioteka yra skirta visiems norintiems
Bibliotekose dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai	1	2	3	4	Bibliotekose dirba žemos kvalifikacijos darbuotojai
Bibliotekininkai yra geri pagalbininkai lankytojui	1	2	3	4	Bibliotekininkai yra blogi pagalbininkai lankytojui
Bibliotekininkai yra linksmi ir mandagūs	1	2	3	4	Bibliotekininkai yra niūrūs ir nemandagūs
Bibliotekos teikia daug įvairių paslaugų	1	2	3	4	Bibliotekos tik išduoda knygas ar leidžia skaityti jas ar spaudą bibliotekoje

27. Ar per pastaruosius metus (12 mėn.) lankėtės viešojoje bibliotekoje? (VIENAS ATSAKYMAS)

1. Taip → PEREITI PRIE 29 KLAUSIMO
2. Ne, lankiausi anksčiau
3. Ne, niekada nesilankiau
4. NESKAITYKITE: Nepamena → PEREITI PRIE 29 KLAUSIMO

28. Pasakykite, prašau, dėl kokių priežasčių nesilankėte bibliotekoje per pastaruosius metus? GALIMI KELI ATSAKYMAI

1. Nėra laiko, yra kitų užsiėmimų
2. Nereikėjo, nebuvo poreikio
3. Neįdomu, nemėgstu, nenoriu
4. Dėl sveikatos problemų
5. Knygų pakanka namuose
6. Neskaitau, skaityti nemėgstu, skaitau mažai
7. Internetu naudojuosi kitur (darbe, namuose)
8. Kita (NURODYKITE): _____
9. Nežinau, sunku pasakyti

KLAUSTI VISŲ

RODYTI KORTELĘ **29**

29. Kokias paslaugas šiuo metu, Jūsų nuomone, teikia bibliotekos? GALIMI KELI ATSAKYMAI

1.	Knygų išdavimas	1
2.	Kitokių leidinių išdavimas (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.)	2
3.	Galimybė skaityti periodinę spaudą	3
4.	Galimybė nemokamai naudotis internetu	4
5.	Galimybė mokytis kompiuterinio raštingumo kursuose	5
6.	Galimybė peržiūrėti video medžiagą	6
7.	Galimybė klausyti garso įrašus	7
8.	Galimybė naudotis informacijos duomenų bazėmis internete	8
9.	Galimybė žaisti kompiuterinius žaidimus	9
10.	Kita (<i>NURODYKITE</i>)	10

30KI. KLAUSTI TIK TŲ, KURIE KADA NORS LANKĖSI BIBLIOTEKOJE (27=1; 27=2, 27=4)

RODYTI KORTELĘ **30**

30. Kokiomis bibliotekos paslaugomis nors kartą esate naudojęsi? GALIMI KELI ATSAKYMAI

1.	Knygų išdavimas	1
2.	Kitokių leidinių išdavimas (kalbų mokymosi programos, CD, DVD, meno leidiniai, natos ir pan.)	2
3.	Galimybė skaityti periodinę spaudą	3
4.	Galimybė nemokamai naudotis internetu	4
5.	Galimybė mokytis kompiuterinio raštingumo kursuose	5
6.	Galimybė peržiūrėti video medžiagą	6
7.	Galimybė klausyti garso įrašus	7
8.	Galimybė naudotis informacijos duomenų bazėmis internete	8
9.	Galimybė žaisti kompiuterinius žaidimus	9
10.	Kita (<i>NURODYKITE</i>)	10

31A KLAUSIMO KLAUSTI RESPONDENTŲ, KURIE LANKĖSI BIBLIOTEKOJE PER PASTARUOSIUS METUS (27=1)

RODYTI KORTELĘ **31A**

31A. Ar, Jūsų nuomone, per pastaruosius vienerius metus pablogėjo, nepakito ar pagerėjo bibliotekose teikiamos paslaugos, kurias perskaitysiu?

	<i>TEIGINIŲ ROTACIJA</i> ↓	1. Pablogėjo	2. Nepakito	3. Pagerėjo	99. N/N
1.	Knygų asortimento atnaujinimas	1	2	3	99
2.	Kitokių leidinių (CD, DVD) įvairovė	1	2	3	99
3.	Periodinės spaudos įvairovė	1	2	3	99
4.	Duomenų bazių įvairovė	1	2	3	99
5.	Organizuojamų renginių (parodos, susitikimai, mokymai) įvairovė	1	2	3	99
6.	Organizuojamų renginių (parodos, susitikimai, mokymai) kokybė	1	2	3	99
7.	Kompiuterinės technikos gausa	1	2	3	99
8.	Kompiuterinės technikos kokybė	1	2	3	99
9.	Programinės įrangos gausa	1	2	3	99
10.	Programinės įrangos kokybė	1	2	3	99
11.	Galimybė gauti patarimą ar pagalbą naudojantis kompiuteriu ar internetu iš darbuotojų	1	2	3	99
12.	Bendra atmosfera	1	2	3	99
13.	Kita (<i>NURODYKITE</i>)	1	2	3	99

31B KLAUSIMO KLAUSTI RESPONDENTŲ, KURIE PER PASTARUOSIUS METUS BIBLIOTEKOJE NESILANKĖ ARBA NEPAMENA AR LANKĖSI (27=2-3-4)

RODYTI KORTELĘ **31B**

31B. Galvojant apie TAI, KĄ ŽINOTE AR ESATE GIRDĖJĘS APIE BIBLIOTEKAS, ar, Jūsų nuomone, bibliotekose teikiamos paslaugos per pastaruosius vienerius metus pablogėjo, nepakito ar pagerėjo?

	<i>TEIGINIŲ ROTACIJA</i> ↓	1. Pablogėjo	2. Nepakito	3. Pagerėjo	99. N/N
1	Knygų asortimento atnaujinimas	1	2	3	99
2	Periodinės spaudos įvairovė	1	2	3	99
3	Kompiuterinės technikos gausa	1	2	3	99
4	Galimybė gauti patarimą ar pagalbą naudojantis kompiuteriu ar internetu iš darbuotojų	1	2	3	99
5	Bendra atmosfera	1	2	3	99

VIEŠOS INTERNETO PRIEIGOS

KLAUSTI VISŲ

32. Ar esate girdėję apie nemokamas viešo interneto prieigas bibliotekose?

1. Taip 2. Ne → PEREITI PRIE 37 KLAUSIMO

33. Ar esate naudojęsi nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje?

1. Taip -> PEREITI PRIE 35 KLAUSIMO 2. Ne

34. Kodėl nesinaudojate nemokama vieša interneto prieiga bibliotekoje? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

1. Naudojuosi kitur (namie, darbe)
2. Nenoriu, nedomina
3. Nemoku naudotis
4. Neturiu laiko
5. Bibliotekoje nesilankau
6. Artimiausioje bibliotekoje tokios prieigos nėra
7. Kita (*nurodykite*): _____
8. Nežinau, sunku pasakyti

35-36KL KLAUSTI TŲ, KURIE NAUDOJOSI VIP BIBLIOTEKOJE (33KL= 1). KITIEMS PEREITI PRIE 36.1 KL

35. Kada pirmą kartą pasinaudojote internetu viešojoje prieigoje bibliotekoje nepriklausomai nuo to, ar jis buvo mokamas ar ne? VIENAS ATSAKYMAS

1. Šiais metais (2010 m.) 2. Pernai (2009 m.) 3. 2008 m. 4. 2007 m. ar anksčiau 4. Neatsimenu

RODYTI KORTELE 36

36. Kaip vertinate paslaugų kokybę viešoje interneto prieigoje, toje bibliotekoje, kurioje internetu naudojotės dažniausiai? Vertinkite 5 balų skalėje, kurioje vienas 1 reiškia – labai blogai, 5 – labai gerai

		1. Labai blogai	2. Blogai	3. Vidutiniškai	4. Gerai	5. Labai gerai	6. Nežinau, sunku pasakyti
1.	Kompiuterinė technika	1	2	3	4	5	6
2.	Programinė įranga	1	2	3	4	5	6
3.	Interneto greitis	1	2	3	4	5	6
4.	Darbuotojų paslaugumas	1	2	3	4	5	6
5.	Darbuotojų kvalifikacija	1	2	3	4	5	6
6.	Darbo laikas	1	2	3	4	5	6
7.	Galimybė dirbti niekieno netrukdomam	1	2	3	4	5	6
8.	Galimybė kartu naudotis ir savo skaitmeninėmis priemonėmis (nešiojamu kompiuteriu, delniuku, foto/video/audio priemonėmis ir pan.)	1	2	3	4	5	6

KLAUSTI GIRDĖJUSIŲ APIE VIP BIBLIOTEKOSE (32KL = 1)

36.1. Ar ketinate naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius?

1. Taip 2. Greičiausiai taip 3. Greičiausiai ne 4. Ne 5. Nežinau, sunku pasakyti

INFORMACIJA APIE PROJEKTUS, SKIRTUS DIEGTI VIEŠĄ INTERNETO PRIEIGĄ

KLAUSTI VISŲ

37. Apie kokius projektus, programas, skirtus diegti viešą interneto prieigą ir ugdyti visuomenės kompiuterinį raštingumą, esate girdėję? UŽRAŠYKITE

38. Ar esate girdėję apie šiuos projektus? (KIEKVIENOJE EILUTĖJE PO VIENĄ ATSAKYMĄ)

		1. Girdėjau	2. Negirdėjau	3. N/N
1.	Bibliotekos pažangai	1	2	3
2.	Langas į ateitį	1	2	3
3.	VIPT (Viešosios interneto prieigos taškai)	1	2	3
4.	Kita (<i>NURODYKITE</i>) _____	1	2	3

38.1 KLAUSIMO KLAUSTI RESPONDENTŲ, KURIE YRA GIRDĖJĘ APIE „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“ PROJEKTĄ

38.1. Remiantis tuo, ką žinote ar esate girdėję apie projektą „Bibliotekos pažangai“, kaip Jūs vertinate, palankiai ar nepalankiai, šį projektą? Vertinkite 5 balų skalėje, kurioje vienas 1 reiškia – labai nepalankiai, 5 – labai palankiai.

	Labai nepalankiai	Nepalankiai	Vidutiniškai	Palankiai	Labai palankiai	Nežinau, sunku pasakyti
„Bibliotekos pažangai“ projektas	1	2	3	4	5	6

39 IR 40 KLAUSIMUS KLAUSTI APIE ŽINOMUS PROJEKTUS, NEŽINANČIŲ NEI VIENO KLAUSKITE DEMOGRAFIJOS BLOKĄ – D1. RODYTI KORTELĘ **39**

39. Iš kokių šaltinių sužinojote apie šiuos projektus? (SKAITYKITE PROJEKTO PAVADINIMĄ, ATSAKYMUS ŽYMĖKITE STULPELYJE. GALIMI KELI ATSAKYMAI KIEKVIENAME STULPELYJE)

		39.1. Bibliotekos pažangai	39.2. Langas į ateitį	39.3. VIPT (Viešosios interneto prieigos taškai)
1.	Iš skelbimų bibliotekoje	1	1	1
2.	Iš spaudos	2	2	2
3.	Iš televizijos	3	3	3
4.	Iš radijo	4	4	4
5.	Iš draugų, giminių, pažįstamų	5	5	5
6.	Iš interneto	6	6	6
7.	Lauko reklamoje (viešojo transporto stotelėse, ant reklaminių stulpų)	7	7	7
8.	Kita (<i>NURODYKITE</i>)	8	8	8
9.	<i>NESKAITYKITE</i> : Neatsimenu, sunku pasakyti	9	9	9

40. Ar Jums, Jūsų pažįstamiems, artimiesiems teko pasinaudoti šių projektų teikiamomis nemokamo interneto paslaugomis? (SKAITYKITE PROJEKTO PAVADINIMĄ, ATSAKYMUS ŽYMĖKITE EILUTĖJE. GALIMI KELI ATSAKYMAI KIEKVIENOJE EILUTĖJE)

		1. Teko pačiam	2. Teko mano šeimos nariui	3. Teko mano pažįstamam	4. Niekam neteko	5. N/N
1.	Bibliotekos pažangai	1	2	3	4	5
2.	Langas į ateitį	1	2	3	4	5
3.	VIPT (Viešosios interneto prieigos taškai)	1	2	3	4	5

Pabaigai keletas klausimų apie jus

KLAUSTI VISŲ

D1. Lytis PAŽYMĖKITE:

1. Vyras

2. Moteris

D3. Koks Jūsų išsimokslinimas? (ŽYMĖKITE VIENĄ VARIANTĄ, VĒLIAUSIAI ĮGYTĄ)

1. Pradinis

2. Pagrindinis

3. Bendras vidurinis, specialus vidurinis

4. Aukštesnysis

5. Aukštasis (universitetas (bakalauro laipsnis), kolegija)

6. Mokslinis laipsnis (magistrantūra, doktorantūra)

D4. Kokia Jūsų šeimyninė padėtis (ŽYMĖKITE VIENĄ VARIANTĄ)

1. Vedęs/ištekėjusi;

2. Gyvena nesusituokęs/nesusituokusi

3. Išsiskyręs/išsiskyrusi;

4. Našlys/našlė

5. Nevedęs/netekėjusi

D5. Prašytume nurodyti, kokios yra vidutinės vieno Jūsų šeimos nario mėnesio pajamos? PAJAMOS SKAIČIUOJAMOS ŠUDĖJUS VISŲ ŠEIMOS NARIŲ GAUNAMAS PAJAMAS - DARBO UŽMOKESTĮ, PAŠALPAS, STIPENDIJAS IR KT. IR PADALINUS JAS IŠ ŠEIMOS NARIŲ SKAIČIAUS

RODYTI KORTELĘ **D5**

1	0	-	100	Lt
2	101	-	200	Lt
3	201	-	300	Lt
4	301	-	400	Lt
5	401	-	500	Lt
6	501	-	600	Lt
7	601	-	700	Lt
8	701	-	800	Lt
9	801	-	900	Lt
10	901	-	1000	Lt
11	1001	-	1100	Lt
12	1101	-	1200	Lt
13	1201	-	1300	Lt
14	1301	-	1400	Lt
15	1401	-	1500	Lt

16	1501	-	1600	Lt
17	1601	-	1700	Lt
18	1701	-	1800	Lt
19	1801	-	1900	Lt
20	1901	-	2000	Lt
21	2001	-	2100	Lt
22	2101	-	2200	Lt
23	2201	-	2300	Lt
24	2301	-	2400	Lt
25	2401	-	2500	Lt
26	2501	-	2600	Lt
27	2601	-	2700	Lt
28	2701	-	2800	Lt
29	2801	-	2900	Lt

30	2901	-	3000	Lt
31	3001	-	3100	Lt
32	3101	-	3200	Lt
33	3201	-	3300	Lt
34	3301	-	3400	Lt
35	3401	-	3500	Lt
36	3501	-	3600	Lt
37	3601	-	3700	Lt
38	3701	-	3800	Lt
39	3801	-	3900	Lt
40	3901	-	4000	Lt
41	4001	ir daugiau	Lt	
98	Atsisakau nurodyti			
99	Nežinau			

D7. Ar Jūs šiuo metu dirbate?

1. Dirbu → PEREIKITE PRIE D8 KLAUSIMO
 2. Nedirbu → PEREIKITE PRIE D10 KLAUSIMO

*D8-D9 TIK DIRBANTIEMS***D8. Kur Jūs šiuo metu dirbate? (ŽYMĖKITE VIENĄ VARIANTĄ, PAGRINDINĘ DARBOVIETĘ)**

1. Valstybinėje įstaigoje;
2. Privačioje įmonėje;
3. Savo asmeninėje įmonėje, dirbu sau.
4. Kita (ĮRAŠYKITE) _____

D9. Kuo Jūs šiuo metu dirbate? (ŽYMĖKITE VIENĄ VARIANTĄ, PAGRINDINĘ DARBOVIETĘ)

1. Darbininkas, techninis darbuotojas
2. Specialistas, tarnautojas
3. Aukščiausio ar vidutinio lygio vadovas
4. Ūkininkas
5. Kita (ĮRAŠYKITE) _____

*D10 TIK NEDIRBANTIEMS***D10. Jūs nedirbate, nes esate? (ŽYMĖKITE VIENĄ VARIANTĄ, PAGRINDINĘ PRIEŽASTĮ)**

1. Pensininkas dėl amžiaus
 2. Pensininkas dėl negalios
 3. Namų šeimininkė, vaiko priežiūros atostogose
 4. Moksleivis
 5. Studentas
 6. Kita (ĮRAŠYKITE) _____
99. N/N

*TOLIAU KLAUSIMAI VISIEMS***D11. Gyvenvietės, kurioje Jūs gyvenate, pavadinimas: (ĮRAŠYKITE) _____**

- D12. Apskritis:** 1. Alytaus 3. Klaipėdos 5. Panevėžio 7. Tauragės 9. Utenos
 2. Kauno 4. Marijampolės 6. Šiaulių 8. Telšių 10. Vilniaus

D13. Savivaldybė:

1 Alytaus m. sav.	28 Kupiškio r. sav.	55 Visagino sav.
2 Alytaus r. sav.	29 Panevėžio m. sav.	56 Zarasų r. sav.
3 Druskininkų sav.	30 Panevėžio r. sav.	57 Elektrėnų sav.
4 Lazdijų r. sav.	31 Pasvalio r. sav.	58 Šalčininkų r. sav.
5 Varėnos r. sav.	32 Rokiškio r. sav.	59 Širvintų r. sav.
6 Birštono sav.	33 Akmenės r. sav.	60 Švenčionių r. sav.
7 Jonavos r. sav.	34 Joniškio r. sav.	61 Trakų r. sav.
8 Kaišiadorių r. sav.	35 Kelmės r. sav.	62 Ukmergės r. sav.
9 Kauno m. sav.	36 Pakruojo r. sav.	63 Vilniaus m. sav.
10 Kauno r. sav.	37 Radviliškio r. sav.	64 Vilniaus r. sav.
11 Kėdainių r. sav.	38 Šiaulių m. sav.	
12 Prienų r. sav.	39 Šiaulių r. sav.	
13 Raseinių r. sav.	40 Jurbarko r. sav.	
14 Klaipėdos m. sav.	41 Pagėgių sav.	
15 Klaipėdos r. sav.	42 Šilalės r. sav.	
16 Kretingos r. sav.	43 Tauragės r. sav.	
17 Neringos sav.	44 Tauragė	
18 Palangos m. sav.	45 Mažeikių r. sav.	
19 Skuodo r. sav.	46 Plungės r. sav.	
20 Šilutės r. sav.	47 Rietavo sav.	
21 Kalvarijos sav.	48 Telšių r. sav.	
22 Kazlų Rūdos sav.	49 Telšiai	
23 Marijampolės sav.	50 Anykščių r. sav.	
24 Marijampolė	51 Ignalinos r. sav.	
25 Šakių r. sav.	52 Molėtų r. sav.	
26 Vilkaviškio r. sav.	53 Utenos r. sav.	
27 Biržų r. sav.	54 Utena	

D14. Jei norėtumėte dalyvauti tolimesniuose panašaus pobūdžio tyrimuose, nurodykite, kaip galėtume su Jumis susisiekti:

Jūsų duomenys bus naudojami tik šios tematikos tyrimo tikslams.

1. Norėčiau dalyvauti panašaus pobūdžio tyrimuose -> *PEREITI PRIE D15*
2. Nenorėčiau dalyvauti panašaus pobūdžio tyrimuose -> *PADĖKOKITE IR BAIKITE INTERVIU*

D15. Sutinku pateikti savo duomenis dalyvauti tolimesniuose tokio pobūdžio tyrimuose

Respondento parašas (jei respondentas jaunesnis nei 16 m., pasirašo tėvai, globėjai) _____

D16. Jūsų vardas (RESPONDENTO VARDAS) _____

D17. Su Jums galima būtų susisiekti: (INTERVIUOTOJAU, PRAŠYKITE, KAD BŪTINAI NURODYTŲ TELEFONĄ IR EL. PAŠTO ADRESĄ, JEI TURI)

1. Mobiliau/Telefonu: _____
1. El. paštu: _____
2. Skype/MSN: _____

AČIŪ UŽ SKIRTĄ LAIKĄ IR BENDRADARBIAVIMĄ!

PILDO INTERVIUOTOJAS

I3. Interviu pabaiga _____ val. _____ min.

I4. Interviuotojas (vardas, pavardė) _____ I5. Kodas _____

I6. Anketos numeris _____

Patvirtinu, kad apklausa atlikta laikantis instrukcijų asmeninio interviu būdu, apklausiant tinkamą respondentą

Interviuotojo parašas _____